T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Altmış dördüncü inikat

31 - V - 1933 Çarşamba

Mündericat

	Sayıfa
1 — **Sabık zabıt hulâsası**	446
2 — **Havale edilen evrak**	446
3 — **Müzakere edilen maddeler**	447
1 — Büyük Millet Meclisi 1933 senesi mart ve nisan ayları hesapları hakkında 5/44 numaralı Meclis hesaplarının tetkiki encümeni mazbatası	447
2 — Manisa mebusu Refik Şevket ve Çorum mebusu İsmet Beylerin, dahilî nizamnamenin 49 uncu maddesinin tefsiri hakkında 4/45 numaralı takriri ve Teşkilâtı esasiye encümeni mazbatası	447:456
3 — Deniz ve hava ticareti umum müdürlüğü ile iç hatlar, dış hatlar ve fabrikalar ve havuzlar teşkilâtı hakkında 1/601 numaralı kanun lâyihası ve İktısat ve Bütçe encümenleri mazbataları	456:461,463:464,481:483
4 — Askerî tayinat ve yem kanununun muaddel 33 üncü maddesine bazı fıkralar ilâvesi hakkında 1/523 ve askerî tayinat ve yem kanununa müzeyyel 1/536 numaralı kanun lâyihaları ve Millî Müdafaa, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları	461:463
5 — Seyrisefain idaresinin 1933 senesi haziran ayına ait 1/726 numaralı kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası	464,465,472,478:480
6 — Deniz ve hava işleri ile seyrisefain teşkilâtı hakkındaki kanunların icap ettirdiği masraflara dair 1/725 numaralı kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası	464:465,467,472
7 — İstanbul darülfünununun ilgası ile yerine yeni esaslar dahilinde bir İstanbul üniversitesi teşkiline dair 1/705 numaralı kanun lâyihası ve Maarif encümeni mazbatasile İstanbul darülfünunu 1933 senesi haziran ve temmuz ayları muvakkat bütçesi hakkında 1/713 numaralı kanun lâyihaları ve Bütçe encümeni mazbatası	465:467,472,483:486
8 — İspirto ve ispirtolu içkiler inhisarı idaresinin 1930 senesi hesabı katisi hakkında 1/295 numaralı kanun lâyihasile memurin kanununun 47 ve 90 ıncı maddeleri hükmüne nazaran 2 mart 1334 tarihli kanunun 2 nci maddesinin mülga olup olmadığının tefsiri hakkında 3/40 numaralı Divanı muhasebat riyaseti tezkeresi, Şûrayi devletin 1930 senesi demirbaş eşya, mefruşat, kırtasiye, defatir ve evrakı matbua ve mahrukat hesabatı hakkındaki cetvellerin takdim kılındığına dair 3/180 numaralı Şûrayi devlet riyaseti tezkeresi ve İstatistik umum müdürlüğü 1930 senesi ayniyat hesabatına dair cetvellerin takdim kılındığı hakkında 3/202 numaralı mezkûr umum müdürlük tezkeresi ve Divanı muhasebat encümeni mazbatası	467
9 — Tekirdağ mebusu Cemil Beyin, Arzuhal encümeninin 14 ve 15 numaralı haftalık kararlar cetvelindeki jandarma zabitlerine ait olan kararların Umumî Heyette müzakerelerine dair 1/49 numaralı takriri ve mezkûr encümen mazbatası	467
10 — Türkiyede Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki kanunun bazı hükümlerinin değiştirilmesine dair 1/698 numaralı kanun lâyihası ve İktısat ve Adliye encümenleri mazbataları	468
11 — Uyuşturucu maddeler inhisarı hakkında 1/699 numaralı kanun lâyihası ve Sıhhat ve içtimaî muavenet, İktısat ve Adliye encümenleri mazbataları	468:471,472,486:488

Sayıfa

12 — Türkiye Cümhuriyetile Yoğuslavya Hükûmeti arasında aktedilen afyon itilâfnamesinin tasdiki hakkında 1/591 numaralı kanun lâyihası ve İktısat ve Hariciye encümenleri mazbataları 471:472,489:491

13 — Gümrük tarifesi kanununa merbut tarifede gösterilen gümrük resimlerinin tadili hakkında 1/407 numaralı gümrük tarifesi kanununa bağlı tarifenin 465 ve 466 ncı numaralarının değiştirilmesi hakkında 1/688 ve gümrük tarife kanunu ve merbutu ithalât umum tarifesinin değiştirilmesi hakkında 1/714 numaralı kanun lâyihaları ve Muhtelit ve Bütçe encümenleri mazbataları 472:476,477,491:494

14 — 11 nisan 1334 tarihli gümrük kanununa müzeyyel 1/723 numaralı kanun lâyihası ve Muhtelit ve Bütçe encümenleri mazbataları 476:477, 478,494:496

1 — SABIK ZABIT HULÂSASI

1932 malî senesi muvazenei umumiyesine dahil daire bütçeleri arasında münakale icrasına,

1926 malî senesi hesabı katisine,

1933 senesi hava yolları Devlet işletme idaresi bütçesine,

Küçük Menderes nehrinin ıslahına,

Mevduatı korumağa mütedair kanun lâyihaları müzakere ve kabul edildikten sonra çarşamba günü toplanılmak üzere inikada nihayet verildi.

Reis Vekili	Kâtip	Kâtip
Refet	Mersin Hamdi	Rize Ali

2 — HAVALE EDİLEN EVRAK

Lâyihalar

1 — Cenup demiryollarının işletilmesine ait itilâfnamenin imzasına salâhiyet verilmesi hakkında kanun lâyihası (Nafıa encümenine)

2 — Çubuk barajı ve Bursa ovası ıslahat ve inşaat işleri için bono çıkarılması hakkında kanun lâyihası (Nafıa ve Bütçe encümenlerine)

3 — Hizmetleri görülen bazı zevata verilecek gayrimenkuller hakkında kanun lâyihası (Maliye ve Bütçe encümenlerine)

4 — Ödünç para işleri, halk bankası ve sandıkları kanunu lâyihası (İktısat, Adliye ve Bütçe encümenlerine)

Teklifler

5 — Bursa mebusu Rüştü ve Erzincan mebusu Abdülhak Beylerin, Lofçaalı Ali Efendi ile Sıdıka, Havva ve Ayşe Hanımlara maaş tahsisi hakkında kanun teklifi (Bütçe encümenine)

Mazbatalar

6 — Ankarada yaptırılacak jandarma mektebi için gelecek senelere sari taahhüdat icrası hakkında 1/718 numaralı kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (Ruznameye)

7 — Ankara su tesisatı için Maliye ve Dahiliye vekâletlerine verilen taahhüdat mezuniyetinin uzatılması ve miktarının 2 300 000 liraya çıkarılması hakkında 1/729 numaralı kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (Ruznameye)

8 — Belediye vergi ve resimleri kanununun 41 inci maddesinin tefsiri hakkında 3/296 numaralı Başvekâlet tezkeresi ve Dahiliye encümeni mazbatası (Ruznameye)

9 — Belediye vergi ve resimleri kanununun 30:38 inci maddeleri mucibince alınmakta olan duhuliye resminin kaldırılması hakkında 1/720 numaralı kanun lâyihası ve Dahiliye encümeni mazbatası (Ruznameye)

10 — 1/623 numaralı Sumerbank kanunu lâyihası ve İktısat ve Bütçe encümenleri mazbataları (Ruznameye)

11 — Deniz ve hava işleri ile seyrisefain teşkilâtı hakkındaki kanunların icap ettirdiği masraflara dair 1/725 numaralı kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (Ruznameye)

12 — Devlet memurları maaşatının tevhit ve teadülü hakkındaki kanuna bağlı 2 numaralı cetvelin Maliye vekâletine ait olan kısmının değiştirilmesi ve bir kısım vazifelerin yapılma şekli hakkında 1/689 numaralı kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (Ruznameye)

13 — Gümrük tarifesi kanununa merbut tarifede gösterilen gümrük resimlerinin tadili hakkında 1/407 numaralı gümrük tarifesi kanununa bağlı tarifenin 465 ve 466 ncı numaralarının değiştirilmesi hakkında 1/688 ve gümrük tarife kanunu ve merbutu ithalât umumî tarifesinin değiştirilmesi hakkında 1/714 numaralı kanun lâyihaları ve Muhtelit ve Bütçe encümenleri mazbataları (Ruznameye)

14 — Hazine alacağı olarak muhtelif hesaplara kaydolunan paralardan bazılarının tasfiye ve terkinine dair 1/695 numaralı kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (Ruznameye)

15 — İskân kanununun 3 üncü maddesine bir fıkra ilâvesi hakkında 1/675 numaralı kanun lâyihası ve Dahiliye encümeni mazbatası (Ruznameye)

16 — İstanbul darülfünununun ilgası ile yerine yeni esaslar dahilinde bir İstanbul üniversitesi teşkiline dair 1/705 numaralı kanun lâyihası ve Maarif

encümeni mazbatasile İstanbul darülfünunu 1933 senesi haziran ve temmuz ayları muvakkat bütçesi hakkında 1/713 numaralı kanun lâyihaları ve Bütçe encümeni mazbatası (Ruznameye)

17 — Katî ticaret muahedeleri akti için müzakereye başlanmış veya başlanacak devletlerle muvakkat ticarî itilâflar akti hakkındaki 1679 numaralı kanunu muaddil kanuna müzeyyel 1/653 numaralı kanun lâyihası ve İktısat ve Hariciye encümenleri mazbataları (Ruznameye)

18 — Maarif vekâlettince hariçte bastırılacak mektep kitaplarının ihale sureti ve bu kitapların bazı masraflarını karşılamak üzere ihdas olunacak mektep kitapları sandığı hakkında 1/612 numaralı kanun lâyihası ve Maarif ve Bütçe encümenleri mazbataları (Ruznameye)

19 — 11 nisan 1334 tarihli gümrük kanununa müzeyyel 1/723 numaralı kanun lâyihası ve Muhtelit ve Bütçe encümenleri mazbataları (Ruznameye)

20 — Ordu ikramiyesi kanununun jandarma hakkında da tatbikına dair 1/614 numaralı kanun lâyihası ve Millî Müdafaa ve Bütçe encümenleri mazbataları (Ruznameye)

21 — Seyrisefain idaresinin 1933 senesi haziran ayına ait 1/726 numaralı kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (Ruznameye)

22 — Teşvikı sanayi kanununa müzeyyel 1/629 numaralı kanun lâyihası ve İktısat, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (Ruznameye)

23 — Türkiyede Türk vatandaşlarma tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki kanunun bazı hükümlerinin değiştirilmesine dair 1/698 numaralaı kanun lâyihası ve İktısat ve Adliye encümenleri mazbataları (Ruznameye)

24 — Türkiye Cümhuriyetile Yuğoslavya Hükûmeti arasında aktedilen afyon itilâfnamesinin tasdikı hakkında 1/591 numaralı kanun lâyihası ve İktısat ve Hariciye encümenleri mazbataları (Ruznameye)

25 — Uyuşturucu maddeler inhisarı hakkında 1/699 numaralı kanun lâyihası ve Sıhhat ve içtimaî muavenet, İktısat ve Adliye encümenleri mazbataları (Ruznameye)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati: 14,10

REİS — Esat B.

KÂTİPLER — Ziya Gevher B. (Çanakkale), (Ali B. (Rize)

REİS — Celse açılmıştır efendim.

3 — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1 — Büyük Millet Meclisi 1933 senesi mart ve nisan ayları hesapları hakkında 5/44 numaralı Meclis hesaplarının tetkikı encümeni mazbatası [1]

(Mazbata okundu)

REİS — Malûmat hâsıl olmuştur efendim.

2 — Manisa mebusu Refik Şevket ve Çorum mebusu İsmet Beylerin, dahilî nizamnamenin 49 uncu maddesinin tefsiri hakkında 4/45 numaralı takriri ve Teşkilâtı esasiye encümeni mazbatası [2]

REİS — Zannederim ki her iki arkadaş ta burada değildir. Tensip buyurursanız okuyalım efendim (Kim cevap verecek sesleri).

[1,2] 245, 237 numaralı matbualar zaptın sonundadır.

(Mazbata okundu)

HASAN TAHSİN B. (Elâziz) — Encümen izahat versin efendim.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Yozgat) — Ne demek istiyorlar anlamadık ki?....

TEŞKİLÂTI ESASİYE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ HAKKI TARIK B. (Giresun) — Efendim, vakit o kadar dar ki kısa yazmağa imkân bulamadık, diyen zat gibi biz de meseleyi o kadar mühim bulmuştuk ki uzun yazmaktan başka çare bulamadıktı ve bu suretle izahatta müstağni kalacağımızı tahmin ediyorduk. Fakat arkadaşımız gene umumiyetle, bu mesele üzerine izahat arzu ediyorlar, arzedeyim.

Efendim, arkadaşlarımız hatırlarlar ki Manisa mebusu Refik Şevket Bey Divanı muhasebat encümeninin getirdiği bir mazbata üzerine bir nizamname maddesinin tefsirine lüzum gösterecek izahlarda bulunmuştu. Nizamnamenin tefsi-

rine lüzum gösterilen maddesi 49 uncu maddesidir. Bu madde Divanı muhasebattan Meclise gelen raporun bu encümenden geçerek Meclis heyeti umumiyesine geleceğini gösterir, geldikten sonra da burada ne yapılacağını ifade eder.

Madde şudur:

« Divanı muhasebat encümeni muhasebatı katiye kanun lâyihasile dairelerin sarfiyat ve taahhüdatı hakkında her üç ayda bir defa Divanı muhasebat encümeni tanzim olunacak raporları tetkik eder. Tetkikatının neticesini gösteren mazbata mebuslara dağıtılır. Bu mzabata Heyeti Umumiyece müzakere ile karara raptedilir. »

Refik Şevket Bey ve onunla beraber İsmet Bey arkadaşımız bu maddeyi bir noktai nazardan tefsir, belki de bir noktai nazardan tadile muhtaç gördüler. Verdikleri izahata göre Divanı muhasebatın Divanı muhasebat encümenine vereceği raporlar muhtelif maddelere temas edecektir. Bu maddelerden bazıları Meclisin heyeti umumiyesinden bir karar almak suretile geçmiş olması onlara kanunî bir katiyet vermektedir, bu doğru değildir. Bir takım şahsî haklar bu yüzden müteessir ve mutazarrır olabilir.

Böyle bir teklif, böyle bir tefsir, veya böyle bir tadil şöyle bir netice doğurabilirdi: Divanı muhasebatın vereceği bu raporlar içinde ne gibi maddeler zikrediliyorsa onlardan bir takımlarını ayırarak Heyeti umumiyenin kararına arzetmelidir, diğer ayrılanlar da meselâ doğrudan doğruya basılarak Heyeti umumiyenin ıttılama arzolunmalıdır.

Encümen her iki arkadaşın mütalealarını dinledikten sonra Divanı muhasebat reisile, Divanı muhasebat encümeni reisi arkadaşlarımızın fikirlerini aldı ve maddenin tefsire ihtiyacı olmadığı neticesine vardı. Evvelâ maddenin aslında eski nizamname maddesine göre küçük bir tefavüt olduğunu Divanı muhasebat encümeni reisi arkadaşımız hatırlattılar. 49 uncu maddedeki sarfiyat ve taahhüdat tabiri nizamnamenin eski şeklinde sarfiyat taahhüdatı suretinde olduğunu söylediler. Encümen tetkik etti. Gördü ki elimizde mevcut ve muteber olan bu nizamname Meclisi Âliden sarfiyat ve taahhüdat şeklinde çıkmıştır. O itibarla mesele üzerinde encümen meşgul olmağa imkân bulamadı ve nizamnamedeki 49 uncu maddenin karşılığı olarak ta muhasebei umumiye kanununun bir maddesini buldu. O kanunda da bu raporlardan bahis vardır. Orada Divanı muhasebata Meclise rapor vermek vazifesi verilmiştir. Bu raporlar birbirinden farklı mıdır, değil midir? Bunlar üzerinde de uzun uzadıya tetkik ve müzakere yapıldı. Encümen şu neticeye vardı: Raporlar birbirinden farklı, başka başka raporlar değildir. İki maddenin 3 ayda bir verilecek dediği raporlar birdir. Divanı muhasebatın muamelâtına müteallik raporlar farzedelim ki ayrı ayrı mahiyettedirler. Meclisi Âliye takdim edileceğine göre Büyük Millet Meclisi yine Divanı muhasebat encümenine verecektir, encümenden de yine Meclisi Âliye gelecektir. Binaenaleyh gerek muhasebei umumiye kanununda geçen üç aylık raporun, gerek 49 uncu maddede zikri geçen raporun birbirinden farklı olduğunu kabul etmedik. Buna bilhassa ehemmiyet atfettik. Eğer birbirinden farklı olduğu mütaleası kabul edilmiş olsaydı hakikaten 49 uncu maddede zikri geçen rapor başka bir rapor olur, biri ondan sonra gelen fikirlerin hükmünden çıkabilirdi. Hasılı mazbataya tâbi olan ve heyeti umumiyece müzakere edilerek bir karara bağlanması icap eden raporlar başka raporlar değildir. Encümen işte bu kararı ile muhasebei umumiye kanununun ifade ettiği üç aylık raporun 49 uncu maddede zikri geçen rapordan ayrı olmadığı tesbit olundu.

Nizamname maddesi, gayet açık olarak, tetkikatının neticesine göre mazbatanın basılarak mebuslara dağıtılmasını ifade etmektedir. Madem ki bu mazbatanın yapılması nizamnamenin sarahati icabatındandır, basılarak mebuslara dağıtılması da gene sarahat iktizasıdır. O halde Meclisi Âlinin heyeti umumiyesine gelen bir mazbatanın bir müzakere mevzuu olması kadar tabiî bir şey olamazdı. Mutlaka müzakere olunacak, müzakere olunacağına göre de mutlaka bir karara bağlanacaktı. Böyle olduğu halde, bu 49 uncu maddenin Divanı muhasebat raporlarına böylece hususî bir ehemmiyet atfetmiş olmasına, encümen başka bir noktai nazardan da bir mana verdi. Gene arkadaşlarımız bilirler ki heyeti umumiyeye bu şekilde basılıp dağıtılan bir encümen mazbatası daha vardır. Adi karar cetvelidir. Bu cetvel Arzuhal encümeninden gelmektedir. Arzuhal encümeni kararları böylece basılır ve heyeti umumiyeye dağıtılır. Ancak bunlar bir kere Meclis haricinden gelmiş müracaatlere Meclisin verdiği cevaplar mahiyetindedir. Halbuki Divanı muhasebattan gelen raporlar Meclisin doğrudan doğruya kendisine bağlı ve bu teşkilâtı esasiyede yazılı olan bir müessese tarafından yapılmış bir müracaattir, vaki olmuş istizahlardır.

O itibarla bir kere müracatlerin mahiyetinde fark vardır. Ondan başka arzuhal encümeninin verdiği bu kararlarda bir karar cetveli halinde Heyeti umumiyeye arzolunduktan sonra her hangi bir mebus bir müzakere mevzuu olarak burada müzakere ettirir ve burada bir karara bağlanırsa o karar ne kadar katî ise hiç bir arkadaşın hakkında müzakere tahrik etmediği diğer kararlar da katî bir mahiyet ve hüküm almaktadır. Hepimiz biliyoruz ki bir ay geçtikten sonra burada müzakere mevzuu olmasa dahi Arzuhal encümeninin verdiği kararlar katî bir mahiyet kesbetmektedir. Divanı muhasebat raporlarının katiyetini de, encümen, malî murakabe noktai

nazarından bu mevzua verilen ehemmiyetin tabiî bir neticesi olarak kabul etti. Onun için doğrudan doğruya Arzuhal encümeninde olduğu gibi Heyeti umumiyenin ıttılâmından geçirmek üzere nizamnamenin kâfi görmediğine dikkat ve ehemmiyet vererek malî murakabe noktasından bunlar Heyeti umumiyeye gelmeli ve mazbatalar üzerinde müzakere cereyan etmelidir neticesine vardık.

Arkadaşlarımızın verdiği izahlardan biri de şudur: Bir Divanı muhasebat muamelesi üzerinde Meclisten bir karar almış olmak bir kanun kuvvetini iktisap ediyor. ve diğer meselelerde mabihüttatbik oluyor. Encümen bu mesele üzerinde haylice müzakerede bulundu. Bunu tabiî bir netice olarak kabul etti. Bununla beraber Heyeti umumiyenin bir kaç kere tasvibile teeyyüt ettiğine göre bu nevi kararlar kanun değildir. Hâdise ve zati meseleye munhasırdır. Hangi hâdise Meclisin kararına arzolunmuş isekarar ancak onun üzerindedir. Böyle olmakla beraber o hâdisenin çıkardığı ihtilâfa benzeyen bütün ihtilâflarda ayni kararın tatbikı ihtimali de gayet tabiidir. Bir kere Büyük Millet Meclisi en yüksek bir hâkimdir; artık onun verdiği kararlara karşı yeniden bir müzakere kapısı açmak doğru değildir. Onun için mevzuu müzakere olan hâdise hakkında verilmiş olan karar katidir ve onun üzerine hiç bir yere müracaat imkânı kalmaz.

Emsali hakkında ise encümenin düşündüğü şudur: O emsal hakkında Divanı muhasebat gibi bir dairenin Meclisten aldığı bir kararı kendiliğinden bir rehber diye kabul etmesi, yeni hâdise üzerinde öyle bir karar vermesi çok tabiî olur. Ancak o ikinci hâdisede alâkadar olanlar isterlerse Büyük Millet Meclisinin yeni bir kararına taallûk etmeden istedikleri yere müracaat etmek hakkını muhafaza ederler; çünkü ikinci hâdise bir başka hâdisedir. Öyle olunca Divanı muhasebatın kararları tatbik sahasında ondan evvelki kararlarının aynını vermiş olması ne kadar tabiî bir şey görülürse hâdisede alâkalının son kararı alıncaya kadar takipte bulunabilmesi de o kadar tabiidir. Şimdi, bu izahatım, zannediyorum ki, encümenin niçin tefsire mahal yoktur ve niçin tadile ihtiyaç görülmemiştir dediğinin esbabı mucibesini bir kere daha arzetmiş oluyor.

Arkadaşlarım başka noktalarda izaha lüzumlu bir şey görüyorlarsa tekrar arzederim.

REŞİT B. (Gazi Antep) — Arzuhal encümeninin kararları mebuslara dağıtılır, otuz gün zarfında bir itiraz olmazsa kendiliğinden kabul edilmiş olur. Fakat Divanı muhasebatın üç aylık raporları için böyle bir şey yoktur. Yalnız Divanı muhasebat encümeni bir maddede tefsire lüzum görüyor ve bunu üç aylık rapora derceediyor ve Heyeti umumiyeye dağıtıyor. Heyeti umumiyeden geçtikten sonra bu karar tefsir mahiyetinde midir, kanun mahiyetinde midir?

TEŞKİLÂTI ESASİYE ENCÜMENİ M. M. HAKKI TARIK B. (Giresun) — Efendim, Divanı muhasebatın Meclisi Âliye müracaatleri bizim nizamnamemizin 49 uncu maddesinde yazılı kayit nazarı dikkate alınırsa, görülür ki, muhtelif meselelere temas edebilir. Burada (dairelerin sarfiyat ve taahhüdatı hakkında her üç ayda bir rapor) deniliyor. O halde sarfiyat ve taahhüdata her hangi bir noktai nazardan teması olan bir meseleyi, hassatan bizim bu müessesemiz B. M. M. namına bir müessese olmak itibarile, her zaman Meclisi Âliye sorabilir. Onun için bu maddenin yanında muhasebei umumiye kanununun maddesi Divanı muhasebatın doğrudan doğruya Meclise vereceği bu raporların muhteviyatı hakkında da bazı maddeler saymaktadır.

Teşkilâtı esasiye encümeni evvelâ sarfiyat ve taahhüdat hakkındaki tabirinin genişliğini ve mutlakiyetini nazarı itibare aldı ve gördü ki orada Divanı muhasebat üç nokta üzerinde Meclisi Âliye malûmat vermeğe mecburdur. Bunlardan birincisi: Divanı muhasebat bir vizeyi yapmaktan çekinir, imtina eder. Bu imtina karşısında vekil vizede musır olursa ve Heyeti vekileden karar alarak tekrar kendisine gelirse o vakit Divanı muhasebat kaydi ihtiyatla vize etmek mecburiyetinde kalır. İşte bu kaydi ihtiyatla yaptığı vizeyi bir kere Meclisi Âliye bildirmek mecburiyetindedir. Bu işte hangi tarafın hakkı olduğunu tayin edebilecek olan yer, hakem olabilecek makam, elbette Heyeti celilenizdir. Demek ki Divanı muhasebatın Meclise gelmesini icap eden sebeplerden birisi kaydi ihtiyatla yaptığı vizelerdir.

Kaydi ihtiyatla vize esnasında, ne gibi bir görüş iki tarafı da ısrara sevketmiştir? encümenin mütaleası şudur ki her iki tarafta tatbika esas olan kanun maddesini kendi bakımından açık görmektedir. Eğer açık görmeseydi, tefsire muhtaç görseydi ya Divanı muhasebat Meclisi Âliye müracaat edecek ve maddeden ne anlayorsunuz diyecekti. Yahut Hükûmet, vekil böyle bir tefsir talebinde bulunacaktı. Demek ki kanunun maddesi her iki taraf için de o kadar açıktır ki her iki taraf ta kendi noktai nazarında ısrar etmiştir. Yahut o kadar müstacel bir hâdise karşısında kalmışlardır ki tefsire mahal görülmekle beraber belki hâdisenin müstaceliyeti icabı böyle bir vize istenmek zarureti hâsıl olmuştur. İşte o itibarla Heyeti Vekile mesuliyeti üzerine alarak kaydi ihtiyatla vize gibi bir muameleyi tahrik etmiştir. Divanı muhasebat böyle bir vaziyette Meclisi Âlinin noktai nazarını elbette öğrenmek istiyecektir. Bu meselenin zımnında madde muhtacı tefsir midir değil midir? Elbette Heyeti umumiye namına ilk evvel bunu tetkik eden encümen olacak, bu meseleyi de o tetkik edecektir.

Encümene meselede tefsir lüzumu gösterilirse veya encümen kendiliğinden böyle bir ihtiyaç görürse bakılır. Eğer tatbik edilmiş olan

kanun kendisinden geçmemişse elbette evvelâ ait olduğu encümene gönderilecektir. Ait olduğu encümen kendi kararını bildirdikten sonra Divanı muhasebat encümeni o kararla beraber Heyeti umumiyenize gelecektir. Demek ki mazbatada bu suretle bir tefsir ihtiyacı gösterilebilir. Böyle bir ihtiyaç olabilir de. Tefsir mevzuu olmak üzere dahi Heyeti umumiyeden bir karar istenebilir.

Sonra, yine muhasebei umumiye kanununun arzettiğim maddesi imtina edilmiş vizelerden başka, bir de yolsuzluklar varsa, yolsuzluk görülürse onların da keza Meclisi Âliye arzını mecburî kılmaktadır. Demek ki Divanı muhasebat raporu bir defa imtina edilen vizeleri ihtiva edecektir. Bir de yolsuzluklar varsa onları ihtiva edecektir. Bu yolsuzlukları Divanı muhasebat Reisi Bey reddedilmiş vizeler şeklinde kabul etmektedir. Bunlarda kendileri için karakteristik bazı şeyler varsa onları da Meclisi Âliye arzedecektir. Çünkü kendisinin her hangi noktai nazardan teyidine lüzum görmekte, ihtiyaç hissetmektedir. Kendisi Meclisi Âlinin bir müessesesini temsil etmek itibarile bu müessese falan kanunun falan noktasını nasıl tatbik etmeliyim diye bir tereddüde düşerse bu noktadan Meclisi Âliden elbette bir rey, mütalea arayacaktır. Yolsuzluklar da ayni şekil ve surette geliyor. Bundan başka maddede sarfiyat ve taahhüdat hakkında bu raporlar Meclise verilirken bunlarda bir de alelıtlak muamelât hakkında, Divanı muhasebat muamelâtı hakkında malûmat arzedileceği yazılıdır.

Arkadaşlarım, şüphesiz muamedât kelimesinin ne kadar geniş bir sahaya şamil olduğunu teslim ederler. Divanı muhasebat kendiliğinden muamelât tâbiri içine dahil olmak üzere her hangi bir meseleyi mütalea ediyorsa onu buraya arzetmek mecburiyetindedir. Divanı muhasebata evvelâ nizamnamei dahilî böyle bir vazife vermişiz. Ondan sonra muhasebei umumiye kanunu yaparak imtina edilen vizeleri, yolsuzlukları ve sair muamelâtı Meclisi Âliye bildirmekle kendisini mükellef tutmuşuz. Reşit Bey arkadaşımız benimle beraber teslim ederler ki bu kadar geniş bir vazifesi olan bir müessese mütenevvi müracaatlarda bulunabilir. Bunların içinde bazısı tefsir mevzuu olabilir, bazısı tefsir mevzuu olmayabilir. Fakat Divanı muhasebat deruhde ettiği işi yürütmek için mutlaka asıl müracaata muhatap olan Heyeti umumiyenin rey ve kararını almak mecburiyetindedir. Meclisi Âliye gelen bir kararı şüphesiz encümenler kendiliğinden intaç edemezler. Arzettiğim gibi nizamnamei dahilinin verdiği salâhiyetle Arzuhal encümeni gibi kararlarını vermek ve onları Heyeti umumiyeye yalnız bildirmekle iktifa etmiş değiliz. Nizamname bizim noktai nazarımızda, encümenin noktai nazarında malî murakabeye verilen ehemmiyeti göstermeyi ve bu meselelere heyeti umumiyenin ayrı ayrı müttali olup karar vermesini iltizam etmiştir. Reşit Bey kararın katî olacağı yazılı değildir, buyuruyorlar. Halbuki okuduğum maddenin son fıkrası; « Bu mazbatalar heyeti umumiyece müzakere ile karara raptolunur » diyor. Meclisi Âlinin verdiği bir kararın katî olması ihtimali dahi varit değildir.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Yozgat) — Netice: Meclisi Âlinin Divanı muhasebat hakkındaki kararı o maddeye munhasırdır.

HAKKI TARIK B. — Evet, o maddeye munhasırdır.

HASAN FEHMİ B. (Gümüşane) — Muhterem arkadaşlarım, fikrimce bu mesele bu gün karara bağlanacak kadar hazırlanmış bir mesele değildir. Meclis encümenlerinde Divanı muhasebat kanunu tetkik edilmektedir - ya Maliye veya Divanı muhasebat encümenindedir. - Bu işin onunla sıkı alâkası vardır. Muhasebei umumiye kanunu ile, Bütçe kanunu ile sıkı alâkası vardır. Murakabe esasına taallûk ettiği için Heyeti Celilenin en esaslı işlerindendir. Divanı muhasebata gelen raporlar tabı ve tevzi ediliyor, okunuyor ve geçiliyor. Bu işi yine olduğu gibi devam ettiririz. Zaten Teşkilâtı esasiye encümeni nizamnamenin tefsir veya tadiline lüzum görmemiştir. Divanı muhasebat kanununu tetkik eden encümen, Divanı muhasebatın vazife ve salâhiyet esaslarını o kanunla ne şekilde tayin edecekse bu meseleyi de nazarı dikkate alır ve nizamnameyi mi, Divanı muhasebat kanununa, Divanı muhasebat kanununu mu nizamnameye mütenazır bir şekil alacağı lâzım geldiğini düşünür ve esaslı bir surette halleder. Heyeti Celileniz de nihaî kararını verir.

Bendeniz esasa girmiyorum. Esasta bir çok söylenecek mütalea ve mülâhazalar vardır. Halbuki bu gün burada ne kadar konuşsak ve ne kadar müzakere etsek zannediyorum ki katî bir karara gidemeyeceğiz. Çünkü Divanı muhasebat kanunu henüz elimiz de değildir. Divanı muhasebat, tetkik ve murakabesini, bu gün 96 kararnamesi ve ona zeylolarak yapılan maddelere göre yapmaktadır. Yeni tetkik ve murakabe usullerini ihtiva eden arzettiğim lâyiha hangi encümende ise onunla birleştirilerek müzakere edilmesi ve halledilmesi için bu mazbatayı o encümene havale edelim.

Usul hakkındaki maruzatım yüksek heyetce tasvip edilmez de bu işi bu gün mutlaka bir neticeye iktiran ettirelim denirse esas hakkındaki söz hakkımı muhafaza etmiş olacağım. Şimdilik maruzatım bundan ibarettir.

DİVANI MUHASEBAT E. REİSİ REFİK B. (Konya) — Hasan Fehmi Beyefendinin mütaleaları, ikiye ayrılıyor. Birisi mazbatanın teşkil ettiği esas meselesidir: Divanı muhasebat kanunu tetkik edilmektedir; belki bu mesele Bütçe

encümenini alâkadar eder, diğer kanunları da alâkadar etmesi itibarile diğer encümenlere de gitmesi lâzımgelir noktasıdır. Diğer kısmı ise; bu güne kadar devam eden şekil üzerinde yürünsün, Divanı muhasebat kanunu müzakere edilirken bu mesele de görüşülsün, tarzındadır. Hakkı Tarık Bey arkadaşımızın vâkıfane olan ifadelerinde anladığıma göre eski şeklin muhafaza edilmesi yolundadır. Binaenaleyh Hasan Fehmi Beyefendinin fikirlerile bir ayrılık yoktur. Refik Şevket ve İsmet Beylerin teklifleri vardır. Bu teklifleri encümen tetkik etmiş ve şu karara varmış: Tefsire ihtiyaç yoktur. Esbabını uzun uzadıya izah ettikleri için tekrar Heyeti Aliyenizi tasdi edecek değilim. Divanı muhasebat heyeti de şimdiye kadar ayni istikamette yürümektedir. Bu hususta bir tereddüdü icap ettiren bir şekil görmüyorum. Yalnız Hakkı Tarık Beyefendinin mütalealarını itmam için ufak bir ilâve yapmak isteyorum.

Hakkı Tarık Bey, buyurdular ki gerek muhasebatı umumiye kanununun 76 ncı maddesindeki sarahate, gerek dahilî nizamnamenin 49 uncu maddesindeki sarahate göre verilecek üç aylık raporlarda mevzubahs olan meseleler hakkında verilecek kararlar, ya kaydi ihtiyatla vize edilen muamele üzerindedir veyahut gene muhasebei umumiye kanununun 76 ncı maddesinin son fıkrasında gösterilen üç aylık raporda sair muamele ve yolsuzluklar hakkındadır. İster kaydi ihtiyatla vize edilen muamelâta taallûk etsin, ister üç aylık rapordaki, sair muamelâttaki yolsuzluklar hakkında tenkidatta bulunulsun, bu ihtilâf doğrudan doğruya mevcut kanunların tatbikında bir anlayış tarzından ileri gelen bir ihtilâf olacaktır. Böyle olduğuna göre encümen mazbatasında işaret edildiği gibi ya ihtilâf kanunun sarih maddesi üzerinde, şekli üzerinde husule gelmiştir veyahut kanunun iki şekilde anlaşılmasından tevellüt etmiştir. Yani tatbik eden daire kanunu tatbik ettiği şekilde anlamıştır. Divanı muhasebat ta o kanunun ibaresine, metnine, ruhuna bakarak tatbik eden dairenin anlayış tarzını yolsuz bulmuştur. Divanı muhasebatın bu anlayışına da kanunun metni müsaittir. Hal böyle olunca yapılacak muamele, Heyeti Muhteremeniz namına tetkikat yapan encümen vaziyeti tetkik edecektir. Eğer dairenin noktai nazarı kanunun sarahatine uygun görünüyorsa encümen ne diyecektir? Filân dairenin yapmış olduğu şu muamele doğrudan doğruya kanunun sarahatine, ruhuna uygundur. Böylece yapacağı mazbata ile Heyeti Muhteremeniz huzuruna geldiği zaman tabiatile müzakere olunacak, encümen noktai nazarı, ya kanunun sarahatine muvafıktır veya değildir; Heyeti celile her hangi bir şekilde elbette bir karar verecektir.

Fakat bu kararın mahiyeti nedir? Encümen, mazbatasında dairenin noktai nazarı, kanunun sarahatine uygundur veyahut Divanın noktai nazarı kanunun sarahatine uygundur, dairesi bunu yanlış tatbik etmiştir demişse ve bu da Heyeti umumiyenin tasvibine iktiran ederse Heyeti umumiyenin kararı mevcut olan hükmü kanuniyi izah ve teyit mahiyetinde olur. Bir de her iki şekle göre, gerek içtihada mahal görmüş olsun, gerek yolsuzluk dolayısile kendisine arzolunan meseleye taallûk etsin; o zaman daire, kanundan o manayı çıkarmış ve Divanı muhasebat bir başka mana çıkarmıştır. Divanı muhasebat encümeni tetkikatında görmüş ki kanunun manasında içtihada mahal vardır. Yani kanunu iki şekilde anlamak kabildir, tefsire muhtaçtır. Verdiği bir kararı Heyeti Celileye arzetmiştir. Şimdi tabiatile o kanun Heyeti Celilece verilen karara göre tefsir edilmiş ve ondan evvelki muamele ne ise bu şekilde ıslah edilmiş olur. Gerek Divanı muhasebat heyeti, gerek Divanı muhasebat encümeni, arzettiğim bu iki şeklin ve iki esasın yukarısına çıkarak 3 üncü bir şekil nasıl çıkarabilir?.. İhtilâf kanunların tatbikından çıkar. Kendiliğinden kanunî bir hüküm koyacak mevkide değildir ki Divanı muhasebat, böyle bir teklifi Heyeti umumiyeye getirsin. Şu halde gerek teşkilâtı esasiye encümeninin mazbatasındaki esbabı mucibe, gerek Hakkı Tarık Beyefendinin çok vâkıfane olan izahatile bu esaslar anlaşılmıştır. Yalnız 3 üncü bir şekil de Heyeti umumiyece tasvip edilen kararın, kanun mahiyetinde olup olmamasıdır. Bu kararlar kanun mahiyetindedir. Burada da Hakkı Tarık Beyefendi ile beraberiz.

MÜKERREM B. (Isparta) — Beraber değilsiniz Refik Beyefendi.

REFİK B. (Devamla) — Efendim, Hakkı Tarık Beyefendinin izahatındaki esbabı mucibede tamamen beraberiz. Heyeti umumiyeden böyle bir karar çıkarsa bu karar muayyen hâdiseye mi inhisar eder ve Divanı muhasebat encümeni de, kanunların mevzuundan harice çıkarak bir karar verebilirmi?.. Ya tefsir kararıdır veyahut ta kanunu izah eden bir karardır. Her iki şekle göre de gerek bu hâdisede, gerek müsamasil hâdiselerde mabihittatbik olur. Şimdi bendeniz bu noktayı tebarüz ettirmek istedim, yoksa 3 üncü bir şekil, kanunlardan istidlâl tarikile şu mana anlaşılır, bu mana anlaşılır diye - ve netekim gelmiştir, arzedebilirim; bu şekilde çıkmıştır, ondan sonra tatbikat sahasında müşkülât görülmüştür - Bizim şimdiye kadar encümende tatbik ettiğimiz usul bunun haricinde değildir. Ya kanunun sarahatine uygundur, ya tefsir yoludur. Bunun üçüncü şıkkını biz düşünmedik ve Heyeti umumiyeye böyle bir mesele ile gelmiyeceğiz. Bu itibarla Divanı muhasebat encümeni, Teşkilâtı esasiye encümeni noktai nazarından belki bir dereceye kadar genişletmiştir.

REŞİT B. (Gazi Antep) — Efendim, bendeniz Hakkı Tarık Beyefendinin.....

MÜKERREM B (Isparta) — Reis Bey, usul hakkında bir teklif var. Evvelâ o, reye konsun.

REİS — Kendileri burada yoktur efendim.

REŞİT B. (Devamla) — Hakkı Tarık Beyefendiye sual sormaktan maksadım, bu değildi. Evet Divanı muhasebat encümeni her vakit tefsir istemek ve Meclisi Âliden karar almak hakkını haizdir. Bendeniz bu münasebetle bir misal arzedeceğim. Tekaüt kanununda bir madde vardır. Tekaüt muamelesi, zabitan hakkında iradei milliyeye iktiran ettiği, memurin hakkında ait olduğu vekâletin tasdikına iktiran ettiği tarihten itibaren tekemmül eder. Eski tekaüt kanununun cari olduğu zamanda bir memur tekaütlüğe istihkak kesbetmiş ve tekaütlüğünü istemiş; yeni kanun çıkmış.. Arzuhal encümenine müracaat etmiş, Arzuhal encümeni, evet mademki kanun sarihtir, ait olduğu vekâletin tasdikına iktiran ettikten sonra tekemmül eder, binaenaleyh bu suretle maaş alması lâzımdır demiş. Divanı muhasebat yanlış görüyor, müracaat tarihi tekemmül tarihi midir, yoksa tasdik tarihi mi tekemmül tarihidir? Şimdi Arzuhal encümeninin verdiği karar, şahsa mı aittir, öteki adam bu maaşı alamayacak mıdır?... Öğrenmek istediğim Divanı muhasebat encümeninin verdiği kararlar, şahsa mı, umuma mı aittir?.. Bu, çok mühim bir meseledir. Hasan Beyin mütaleası çok doğrudur. Bu hangi encümene gidecekse o encümene gitmelidir? Bu tefsire muhtaçtır. Tekemmül tarihi müracaat tarihi midir, yoksa tasdik tarihi midir?.. Bunu anlamak lâzımdır. Çünkü bu gibi şeyler çok gelmiştir.

HAKKI TARIK B. (Giresun) — Efendim, eğer Divanı muhasebata vazife veren kanunun mevzubahs ettiğimiz maddesi muamelât tabirini yazmamış olsaydı bendeniz belki Refik Beyefendinin arzu ettiklerini tebarüz ettirmek hususunda belki tekaddüm etmiş olabilirdim. Burada muamele tabiri vardır. Biz muhasebei umumiye kanununun tefsirile meşgul olmuş değiliz. Divanı muhasebattan Meclise gelecek olan müracaatlerin mahiyetini serbest tutmak içindir ki, Divanı muhasebatın vazifesine taallûk eden kanunun bu maddesinin mutlakiyetini muhafaza etmek içindir ki o yolda maruzatta bulundum. Eğer mesele buysa çok doğrudur. Yalnız şu noktayi nazarı dikkate almak lâzımdır ki Meclisi Âliden tefsirî mahiyet ve kıymet verilmeksizin, (bu bir tefsirdir, bunu tefsir suretinde çıkarıyoruz) diye üzerine damga vurulmaksızın çıkacak olan kararlar, hiç bir zaman kanunlara iltihak etmez. O karar hangi hâdise hakkında sadır olmuşsa o hâdiseye taallûk eder kalır ve yalnız o hâdise üzerinde tatbik mecburî olur. Divanı muhasebat bizim namımıza çalışmış olduğuna göre Meclisi Âlinin bir defa verdiği bir kararı yeni bir sebep olmadıkça elbette mümasillerinde tatbik etmekte devam edecektir. Fakat bütün arkadaşlar bu noktada encümenle beraber olacaklardır ki üzerinde tefsiri bir kıymet olmayarak verilmiş olan kararlar doğrudan doğruya hâdisenin gendisine inhisar eden bir karardan ibaret kalır.

Ayrıca tefsirî bir karar ittihaz etmeden verilecek olan kararlar doğrudan doğruya hâdisenin kendisine inhisar eder. Bunun böyle olması gayet tâbiidir. Çünkü nizamnamei dahilinin diğer bir maddesi de tefsirin ne yolda yapılacağını göstermektedir. Maksadımız şudur: Tefsirin mahiyetini anlatabilmek için (bir kanunun her hâdise hakkında tatbik edilecek olan maddesinin tefsiri behemehal nizamnamei dahilinin malûm maddesine temas ederek çıkmış olması lâzımdır) demek istiyoruz. Başka bir fikrimiz yoktur. Tefsir lüzumu olduktan sonra, tefsir seyrini takip ettikten sonra karar elbette kanuna mülhak olarak ve Reşit Befendinin izah ettikleri meselelere cevap verecek surette çıkar. Kendileri her zaman salâhiyetlidirler. tatbik edilmiş olan kanunun her hangi bir noktasında tefsire ihtiyaç görülürse verecekleri bir takrirle meseleyi Meclisi Âliye nakledeler. İşte o zamandır ki bütün mümasil hâdiseler hakkında Meclisi Âlinin kanuna mülhak olarak yürüyecek bir kararı sadır olmuş olur.

Hasan Fehmi Beyefendi bu meselenin daha bir çok söze mütehammil olduğunu, bunun müzakere edilmekte veya edilecek bir lâyiha ile müzakere edilmek için bu mazbatanın encümene verilmesini teklif buyurdular. Takdir Heyeti celilenindir. Yalnız kendilerinin beyan buyurdukları bir vaziyet zannediyorum ki bu mazbata üzerinde Heyeti umumiyenin bir karar vermiş olmasını zarurî kılar. Kendileri buyurdular ki şimdiye kadar nasıl oluyorsa, şimdiki vaziyet nasılsa öyle gitsin. Esasen mazbata da öyledir. Mazbata, kendi noktai nazarını, bu gün öyle yapılmakta olduğunu, teamülün bu merkezde olduğunu kaydetmiştir. Eğer bu mazbata buyurdukları gibi diğer bir lâyiha ile birlikte müzakere edilmek üzere encümene gidecek olursa, bu tefsir talebi her hangi bir mebusun Meclise verdiği her hangi bir tefsir talebi mahiyetinde olmadığı yani Meclisi Âlinin Heyeti umumiyesinde müzakere edilmekte olan bir mazbatanın müzakeresini geri bıraktığı için, müzakere sırasında (şimdilik bir usul meselesi vardır. Bu hallolununcaya kadar müzakere olunmasın) gibi bir noktai nazar tebarüz ettiği için, bundan sonra da, Meclisi Âlinin bu tefsir talebini Teşkilâtı esasiye encümenine göndermesile Heyeti umumiyede aşağı yukarı bir tereddüt hâsıl olmuş bulunduğu anlaşılacağına nazaran elde bulunan ve bundan sonra gelecek olan, yani Divanı muhasebat hakkında çıkacak olan lâyiha kanun oluncaya kadar, her hangi bir meselenin müzakeresini böylece yarı yolda bırakmak lâzımgelir.

REFİK B. (Konya) — 15 aylık rapor duruyor.

HAKKI TARIK B. (Devamla) — Onun için, Teşkilâtı esasiye encümeni bu mesele hakkında uzun uzadıya yaptığı tetkiklerin neticesini Heyeti umumiyeye arzetmiştir. Elimizde olan nizamnamei dahilinin maddesni şimdiye kadar tatbik edildiği şekilde muhafaza etmek lâzımdır. Mademki Hasan Fehmi Beyefendi de beraberdirler, olduğu gibi devam edecektir diyorlar. Refik Beyefendi de, encümen reisi olarak, bu noktai nazardadır, eldeki raporun yürümesi lüzumunu teyit ediyorlar. Meclisin, (Refik Şevket Beyefendinin noktai nazarında değiliz. Maddeyi olduğu gibi tatbik etmeliyiz,) demesi lâzımgelir ki raporun ondan sonraki raporların müzakeresinin devamına imkân hâsıl olsun. Bu müzakereyi yürütebilmek için bu kararı Meclisi Âlinin vermesi lâzımdır. Sonra hiç bir raporun müzakeresine geçilememek akameti hâsıl olur. Onun içindir ki, bu noktai nazardan, mazbata Heyeti Celilenin bir kere tasvibine veyahut, ne ise, noktai nazarına iktiran etmiş olmalıdır.

Efendim, encümenin söylediği de zaten mevcut olan nizamnamei dahili maddesinin tatbik olunmasıdır.

MÜKERREM B. (İsparta) — Esbabı mucibeye iştirak etmiyoruz.

TEŞKİLÂTI ESASİYE ENCÜMENİ M. M.

HAKKI TARIK B. (Giresun) — Esbabı mucibenin neresine iştirak etmiyorlarsa bildirirler. Encümen her suretle hazırlanmıştır. Her hangi bir noktai nazara cevap verecek haldedir. Amma müzakere, âtiye talik olunacakmış...Karar Heyeti Cetlilenindir. Benim şahsî kanaatime göre, bu mevzu bir kere heyeti umuminizce nazarı mütaleaya alınarak encümene gelmiş olması dolayısile mevcut olan maddenin tatbikında Meclisi Âli tereddüt haline düşmüştür. Bir kere bu tereddüt zail olmalıdır. Bu, nasıl zail olabilir? Arzettiğim gibi Heyeti Celileye takdim edilen mazbatanın neticesi kabul edilmekle bu tereddüt kalkacaktır. Yani bu madde sarihtir, muhtacı tefsir veya tadil değildir. denilmesi lâzımdır.

Encümene gelen bir tefsir talebinde, biliyorsunuz ki, encümen tadil yapmağa salâhiyettardır. diyorum ki bizim encümen de buna lüzum görmüyor. Esbabı mucibemiz budur.

REİS — Usul hakkında bir takrir vardır, onu okutacağım.

HASAN FEHMİ B. (Gümüşane) — Efendim, eğer mazbata, nizamnamei dahilinin tefsiri istenilen maddesinin tefsirine lüzum görülmedi yolunda bir fıkradan itbaret olsaydı hiç mesele yoktu. Halbuki mazbata bir çok mesaile temas ettikten sonra neticede tefsire lüzum görülmemiştir diyor. Evvelâ bir noktada Hakkı Tarık Beyefendiye sureti katiyede iştirak etmiyorum. İster azayi kiram tarafmdan, ister Heyeti Vekile tarafmdan herhangi bir kanunun tefsir veya tadili için Meclisi Âliye sevkedilen bir evrakın Meclisi Âli namına makamı riyasetten encümenlere tevdi edilmesi, bu kanun tefsire veya tadile gelmiştir diye tatbikte tereddüdü mucip olacak hiç bir nokta olamaz. Bir defa bu ciheti tashih edelim. Kanunu tatbik eden mesul makam, kanunu, kendi anlayışına ve metinden çıkardığı maksat ve manaya göre ve kendi mesuliyeti altında Meclisi Âliden hilâfına bir karar çıkıncaya kadar tatbika devam eder. Bu karar ister tadilî ister tefsirî olsun, onu tamamen icrada serbesttir ve tatbika devam edecektir ve devam etmelidir. Her hangi bir takriri Heyeti Celile velev nazarı mütaleaya almış olsa bile - ki böyle bir mesele yoktur, bu takrir de doğrudan doğruya tefsir talebidir - velev nazarı mütaleaya almış olsa bile nazarı mütaleaya almak onu kabul etmek manasını istilzam etmez. 3 aylık raporlar teahhur ediyormuş... Etmemelidir. Bu güne kadar nasıl yürüyorsa öyle yürümelidir. Divanı muhasebatın vazife ve salâhiyetine ait olan esas kanun - zannediyorum, Maliye encümeninde tetkik edilmektedir, o kanunla bunun tevhit edilmesinde esas itibarile faide görüyorum. Hakkı Tarık Beyefendi Teşkilâtı esasiye encümeni namına bu maddenin tadiline bu gün için lüzum görmiyorum dediler. Bu noktada ben de kendilerile beraberim. Fakat mazbatada o kadar uzun meselelerden bahsedilmiştir ve Heyeti Celilenizden çıkan tasvip kararlarında bir kaidei umumiye olup olmaması üzerinde ve olabilecek işlerle olamayacak işler hakkında o kadar uzun izahata girişilmiştir ki işte endişemi mucip olan ve iştirak etmekte mahzur bulduğum cihet, esbabı mucibedeki bu mütalealardır. Esbabı mucibeden sarfmazarla bu maddenin tefsirine lüzum görmedik derlerse mesele kalmaz. Yoksa Yüksek heyetinizin tasvibine arzedilecek bir çok meseleli esbabı mucibe bir çok kanunlara temas ettiği ve bir çok tedahül ve karışıklıklara meydan vereceği fikrinde olduğum için o esbabı mucibedeki mütalealarına iştirak etmiyorum. Evet bnulardan bahsetmeğe kendileri için zaruret vardır. Bu bahislere temas etmeleri lâzımgelebilir amma ettikten sonra bunlar şimdi fıkra tefsir edilseydi bir tefsir fıkrası mevcut olurdu. Tefsir fıkrası mevcut olmadığına göre demek ki karar mazbatanın heyeti umumiyesidir. Bu da yanlıştır, sakattr. Bunun için arzettim ki şimdiye kadar nizamnamenin maddesinin sarahati dahilinde muamele yapılıyor, gene yapılmakta olsun. Fakat bu meseleyi daha esaslı bir surette halletmek için tefsir talep edilmiş, yalnız nizamname noktasmdan mesele halledilemiyor. O halde divanı muhasebat kanunile halletmek lâzımgelecektir. Onun için de divanı muhasebat kanununu tetkik etmek üzere iki encümen birleşerek bu işi beraberce hal-

letsinler. Eğer mevzubahs mesele reye konsun diyorlarsa o vakit itiraz etmem (Reye sesleri).

TEŞKİLÂTI E. E. M. M. HAKKI TARIK B. (Giresun) — Hasan Fehmi Beyefendinin teklifini kendilerinden hiç beklemediğim bir teklif olarak kabul edeceğim. Encümen düşünmüş, taşınmış, bu madde tefsire muhtaç değildir, tadiline lüzum yoktur diye bir karar vermiş. Şimdi diyorlar ki bu esbabı mucibeyi söylemezler, geri alırlarsa ben de iştirak ederim. Bu, çocukca bir hareket olur. Bendeniz, mazbata muharriri olarak, encümen namına, her hangi bir arkadaş (niçin bu maddeyi bu şekilde tadile muhtaç görmediniz) diye bir sual sorduğu zaman tabiî cevap vermem lâzımgelir. Meclisten geçen bir çok kararlar, bir çok maddeleri tefsire muhtaç bulmamıştır. Bu kararlara, bir çok noktai nazardan, ben de, bazı taraflarına, muarız olmuş olabilirim. Bir çok noktalardan nazarı dikkati celbeder, sorarım. Muarız noktai nazar dinlenir, dinlendiği halde muhtacı tefsir değildir denir. Bu şekilde mesele halledilmiş olur. Bizim burada verdiğimiz karar esas itibarile tadile muhtaç ve esas itibarile tefsire muhtaç bir madde olmadığıdır. Encümeni nasıl böyle bir teklife muhatap tutabilirler ki düşünülmüş ve usulüne uygun yazılmış, yapılmış olan tetkiklerin muhasselesi olan bu esbabı mucibeyi heyeti umumiyenize kendi samimî kanaati olarak arzetmekten mahrum olsun. Böyle bir teklif yapılmamalı idi. Şimdi bendeniz bu mazbatada ne bütçe kanununa ve ne de muhasebei umumiye kanununa temas eden bir şey görmüyorum. Elimizde bir nizamnamei dahilî vardır. Bir maddesinde deniyor ki: Divanı muhasebat Meclisi Âliye her üç ayda bir rapor vermekle mükelleftir. Bu rapor dairelerin sarfiyat ve taahhüdatından bahsedecektir. İşte bunlar, bu sarfyat ve taahhüdat hakkındaki raporlar daha başka bir noktai nazardan Meclisin kararına iktiran etmek üzere takyit olunacak mıdır? Takyit edilmiş olacağı tadadî bir şekille yazılı muhasebei umumiye kanununun bir maddesile anlaşılmaktadır. Muhasebei umumiye kanununda zikredilen raporla bu raporlar da birbirinden farklı değildirler. Olsa dahi encümen diyor farzediniz ki ayrı raporlardır, bu rapor Meclise geldikten sonra hangi encümene tevdi edilecektir? Divanı muhasebat encümenine gidecektir. Elbet o da bir mazbata ile Heyeti umumiyeye getirecektir.

Bu, bu kadar bir meseledir. Bundan maada böyle bütçe kanunlarına ve saireye temas eden bir madde var mıdır? Yoktur, öyle değilse encümenin kendi hudut ve salâhiyeti haricine çıkmış olması lâzımdır. Hasan Fehmi Beyefendinin unuttukları bir nokta vardır. Her mebusun Meclise tefsir talebini vermek hakkıdır. Böyle bir talep hiç bir vakit hiç bir kanunun bir maddesini tatbikte engel olamaz, o tefsir çıkıncaya kadar yine kârvan yürür. Fakat burada böyle olmamıştır. Divanı muhasebat encümeni bir mazbata yapmış, heyeti umumiyeye vermiştir. O müzakereye konulmuş, müzakerede Refik Şevket Bey ve İsmet Bey arkadaşlarımız demişler ki; usulen bir noktanın halli lâzımdır, nizamnamei dahilinin filân maddesi mucibince bu müzakere şu şekilde olmalıdır, böyle diye bir de takrir vermişler; (Nizamnamei dahilinin 49 uncu maddesinin tesbit ve tefsiri için Teşkilâtı esasiye encümenine verilmesini teklif ederiz) demişler. İki mebusun imza ettiği bu takrir Heyeti umumiyeye arzedilmiş, Heyeti umumiye bunu kabul ederek yine Teşkilâtı esasiye encümenine yollamıştır.

Buyuruyorlar, buyurabilirler ki; heyeti umumiyeden gelmesile reislikten tevdi edilmesi arasında hiç bir fark yoktur. Amma heyeti umumiye müzakereyi bu noktada bırakmıştır ve onun önünü kesmiştir. Şimdi heyeti umumiye deyecektir ki; bu müzakere devam edecektir. O halde bu müzakere Refik Şevket Bey ve İsmet Beylerein teklif ettikleri noktai nazarın bir kere reddini tazammun etmektedir. Heyeti umumiyede bu arkadaşların tefsir talebini, tadil talebini varit görmeyeceğiz ki ondan sonra bu mesele üzerinde müzakere devam etsin. Yahut denecektir ki o tefsir talebi, tetkiki devam ededursun, biz yine eski yolda yürüyelim. Esasen bizim teklifimiz de budur. Eski yoldan yürümek lâzımdır. Encümenin teklifi budur .

HASAN FEHMİ B. (Gümüşane) — Efendim arkadaşım bir kelime kaçırdılar. Zannederim ki lâalettayin söylenmiş bir söz olacaktır. Her halde ümit ederim ki tashih buyururlar.

HAKKI TARIK B. (Giresun) — Hayır, geri alamam.

HASAN FEHMİ B. (Devamla) — Hakkı Tarık Beyefendi veya her hangi bir encümen istediği bir şeyi yazmakta hür ve serbest ise, bir mebus ta istediğini söylemekte hür ve serbesttir.

HAKKI TARIK B. (Giresun) — Amma esbabı mucibeni geri al demekte hür değildir. Encümen namına konuşuyoruz. Aksine inandırmadıkça geri al diyemezsiniz.

HASAN FEHMİ B. (Devamla) — Burada muhatabımız Heyeti umumiyedir ve hepimizin söyledikleri mütaleadır. Encümen, esbabı mucibenin şu kısmından sarfınazar eder veya etmez. Bu her zaman söylenebilir bir sözdür.

HAKKI TARIK B. (Giresun) — Aksini söyleyiniz. Eyi dinlememişsiniz, mazbatayı okumamışsınız bize ne?.

HASAN FEHMİ B. (Gümüşane) — Reis Beyefendi rica ederim sözlerimi kesmesinler. Eğer okumadıksa bunun tevzi müddeti henüz gelmemiştir. Ona razi olduk. Eğer bunun müzakeresinde nizamnamenin tamamen tatbıkı lâzımge-

lirse tefsiri isteyen arkadaşlardan hiç biri de burada değildir. Tefsiri onlar namına tekabbül eden hiç bir arkadaş ta çıkmamıştır. Bunun tehiri lâzımgelir.

HAKKI TARIK B. — Nizamnamede öyle bir şey yok!

HASAN FEHMİ B. — Binaenaleyh teklif sahibi mevcut değilken ve onlar mevcut olmadığı halde diğer azayi kiramdan hiç bir zat ta bunu tekabbül etmemişken bunun müzakeresine devam etmek bilmem ne dereceye kadar doğru olur?

Bendeniz yine tekrar ediyorum, esbabı mucibenin bir çok noktalarına iştirak etmiyorum. edemiyorum. Çünkü mahzur görüyorum.

HAKKI TARIK B. (Giresun) — Hangi noktalara iştirak etmediğinizi söylemiyorsunuz amma?

HASAN FEHMİ B. (Devamla) — Esasen usul hakkında maruzatta bulunurken Yüksek heyetinize arzettim. Eğer müzakere tehir edilmeyecek olursa esas hakkında maruzatta bulunacağım. Fakat usul hakkındaki teklif henüz bir karara bağlanmadığı için esas hakkında yine maruzatta bulunmadım.

MÜKERREM B. (Isparta) — Esasa giriyoruz Reis Bf? Usul teklifi var, evvelâ onun reye konması lâzımdır.

DİVANI MUHASEBAT ENCÜMENİ REİSİ REFİK B. (Konya) — Niçin girmeyeceğiz, lûtfen bir kaç sebep söylesinler.

HAKKI TARIK B. (Giresun) — Söylemiyorlar.

MÜKERREM B. (Isparta) — Mazbatayı bu sabah aldık Reis Bf, azayi kiramdan hiç biri tetkik etmedi. Mesele hakkında söylenenler bunu gösteriyor. Usul teklifini evvelâ reye koyunuz?

HAKKI TARIK B. (Giresun) — Müsaade buyurulur mu?

REFİK B. (Konya) — Şimdiye kadar niçin bu noktai nazar izhar buyurulmadı. Henüz tevzi edildi diye itirazda müzakereye başlanmadan bulunulması lâzımdı. Böyle bir mütalea söylenmedi, müzakere başladı. Bir saattir müzakere ediliyor.

HASAN FEHMİ B. (Gümüşane) — Ben sözümü bitirmedim Reis Beyefendi. Hakkı kelâmımı temin buyurunuz.

MÜKERREM B. (Isparta) — Usul meselesi her zaman mevzubahs olur.

REİS — Gürültü oluyor, gürültü devam ederse müzakereyi tatil ederim. Bir saat sonra devam ederiz.

HASAN FEHMİ B. (Gümüşane) Muhterem arkadaşlar, bendeniz ilk söz aldığım vakit usul hakkında maruzatta bulunacağımı, musip görülmezse esas hakkında hakkı kelâmımın mahfuz bulunduğunu arzederek söze başladım mı ? (Başladınız sesleri). Kendileri noktai nazarlarını izah için esasa da girdiler. Şimdiye kadar böyle bir şey teklif edilmedi dediler. İki defa kürsüye çıktım, her ikisinde de usulden bahsettim ve dedim ki takrir sahibi arkadaşlarımız burada yoktur, bir çok kanunları alâkadar ediyor, esasen Divanı muhasebat kanunu encümenlerdedir, Divanı muhasebat kanununu tetkik eden encümen bu mesele ile de alâkadar olsun, Ona bir takım hükümler koysun ve bu mesele bir daha tahaddüs etmesin ... Zannediyorum ki en tabiî ve en makûl maruzatta bulundum. Bana öyle geliyor (Öyle sesleri).

Usul hakkındaki teklifimiz kabul edilmezse esas hakkında sözümü söyleyeceğim. Mazbatayı okudum mu, okumadım mı, esas hakkında mütalea beyan etmek imkânı Hasan Fehmide var mı, yok mu, onu da Hakkı Tarık Bey arkadaşıma izah ederim.

REİS — Usul hakkında Hasan Fehmi Beyin iki takriri vardır. Müzakereye devam etmek veya etmemek. Bu, takririn kabul veya ademi kabulüne bağlıdır. Onun için evvelâ müsaadenizle bunu reye koyacağım.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Yozgat) — Bendeniz de usul hakkında söyliyeceğim efendim.

REİS — Müzakereye devam edebilmek için bu takririn kabul edilmemesi lâzımdır. Takriri kabul buyurursanız müzakereyi kesmiş olacağız.

DİVANI MUHASEBAT E. REİSİ REFİK B. (Konya) — Müsaade buyurursanız bendeniz bir noktanın anlaşılmasını rica edeceğim. Hasan Fehmi, Hakkı Tarık Beyefendiler de, bendenizin mütaleam da bir noktada birleşiyor: Bu zamana kadar ki usul devam edecektir; encümen, mazbatalarını Heyeti umumiyeye arzedecektir, üç aylık raporlar tetkik edilecektir. Yani bu tehir edilince raporların müzakeresi tehir edilmeyecektir.

HASAN FEHMİ B. (Gümüşane) — Ona hiç bir mâni yoktur.

REİS — Daha ziyade müzakereyi uzatmamak için demin de arzettiğim gibi usul hakkında söylenen sözleri teyit eden bir takrir vardır, reye koyalım, Kabul buyurulursa müzakere bitmiş olacaktır. Yok kabul edilmezse o vakit müzakere devam edecektir. (Güzel, okunsun sesleri).

Yüksek Reisliğe

Şifahen arzettiğim esbaba binaen mazbatanın Divanı muhasebat kanununun bulunduğu encümene havalesini teklif ederim.

Gümüşane
Hasan Fehmi

REİS — Usul hakkında söylenen sözleri teyit eden bu takriri reyinize arzediyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler ... İki muhalif reye karşı tamamile kabul edilmiştir. O halde mazbata

kanunun bulunduğu Maliye encümenine havale edilecektir.

DİVANI MUHASEBAT E. REİSİ REFİK B. (Konya) — Yani Divanı muhasebatın vermiş olduğu üç aylık raporların müzakeresine devam olunacaktır.

HASAN FEHMİ B. (Gümüşane) — Gayet tabiî.

REİS — Heyeti Celilenin hükmü budur, devam edilecektir.

HAKKI TARIK B. (Giresun) — Müzakere edilebilmesi için ruznamenin maddesi o olmak lâzımdır.

3 — Deniz ve hava ticareti umum müdürlüğü ile iç hatlar, dış hatlar ve fabrikalar ve havuzlar teşkilâtı hakkında 1/601 numaralı kanun lâyihası ve İktısat ve Bütçe encümenleri mazbataları [1]

REİS — Müstacelen müzakeresi teklif olunuyor. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen var mı?

TURGUT B. (Manisa) — Muhterem arkadaşlar, çok vasi olan sahillerimizde deniz ticareti işlerinin muntazam ve salim bir şekilde idare edilmesi için geçen sene Yüksek heyetiniz tarafından bir kanun kabul edildiği gibi bundan bir iki gün evvel de muntazam posta seferleri için ikinci bir kanun kabul edilmişti. Bu iki kanuna göre deniz ticareti inhisar altına alınıyor ve bu suretle halen mevcut olan Seyrisefain idaresi şahsiyeti hükmiyeyi haiz 3 müstakil müdürlüğe ayrılarak İktısat vekâletine bir hava ve deniz müsteşarlığı ile bağlanıyor. Bu gün Heyeti muhteremenizce müzakere ve intaç edilecek kısım da muntazam seferlerden sonra kalan diğer iki kısımdır.

Yani Hükûmet tarafından teklif olunan lâyihada yazılı bulunduğu veçhile birisi, iç hatlar idaresi müdürlüğü - ki onu Bütçe encümeni Akay işletme müdürlüğüne tahvil etmiştir - diğeri de Fabrika ve havuzlar ve saire müdürlüğüdür.

Arkadaşlar, malûmu âlileridir ki Lozan muahedesinden sonra evvelce ecnebiler tarafından istismar edilmekte olan sahillerimizde kabotaj hakkı tamamile Türk bayrağına terkedilmişti. Fakat bu esaslı ve büyük muvaffakiyetten sonra sahillerimizde seyrü seferi temin ve bilhassa ticarî nakliyat yapmak hususunda mevcut olması lâzımgelen hususî ve resmî bir çok vasıtalar ve teşkilât noksandı. Bu vaziyet karşısında bir taraftan Hükûmet Seyrisefain idaresini tanzim ederek Hükûmete merbut bir teşkilât olmak şartile faaliyete geçti. Diğer taraftan da bir çok müteşebbisler, vatandaşlar hususî sermayeleri ve hususî sâylerile bu vazifede bir rol oynamak ve muvaffak olmak yolunu tuttular. Hakikaten 1922 den 1928 e kadar bu deniz vapurculuğunda katedilen mesafeler tetkik edilirse gerek Seyrisefain idaresi ve gerekse müteşebbisler tarafından çok güzel hatveler atıldığı görülür. Her gün deniz ticareti filomuza yeni yeni gemiler ilâve edildiği görülmektedir. Ancak 1928 ve 1929 dan sonra başlayan cihan buhranı nakliyat üzerinde esaslı bir tesir yaptığı gibi yolcu seyahatini de yarı yarıya indirmiştir. Bu yüzden büyümekte olan gemicilik ticareti de oldukça buhranın müthiş ve kuvvetli darbelerine maruz kalmağa başlamıştır. Bu buhran ve tazyikler sebebile gerek hususî müteşebbisler arasında ve gerekse hususî müteşebbislerle seyrisefain arasında amansız bir rekabet mücadelesi başladı. Bu rekabet o derecededir ki müteşebbisler tarifelerini indirdikçe, nakliyattan tamamile ziyan edecek ve hatta maliyet fiatını elde edemiyecek derecede tenzilât yaptıkça Seyrisefain idaresi de ayni suretle rekabete başlamıştır. Nihayet bu vaziyet geçen sene ve bilhassa nazarı dikkatinizi celbetmeğe başladığı zaman bir taraftan vapurcular ve hususî müteşebbislerle Seyrisefain idaresi hiç bir kâr temin etmek şöyle dursun, her gün ziyan etmekte bulunmalarile beraber ayni zamanda memleketin ve bilhassa Cümhuriyetin sahillerimizde velev en ufak iskelelerde bile olsun memleketin iktısadî ve ticarî sahada nakliyatını muntazam bir tarzda tanzim etmek hususunda tedbri almakta adetâ bir çok müşkülât karşısında kalıyor. Bu vaziyet karşısında her halde hem hususî teşebbüsleri koruyabilecek, hem de Seyrisefain idaresini bir inhitattan kurtaracak bir şekil bulmak lâzımdı. Bundan dolayıdır ki sahillerimizde muntazam posta seferleri bir Devlet inhisarı şeklinde oluyor. Ondan sonra da bu inhisarın tamamile Devlete bırakılması hakkında bir çok teşebbüsler oldu. Fakat bu iş gerek fırkamızın programına ve gerek Heyeti celilenin iktısadî siyasetine muvafık olamadığından hususî teşebbüs sahiplerine karşı ve mükemmel bir tarzda ve bu işi daha esaslı surette kavrayabilecek hususî teşebbüs sahiplerine bırakmak daha muvafık görüldü. Bu teşebbüse iştirak etmeği sağlamlaştırmak için bu kanunların intişarından üç ve altı ay sonra kendilerini bir anonim şirket halinde bu işin yapılmasına bu kanunlarla davet ediyoruz.

İKTISAT VEKİLİ MAHMUT CELÂL B. (İzmir) — Kanun çıktı efendim.

TURGUT B. (Devamla) — Alâkası vardır. O halde anonim halinde bu işe girişecek müteşebbisler gerek vapurlarının sağlamlığını temin, gerek bu işte muvaffak olmaları için tarife dahilinde çalışmak ve yolcuların gerek hususî işlerini ve gerek nakli-

[1] 247 numaralı matbua zaptın sonundadır.

yat hususundaki arzularını temin edecek bir vaziyete gireceklerinden muntazam posta seferleri vasıtasile ve Seyrisefainin iştirakile esaslı br surette sahillerimizin nakliyatı ve yolcu hareketleri tanzim edilmiş olacaktır.

Şimdi Heyeti Muhteremece tetkik edilecek olan ikinci kısımda bilhassa tahlisiye, kılavuzluk işlerile fabrikaların eskiden bir elden idare edilmesi dolayısile bu şlerin muntazam bir tarzda inkişafı mümkün değildi. Bundan sonra gerek tahlisiye, gerek kılavuzluk işinin müstakil birer müdüriyet tarafından idare edilmesi daha muntazam olmasını intaç edecektir. Kezalik gerek hususî şirketlerin, gerek Seyrisefainin bu tarzı faaliyeti hatta limanlarımızda ecnebi gemilerinin muhtaç bulundukları işleri görebilmek imkânını bahşedeceğinden dolayı bu suretle teşkil edilen üç müdüriyetin müstakbel ticareti bahriye işlerinde çok muntazam ve çok esaslı işler göreceğine kaniim. Binaenaleyh hazırlanan ve Heyeti Muhteremenize tevdi edilen bu kanunlardan dolayı Hükûmeti tebrik etmek ve teşekkül eden idarelerin yeni işlerinde esaslı muvaffakiyetler husule getirmelerini arzu etmek en birinci emelimizdir. Bendeniz de bilhassa bunun için bir kaç söz söylemeği zait bulmadım.

İKTISAT VEKİLİ MAHMUT CELÂL B. (İzmir) — Teşekkür ederim.

REİS — Heyet umumiyesi hakkında başka söz isteyen var mı? (Yoktur sesleri). Maddelere geçilmesini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Demiryolları ve A. K. A. Y. işletmeleri ile fabrika ve havuzlar teşkilâtı hakkında kanun

MADDE 1 — Seyrisefain müdüriyeti umumiyesinin sureti idaresi hakkındaki 4 nisan 1341 tarih ve 597 numaralı kanun ile bu kanunun 3 üncü maddesini tadil eden 19 haziran 1927 tarih ve 1096 numaralı kanun ilga edilmiştir. Şimdiye kadar Seyrisefain müdüriyeti umumiyesince idare edilmekte olan işlerden:

A) Marmara, Akdeniz ve Karadeniz dış hatları,

B) İstanbul ve civarı iç hatlarle Yalova,

C) Fabrika ve havuzlar.

İşleri ayrılarak bu işlerle ayrı ayrı meşgul olmak ve her biri hükmî şahsiyeti haiz bulunmak üzere (Denizyolları işletmesi), (A. K. A. Y. İşletmesi), (Fabrika ve havuzlar) müdürlükleri teşkil olunmuş ve Seyrisefain idaresine mevdu bulunan İstanbul limanında kılavuzluk ve romorkörcülük ve diğer Türkiye sahillerinde kılavuzluk işleri de Devlet inhisarına alınmıştır.

KÂZIM Pş. (Diyarbekir) — Akay neyi ifade ediyor?

B. E. REİSİ HASAN FEHMİ B. (Gümüşane) — İmtiyaza dahil olan mahallerin baş harflerini almak suretile bu kelime teşekkül etmiştir.

REFİK B. (Konya) — Efendim, Bütçe encümeni reisinden bir şey soracağım.

Kabul edilen bir kanunun, hava yolları Devlet işletme idaresi şeklinde başlığı vardı. Acaba münasip olmaz mı ki burada da (Devlet) kelimesi ilâve edilsin.

BÜTÇE ENCÜMENİ NAMINA SADETTİN RIZA B. (İstanbul) — Encümen bu teklife iştirak eder.

REİS — Encümen Refik Beyin teklifine iştirak etmiştir.

Sadettin Rıza Beyefendi, Akay hakkında izahat verir misiniz?

BÜTÇE ENCÜMENİ NAMINA SADETTİN RIZA B. (İstanbul) — Akay hakkında izahat verdiler efendim. Eğer daha fazla arzu buyurulursa izahat vereyim (Kâfi, kâfi sesleri).

REİS — Refik Beyefendi; encümen teklifinizi kabul etmiştir. Teklif ettiğiniz şekli bir kere daha tekrar ediniz ki başlık yanlış olmasın.

REFİK B. (Konya) — Efendim, bendeniz bir mütalea olarak arzettim. Encümen kabul etti. Evvelce bir kanun çıkmıştı. Bu kanun Hava yolları Devlet işletme idaresi unvanını taşımaktadır. Buna da (Deniz yolları Devlet işletmeleri) diyelim. Yani Devlet kelimesinin ilâvesini teklif ediyorum.

REİS — Bu şekil muvafık mı efendim?

İKTISAT VEKİLİ CELÂL B. (İzmir) — Efendim, Seyrisefaini muhtelif kısımlara ayırıyoruz. Asıl Seyrisefainin aslını ifade eden teşekkülün adına da Deniz yolları işletmesi diyoruz. Bu kelimenin uzamaması için aynen kabul edilmesini rica ederim. Bir de Seyrisefainden ayrılan imtiyazlı bir hat vardır. Haydarpaşa, Adalar, Kadıköy, Yalova ve bazan da Yeşilköye işletilmektedir. O hatta da bir isim koyuyoruz. İsim ne konursa konsun ismi hastır, teşekkülü ifade edecektir. Burada kıymetli vakitlerinizi yeniden isim bulmak için geçirmeyelim. Binaenaleyh haizi ehemmiyet değildir. Kanunda olduğu gibi bu isimlerin aynen kabul edilerek müzakereye devam edilmesini rica ederim.

REİS — O halde başlıkta bir tadil yapılmıyor efendim.

Birinci madde hakkında başka bir mütalea var mı? (Yok sesleri). Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Seyrisefain idaresinin malik olduğu imtiyaz ve haklarla gemi, mebani, depo, alât, levazım ve sair mevduatın ihtiyaça ve hizmet münasebetine göre yeni teşekkül edecek müdürlükler arasında taksimi İktısat vekâletince yapılır. Ancak Devlet Reisine ait deniz vesaiti ile kılavuzluk ve romorkörcülüğe ait vasıtalar taksime tâbi olmayıp bunlar İktısat

vekâletine devrolunur.

REİS — Madde hakkında söz isteyen var mı? Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 — İkinci madde mucibince deniz yolları ve **A. K. A. Y.** işletmelerile fabrika ve havuzlar müdürlüklerine devredilecek menkul ve gayrimenkul mevcutların kıymetlerini bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren en çok altı ay zarfında İktısat vekâleti tarafından takdir ettirilir ve bu kıymetler her müdürlüğün iptidaî sermayesini teşkil eder.

REİS — Söz isteyen var mı efendim? Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Deniz yolları ve **A. K. A. Y.** işletmelerile fabrika ve havuzlar müdürlükleri ticarî usullere göre idare olunurlar. Bu idarelerin sermayeleri ve bütün sarfiyat ve muameleleri muhasebei umumiye, müzayede, münakasa ve ihalât kanunlarına ve Divanı muhasebatın vize ve murakabesine tâbi değildir.

İktısat vekâleti bu idarelerin muamelât ve hesabatını Hükûmet müfettişleri veya bu maksatla tayin edeceği memurları marifetile her sene en az bir defa teftiş ettirir.

REİS — Söz isteyen var mı efendim?

DİVANI MUHASEBAT E. REİSİ REFİK B. (Konya) — Reis Beyefendi, bu maddenin Divanı muhasebat encümenince tetkikine lüzum görüyoruz. Diğer maddelerin müzakeresine devam edilebilir. Yalnız bu maddeyi tetkik için encümene istiyoruz.

İKTISAT VEKİLİ MAHMUT CELÂL B. (İzmir) — Malî teşekküller için, şahsiyeti hükmiyeyi haiz kazanç müesseseleri için bu madde kabul ettiğimiz yeni bir usul değildir. Bu istisnaî hükümler şimendifer idaresinde ve Hükûmetin diğer malî müesseselerinde de vardır, usul ve teamül hükmüne girmiştir. Binaenaleyh sırf ticarî zihniyetle teşekkül edecek olan bu müesseselerin yürüyebilmesi için bu teşekküllerin de bu kayitlerden azade olması sureti katiyede lâzımdır. Bu kanunun müstaceliyetle kesbi katiyet etmesi ve Meclisi Âliden çıkması lâzım olduğuna göre arkadaşlarımdan rica ederim, maddeyi aynen kabul buyursunlar.

KÂZIM Pş. (Diyarbekir) — Hava yollarında dün öyle geçti.

DİVANI MUHASEBAT ENCÜMENİ REİSİ REFİK B. (Konya) — Efendim, muhterem Celâl Beyefendinin, kanunun bir an evvel çıkması hakkındaki mütaleasına iştirak ederiz.

Zaten bu maksatladır ki bu maddeyi, Divanı muhasebat encümeni alâkadar olması itibarile, mütaleaya lüzum gördü ve bunu Heyeti muhteremeye rica etti. Nizamname bu hususta sarihtir. Encümen bir maddenin müzakeresini isterse bilâ müzakere verilir. Şimdiden encümnein noktai nazarını bilmediğim için esas hakkında bir fikir dermeyan etmeden şunu arzedebilirim ki encümen derhal toplanır ve noktai nazarını Heyeti umumiyeye bu gün arzeder. Esasen nizamname de bunun müzakeresine mânidir Encümen istiyor. Bu gün yetiştiririz. Diğer maddeler müzakere edilebilir.

REİS — Refik Beyefendi şimdi toplanacak mısınız?

REFİK B. — Şimdi efendim.

REİS — O halde 4 üncü maddeyi dahilî nizamname mucibince Divanı muhasebat encümenine havale etmek lâzımdır.

İKTISAT VEKİLİ MAHMUT CELÂL B. (İzmir) — Hemen gönderecekler değil mi?

REİS — Evet, hemen göndermelerini rica edeceğiz.

MADDE 5 — Deniz yolları ve **A. K. A. Y.** işletmelerile fabrika ve havuzlar idaresi müdürlükleri İktısat vekâletinin inhası üzerine İcra Vekilleri Heyeti kararı ve Reisicümhurun tasdikile tayin olunurlar.

Bu müdürlüklere ait muamelâtın sureti idaresi ve müdürlükler teşkilâtı ile müdürden başka memurlarının sureti tayini ve vazife ve salâhiyetleri bir nizamname ile tesbit olunur. Bu nizamname yapılıncaya kadar bu fıkradaki hususat İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilecek bir talimatname ile idare ve bu müdürlüklere ait kadrolar İktısat vekâletince tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunur.

REİS — Beşinci madde hakkında mütalea var mı efendim?

Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Deniz yolları ve **A. K. A. Y.** işletmelerile fabrika ve havuzlar müdürlükleri memurları halk ile ve mensup oldukları idareler ile muamele ve münasebetlerinde hususî müessese memurları gibi muameleye tâbi olup haklarında memurin muhakematı hakkındaki kanun ile memurin kanunu hükümleri tatbik olunur.

REİS — Altıncı maddeyi reye arzediyorum efendim. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 7 — Deniz yolları ve **A. K. A. Y.** işletmelerile fabrika ve havuzlar idaresine ait mallar Devlet malıdır. Bunları çalanlar, ihtilâs edenler, zimmetine geçirenler veya her ne suretle olursa olsun suiistimal edenler Devlet malları hakkında ika olunan bu gibi cürümlere müteretttip takibat ve cezalara tâbidirler.

ADLİYE E. M. M. SALÂHATTİN B. (Kocaeli) — Maddedeki (cürümlere) tâbiri (suçlara) olsa daha iyi olur efendim.

REİS — Tashih veçhile maddeyi reyinize arzediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 8 — Deniz yolları ve A. K. A. Y. işletmelerile fabrika ve havuzlar idaresi senelik blânçolarını her takvim senesinin sonundan itibaren iki ay zarfında ihzara mecburdurlar. Bu blânçolar İktısat vekâleti deniz ve hava işleri müsteşarı ile Ticaret umum müdüründen ve Maliye vekâletince tayin olunacak bir zatten müteşekkil heyet marifetile bütün hesap ve muamelelere bakılmak suretile tetkik edilir. Bu heyet blânçoları kendilerine tevdi tarihinden itibaren bir ay zarfında tetkik ve bir raporla İktısat vekâletine tevdi eder. İktısat vekâleti de bu blânçolar ile raporları kendi mütaleasını da ilâve ederek tetkik ve tasdik olunmak üzere bir ay zarfında Büyük Millet Meclisi Bütçe ve İktısat encümenlerinden mürekkep umumî heyete tevdi eyler. Umumî heyetin tasdik kararları alâkadar memurların ibrası hükmündedir.

DİVANI MUHASEBAT ENCÜMENİ REİSİ REFİK B. (Konya) — Müsaade buyurursanız bunu da 4 üncü madde ile beraber müzakere edelim, bunu da onunla beraber getirelim efendim.

BÜTÇE En. NAMINA SADETTİN RIZA B. (İstanbul) — Bunun dördüncü madde ile alâkasını tavsif buyururlar mı?

DİVANI MUHASEBAT ENCÜMENİ REİSİ REFİK B. (Konya) — Encümenin noktai nazarı şimdiden belli olmadığı için maddenin alacağı şekle göre alâkası vardır efendim.

İKTISAT VEKİLİ MAHMUT CELÂL B. (İzmir) — Efendim, 4 üncü madde, sarfiyatın Divanı muhasebatta vize edilip edilmemesi hakkındadır. Bu itibarla Divanı muhasebat encümenini alâkadar eder. Fakat doğrudan doğruya memurların ibrası hakkında bu maddenin Divanı muhasebat encümenile alâkasını bendeniz göremiyorum.

REİS — Encümen arzu ediyor, vermek mecburiyetindeyim efendim. Sekizinci maddeyi de...

İKTISAT VEKİLİ MAHMUT CELÂL B. (İzmir) — Alâkası yoktur efendim, Divanı muhasebat encümenile. Bu, bir heyeti umumiyedir. Bu heyeti umumiye, Sanayi kredi bankasındaki şeklin aynidir. Teamülen yapılmaktadarr. Heyeti umumiye muhasebeleri tetkik eder. Şirketlerin heyeti umumiyesi mahiyetindeki işlerde yanlışlık görürse mesul eder, yanlışlık görmediği takdirde ibra eder. Bundan dolayıdır. Mesele diğerlerinde de mevcuttur.

REİS — Encümen alâkasını görmüş ki istemiştir efendim.

İKTISAT VEKİLİ MAHMUT CELÂL B. (İzmir) — Amma yoktur alâkası. Heyeti umumiye hakemdir.

REİS — Encümene vermek mecburiyetindeyim efendim.

MADDE 9 — Deniz yolları ve A. K. A. Y. işletmelerile fabrika ve havuzlar idaresinin bütçeleri müdürlüklerince ihzar ve takvim senesi başından en az iki ay evvel İktısat vekâletine tevdi olunur. İktısat vekâleti bu bütçeleri 8 inci maddede yazılı heyete tetkik ettirdikten sonra bir ay zarfında umumî heyetin tetkik ve tasdikına arzeder.

Munzam ve fevkalâde tahsisat talepleri gibi senesi zarfında zuhur edecek mesailin tetkik ve halli de müddet kayitleri mevzubahs olmaksızın yukariki fıkra mucibince Umumî heyete aittir.

Yeni teşkil olunacak müdürlüklerin ilk bütçeleri İktısat vekâletince tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunur.

REİS — Madde hakkında söz isteyen var mı? (Yoktur sesleri). Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 10 — Deniz yolları ve A. K. A. Y. işletmelerile fabrika ve havuzlar idaresi nezdinde ücretleri bu idarelerce verilmek üzere daimî birer murakıp bulundurulur. Maliye ve İktısat vekâletlerince müştereken tayin ve ücretleri tesbit edilecek olan bu murakipler idareler muamelâtını İktısat vekâleti namına teftiş ve murakabe ile mükellef olup vazifeleri kezalik Maliye ve İktısat vekâletlerince tanzim edilecek bir talimatname ile tayin olunur.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 11 — Kılavuzluk ve romorkörcülük ile Devlet Reisine ait deniz vasıtaları her sene İktısat vekâleti bütçesinde açılacak bir faslı mahsusa mevzu tahsisat ile idare ve kılavuzluk ve romorkörcülük hizmetlerine mukabil İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilecek tarifeye göre ücret alınır. Bu ücretler 15 nisan 1338 tarih ve 216 numaralı kanun mucibince merakibi bahriyeden alınacak rüsum muamelesine tâbidir. Hükûmet kılavuzluk ve romörkörcülük inhisarının işletilmesini ve Devlet reisine ait deniz vasıtalarının idaresini bir arada veya ayrı ayrı olarak kadroları İcra Vekilleri Heyetinden musaddak müdürlüklerle idare edebileceği gibi bütçede mevzu tahsisatını toptan vermek suretile bunları veya bunlardan birini ticareti bahriye müdürlükleri veya deniz yolları ve A. K. A. Y. işletmelerinden birine devretmeğe de salâhiyettardır.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 12 — Denizyolları ve A. K. A. Y. işletmelerile fabrika ve havuzlar idaresinin her sene blânçolarına nazaran tahakkuk edecek safi kârlarından idarelerin inkişafına lâzım olan miktarlar umumî heyet tarafından ayrıldıktan sonra geri kalacak miktarlar Hazineye tediye olunur.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 13 — Denizyolları ve A. K. A. Y. işletmelerile fabrika ve havuzlar müdürlüklerine, mülhak bütçe ile idare olunan Devlet müesseselerinin ihtiyat ve tasarruf akçelerinden en çok ceman 500 000 liraya kadar uzun vadeli bir istikraz yapılmasına ve şeraitinin tesbitine İcra Vekilleri Heyeti mezundur. Bu alınacak para yeni idarelerce mütedavil sermaye yerine istimal edilir.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 14 — Seyrisefain idaresinin 1932 malî senesi nihayetine kadar tebeyyün eden borçları aşağıda yazıldığı üzere tasfiye ve tediye olunur:

A) Hususî kanunlarına ve İcra Vekilleri Heyeti kararlarına göre Maliye vekâletinin kefaletile idarenin akteylemiş olduğu istikraz ve açtırdığı hesabı cariler ile halen tatbik edilmekte olan kömür mukavelesinden kalan borçları Hazineye devredilmiştir. Maliye vekâleti işbu borçları, tesbit olunacak miktarına göre alâkadarlarla da anlaşarak gelecek seneler bütçelerine konacak tahsisatla ödeyecektir.

B) İdarenin 1932 malî senesi nihayetine kadar muvazenei umumiyeye dahil daireler hesabına nakliyat vergisi, kıymetli evrak bedeli, harp vergisi, gümrük resmi, muamele vergisi ve rüsumu bahriyeden ve kefalet dolayısile Hazinece ödenmiş ve ödenecek paralar ile tahakkuk etmiş Hazine matlubatı, muhacir nakli için evvelce verilen avanstan bakiye kalan ve İzmir Liman şirketi hisse senetleri hesabından tebeyyün eden Hazine alacakları ile idare bütçelerine mevzu olup tediye edilmeyen ıslah ve yarış encümenine muavenet bakiyesi ve evrakı naktiye için verilmiş Hazine bonolarının itfa karşılığı olan paraların kayitleri mütekabilen terkin edilmiştir.

C) Nakliyat ücretile sair hizmetlerden dolayı umumî bütçeye dahil daireler ile havuzlar ve Yalova idarelerinin idareye olan bilûmum borçlarının kayitleri karşılık olarak kapatılmıştır.

Ç) İdare, memurlarile müstahdemlerine maaş ve ücretlerle yevmiyelerden kalan borçlarını tediyeye devam edecektir. Ancak bu borçlardan 1 temmuz 1933 tarihinde bakiye kaldığı takdirde kalacak miktar (D) fıkrası mucibince Hazinece ödenecektir.

D) İdarenin yukarıki fıkralarda yazılı hesaplardan başka olan borçları 1932 malî senesi muvazenei umumiye kanununun 11 inci maddesi hükmüne tevfikan Hazinece tahvil verilmek suretile ödenir.

MADDE 15 — Seyrisefain müdüriyeti umumiyesi kadrosunda halen mevcut memurlarla bu müdüriyeti umumiye bütçesinden maaş almakta olan mütekait, yetim ve dullar hakkında aşağıda yazılı hükümlere göre muamele yapılır:

A) Mütekait, yetim ve dullara verilmekte olan paranın üç senelik tutarı Hazinece beş sene zarfında müsavi taksitlerle deniz yolları ve A. K. A. Y. işletmeleri ile fabrika ve havuzlar müdürlüklerine verilir. Hazineden verilecek paranın ve mütekait, yetim ve dulların bu müdürlükler arasında ayrılması Maliye ve İktısat vekâletlerince yapılır. 1933 senesi taksiti, Düyunu umumiye bütçesinin 198 inci faslına mevzu tahsisattan tesviye olunur. Bu müdürlükler kendilerine ayrılacak mütekait, yetim ve dullara almakta oldukları maaşın tutarını yüzde on ilâvesile bütçelerinden verirler.

B) Seyrisefain müdüriyeti umumiyesinden yeni teşkilât dolayısile açıkta kalacak memurlar hakkında aşağıdaki hükümler tatbik olunur:

1 - 25 sene ve daha fazla hizmeti olanlar Seyrisefain tekaüt nizamnamesine göre tekaüt edilerek kendilerine müstahak oldukları tekaüt maaşı tutarı % 40 zammile tahsis olunur. Hizmet müddeti yirmi seneden (yirmi dahil) yirmi beş seneye kadar olanlara yapılacak zam % 20 den ibarettir. Bu memurlara nizamname mucibince tahakkuk ettirilecek tekaüt maaşı tutarının üçseneliği yukarıki (A) fıkrasındaki şartlar dairesinde Hazinece beş sene zarfında müsavi taksitlerle yeni müdürlüklere verileceği gibi bu suretle tekaüt edileceklerin müdürlüklere ayrılması ve Hazinece verilecek paranın tediye cihetile müdürlüklere taksimi de kezalik (A) fıkrasındaki esaslara tevfikan yapılır.

2 - Yirmi seneden az hizmeti olanlara her hizmet senesi için fevkalâde ve maktu tahsisatlarile birlikte son maaşlarının bir aylığı nisbetinde tazminat verilir. Bu tazminatın tutarı Seyrisefain müdüriyeti umumiyesince alâkadar memurlara tesviye olunur.

C) Seyrisefain müdüriyeti umumiyesi memurlarından yeni müdürlükler teşkilâtında istihdam olunacaklar hakkında yukarıki (B) fıkrasında açıkta kalacak memurlar için kabul edilen hükümler aynen cari olmakla beraber bunlar ancak yeni müdürlüklerdeki vazifelerinden ayrıldıkları zaman tekaüt maaşı veya tazminat haklarından istifade edebilirler. Maamafih bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren bir sene zarfında yeni müdürlükler memurları hakkında yapılacak tekaüt kanununda Seyrisefain müdüriyeti umumiyesinden naklen yeni müdürlüklerde istihdam olunacakların müktesep hakları mahfuz tutulur.

Yeni idarelerin tekaüt kanunu çıkıncaya kadar memurlardan yüzde beş ve mürettebattan yüzde iki tekaüt aidatı kesilir.

REİS — 15 inci maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 16 — İlga ve teşkilâta ait hükümle-

rinin meriyeti bir ay sonra başlamak üzere bu kanun 1 haziran 1933 tarihinden muteberdir.

REİS — 16 ncı maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE — Seyrisefain müdüriyet umumiyesinin eski muamelelerini tasfiye için deniz yolları işletme müdürünün mesuliyeti altında çalışacak bir tasfiye heyeti teşkil ve bu heyetin kadrosu ile memurları Maliye ve İktısat vekâletlerince müştereken tesbit ve tayin olunur.

Bu heyet bir sene zarfında tasfiye muamelesini ikmale mecbur olup senelik tahsisatı İktısat vekâletince tayin edilecek nisbetler dairesinde yeni teşekküllerden verilir. Tasfiye neticesinde tahakkuk eden ve tahsil olunan alacaklar Hazineye aittir. Deniz yolları ve A. K. A. Y. işletmelerile fabrika ve havuzlar müdürlüklerinin işe başladıkları tarihten evvel Seyrisefain müdüriyeti umumiyesinin tahakkuk etmiş bütün hasılat ve masrafları mülga Seyrisefain idaresi hesabına olmak üzere tasfiye komisyonunca intaç olunur.

REİS — Muvakkat maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, Divanı muhasebat encümeninin yapacağı teklife intizaren kanunun heyeti umumiyesini reyinize arzederken 17 nci maddeyi de reye arzederiz.

MİLLÎ MÜDAFAA VEKİLİ ZEKÂİ B. (Diyarbekir) — Yem ve tayinat kanunu lâyihasının müstacelen ve takdimen müzakeresini teklif ediyorum.

ADLİYE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ SALÂHATTİN B. (Kocaeli) — Uyuşturucu maddeler hakkında bir lâyiha vardır. Bunun ruznameye alınarak müstacelen müzakeresini teklif ediyorum.

REİS — Askerî tayinat ve yem bedeli hakkındaki kanun lâyihası iki defa müzakereye tâbi maddeler meyanındadır. Takdimen ve müstacelen müzakeresi Hükûmet tarafından teklif olunuyor. Reyinize arzediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 — Askerî tayinat ve yem kanununun muaddel 33 üncü mddesine bazı fıkralar ilâvesi hakkında 1/523 ve askerî tayinat ve yem kanununa müzeyyel 1/536 numaralı kanun lâyihaları ve Millî Müdafaa, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları [1]

REİS — Heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen var mı? (Hayır sesleri). Maddelere geçilmesini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

---

[1] 238 numaralı matbua zaptın sonundadır.

12 eylûl 1330 tarihli askerî tayinat ve yem kanununun bazı maddelerinin tadili hakkında kanun

MADDE 1 — 12 eylûl 1330 tarihli askerî tayinat ve yem kanununun birinci maddesinde gösterilen sabun ve gaz istihkakları aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Sabun	12 gram	
Gaz	20 »	(Nisan başından eylûl sonuna kadar)
»	40 »	Diğer aylarda

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Mezkûr kanunun yedinci maddesini muaddil 24 mayıs 1332 tarihli kanunun birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

A) Günlük sabun istihkakı nefer başına 12 gramdır.

B) Yemek kaplarının temizlenmesi için sabun istihkakları kazan için (10) gram, bakraç ve karavana için (5) gramdır.

C) Makina, kömür, yağ, hamur, ahçılık ve kasaplık hizmetleri gibi kirletici ve yağlatıcı işlerde çalışanların çalıştıkları günler için sabun istihkakları bir misline kadar artırılabilir.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Mezkûr kanunun sekizinci maddesi aşağıda yazıldığı şekilde değiştirilmiştir:

Gaz istihkakı nisanın başından eylûlün sonuna kadar nefer başına (20) gram, diğer aylarda (40) gramdır.

Lâmbalar içeride ve dışarıda yakıldıklarına göre beher lâmbada sarfı icap eden gaz miktarı :

İçeride	Dışarıda	
64 Gr.	96 Gr.	Nisan başından eylûl sonuna kadar
112 »	144 »	Birinci teşrin başından mart sonuna kadar

Askerin kışla ve sair ikametgâhlarında yakılacak lâmba, lüküs ve bunlara benzer lâmbalar ile elektirik ve havagazı tenvirat masrafları gaz istihkakı tutarları mecmuunu geçmeyecektir.

Fırka ve kolordu ve muadilleri, ordu ve daha büyük kumandanlıklar karargâhlarile ordu müfettişlikleri, Büyük erkânı harbiye ve Millî müdafaa vekilliği dairelerinde ve askerî mektepler ve hastanelerde tenvirat lâmba hesabile olup bu karargâh, devair ve müesseselerde elektirik ve havagazı yakıldığı surette aktolunan mukaveleler hükümlerine veya tahakkuk edecek ihtiyaca göre masrafları alelusul tahakkuk ve tediye edilir.

Şu kadar ki bu devair ve müesseselerin elektrik ve havagazı tesisatı, civardaki efrat ika-

metgâhlarına da teşmil edilmişse, buradaki efradın mensup olduğu kıtalarca gaz istihkakı tahakkuk ettirilmez.

İkamet ettikleri mahallerde kıtası bulunmayan ve gece hizmeti olan yerlerde efradın azlığından dolayı gündelik istihkakları mecmuu bir lâmba yakılmasına yetişmeyecek olursa o gibi mahaller için lâmba hesabile gaz verilir. Şu halde efrada tenvirat için ayrıca gaz istihkakı verilmez.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Mezkûr kanunun 10 uncu maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Kömür istihkakı vakti şitada dört mah müddetle verilir (Teşrinisaniden şubat nihayetine kadar). Ancak ekalimi baride de ve havalar kesbi itidal etmeyip mevsimi şitanın şiddetle hükmünü icra ettiği mahallerdeki kıtaatta bulunan efradın mukannen istihkaklarına, zabitler ve memurların çalıştıkları resmî binalarda ve çadırlarda yakılan soba ve mangallar için kanun ile tahsis edilen miktarlara, tabiplerin göstereceği lüzumu hakikî üzerine Millî Müdafaa vekâletinden bilistizan bir misil kadar zam caizdir ve müddeti şita dahi temdit olunur.

Soba ve mangal yakacağı:

Kilo	Gr.	
15		Kebir soba için maden kömürü : her 24 saatte
12		Sagir soba için maden kömürü : her 24 saatte
1	250	Soba için maden kömürü : her 24 saatte
60		Kebir soba için odun : gece ve gündüz 6 defa
40		Kebir soba için odun : saatte 4 defa
24		Sagir soba için odun : 12 saatte 4 defa
36		Sagir soba için odun : 24 saatte 6 defa
7	680	Kebir mangal için kömür : her 24 saatte
5	120	Sagir mangal için kömür : her 24 saatte.

Soba yakıldığı zaman mangal için kömür verilmez. Sobalarda yakılacak maden kömürü ve adi kömür ve odun efradın muayyen olan odun ve kömür istihkakları bedelini tecavüz etmeyecektir. Efradın azlığından dolayı ve bunları bir yerde toplamak mümkün olmayan yerlerde gündelik istihkakları mecmuu bir soba veya mangal yakılmasına yetişmeyecek olursa o gibi mahaller için ayrıca soba veya mangal yürütülerek muktazi odun veya mangal kömürü, soba ve mangal adedine göre hesap ve ita olunur. Şu halde efrada teshin için ayrıca odun veya kömür istihkakı verilmez.

Yalnız devairi resmiyede ve kışlalarda ve müessesatta ve çadırlarda ve mevakii resmiyede ifayi vazife eden bilûmum zabitan ve memurin odalarının teshini için yakılan kalorifer, soba ve mangallarda sarfedilen odun ve kömür masrafları soba ve mangal hesabile ve müddeti iştiallerine göre devairi mezkûrenin mahbemah tanzim edeceği tayinat cetvellerine ithalen tasviye olunacak ve masarifi mezkûre bilhesap tahakkuk ettirilerek her sene bütçesine ithal edilecektir.

MİLLÎ MÜDAFAA VEKİLİ ZEKÂİ B. — Reis Beyefendi; üçüncü fıkrada yani soba ve mangal mahrukatı fıkrasında bir yanlışlık vardır: 1 kilo 250 gram soba için maden kömürü her 24 saatte değil, her saatte olacaktır.

REİS — Bu suretle tashih ediyoruz.

SALÂHATTİN B. (Kocaeli) — «Vakti şita» yerine «kışın», «mah» yerine «ay» diyelim.

KÂZIM Pş. (Diyarbekir) — Muvafıktır. «ekalimi baride» yerine de «soğuk memleketlerde» diyelim.

MİLLÎ M. V. ZEKÂİ B. (Diyarbekir) — «Havalar kesbi itidal etmeyip» yerine «havalar düzelmeyip» densin.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Yozgat) — «Mevsimi şitanın» tabiri «kış mevsiminin» «müddeti şita» tabiri «kış müddeti» olacaktır.

İSMAİL KEMAL B. (Çorum) — Kebir soba, sağir soba yerine de «büyük» «küçük» densin.

MÜNİR B. (Giresun) — « Efrada teshin için» yerine «ısıtılmak» denmelidir.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Yozgat) — Cümle okunsun bakalım, ısınmak mı, ısıtılmak mı olacaktır.

REİS — Isınması için olacaktır.

İBRAHİM B. (Balıkesir) — Reis Bey, teshin ısıtmaktır, ısınmak değildir.

REİS — Müsaade ederseniz, o cümleyi bir daha okuyalım da yanlışlık olmasın.

« Efrada teshin için ayrıca odun verilmez. »

Cümleden anlaşıldığı üzere, «ısınmak için» olacaktır.

KÂZIM Pş. (Diyarbekir) — « ... zabitan ve memurin odalarının teshini için ... » yerine «odalarının ısıtılması için » ve «mahbemah» yerine «aydan aya» denilmeli.

MİLLÎ MÜDAFAA VEKİLİ ZEKÂİ B. (Diyarbekir) — Maddedeki bu tabirler, tadil ettiğimiz kanunun ibareleridir, yeniden tedvin edilmiş maddeler değildir. Hepsi de bu suretle tashih edilsin.

REİS — Efendim, dördüncü maddeyi bu tashihlerle kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Mezkûr kanunun 1257 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 33 üncü maddesine aşağıdaki fıkralar konmuştur:

A - Süvari binicilik mektebinde milletler ara-

sındaki müsabakalara iştirak etmek üzere talim edilen yarış hayvanlarile zabitlerin yetişmelerine tahsis edilen yetiştirme hayvanlarının yemleri şunlardır:

Yulaf (bulunmadığı takdrde ezilmiş arpa)

Kg.
7

Yataklık

Kuru ot	Saman	Tuz
Kg.	Kg.	Kg.
5	4	30

B - Dört kilo yataklık saman, fiatını geçmemek üzere diğer yataklık maddelerle mübadele edilir.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 7 — Bu kanunun hükmünü icraya Millî Müdafaa ve Maliye vekilleri memurdur.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesini reyinize arzedyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmştir.

Tensip buyurursanız biraz teneffüs edelim. Tekrar zille haber verdiğimiz zaman, Heyeti Celileden istirham ederiz, içtima salonunu teşrif buyursunlar. Yarın haziranın biridir. Çıkması lâzımgelen bazı müstacel ve mühim kanunlarımız var. Teneffüs için celseyi tatil ediyorum.

Kapanma saati: 16,25

İKİNCİ CELSE

Açılma saati: 18

REİS — Esat B.

KÂTİPLER: Hamdi B. (Mersin), Ziya Gevher B. (Çanakkale).

REİS — Celse açılmıştır efendim. Deniz yolları hakkındaki kanunun 4 üncü ve 8 inci maddeleri Divanı muhasebat encümenine havale buyurulmuştu. Bunlar gelmiştir. Şimdi okuyoruz efendim.

MADDE 4 — Deniz yolları ve A. K. A. Y. işletmelerile fabrika ve havuzlar müdürlükleri ticarî usullere göre idare olunurlar. Bu idarelerin sermayeleri ve bütün sarfiyat ve muameleleri muhasebei umumiye, müzayede, münakasa ve ihalât kanunlarına ve Divanı muhasebatın vize ve murakabesine tâbi değildir.

İktısat vekâleti bu idarelerin muamelât ve hesabatını Hükûmet müfettişleri veya bu maksatla tayin edeceği memurları marifetile her sene en az bir defa teftiş ettirir.

REİS — Divanı muhasebat encümeni bu maddede bir tadilât yapmamış, aynen kabul etmiştir. Reyinize arzediyorum. Kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 8 — Deniz yolları ve A. K. A. Y. işletmelerile fabrika ve havuzlar idaresi senelik blânçolarını her takvim senesinin sonundan itibaren iki ay zarfında ihzara mecburdurlar. Bu blânçolar Divanı muhasebattan tayin edilecek iki zat ile İktısat vekâleti deniz ve hava işleri müsteşarı ve Ticaret umum müdürü ve Maliye vekâletince tayin olunacak bir zatten müteşekkil heyet marifetile bütün hesap ve muamelelere bakılmak suretile tetkik edilir. Bu heyet blânçoları kendilerine tevdi tarihinden itibaren bir ay zarfında tetkik ve bir raporla İktısat vekâletine tevdi eder. İktısat vekâleti de bu blânçolar ile raporları kendi mütaleasını da ilâve ederek tetkik ve tasdik olunmak üzere bir ay zarfında Büyük Millet Meclisi Bütçe ve İktısat ve Divanı muhasebat encümenlerinden mürekkep umumî heyete tevdi eyler. Umumî heyetin tasdik kararları alâkadar memurların ibrası hükmündedir.

REİS — Bu madde hakkında bir mütalea var mı efendim, Hükûmetin noktai nazarı nasıldır?

İKTISAT VEKİLİ MAHMUT CELÂL B. (İzmir) — Encümenle mutabıkız efendim.

REİS — Divanı muhasebat encümeninin 8 inci madde hakkındaki tadilâtına Hükûmette muvafakat ediyor. Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

SALÂHATTİN B. (Kocaeli) — Bir muvakkat madde vardır efendim, bunun yeri son iki maddeden evveldir. Çünkü son iki maddenin hükümleri muvakkat maddeyede müessir olacaktır.

REİS — Efendim, muvakkat madde kabul edildi.

SALÂHATTİN B. (Devamla) — Benim maruzatım kabul edilmesi değil sıra meselesidir. bu muvakkat madde 16 ıncı maddeden evvel sıraya konacaktır.

REİS — Muvakkat maddeyi 16 ıncı maddeden evvele alacağız efendim. Kanunun maddelerini bu suretle sıraya koyacağız efendim.

MADDE 17 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesini reyinize arzediyorum. Kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİ NAMINA MÜKERREM B. (Ipsarta) — Reis beyefendi, Seyrisefain idaresinin muvakkat bütçesi hakkında ve İktısat vekâletinde bir deniz ve hava müsteşarlığı teşkili hakkında iki kanun vardır. Bunların bu gün senenin son günü olmak itibarile ruznameye alınarak müstacelen müzakeresini rica ediyoruz.

REİS — Efendim, Seyrisefain bütçesi hakkındaki bir kanunla İktısat vekâletinde bir deniz ve hava müsteşarlığı teşkili hakkındaki kanunun yarın haziran olması dolayısile bu gün ruznameye alınarak müstacelen müzakere edilmesini Bütçe encümeni ve Hükûmet teklif ediyorlar.

Evvelâ ruznameye alınmasını kabul edenler... Etmeyenler... Her iki kanun da ruznameye alınmıştır.

Şimdi bunların müstacelen müzakeresini reye arzedeceğim.

Evvelâ Seyrisefain idaresinin muvakkat bütçesinin müstacelen müzakeresini reye arzediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İktısat vekâletinde bir deniz ve hava müsteşarlığı teşkli hakkındaki kanunun müstacelen müzakeresini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 — Seyrisefain idaresinin 1933 senesi haziran ayına ait 1/726 numaralı kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası [1]

REİS — Bütçe hakkındaki kanunun heyeti umumiyesini okutuyorum.

(Okundu)

REİS — Kanunun heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen var mı? (Hayır sesleri). Maddelere geçlmesini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Seyrisefain idaresinin 1933 malî senesi haziran ayına ait bütçe kanunu

MADDE 1 — Seyrisefain idaresinn 1933 malî senesi haziran ayı içinde yapacağı umumî hizmetler için 494 265 lira tahsisat verilmiştir. Bu tahsisatın 25 000 lirası 1932 bütçesinin ikinci faslının dördüncü maddesinde ve 4 600 lirası yedinci faslın kinci maddesinde ve 1 000 lirası bu faslın üçüncü maddesinde ve 2 500 lirası ayni faslın dördüncü maddesinde ve 80 000 lirası 11 inci fasılda yazılı hizmetlere tahsis olunmuştur. Mütebakisi meclisi idarece mezkûr bütçenin diğer tertiplerine (1932 senesi tahsisatlarının on ikide birini geçmemek üzere) tevzi olunur. Şu kadar ki açığa çıkarılacak memurlar tazminatı karşılığı bu tahsisattan maaş faslına ilâve edilerek tesviye olunur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Seyrisefain idaresince kavanin ve nizamat ve usulü mevzua dairesinde istifa edilmekte olan veridatın cibayetine 1933 haziran ayı içinde devam olunur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Seyrisefain idaresinin sigorta ücret ve imha bedeli ve ihtiyat parası atlarile bankada mevcut 44 986 lira birikmiş maaşlar için sarfolunur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Bu kanun 1 haziran 1933 tarihinden muteberdir.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükmünü icraya İktısat vekili memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesi açık reye arzedilecektir.

6 — Deniz ve hava işleri ile seyrisefain teşkilâtı hakkındaki kanunların icap ettirdiği masraflara dair 1/725 numaralı kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası [1]

REİS — Ruznameye alınmasını kabul buyurduğunuz diğer bir kanun vardır efendim.

İktısat vekâleti deniz ve hava müsteşarlığı hakkındaki kanundur. Bunun da müstacelen müzakeresi teklif edilmiştir, kabul edenler... Etmeyenler .. Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen var mı efendim. Maddelere geçilmesini

[1] 277 numaralı matbua zaptın sonundadır.

[1] 276 numaralı matbua zaptın sonundadır.

kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

İktısat vekâletinde deniz ve hava işleri müsteşarlığı teşkiline ve İktısat vekâleti bütçesine tahsisat konulmasına dair kanun

MADDE 1 — Halen iktısat vekâletine merbut bulunan veya muhtelif kanunlarla idare ve murakabesi İktısat vekâletine verilmiş ve verilecek olan deniz, liman, sahil ve hava müessesat ve teşkilâtı işlerile meşgul olmak üzere İktısat vekâletinde deniz ve hava müsteşarlığı teşkil edilmiştir.

REİS — Birinci madde hakkında söz isteyen var mı efendim. Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Deniz ve hava işleri müsteşarlığına ait ve bu kanuna bağlı bir numaralı cetvelde derece, adet ve maaşları gösterilen teşkilât kadrosu 1452 numaralı kanunun ikinci maddesine merbut cetvelin İktısat vekâleti kısmına ilâve edilmiştir.

REİS — İkinci madde hakkında söz isteyen var mı efendim. Maddeyi cetvelle birlikte kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Bu kanuna bağlı iki numaralı cetvelde adet ve ücretleri gösterilen memur ve müstahdemler 1933 malî senesi muvazenei umumiye kanununun 5 inci maddesine merbut (D) cetvelinin İktısat vekâleti kısmına ilâve olunmuştur.

REİS — Üçüncü maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Bu kanuna bağlı 1 ve 2 numaralı cetvellerde kadroları gösterilen memur ve müstahdemlerin maaş, ücret ve muvakkat tazminatları ile 1 temmuz 1933 tarihinden itibaren kılavuzluk ve romorkörcülük işlerinin ve Devlet reisine ait deniz vasıtalarının ücret ve sair bilûmum masraflarına karşılık olmak üzere İktısat vekâleti 1933 malî senesi bütçesinde (deniz ve hava işleri müsteşarlığı teşkilâtı ile kılavuzluk, romorkörcülüğün ve Devlet reisine ait deniz vasıtalarının maaş, ücret ve sair bilûmum masrafları) adile yeniden açılan 248 inci fasla fevkalâde tahsisat olarak 241 113 lira konmuştur.

BÜTÇE E. Rs. HASAN FEHMİ B. (Gümüşane) — Reis Beyefendi, bu madde muvakkat madde olacaktır. Çünkü hükmü bir senedir. 1934 senesinde İktısat vekâleti umumî bütçesinin diğer fasıllarına tevzi edilmek lâzımgelir. Bu maddenin aynen kanunun nihayetine muvakkat madde olarak konması lâzımgelir.

HASAN TAHSİN B. (Elâziz) — Bendeniz de onu söyleyecektim efendim.

REİS — Dördüncü maddenin muvakkat madde olarak kabulünü encümen teklif ediyor, Hükûmetin mütaleası var mı efendim?

İKTISAT V. MAHMUT CELÂL B. (İzmir) — Hayır efendim.

REİS — O halde bunu muvakkat birinci madde olarak reyinize arzediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5 — 1 temmuz 1933 tarihinden itibaren kılavuz ve romorkörcülük hizmetinden alınacak varidat 1933 malî senesi muvazenei umumiyesi varidat bütçesinde yeniden açılacak hususî bir fasla irat kaydolunur.

BÜTÇE E. Rs. HASAN FEHMİ B. (Gümüşane) — Bu da muvakkat ikinci madde olacaktır efendim.

REİS — O halde eski beşinci maddeyi de muvakkat ikinci madde olmak üzere reyinize arzediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4 — İktısat vekâleti Ticaret umum müdürlüğü kadrosunda mevcut 7 nci dereceden bir şube müdürlüğü ile 11 inci dereceden bir mümeyyizlik ilga edilmiştir.

REİS — Bu madde hakkında mütalea var mı efendim? Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Bu kanun 1 haziran 1933 tarihinden muteberdir.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve İktısat vekilleri memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesini reyi âlinize arzediyorum.

MÜKERREM B. (Isparta) — Tahsisat talebidir Reis Beyefendi.

BÜTÇE E. Rs. HASAN FEHMİ B. (Gümüşane) — Muvakkat maddeler tahsisat ve varidata taallûk ediyor, açık reye konması lâzımgelir.

REİS — O halde bunu da açık reye arzediyorum efendim.

Reylerini vermeyenlerden lûtfen reylerini vermelerini rica ederi mefendim.

7 — İstanbul darülfünununun ilgası ile yerine yeni esaslar dahilinde bir İstanbul ünversitesi teşkiline dair 1/705 numaralı kanun lâyihası ve Maarif encümeni mazbatasile İstanbul darülfünunu 1933 senesi haziran ve temmuz ayları muvakkat bütçesi hakkında 1/713 numaralı kanun lâyihaları ve Bütçe encümeni mazbatası [1]

[1] 249 numaralı matbua zaptın sonundadır.

MAARİF VEKİLİ Dr. REŞİT GALİP B. (Aydın) — Darülfünunun ıslahına dair olan lâyiha ayni zamanda Darülfünunun bir senelik muvakkat bütçesine ait ahkâmı da ihtiva etmektedir. Kanunun bu gün müstacelen ve tercihan müzakeresine karar verilmesini rica ederim.

SALÂHATTİN B. (Kocaeli) — Uyuşturucu maddelerin inhisarı kanunu vardı, ruznameye alınmasını teklif etmiştim Reis Bey!

REİS — Hatırımda efendim.

Darülfünun lâyihasının ruznameye alınarak müstacelen ve tercihan müzakeresi teklif olunuyor. Bu lâyihanın müstacelen müzakeresini kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Tabiî hem ruznameye alınmasını hem de müstacelen müzakere edilmesini reye arzettim.

Lâyiha tevzi olundu, heyeti umumiyesi hakkında mütalea yoksa maddelere geçelim efendim. (Yoktur sesleri).

Maddelere geçilmesini kabul edenler ... Etmeyenler ... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

İstanbul darülfünununun ilgasına ve Maarif vekâletince yeni bir Üniversite kurulmasına dair kanun

MADDE 1 — İstanbul darülfünunu ve ona bağlı bütün müesseseler kadro ve teşkilâtlarile beraber 31 temmuz 1933 tarihinden itibaren mülgadır.

REİS — Madde hakkında mütalea var mı efendim? (Yok sesleri). Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Maarif vekilliği 1 ağustos 1933 tarihinden itibaren İstanbulda (İstanbul üniversitesi) adı ile yeni bir müessese kurmağa memurdur. Maarif vekâleti bu Üniversitenin teşkilâtına ait kanun lâyihasını en geç 1 nisan 1934 tarihine kadar Büyük Millet Meclisine tevdi eyler.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Nafıa vekilliğine bağlı olan (Yüksek mühendis mektebi) ile İktısat vekilliğine bağlı (Yüksek ticaret mektebi) ni İstanbul üniversitesi teşkilâtı arasına almağa İcra Vekilleri Heyeti mezundur.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Tıp fakültesinin İstanbuldaki umumî, mülhak ve hususî bütçelerle belediye bütçelerinden idare edilmekte olan hastanelerden istifade eylemesine lüzum görülürse fakültenin bu hastanelerden istifade suretleri ve masrafa iştiraki ve her hastanede ayrılacak yatak adedi ve sair esaslar Dahiliye, Maarif ve Sıhhat ve içtimaî muavenet vekillerince müştereken tayin ve tesbit olunur.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 5 — İkinci madde mucibince kurulacak Üniversitenin 1 ağustos 1933 tarihinden 31 mayıs 1934 tarihine kadar devam edecek olan muvakkat devresi için icap eden tedris, idare ve ecnebi mütehassısları kadrolarının tanzimi ve vazifedarların tayini Maarif vekilliğine aittir. Bu muvakkat kadroya girmiş olmak ikinci maddede yazılı Üniversitenin esas kadrosuna girmek için müktesep bir hak teşkil etmez.

MÜKERREM B. (Isparta) — Efendim, bu maddede bir tabı hatası vardır, (vazifeler) yerine (vazifedar) veya (vazife sahipleri) denilecektir.

SADRİ MAKSUDİ B. (Şebin Karahisar) — Vazifelilerin denilse daha iyi olur.

REİS — Vazifelilerin şeklinde tashih edilmiştir, Maddeyi bu tashihile beraber kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Darülfünun kadrosuna dahil olanlardan kurulacak Üniversitenin muvakkat kadrosuna alınacak müderris ve muallimler ile bunların muavinleri ve asistanlar 1931 senesi Darülfünun bütçe kanununun 10 uncu maddesi hükmüne göre Darülfünunca verilmekte olan maaşlarını alırlar. Bunlara maaşlarına tekabül eden miktarda ücret verilmesi de caizdir.

Muvakkat devreye ait tedris kadrosundaki vazifelere hariçten tayin olunanların bu vazifeler için kadroda muayyen olan maaşı almalarına 1452 numaralı kanunun umumî hükümleri mâni olduğu takdirde kadrodaki maaş ile bu kanunun tecviz ettiği derece maaşı arasındaki fark ilâveten ücret olarak verilebilir.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 7 — Maarf vekilliği İstanbul Üniversitesinde bir telif ve tercüme heyeti kurmağa mezundur. Bu heyete darülfünunun tedris kadrosunda dahil bulunan zevattan lüzumlu vasıfları haiz olanlar alınır ve kendilerine bu yeni hizmetlerine mukabil ücret verilir. Bu ücretler; bu zatların Darülfünundaki vazifelerinden dolayı almakta oldukları maaşlar ile Darülfünunun lâğvi dolayısile alacakları açık maaşları tutarları arasındaki farkı geçemez. Bu ücretler açık maaşlarının itasına mâni değildir.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 8 — Darülfünunun ilgası dolayısile açıkta kalmış olupta telif ve tercüme heyetine de seçilmemiş olan müderris ve muallimler yeni Üniversite teşkilât kanununun meriyetine veya bu müddet içinde Devlet hizmetlerinden birine tayinlerine kadar yukarıdaki madde hük-

müne göre açık maaşı ve mütemmim ücret alırlar. Buna mukabil Maarif vekilliği bu müddet zarfında kendilerine muvakkat hizmetler tevdi edebilir.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştr.

MADDE 9 — Darülfünunun 1932 malî senesi bütçe kanununda yazılı membalardan 1933 malî senesi zarfında tahassül edecek varidat Hazinece 1933 muvazenei umumiyesinde lâhika olarak bir taraftan Darülfünun hasılatı adile açılacak nâzım varidat faslına irat ve diğer taraftan Darülfününun maaş ve ücret ve bilûmum masrafları adı ile Maarif bütçesinde açılacak nâzım masraf faslına tahsisat kaydolunur. Birinci fıkrada yazılı membalardan toplanan paralar Cümhuriyet merkez bankasında Maarif vekilliği emrine bir hesabı cariye yatırılır.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 10 — Gerek 9 uncu maddede yazılı varidatın gerek darülfününun hükmî şahsiyetine ait tahsislerin tahsil ve sarfı ve bütün idare işlerinin tedviri için bir muvakkat teşkilât yapmağa Maarif vekili mezundur.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 11 — Darülfünunun 1933 malî senesi haziran ve temmuz aylarına ait umumî hizmetlerinin görülmesi için 9 uncu maddede yazılı varidattan icap eden miktarı darülfününa verilir. Bu iki aya ait tahsisatın fasıl ve maddelere tefriki ve lüzum görülürse bu fasıllar arasında münakale yapılması İcra Vekilleri Heyetine aittir. Bu varidattan haziran ve temmuz ayları için tahsis olunan miktardan arta kalan miktar ile iki aylık tahsisattan sarfolunmayan kısım beşinci maddede yazılı muvakkat idarenin maaş ve ücret ve diğer bütün masraflarına karşılık tutulmuştur. Bunun fasıl ve maddelere ayrılması ve fasıllar arasında münakalesi kezalik İcra Vekilleri Heyetince yapılır.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 12 — İstanbul darülfününu ile ona bağlı müesseselere ait bütün kanunlar ve hükümler 31 temmuz 1933 tarihinden itibaren mülgadır.

REİS — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 13 — Bu kanun 1 haziran 1933 tarihinden muteberdir.

REİS — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 14 — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesini açık reye arzediyorum.

Reylerini vermeyenler varsa lütfen reylerini versinler.

8 — İspirto ve ispirtolu içkiler inhisarı idaresinin 1930 senesi hesabı katisi hakkında 1/295 numaralı kanun lâyihasile memurin kanununun 47 ve 90 ıncı maddeleri hükmüne nazaran 2 mart 1334 tarihli kanunun 2 nci maddesinin mülga olup olmadığının tefsiri hakkında 3/40 numaralı Divanı muhasebat riyaseti tezkeresi, Şûrayi devletin 1930 senesi demirbaş eşya, mefruşat, kırtasiye, defatir ve evrakı matbua ve mahrukat hesabatı hakkındaki cetvellerin takdim kılındığına dair 3/180 numaralı Şûrayi devlet riyaseti tezkeresi ve İstatistik umum müdürlüğü 1930 senesi ayniyat hesabatına dair cetvellerin takdim kılındığı hakkında 3/202 numaralı mezkûr umum müdüslük tezkeresi ve Divanı muhasebat encümeni mazbatası.

DİVANI M. E. Rs. REFİK B. (Konya) — Encümen ruznamesinde müzakeresi icap etmeyen bir kaç madde vardır. İspirto ve ispirtolu içkiler inhisarı idaresinin 1930 hesabı katisi, diğeri İstatistik umum müdürlüğü 1930 senesi ayniyat hesabatına dair cetvel, bir de Şûrayi devletin 1930 senesi demirbaş eşya, mefruşat, kırtasiye ve sairesi hakkındaki cetvellerdir. Bu daireler teşkilât itibarile Başvekâlete bağlıdırlar. Binaenaleyh Başvekâletten gelmedikçe müzakere edilemezler.

Bu meseleler hakkındaki noktai nazarımızı Riyasete bir tezkere ile yazmıştık. Fakat sehven ruznameye alınmıştır. Bu mazbatanın ruznameden çıkarılmasını rica ederiz.

REİS — Bu maddenin ruznameden çıkarılması karara vabestedir. Ruznameden çıkarılmasını reyinize arzediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Bu madde ruznameden çıkarılmıştır.

9 — Tekirdağ mebusu Cemil Beyin, Arzuhal encümeninin 14 ve 15 numaralı haftalık kararlar cetvelindeki jandarma zabitlerine ait olan kararların Umumî heyette müzakerelerine dair 4/49 numaralı takriri ve mezkûr encümen mazbatası [1]

REİS — Okunan mazbata hakkında söz isteyen var mı? (Reye sesleri).

O halde mazbatayı reyinize arzedeceğim. Kabul edenler... Etmeyenler... Mazbata kabul edilmiştir.

---

[1] 251 numaralı matbua zaptın sonuna merbuttur.

10 — Türkiyede Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki kanunun bazı hükümlerinin değiştirilmesine dair 1/698 numaralı kanun lâyihası ve İktısat ve Adliye encümenleri mazbataları [1]

REİS — Efendim, evrakı varide içerisinde 12 numarada Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki kanunun bazı hükümlerinin tadili hakkındaki kanunun ruznameye alınarak müstaceliyetle müzakere edilmesini Hükûmet teklif ediyor. Bu teklifi reyinize arzediyorum; kabul edenler... Etmeyenler... Müstaceliyetle müzakeresi kabul edilmiştir.

Rey vermeyen zevat varsa lûtfen reylerini istimal etsinler.

Kanunun heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen var mı? Maddelere geçilmesini kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Türkiyede Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki 2007 sayılı kanunun bazı hükümlerini değiştiren kanun

MADDE 1 — 2007 sayılı kanun ile Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetlerden yabancıların el çekmeleri mezkûr kanunun beşinci maddesinde yazılı müddetin bitmesinden itibaren iki sene içinde temin edilir.

Bu müddet içinde kanunda yazılan işlerden hangilerinin hangi tarihten itibaren yabancılar tarafından yapılamayacağı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılır.

REİS — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

REİS — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesini reyi âlinize arzediyorum; kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

11 — yuşturucu maddeler inhisarı hakkında 1/699 numaralı kanun lâyihası ve Sıhhat ve içtimaî muavenet, İktısat ve Adliye encümenleri mazbataları [2]

REİS — Uyuşturucu maddeler hakkında bir kanun lâyihası var. Ruznameye alınmasını ve müstacelen müzakeresini encümen ve Hükûmet teklif ediyor. Bunun evvelâ ruznameye alınmasını reyi âlilerinize arzediyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Müstacelen müzakeresini kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

SALÂHATTİN B. (Kocaeli) — Reis Beyefendi; bu kanun lâyihasile alâkadar Yugoslavya Hükûmetile aktedilen bir mukavele hakkında kanun lâyihası var, Onun da ruznameye alınarak müstacelen müzakeresini teklif ediyorum.

REİS — Bu kanun lâyihasile alâkadar olan ve Yugoslavya Hükûmetile yapılmış olan bir mukavelename var. Bunun da ayni veçhile ruznameye alınarak müstacelen müzakeresi teklif ediliyor. Evvelâ ruznameye alınmasını reyinize arzediyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir. Müstacelen müzakeresini kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

(Uyuşturucu maddeler hakkındaki lâyihanın heyeti umumiyesi okundu)

SALÂHATTİN B. (Kocaeli) — Reis Beyefendi; bu lâyiha 20 küsur maddelik. Bunun bir kere hepsinin, sonra da maddelerin tekrar teker teker okunması çok uzayacaktır. Tensip buyurulursa heyeti umumiyesi okunmadan doğrudan doğruya maddelerin müzakeresine geçelim. Esasen bunlar ihtisasa ait mesaildendir.

REİS — Heyeti celile nasıl arzu buyurursa.. O halde doğrudan doğruya maddelere geçilmesini reyinize arzediyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler ... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Uyuşturucu maddeler inhisarı hakkında kanun

MADDE 1 — Ham afyon ve tıbbî afyon ile morfin ve bütün milhlerinin ve uzvî hamızlarla veya küul cezirlerile birleştirilmesinden mütehassil bütün eterlerinin ve bunların milhlerinin ve ham kokain le kokain, ekgonin (ecgonine), tropo kokain (tropokocaine) ve bunların milhlerinin ve dikodit (dikodide), diludit (diloudide), ökodal (eucodal), asedikon (acédikone) ve bunların kimyevî terkiplerinde bulunan maddelerin ve bütün bu cisimlerin İktısat ve Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletlerince tayin olunacak müstahzarlarının imal, ithal ve ihracı Devlet inhisarına alınmıştır.

İstimalinde mazarrat hâsıl olduğu ve oksikomat teylit eylediği fennî surette tesbit edilen yukarıki fıkrada yazılı cismlere benzer diğer maddeler.

Ham afyonun memleket dahilindeki ticareti serbesttir.

REİS — Birinci maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

---

[1] 261 numaralı matbua zaptın sonuna merbuttur.

[2] 279 numaralı matbua zaptın sonundadır.

MADDE 2 — Birinci maddede yazılı inhisarı işletmek ve bu kanunda gösterilen vazife ve salâhiyetleri haiz olmak üzere İktısat vekâletine bağlı ve hükmî şahsiyetli bir uyuşturucu maddeler inhisar idaresi teşkil olunmuştur.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Uyuşturucu maddeler inhisar idaresi aşağıda yazılı vazifeler ile iştigal eder:

A - Satın aldığı afyonların ticarî muamelelerini ve satış işlerini yapmak ve bu hususta faydalı göreceği her türlü taahhütlere girmek,

B - Afyon mukabilinde avans vermek ve ikrazatta bulunmak,

C - Satın alınacak afyonları tahlil etmek ve satın alınan afyonları işleyerek yeniden tasnife tâbi tutmak, afyon standardizasyonunu temin etmek ve bu hususta icap eden teşkilâtı yapmak ve İktısat vekâletinin tasvibi ile lâburatuarlar açmak,

D - İnhisarın devri veya işletmesine iştirak mahiyetinde olmamak üzere idarenin maksadına uygun ve istifadeli gördüğü işlerde diğer hakikî ve hükmî şahıslar ile ortaklık ve anlaşma ve mukaveleler yapmak;

E - İdarenin kendi muamelelerinden doğan vadeli senetleri, poliçeleri, konşimentoları, antrepo, depo, ambar ve makbuzlarını, varantları ve sair cirosu kabil olan ve olmayan bütün ticaret senetlerini ihdas, kabul, ciro ve iskonto etmek,

F - Dahilde satın alacağı ham afyonun fiatını beynelmilel afyon piyasalarının fiat hareketlerini ve müstahsılların menfaatlerini göz önünde bulundurarak tesbit etmek (idarenin bu afyonları satın alışı ihtiva ettikleri morfin derecesi üzerinden yapılır) ,

G - Ankonsinyasyon olarak tüccar tarafından teslim edilen ham afyonları bunlar namına satarak afyon ticaretinde müteamil masraflarile yüzde ikiyi geçmemek üzere komüsyon ücretini indirdikten sonra bedellerini kendilerine iade etmek,

H - Afyon yetiştirenler arasında istihsal ve satış kooperatifleri ve bunlar arasında da ayni mahiyette kooperatif birlikleri yapmak ve bu birliklerin sermayesine ortaklar tarafından talep vukuunda derhal devretmek mecburiyeti baki kalmak şartile en çok yüzde yirmi beş nisbetine kadar iştirak etmek (bu kooperatifler ve birlikler 1470 numaralı kanun ile ziraî kredi kooperatiflerine bahşolunan bütün muafiyet ve müsaadelerden istifade ederler).

REİS — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Uyuşturucu maddeler inhisar idaresi üçüncü maddede yazılı vazifeleri görebilmek için aşağıda gösterilen işleri yapmağa salâhiyetlidir.

A - İdare için lüzumlu olan gayrimenkullere sahip olmak,

B - Muayyen bir alâmeti farika, patent, imtiyaz, ruhsat, ihtira beratı ve sair müsaadeler talebinde bulunmak, bunları satın almak ve başkalarına devretmek,

C - İdare heyetlerinin kararı ve İktısat vekâletinin müsaadesile 100 000 liraya kadar ve İcra Vekilleri Heyeti kararile 500 000 liraya kadar münasip şekillerde istikraz yapmak.

REİS — Dördüncü madde hakkında söz isteyen var mıefendim?

SALÂHATTİN B. (Kocaeli) — Buradaki (idare heyeti), (idare meclisi) olacaktır. Diğer maddelere göre bu unvanı haizdir.

REİS — İdare heyetinin, idare meclisi olarak tashihi teklif ediliyor. Dördüncü maddeyi bu tashih veçhile kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Afyon ekim mıntakaları İktısat vekâletinin mütaleası alınarak Ziraat vekâletince tesbit ve İcra Vekilleri Heyetinin tasvibinden sonra inhisar idaresince ilân olunur.

Afyon ekilecek mıntakaların ilânda açık ve herkes tarafından kolay anlaşılabilecek surette gösterilmesi ve ekimin menedildiği mıntakalarda da gazetelerle ilân olunması ve bütün ihtiyar meclislerine imza mukabilinde tebliğ edilecek hususî ilân varakalarile de keyfiyetin halka bildirilmesi lâzımdır.

Bütün mülkiye memurları memnu mıntakalarda Afyon ekilmemesini daimî surette murakabe ve takip ederler.

Ekim mıntakalarında afyon ekenler ihtiyar meclislerinden alacakları beyannameleri bir hafta içinde doldurup bu meclislere vermekle mükelleftirler. İhtiyar meclisleri aldıkları beyannamelere mukabil sahiplerine hemen birer makbuz verirler ve beyannameleri de bir hafta içinde tasdik ederek mahallin en büyük mülkiye memuruna tevdi ederler. Mülkiye memurları bu beyannameleri inhisar idaresine gönderirler.

İnhisar idaresi bu beyanname ve makbuzları vaktinde hazırlayıp her yerin ekim zamanından en az bir ay evvel ihtiyar meclisleri nezdinde bulundurur.

Hazır beyanname bulunmadığı hallerde Afyon ekenler sadece ektikleri afyonun dönüm miktarını ve tarlanın mevkiini bir puslaya yazıp imza ederek ihtiyar meclislerine bildirebilirler.

Afyon ekim beyanname ve makbuzlarile puslaları damga resmine tâbi değildir.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Hükûmet afyon enstitülerinin tetkikatma istinaden icabında afyon ziraatine müteallik fennî şartlar koymağa ve bunları mecburî tutmağa salâhiyettardır.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 7 — Bu kanunla inhisar altına alınmış olan maddeler, memlekette İnhisar idaresinin Ankarada tesis ve idare edeceği tek fabrikada imal olunur. Bu gün memlekette mevcut olan bu maddelerin imaline mahsus fabrikaların çalışmasına müsaade edilmez.

Bu fabrikaların işlemesi, muamelâtının nevileri, miktarları ve satılmasının murakabesi tarzları İktısat ve Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletlerile müşterek olarak yapılacak bir nizamname ile tayin olunur.

Bu maddelerin memleketten ihracı İstanbul ve İzmir gümrüklerinden yapılır. İktısat vekâleti lüzumu halinde diğer gümrüklerden de ihraç yapılmasına izin verebilir.

REİS — Söz isteyen var mı efendim? Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 8 — İnhisar idaresi müdürü, İktısat vekâletinin inhası ve İcra Vekilleri Heyetinin kararı ve Reisicümhurun tasdiki ile tayin olunur.

Müdür idare meclisinin tabiî azasıdır.

İnhisar idaresi idare meclisi beş zatten terekküp eder. Diğer azaların ikisi İktısat ve biri Ziraat ve biri Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletlerince tayin edilirler. İktısat vekili tarafından aza arasından bir zat idare meclisine reis seçilir.

İdare meclisi azasının müddeti iki senedir. Yeniden tayinleri caizdir.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 9 — İnhisar idaresinin merkezi İstanbuldadır. İzmirde bir şubesi vardır. Bundan başka memleket dahil ve haricinde icap eden yerlerde İktısat vekâletinin müsaadesile şube ve acentelikler ve muhabirlikler ihdas edebilirler.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 10 — İnhisar idaresini mehakim ve devairde temsil etmek ve ettirmek idare meclisine aittir.

İnhisar idaresini taahhüt altına alabilecek ve ilzam edecek vesikaların İktısat vekâletince salâhiyet verilecek zevattan ikisinin imzasını havi olması şarttır.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 11 — Uyuşturucu maddeler inhisar idaresine bir buçuk milyon lira iptidaî sermaye tahsis olunmuştur. Umumî bütçeden verilinceye kadar bu sermaye millî bankalardan Maliye vekâletinin kefalet edeceği bir istikrazla temin olunur. Yapılacak istikrazın esas ve şartları Maliye ve İktısat vekâletlerince müştereken tesbit ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunur.

REİS — Söz isteyen var mı efendim? Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 12 — Uyuşturucu maddeler inhisar idaresinin bütçesi idare meclisi tarafından tanzim ve İktısat vekâletince tasdik olunur. İdarenin sarfiyat ve muameleleri ticarî esaslara ve mevzuata göre yapılır ve usulü muhasebei umumiye ve müzayede ve münakasa ve ihalât kanunlarına ve Divanı muhasebat murakabe ve vizesine tâbi tutulmaz.

REİS — Mütalea var mı efendim? Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 13 — İnhisar idaresinin senelik blânçosu malî senenin bitmesinden itibaren en çok altı ay içinde idare meclisince tanzim ve biri İktısat ve diğeri Maliye vekâletlerince tayin olunacak iki murakıpten müteşekkil bir heyete tevdi olunur. Murakıpler bu blânçoyu tevdi tarihinden en çok üç ay içinde tetkik ederek raporlarını İktısat vekâletine verirler. İktısat vekâleti blânço ile mürakipler raporunu kendi mütaleasile beraber İcra Vekilleri Heyetine arzeder.

İcra Vekilleri Heyetinin tasdik kararı, idarenin senelik muamelâtından dolayı alâkalıların ibrası mahiyetindedir.

Senelik blânçolar Resmî gazete ile ilân olunur.

REİS — Söz isteyen var mı efendim? Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 14 — İnhisar idaresinin tasdik olunan blânçosuna göre her sene tahakkuk edecek safi kârdan üçte biri ihtiyat akçesi, üçte ikisi amortisman karşılığı olarak ayrılır.

İhtiyat akçesi miktarı sermayenin yarısını bulduktan sonra safi kârın tamamı amortisman karşılığına tahsis olunur.

Amorti de bittikten sonra kârlar afyon ekenlere verilecek avans ve afyon ekim sigortası muamelelerinde kullanılmak üzere İnhisar idaresince ayrı bir hesaba alınır.

REİS — Söz isteyen var mı efendim? Madde-

yi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 15 — Bu kanuna göre Hükûmetçe tayin ve ilân olunacak miktarlar haricinden afyon ekenlerden beş liradan yüz liraya kadar hafif para cezası alınır ve mahsul henüz elde edilmemişse kaline ve mahsul elde edlmişse müsaderesine hükmolunur. Tekerrürü halinde para cezasile beraber bir haftadan iki aya kadar hafif hapis cezası da verilir.

Bu kanun göre beyanname ve pusla vermeyenler yüz liraya kadar hafif para cezasına mahkûm edilir. Bu maddede yazılı cezalara sulh mahkemelerince hükmolunur.

REİS — Bu madde hakkında mütalea var mı efendim?

BESİM ATALAY B. (Aksaray) — (Kali) kelimesinin yerine (sökülmesi) denilsin efendim..

REİS — (Kali) kelimesinin yerine (sökülmesi) kelimesinin konulması teklif ediliyor. Madde bu şekilde tashih edilmiştir. Maddeyi bu tashih mucibince kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 16 — Yabancı memleketlere ham afyon ihraç edenler bir seneden üç seneye kadar hapse ve kaçırdığı afyonun kiymetinin üç mislinden ve her halde beş yüz liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasına mahkûm edilirler.

İhraca teşebbüs edenler altı aydan üç seneye kadar hapis ve kaçırılmak istenen afyonun kiymetinin bir misli nisbetinde ağır para cezalarile cezalandırılırlar. Tutulan afyonun musaderesine de hükmolunur.

Ham afyon ihracı kaçakçılığı yapmak maksadile icra vasıtalarının hazırlanması ve kendi feragatile olmayarak ittihaz edilmiş mâni tedbirler sebebile filin husule gelmemesi teşebbüs sayılır.

Bu maddede yazılı cezaları müstelzim fiillere ait davalar ihtisas mahkemelerince görülür.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... kabul edilmiştir.

MADDE 17 — 2061 numaralı kanunun 16 ncı ve mezkûr kanunun muvakkat birinci maddesinin 6 ncı fıkrasında yazılı hususlardan doğan hak ve borçlar Uyuşturucu maddeler inhisarı idaresine devredilmiştir.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 18 — 2061 numaralı kanun ile yedinci maddede yazılı fabrikaların tesis edilip işlemeğe başladığı tarihten itibaren uyuşturucu maddeler hakkındaki 1369 numaralı kanunun bu kanuna uymayan hükümleri mülgadır.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir

MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun neşri tarihinde ellerinde evvelki seneler mahsullerinden ham afyon istoku bulunduranlar bu istokları on beş gün zarfında mahallin en büyük mülkiye memuruna bir beyanname ile bildirmeğe mecburdurlar. Bu beyannamelere mukabil sahiplerine makbuz verilir. Beyannamelerde malın sahibi, miktarı, ticarî evsafı ve bulunduğu mahal gösterilir.

Beyannamesi verilmiş olan ham afyonlar 31 kânunuevvel 1933 tarihine kadar sahipleri veya bunları satın almış olanlar tarafından ihraç olunabilir. Bu suretle ihraç edilecek afyonların beyannamelerine mutabakatını inhisar idaresi kontrol eder.

Müddeti zarfında beyanname vermeyenler veya verdikleri beyanname mündericatı hakikata muhalif olanlar bizzat ihraç hakkından istifade edemezler. Bu gibilere ait afyon istokları ile 31 kânunuevvel 1933 tarihine kadar ihraç olunmayan istoklar İnhisar idaresine teslim olunur. İnhisar idaresi kendisine teslim olunan istokları sattıkça bedelleri bu kanunun üçüncü maddesinin (G) fıkrası mucibince masraf ve komüsyonu indirdikten sonra sahiplerine öder.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir

MADDE 19 — 1933 senesi mahsulüne de şamil olmak üzere bu kanun hükmü 1 haziran 1933 tarihinden başlar.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir

MADDE 20 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir

Bu kanunun heyeti umumiyesini açık reye arzediyorum.

Bu kanunla alâkası olan Yuğoslavya Hükûmetile yapılmış mukaveleye ait kanun vardır. Onun ruznameye alınmasına ve müstaceliyetle müzakeresine Heyeti Celileniz karar vermiştir efendim.

12 — Türkiye Cümhuriyetile Yuğoslavya Hükûmeti arasında aktedilen afyon itilâfnamesinin tasdiki hakkında 1/591 numaralı kanun lâyihası ve İktısat ve Hariciye encümenleri mazbataları [1]

REİS — Maddelere geçilmesini reyi âlinize arzediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmştir.

---

[1] 278 numaralı matbua zaptın sonundadır.

Afyon ihracatı hakkında Türkiye ve Yuğoslavya Hükûmetleri arasında imzalanan itilâfnamenin tasdikına dair kanun

MADDE 1 — Türkiye Cümhuriyetile Yuğoslavya Hükûmeti salâhiyettar murahhasları arasında 14 nisan 1932 tarihinde Ankarada imzalanmış olan afyon ihracı itilâfnamesi kabul ve tasdik edilmiştir.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesini açık reye arzediyorum efendim.

Efendim, epeyce kanun müzakere ettik, tasdik buyurursunuz ki gerek aza arkadaşlar ve gerekse kâtip arkadaşlar epeyce yorulmuştur. Tensip buyurursanız reylerin neticesini arzettikten sonra bir celse fasılası vereceğim. Bütçeye taallûku dolayısile ve yarın haziranın biri olduğundan bu günden çıkması, yarına yetştirilmesi icap eden kanunlar vardır, bunların tehiri caiz değildir. Şimdiden arzediyorum ki inikat bitmiş zannedilerek arkadaşlar ayrılmasınlar.

Uyuşturucu maddeler hakkındaki kanuna reylerini vermeyenler lûtfen reylerini versinler efndim.

Rey toplama muamelesi bitmiştir.

Yuğoslavya Hükûmetile aktedilen uyuşturucu maddeler hakkındaki mukavelenin tasdikına dair olan lâyihaya reylerini vermeyenlerden lûtfen rey vermelerini rica ederim.

Rey toplama muamelesi bitmiştir efendim.

Reylerin netcesini arzediyorum efendim:

Seyrisefain idaresinin 1933 malî senesi haziran ayına ait bütçe kanununa 182 aza rey vermiş ve kanun 182 reyle kabul edilmiştir.

İktısat vekâletinde deniz ve hava işleri müsteşarlığı teşkiline ve vekâlet bütçesine tahsisat konulmasına dair kanuna 174 zat rey vermiş ve kanun 174 reyle kabul edilmiştir.

İstanbul darülfünununun ilgasına ve yeni bir üniversite kurulmasına dair kanuna 185 aza rey vermiş ve kanun 185 reyle kabul edilmiştir.

Uyuşturucu maddeler inhisarı hakkındaki kanuna 169 rey verilmiş ve kanun 169 reyle kabul edilmiştir.

Afyon ihracatı hakkında Türkiye ve Yuğoslavya Hükûmetleri arasında imzalanan itilâfnamenin tasdikına dair kanuna 168 aza rey vermiş ve kanun 168 reyle kabul edilmiştir.

Ruznamemizde ve evrakı varide içerisinde bazı maddeler vardır. Bunları yarına yetiştirmek icap ediyor, onun için saat dokuzda toplanılmak üzere, yemek yimek için bir buçuk saat teneffüs fasılası veriyoruz efendim.

Kapanma saati: 19,25

ÜÇÜNCÜ CELSE

Açılma saati : 22,15

REİS — Kâzım Pş.

KÂTİPLER : Ruşen Eşref B. (Afyon Karahisar), Haydar Rüştü B. (Denizli)

REİS — Meclis inikat etmiştir.

13 — Gümrük tarifesi kanununa merbut tarifede gösterilen gümrük resimlerinin tadili hakkında 1/407, gümrük tarifesi kanununa bağlı tarifenin 465 ve 466 ncı numaralarının değiştirilmesi hakkında 1/668 ve gümrük tarife kanunu ve merbutu ithalât umumî tarifesinin değiştirilmesi hakkında 1/714 numaralı kanun lâyihaları ve Muhtelit ve Bütçe encümenleri mazbataları [1]

REİS — Gümrük tarifeleri hakkındaki kanun lâyihası encümen tarafından hazırlanmıştır.

BÜTÇE E. Rs. HASAN FEHMİ B. (Gümüşane) — Müstaceliyetle ve tercihan müzakeresini rica ediyoruz.

REİS — Müstaceliyetle hemen müzakeresi encümen tarafından teklif edilmektedir. Evvelâ bunu reyinize arzedeceğim. Ondan sonra kanun baştan nihayete kadar okunacak, badehu müzakeresine geçeceğiz.

Kanunun hemen müstaceliyetle müzakeresini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Kanunun heyeti umumiyesi okundu).

[1] 330 numaralı matbua zaptın sonundadır.

REİS — Kanun okundu. Heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen var mı? (Hayır sesleri). Maddelere geçilmesini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 haziran 1929 tarih ve 1499 numaralı gümrük tarife kanununu değiştiren kanun

MADDE 1 — 1 haziran 1929 tarih ve 1499 numaralı gümrük tarife kanununa ait ithalât umumî tarifesinde bu kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde gösterilen değişiklikler yapılmıştır.

BÜTÇE ENCÜMENİ REİSİ HASAN FEHMİ B. (Gümüşane) — Efendim, cetvelde mevcut olan maddelerin pek çoklarını Muhtelit encümenin kabul ettiği şekle göre Bütçe encümeni de muvafık görmüştür. Bazı noktalarda Bütçe encümeni tadilât yapmıştır. Bunun esaslı noktalarını arzedeyim:

Memleketimizde yetiştirilemeyen büyük tabakhaneler için lüzumu olan beher adedinin sikleti 18 kilodan fazla bulunan büyük derilerin resmi üzerinde mühim tenzilât yapılmıştır. Fakat tarife, umumî tarife olduğu için bunu yalnız tabakhaneler değil, lâalettayin her ticarethane ithal edebilir. Tabakhanelerin haricinde alelâde çarıklıkta ve sair işlerde kullanılacak ve pek ucuz fiatla memleketimize ithal edilecek olan bu deriler, memleket dahilinde yetiştirilen hayvan derilerine esaslı surette rakip olacağından encümenimiz buraya bir ihtar koydu. Tabakhanelere kifayet edecek miktardaki derilerin miktarını İktısat vekâleti tayin edecek ve kendilerine vesika verecektir. Tabakhaneler namına bir miktar deri ucuz bir resimle ithal edilecektir. Onun haricinde yerli derilere rekabet etmek kastile hariçten celbedilecek olan deriler de şimdiye kadar olduğu gibi mevcut tarifedeki resme tâbi olacaktır. Bu kaydi koymakla bu mahzuru mehmaemkân karşıladık zannediyoruz. Buna şebih daha bir iki mesele vardır. Bunlara da ayni notları yazdık. İktısat vekâletinin tayin edeceği miktar ve vereceği vesikalara göre o müesseseler hesabına gelecek olan miktarlar üzerinde tenzilâtlı tarife kabul ettik. Ambalaj, kâğıtları, sargı bezleri, gazete kâğıtları, lâmba şişeleri ve alelûmum camlar, bunları; memleketimizdeki fabrikalar faaliyete geçinceye kadar, bu kanunla vazedilen resmin 2/3 sinin alınması ile takyit ettik.

Fabrikalar yapıldığı zaman konulan resmin haddi azamisi tatbik edilir. Ham demir ve çelik, su boruları ve bunun aksamı sairesi, bunlar üzerinde bu gün mevcut olan gümrük tarife kanunundaki nisbet ve resimlerin ne artmasına ne de eksilmesine Bütçe encümeni lüzum görmemiştir. Bu resimler haddi zatinde çok değil az bir resimdir. Fakat ithalât miktarı pek çoktur. Devletin varidatı umumiyesi üzerinde mühim bir tesir yapacak olan bu tenzilâtı muvafık görmedik. Bunlar hakkında, mevcut olan gümrük tarife kanununun aynen muhafaza edilmesine karar verdik. Burada yalnız nazarı dikkate alınacak pulluk imal eden fabrikaların demir ihtiyaçlarıdır, zaten Yüksek Heyetin tasdik buyurduğu bir kanunla kendilerine mükâfat vadedilmiştir. Bunlar için İktısat vekâleti bütçesinde tahsisat vardır, tahsisat kifayet etmezse Heyeti Celileden tahsisat isterler. Bunlara mükâfat vermek ve o kanunu tatbik etmek daha doğru olur. Yüz kilosundan 75 kuruş gibi ufak bir resme tâbi olan demir üzerinde tekrar tenzilâta gitmek, memleketteki demir ocaklarını bir daha açılamayacak bir hale getirmek demek olur ve bu günkü varidat noktai nazarından da bu tenzilâtı muvafık bulmadık.

İhtiyacımıza tekabül edecek derecede memlekete imal edilen çimento resminin velev cüzî olsa da arttırılmasında faide mülâhaza etmedik, eski resmin aynen ipkasını muvafık gördük. Yine bu mahiyette olmak üzere bazı maddelerde muhtelit encümenin tetkikatını aynen kabul etmekle beraber pek cüzî olarak da bir kısmında zamları, bir kısmında da tenzilleri muvafık görmedik.

Tadillerimiz belli başlı izah ettiklerimdir. Yalnız kanun lâyihasının nihayetine bir madde ilâve ettik. Bu azamî tarifeyi sanayiin icaplarına göre Hükûmet lüzumunda tatbik edecektir. Sanayii himaye edecek esasları da nazarı dikkate almak suretile diğer taraftan hayat pahalılığını da mülâhaza ve mütalea ederek tatbikinin hat ve derecelerini, işin icabına göre Hükûmet tayin edecektir. Böyle Hükûmete salâhiyet verecek bir maddenin ilâvesinde de encümeniniz fayda mülâhaza etmiştir. Belli başlı tadillerimiz bundan ibarettir. Bunları tabedip Heyeti celilenize tevzi etmek mümkün olmadığı için buradan esaslı noktalarını arzettim (Muvafık sesleri).

Müsaadenizle maruzatıma ilâveten şunu da arzedeyim; memleket bu gümrük tarifesini yükseltmekle hiç bir zaman mevcut fabrikalara veyahut bundan sonra tesis edilecek fabrikalara sigortalı bir hakkı müktesep bahşetmiş olmuyor. Meclisi Âliniz de, Hükûmet te işin icaplarına göre onları himaye edecek hadleri ve ölçüleri nazarı dikkate alarak kanunlar üzerinde istediği gibi tadilât yapmak hakkını, hakkı hıyarını muhafaza ediyor (Bravo sesleri).

RÜŞTÜ B. (Bursa) — Bendeniz tarifenin yalnız bir maddesine temas edeceğim. Kakao ve kakao yağı. Eski tarifede kakao için kilosundan 45 kuruş alınmakta idi. Şimdiki tarifede kilosundan 15 kuruş almıyor. Yani 45 ten 15 e iniyor. Kakao yağı için eski tarifede kilosundan 36 kuruş almmakta idi. Bu da 70 kuruşa çıkarılmaktadır. Yani yağ kısmı himaye ediliyor, kakao ithali kısmı da himaye edil-

miyor, maddei iptidaiye diye memlekete ithal ediliyor. Hakikaten şimdiye kadar memleketimizde kakao yağı yapılmıyordu. Bir veya bir buçuk seneden beri kakao yağı memleketimizde yapılmakta olduğundan hariçten gelen yağlara rekabeti temin edebilmek için bu yüksek resim düşünülmüştür.

Yalnız kakao memleketimizde çıkmayan bir maddedir. İstatistiklerde yaptığım tetkikata göre bu madde için memleketimizden çok miktarda para dışarı gitmektedir. Bir millet kendi memleketinin iktısadiyatını köklü ve mükemmel bir surette muhafaza edebilmek için bazı iktısadî zaruretlere riayet etmek lâzımgelir. Bunlardan bir tanesi ikame usulüdür. Memleketimizde çikolata yerine çocuklarımızı gıdalandıracak memleket yemişleri, meyveleri mebzulen bulunmaktadır. Bunların müstahsilleri mallarının kıymetlerinin günden güne düşmekte olduğunu görmekle beraber memleketimizde çikolata fiatlarının dahi düşkünlüğü ve kendi memleketimizde istihsal ettiğimiz kuru yemişlerimize dahi rakip olmasına imkân verdiğimiz kakao tarifesinin tenzil edildiğini görünce daha ziyade müteessir olacaklardır. Bunun için Meclisi Âlinin nazarı dikkatini celbetmek istedim. Çikolata sanayii memleketimizde, memleket ihtiyacına tekabül edecek kadar teessüs ettiği gibi ihracat ta yapabilecek bir kudrete gelmiştir. Bilhassa memleketimizin şarkında bulunan ölkelere çikolata ihracı yapmaktayız. Eğer memleketimizde çikolata sanayiini daha ilmî ve teknik bir surette himaye etmek şıkkını bir prensip olarak kabul edecek olursak ona, her memlekette tatbik edilen usulü yani kabulü muvakkat usulünü tatbik etmekliğimiz lâzımgelir. Biz kabulü muvakkat usulünü tatbik etmek mahzurludur diye düşünerek doğrudan doğruya maddei iptidaiyedir, bizim memleketimizde çıkmıyor, bunun için tenzilât yapalım dersek onlara çikolataları daha ucuz satmalarına imkân vermiş olacağız. Memleketimizde, Meclisi âlinizi teşkil eden büyükler arasında, küçüklüğünde ekserisi çikolata ile büyümemş muhterem zevat vardır. Fındık, ceviz, ceviz içi (Kâfi, kâfi sesleri) üzüm, incir gibi daha bir çok yemişler bunların yerine mükemmel surette kaim olabilir.

KÂZIM Pş. (Diyarbekir) — Kabak çekirdeğini unuttun.

RÜŞTÜ B. (Devamla) — Kakao yağı sanayiini memleketimizde tesis edebilmek için, kakao ile yağ imaline imkân verebilmek için arasında bir fark bulunmak lâzımdır. Bendeniz Heyeti Celilenizden rica ederim - çikolata fabrikalarını gezdim, gördüm, bilerek arzediyorum - eski tarifede olduğu gibi kakao miktarı dursun, yalnız eski tarifedeki 36 kuruşu 70 kuruşa çıkarmış bunu 100 kuruşa iblâğ edecek olursa kakao yağı sanayii memlekette teessüs etmiş olur. Fakat kakaoyu 15 kuruşa değil, eski tarifede olduğu gibi 45 kuruşa çıkarmalıdır, bunları heyeti celileden rica ederim.

HASAN FEHMİ B. (Gümüşane) — Efendim, deriler hakkında arzettiğim ahkâmı kakao için de aynen vazettik. Mevcut fabrikalar vardır, çikolata imal ediyorlar. Bunlar dahilde sarfediliyor, bir kısmı da şark komşularımıza gönderiliyor. Bunları takyit edemeyiz. Fakat bütün Türkiyeye ithal edilecek kakaodan 15 kuruşu tecviz edersek bundan hem kahve üzerinden aldığımız gümrük resmi, hem de Devlet varidatı müteessir olacaktır. Onun için deriler hakkındaki arzettiğim usulü kakao için de aynen tatbik ettik. Fabrikalar için lâzım olacak miktarı İktısat vekâleti tayin edecektir. O miktar 15 kuruş üzerinden girecektir. Onun haricinde kahvehanelerde, pastahanelerde ve sair yerlerde kullanılan kakaolardan şimdiye kadar alınmakta olan 45 kuruş resim yine alınacaktır, şekil budur (Kâfi sesleri).

REİS — Madde hakkında başka mütalea var mı? (Hayır sesleri). Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Gümrük tarife kanununun 5 inci maddesinin 8 inci fıkrasına aşağıdaki kayit ilâve edilmiştir:

« Sergi ve panayırlar için bu müddet İcra Vekilleri Heyeti kararile bir seneye kadar uzatılabilir.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Gümrük tarife kanununun 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 ve 26 ncı maddeleri yerine aşağıdaki hükümler konulmuştur:

1 - Resme esas olan sıkletler ve tarife nisbetlerinde mikyaslar,

Resim; metre sistemile gayrisaf, kanunî saf veya saf sıklet üzerinden tarh ve tahsil olunduğu gibi diğer metrik mikyaslar, sayılar veya eşya kıymeti üzerinden de tayin olunur. Tarifede yazılı bir hükme göre resme esas olan sıklet ve vahitler ya tam veya ihtisar edilmiş olarak gösterilir. Tarife maddelerinde başka türlü yazılı olmadıkça sıklet üzerinden resme tâbi olan eşyanın resim haddi yüz kilo üzerinden hesap edilir. Resme esas olan sıklet ve vahitlerin beyanı için kanunen aşağıdaki işaretler kullanılır:

G : Gayrisaf sıklet
K : S : Kanunî saf sıklet
S : Saf sıklet
100 K : Yüz kilo
K : Kilo
M M³ : Metre mikâbı
B : Beheri
Düz : Düzine

Kıy : Kıymet

2 - Gayri saf siklet

A) Resme esas olan gayri saf sıklet bu gibi eşyanın milletler arasındaki ticarette emniyetle nakli için kullanılması mutat olan iç ve dış ambalâj, sargı, örtü, bendiye ve saire dahil edilmek üzere eşyanın sıkletidir.

B) Başka başka tarife numarasına ait bulunan gayrisaf sıklet üzerinden resme tâbi olan eşya ayni ambalâj içerisinde geldiği takdirde her tarife numarasına isabet eden eşyanın resmi kanunî saf sıklet üzerinden hesaplanır ve tahakkuk eden resim yüzde yirmi fazlasile alınır.

C) Gayrisaf siklete tâbi olan ile olmayan eşya bir ambalâj içinde bulunduğu takdirde birincinin gümrük resmi kanunî saf siklet üzerinden hesaplanır ve tahakkuk eden resim yüzde yirmi fazlasile alınır.

D) Gayrisaf sıklete tâbi olan eşya ambalâj içinde gelmediği takdirde hakikî sikleti üzerinden resme tâbi olur.

E) Döküm halinde gelen eşyayı taşıyan vapur, vagon ve sair nakil vasıtalarının sikleti gayrisaf siklete ithal edilmez.

F) Resmi gayrisaf sıklet üzerinden alınan eşyanın ambalajı milletler arasındaki ticarette bu gibi eşyanın emniyet ve selâmetle nakli için kullanılması mutat ambalajlardan olmadığı ve mazrufunun resminden daha yüksek resim verdiği takdirde zarf ile mazruf kendi resimlerine tâbi olur. Bu sebeplerden dolayı ayrı ayrı tarife pozisyonlarına giden zarf ile mazrufun resimleri saf sıkletleri üzerinden tahakkuk ettirilir.

3 - Kanunî saf sıklet:

A) Kanunî saf siklete milletler arasındaki toptan satışta bu gibi eşyanın emniyet ve selâmetle nakli için içine konulduğu, örtüldüğü, yerleştirildiği, tesbit edildiği, sarıldığı veya muhafaza edildiği iç zarflar, ambalaj, sargı, bendiye, örtü, teneke, tahta kutu, şişe, hasırlı, mukavva kutu, mukavva, tahta, bobin, makara ve sair emsali maddelerin ağırlıklarının ilâvesile elde edilen sıklettir.

B) Kanunî saf siklete eşyanın mutat dış zurufu ile buna ait ipler, çemberler, bendiye ve örtüler ve sandıkların iç tarafına konulan madenî varakların sıkleti ilâve edilmediği gibi nakli esnasında eşyanın tesbit ve muhafazasına yarayan saman, ağaç talaşı, ot, yosun, testere artığı, kâğıt kırpıntısı ve benzerleri olan maddelerin sıkleti de dahil edilmez.

C) Kanunî saf sıklet üzerinden resim veren eşya bu gibi eşyanın milletler arasındaki ticarette emniyet ve selâmetle nakli için kullanılan mutat dış ambalajı içinde olmadan gelirse eşyanın içinde bulunduğu ambalajın sıkleti ne olursa olsun kanunî saf siklete ithal edilir.

D) Kanunî saf sıklet üzerinden resim veren eşya ambalâjsız geldiği takdirde saf sıklet üzerinden resme tâbi olur.

E) Kanunî saf sıklet üzerinden resim veren eşyayi kaplıyan zarflardan ayrıca resim alınmaz. Şu kadar ki milletler arasındaki ticarette eşyanın emniyet ve selâmetle nakli için kullanılan mutat zarflardan olmadığı ve tâbi olduğu gümrük resmi de eşyanın gümrük resminden fazla olduğu hallerde zarf ve mazruf saf sikletleri üzerinden kendi resimlerine tâbi olurlar.

4 - Saf sıklet:

A) Saf sıklet eşyanın iç ve dış ambalajı hesaba katılmaksızın elde edilen sıklettir.

B) Saf sıklet üzerinden resim veren eşyanın ambalajı resimden muaftır. Şu kadar ki milletler arasındaki ticarette, toptan veya perakende satışta bu gibi eşyanın emniyet ve selâmetle nakli için kullanılan mutat ambalajlardan olmadığı veya miktar itibarile lüzumundan fazla olduğu takdirde bu gibi ambalajlar saf sikleti ve ait olduğu tarife maddesi üzerinden resme tâbi tutulur.

5 - Adet veya kıymet üzerinden resim veren veyahut resimden muaf olan eşyanın ambalajı:

A) Adet üzerinden resim veren veya resimden muaf olan eşyanın ambalâjı resimden muaftır. Ancak bu gibi eşyanın milletler arasındaki ticarette emniyet ve selâmetle nakli için kullanılması mutat ambalaj maddelerinden olmadığı veya miktarca fazla olduğu veyahut ayrı getirilmek suretile gümrük resminden kaçınılmak istendiği anlaşılırsa ait olduğu tarife maddesi üzerinden resme tâbi olur.

B) Kıymet üzerinden resim veren eşya ambalajları kıymeti eşyanın kıymetine dahil olacağından bu gibi eşyanın içinde bulunduğu zarflar ayrıca resme tâbi tutulmazlar.

6 - Bazı zarflar hakkında istisnaî kaide :

Saat ve mücevherat konulan deriden veya deri taklidi kâğıttan veyahut iyi tahtadan yapılmış kılıf, kutu ve mahfazalar saf sikletleri üzerinden ve ait oldukları tarife maddesine göre resme tâbidirler.

7 - İç ambalajlardan ayrılabilen eşyanın tarifedeki mevkiini bulabilmek için sikletini tartmak icap ettiği takdirde eşyanın saf sıkleti hesaplanır:

Zuruftan ayrılmayacak eşyanın tarifedeki yerini tayin için bu eşya, içinde bulunduğu zarf ile birlikte tartılır.

REİS — Üçüncü maddeyi reyinize arzediyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Hangi eşyanın saf veya gayrisaf veya kanunî siklet üzerinden resme tâbi olacağı bu kanuna bağlı 2, 3 ve 4 numaralı cetvellerde gösterilmiştir.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Hükûmet, bu kanunla kabul edilmiş olan azamî gümrük resimlerini memleket dahilinde sınaî müesseselerin himaye derecelerine göre tedricen arttırarak tatbika salâhiyetlidir.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Bu kanunun hükümleri 1499 numaralı gümrük tarife kanununun 15 inci maddesinde tayin edilmiş olan müddet kaydine tâbi olmaksızın 31 mayıs 1933 tarihinden muteberdir.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE — Ahdî tarifelerle tenzilât icrası kabul edilmiş olan maddelerden bu kanunla resim hadleri tezyit edilmiş olanlar hakkındaki hükümler, taallûk ettikleri ticaret muahedelerinin meri bulundukları müddetçe muteberdir.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Yozgat) — Bu madde 6 mcı maddeden evvel, yani merasim maddesinden evvel yazılması lâzımdır.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

İstediğiniz madde şimdi okunacaktır. Merasim maddesi 7 inci maddedir.

MADDE 7 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye, İktısat, Gümrük ve inhisarlar vekilleri memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesini reyinize arzediyorum. Reylerinizi verirsiniz.

14 — 11 nisan 1334 tarihli gümrük kanununa müzzeyyel 1/723 numaralı kanun lâyihası ve Muhtelit ve Bütçe encümenleri mazbataları [1]

REİS — Bu kanun lâyihasile münasebeti olan diğer bir lâyiha daha vardır. O da; belediye oktruva vergisinin kaldırılması ve gümrük tarifesi üzerinde yapılacak bazı zamlara aittir. Bu kanunun da ayni veçhile diğer kanun gibi derhal ve müstacelen müzakeresi teklif olunuyor. Müstaceliyetle müzakeresini kabul edenler ... Etmeyenler ... Müstaceliyetle müzakeresi kabul edilmiştir.

Kanun bir defa okunsun, ondan sonra müzakere ederiz.

(Kanun okundu)

REİS — Kanun budur. Heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen var mı? (Yoktur sesleri) Maddelere geçilmesini kabul edenler ... Etmeyenler ... Maddelere geçilmesi kabul olunmuştur.

1 haziran 1929 tarih ve 1499 numaralı gümrük tarife kanununu değiştiren 31 mayıs 1933 tarihli kanuna eklenen kanun

MADDE 1 — Gümrük tarife kanununa bağlı tarifede yazılı maddelerin gümrük resimlerine belediyeler hissesi olarak yüzde 10 zammedilmiştir. Gümrük tarife kanunu ve hususî kanunlarla gümrük resminden muaf tutulan maddelerden bu zam da alınmaz.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Birinci maddede yazılı yüzde on zamlar gümrük resimlerile beraber gümrük idarelerince tahsil olunur. Bir ay zarfında tahsil edilen yüzde on zamlar ertesi ayın on beşinci günü akşamına kadar alâkadar gümrük idareleri tarafından Dahiliye vekâletince tayin edilecek bir millî bankaya ve Dahiliye vekâleti emrine yatırılır. Muayyen müddet içinde yüzde onlardan toplanan paraları makbul bir sebep olmaksızın gösterilen bankaya yatırmayan gümrük idarelerinin müdür veya alâkadar memurları hakkında takibat yapılmakla beraber geçen günler için de kendilerinden senevî yüzde dokuz hesabile faiz alınır.

TURGUT B. (Manisa) — Birinci maddede oktruvanın lâğvedildiğine dair bir şey yoktur.

DAHİLİYE VEKİLİ ŞÜKRÜ KAYA B. — O kanun ayrı olarak Meclisi âliye takdim olunacaktır, encümenlerden geçmiştir.

REFİK B. (Konya) — Dahiliye Vekili Beyefendi izahat versinler.

REİS — Efendim; onun hakkında ayrı bir kanun gelecektir.

DAHİLİYE VEKİLİ ŞÜKRÜ KAYA B. — Vekâletçe o kanunun bu kanunda yeri olmadığı anlaşıldı. O kanunu ayrıca sevkettik. Onunla oktruva ilga edilecektir.

REFİK B. (Konya) — Bu kanun bu gün kabul olunuyor. Heyeti umumiyesinden anlaşıldığına göre oktruva resminin yerine kaim olacaktır. Oktruva resmi esasen, Meclisi âlide defaatle ifade edildiği gibi, muasır vergi sistemile mütenasip olmayan bir sistemdir. Kurunu vustaidir. Vekil Beyefendi bunu ilga eden kanunu şimdiye kadar niçin getirmemiştir diye sorabiliriz. Derhal ilâve edeyim ki getirdiğinden doloyı da şayanı teşekkürdür. Amma bu kanun kabul edildikten sonra yarın yaşamakta olan oktruva kanununa göre resim alınırsa her ikisi birden nasıl olacaktır. Lûtfen izah etsinler.

DAHİLİYE VEKİLİ ŞÜKRÜ KAYA B. — Büyük Meclis oktruvanın ilgasını bu kanunla be-

[1] 329 numaralı matbua zaptın sonundadır.

raber çıkarmak isterse, derhal bir maddei kanuniye ile bu akşam bunu temin edebilir. Fakat biz teknik yollardan giderek, oktruva belediye rüsumuna dahil olduğu için encümenlerden geçirerek buraya getirmek istedik. Fakat Meclisi âli bir maddei kanuniye ile bunu her zaman çıkarabilir.

TAHSİN B. (Elâziz) — Maddenin başına (oktruva resmi yerine kaim olmak üzere şu kesri munzam alınır) diye ilâve olunursa maksat hâsıl olur.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Yozgat) — Oktruva kanunu diye bir kanun yoktur. Bu kanun belediye vergisi ve resimleri kanununa dahildir. O halde ilâve edilecek fıkra şöyle olmalıdır: Belediye vergi ve resimleri kanununa merbut cetvelle alınan duhuliye resmi ilga edilmiştir. Böyle demek lâzımdır, yoksa oktruva kanunu diye bir kanun yoktur.

REİS — Encümenin bu hususta mütaleası nedir?

BÜTÇE ENCÜMENİ REİSİ HASAN FEHMİ B. (Gümüşane) — Efendim; bu resim oktruva resmine mukabil olmak üzere vazedilen bir resimdir. Meclisi Âli arzu ederse buraya bir madde ilâve eder, arzu ederse yarın bir madde yapar. Esas prensip bunun, oktruvanın yerine kaim olmasıdır. Yoksa hem bu hem de oktruva, encümen böyle bir şey düşünmemiştir ve Dahiliye vekâletinden de böyle bir şey gelmemiştir.

REİS — O halde bu kanunun bir maddesine bir fıkra ilâve edilmek lâzımdır.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Yozgat) — Belediye duhuliye resmi yerine kaim olmak üzere denilecektir. Oktruva yoktur.

MÜKERREM B. (Isparta) — Reis Paşa Hazretleri Bu hususa dair bir takrir takdim ediyorum. Oktruvanın ilga edildiğinin müstakil bir madde halinde kanuna konulmasını teklif ediyorum.

REİS — Bu maddeyi kaçıncı madde olarak koyacağız?

MÜKERREM B. (Isparta) — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir maddesinin numarası ne ise ondan evvelki numaraya konacaktır.

REİS — İkinci madde hakkında mütalea var mı? Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir

MADDE 3 — Yüzde on zamlardan toplanıp bankaya yatırılacak olan paralar Dahiliye vekâletince nüfusları nisbetinde belediyelere taksim ve tevzi olunur.

RAİF B. (Trabzon) — Efendim bu maddenin İktısat encümeninde müzakeresi esnasında bu toplanan paraların belediyelere tevziinde hem nüfus, hem de şimdiye kadar oktruvadan alınan iratların esası üzerinden yapılması tensip edilmişti. Bütçe encümeni yalnız nüfus meselesini nazarı itibare almıştır. Halbuki kaza merkezlerinde nüfus ne olursa olsun belediye teşkilâtı vardır. Yalnız nüfus adedine göre bu teşkilât yapılacak olursa şimdiye kadar oktruvadan 3 000, 4 000 lira alan kaza belediyeleri 50 lira kadar para alacaklardır. Bu ise belediyeleri mahvedecektir. Bu nokta hakkında izahat versinler.

BÜTÇE ENCÜMENİ REİSİ HASAN FEHMİ B. (Gümüşane) — Dahilî vilâyetleri iskelelerin haraçgüzarı olmaktan kurtarıyoruz. Bir mal her hangi bir şehirde hangi belediye hududu dahilinde istihlâk edilirse onun duhuliye resmi o belediyeye aittir.

Bu kaideye binaen iskeleden gelip geçen malların resimlerini o belediyelere iade etmek lâzımgelirdi. Sorarım arkadaşlar; iskeleler dahildeki vilâyetlerin istihlâk ettikleri maddelerden hangisinin resmini iade etmişlerdir. (Hiç birisini sesleri). Bu kanun hakkı ve adaleti yerine getiriyor. (Doğru sesleri). yalnız iskelelerden geçti diye, hava parası diye alınan dahilin hakkı olan paralar, bu güne kadar muayyen iskelelerde kalmıştır. Haksızlığı kanunla ifade etmeği Bütçe encümeni doğru bulmadı, bu haksızlığı yaşatmağı muvafık görmedi. (Bravo sesleri, alkışlar).

REİS — Başka mütalea yoktur. Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Belediye vergi ve resimleri kanunundaki duhuliye resmine müteallik hükümler mülgadır.

REİS — Mütalea var mı efendim? Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümleri 31 mayıs 1933 tarihinden muteberdir.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Bu kanunun hükümlerini icraya Dahiliye, Maliye ve Gümrük ve inhisarlar vekilleri memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesini tayini esami ile reyinize arzediyorum.

REİS — Reylerin neticesini arzediyorum :

1 haziran 1929 tarih ve 1499 numaralı güm-

rük kanununu değiştiren kanununa (207) zat rey vermiş ve kanun (207) reyle kabul edilmiştir.

1 haziran 1929 tarih ve 1499 numaralı gümrük tarife kanununu değiştiren 31 mayıs 1933 tarihli kanuna eklenen kanuna (205) zat rey vermiş ve kanun (205) reyle kabul edilmiştir.

Müzakeremiz bitmiştir, Meclis cumartesi günü saat 14 te toplanacaktır.

Kapanma saati: 23,20

Seyrisefain idaresinin 1933 mali senesi haziran ayına ait bütçe kanununa verilen reylerin neticesi

[Kanun kabul edilmiştir]

Aza adedi	:	317
Reye iştirak edenler	:	182
Kabul edenler	:	182
Reddedenler	:	0
Müstenkifler	:	0
Reye iştirak etmeyenler	:	134
Münhaller	:	1

Kabul edenler

Adana
Ömer Resul B.

Afyon Karahisar
Ali B.
İzzet Ulvi B.
Mollaoğlu Cemal B.

Aksaray
Besim Atalay B.
Rıza Nisari B.
Yaşar B.

Amasya
Esat B.
İsmail Hakkı B.
Nafiz B.

Ankara
Eşref B.
Halit Ferit B.
Hasan Yakup B.
Muslihittin Abdullah B.
Rifat B.

Antalya
Haydar B.
Numan B.

Artvin
Memet Ali B.

Aydın
Fuat Şahin B.
Tahsin B.

Balıkesir
İbrahim Yürük B.
İsmail Hakkı B.
Memet Cavit B.
Muzaffer B.
Vasfi Memet B.

Bayazıt
Bayraktaroğlu Halit B.
Übeydullah B.

Bilecik
Hayrettin B.
İbrahim B.

Bolu
Dr. Emin Cemal B.
İsmail Hakkı B.

Burdur
Halit B.
Mustafa Şeref B.

Bursa
Asaf B.
Bakteriyolok Refik B.
Dr. Rasim Ferit B.
Esat B.
Mustafa Fehmi B.
Refet B.
Rüştü B.

Cebelibereket
İbrahim B.

Çanakkale
Osman Niyazi B.
Ziya Gevher B.

Çankırı
Mustafa Abdülhalik B.
Rifat B.
Talât B.
Ziya B.

Çorum
Bekir Karamemet B.
Dr. Mustafa B.
Münir B.
Nabi Rıza B.

Denizli
Dr. Kâzım B.
Yusuf B.

Diyarbekir
Kâzım Pş.
Zeki Mesut B.
Zülfü B.

Edirne
Faik B.
Hasan Hayri B.
Şakir B.
Şeref B

Elâziz
Ahmet Saffet B.
Hasan Tahsin B.
Hüseyin B.

Erzincan
Abdülhak B.
Aziz Samih B.

Erzurum
Asım B.
Aziz B.
Dr. Hakkı Şinasi Pş.
Nafi Atuf B.
Nafiz B.

Eskişehir
Alioğlu Ahmet B.
Cafer B.
Emin B.

Gazi Antep
Reşit B.

Şahin B.

Giresun

Münir B.
Şevket B.

Gümüşane

Edip Servet B.
Hasan Fehmi B.
Şevket B.

Hakâri

İbrahim B.

İçel

Emin B.
Hakkı B.

İstanbul

Alâettin Cemil B.
Ali Rana B.
Hasan Vasıf B.
Hayrullah B.
Mitat B.
Sadettin Rıza B.
Yaşar B.
Ziyaettin Karamursal B.

İzmir

Kâmil B.
Kâzım Pş.
Memet Sadettin B.
Saracoğlu Şükrü B.

Isparta

Hüseyin Hüsnü B.
Mükerrem B.

Kars

Memet Nazif B.
Ömer Kâmil B.

Kastamonu

Ali Rıza B.
Halil B.
Refik B.
Tahsin B.

Kayseri

Ahmet Hilmi B.
Ahmet Tevfik B.
Coşkun Osman B.
Reşit B.
Sait Azmi B.

Kırklareli

Dr. Fuat B.
Şevket B.

Kocaeli

Kemalettin B.
Ragıp B.
Reşit Saffet B.
Salâhattin B.

Konya

Kâzım B.
Mustafa Lûtfi B.
Naim Hazim B.
Refik B.
Sırrı B.
Tahsin B.

Kütahya

Hakkı B.
İbrahim B.
Memet B.
Ömer Davut B.
Rasim B.

Malatya

Abdülmuttalip B.
Talât Haşim B.

Manisa

Dr. Saim B.
Kâni B.
Mustafa Fevzi B.
Osman B.
Tahir B.
Turgut B.

Mersin

Ferit Celâl B.
Hamdi B.
Süleyman Fikri B.

Muğla

Dr. Hüseyin Avni B.
Nuri B.

Muş

Naki B.

Niğde

Faik B.
Galip B.

Ordu

Hamdi B.
İsmail B.
Recai B.
Şevket B.

Rize

Ali B.
Atıf B.
Esat B.

Samsun

Etem B.
Rüşeni B.
Zühtü B.

Sinop

İbrahim Alâettin B.

Sıvas

İsmail Memet B.
Rahmi B.
Rasim B.
Remzi B.
Şemsettin B.
Ziyaettin B.

Şebin Karahisar

İsmail B.
Sadri Maksudi B.

Tekirdağ

Celâl Nuri B.
Cemil B.
Faik B.

Tokat

Hüsnü B.
Nazım B.
Resai B.

Trabzon

Daniş B.
Halil Nihat B.
Nebizade Hamdi B.
Raif B.
Süleyman Sırrı B.

Urfa

Ali Saip B.
Behcet B.
Refet B.

Van

Münip B.

Yozgat

Ahmet Cevdet B.
Süleyman Sırrı B.

Zonguldak

Esat B.
Halil B.
Hasan B.
Ragıp B.
Rifat B.

[Reye iştirak etmeyenler]

Adana

Arukoğlu Damar B.
Ali Münif B.
Hilmi B.

Afyon Karahisar

Haydar B.
İzzet B.
Ruşen Eşref B.

Aksaray

Ahmet Süreyya B.

Ankara

Aka Gündüz B.
Gazi Mustafa Kemal Pş. (R. C.)
Şakir B.
Yahya Galip B.

Antalya

Dr. Cemal B.
Dr. Nazifi Şerif B.
Rasih B.

Artvin

Asım B.

Aydın

Adnan B.
Dr. Reşit Galip B.
Dr. Mazhar B.

Balıkesir

Ali Şuuri B (Mezun)
Enver B.
Hacim Muhittin B. (Mezun)
Kâzım Pş. (Rs.)
Pertev Etçi B.

Bayazıt

İhsan B.

Bilecik

Salih B. (Mezun)

Bolu

Cevat Abbas B. (Mezun)

Falih Rıfkı B.
Hasan Cemil B.
Şükrü B.

Bursa

Dr. Galip B. (Mezun)
Emin Fikri B.

Cebelibereket

Hasan Basri B.
Naci Pş.

Çanakkale

Ahmet Cevat B.
Şükrü B.

Çorum

İsmail Kemal B.
İsmet B. (Mezun)

Denizli

Emin Aslan B.
Haydar Rüştü B.
Mazhar Müfit B.
Necip Ali B.

Diyarbekir

Zekâi B. (V.)

Elâziz

Fazıl Ahmet B.
Memduh Şevket B.

Erzincan

Saffet B.

Erzurum

Dr. Ahmet Fikri B.
Necip Asım B.

Eskişehir

Yusuf Ziya B.

Gazi Antep

Kılıç Ali B.
Nuri B.

Giresun

Hakkı Tarık B.
İhsan Pş.
Kâzım B.

İstanbul

Abdülhak Hâmit B.
Akçuraoğlu Yusuf B.
Ahmet Hamdi B.
Dr. İbrahim Tali B.
Dr. Refik B. (V.)
Halil Etem B.
Hamdi Mustafa B.
Salâh Cimcoz B.

İzmir

Dr. Tevfik Rüştü B. (V.)
Halil B.
Kitapçı Hüsnü B.
Mahmut Celâl B.
Mahmut Esat B.
Mustafa Rahmi B.
Osmanzade Hamdi B.

Isparta

İbrahim B.
Kemal Turan B.

Kars

Baha Tali B.
Faik B
Muhittin Pş.

Kastamonu

Dr. Suat B.
Hasa Fehmi B.
Velet B.

Kırklareli

Memet Nahit B.

Kırşehir

Hâzım B.
Lûtfi Müfit B.
Serdar Ahmet B.

Kırşehir

Serdar Ahmet B.

Kocaeli

Ali B.
İbrahim Süreyya B.
Sırrı B.

Konya

Ahmet Hamdi B.
Kâzım Hüsnü B.
Mustafa B.
Tevfik Fikret B.

Kütahya

Muhlis B. (V.)
Recep B.

Malatya

Dr. Hilmi B. (Mezun)
İsmet Pş. (Bş. V.)
Mahmut Nedim B.
Vasıf B. (Mezun)

Manisa

Memet Sabri B. (Mezun)
Refik Şevket B.
Yakup Kadri B.

Maraş

Abdülkadir B.
Memet B.
Mitat B.
Nuri B.

Mardin

Abdürrezzak B.
Ali Rıza B.
İrfan Ferit B. (İ. Â.)

Muğla

Şükrü Kaya B. (V.)
Yunus Nadi B.

Muş

Hasan Reşit B.
Kılıcoğlu Hakkı B.

Niğde

Ahmet Vefik B.
Halit B.

Ordu

Ahmet İhsan B.

Rize

Akif B.
Fuat B.
Hasan Cavit B.

Samsun

Dr. Asım B.
Emin B.
Memet Hacıyunus B.

Siirt

Halil Hulki B.
Mahmut B.

Sinop

Hulûsi B.
Recep Zühtü B.
Yusuf Kemal B.

Sivas

Necmettin Sadık B.

Şebin Karahisar

Vasfi Raşit B.

Tekirdağ

Mahmut Rasim B.

Tokat

Mustafa Vasfi B. (Mezun)
Süreyya Tevfik B. (Mezun)

Trabzon

Ali Seydi B.
Hasan B. (R. V.)

Urfa

M. Emin B.

Van

Hakkı B.

Yozgat

Ahmet Avni B.
Avni Doğan B.
Hamdi B.

Zonguldak

Celâl Sahir B.

İktisat vekâletinde deniz ve hava işleri müsteşarlığı teşkiline ve vekâlet bütçesine tahsisat konulmasına dair kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Aza adedi	:	317
Reye iştirak edenler	:	174
Kabul edenler	:	174
Reddedenler	:	0
Müstenkifler	:	0
Reye iştirak etmeyenler	:	142
Münhaller	:	1

[Kabul edenler]

Adana
Ömer Resul B.
Afyon Karahisar
Ali B.
İzzet Ulvi B.
Mollaoğlu Cemal B.
Aksaray
Besim Atalay B.
Yaşar B.
Amasya
Esat B.
İsmail Hakkı B.
Nafiz B.
Ankara
Eşref B.
Halit Ferit B.
Hasan Yakup B.
Muslihittin Abdullah B.
Rifat B.
Antalya
Haydar B.
Numan B.
Artvin
Memet Ali B.
Aydın
Tahsin B.
Balıkesir
İbrahim Yürük B.
İsmail Hakkı B.
Memet Cavit B.
Muzaffer B.
Pertev Etçi B.
Vasfi Memet B.
Bayazıt
Bayraktaroğlu Halit B.
İhsan B.
Übeydullah B.
Bilecik
Hayrettin B.
Bolu
Dr. Emin Cemal B.
İsmail Hakkı B.
Burdur
Halit B.
Bursa
Asaf B.
Bakteriyolok Refik B.
Dr. Rasim Ferit B.
Esat B.
Mustafa Fehmi B.
Rüştü B.
Cebelibereket
Hasan Basri B.
İbrahim B.
Çanakkale
Osman Niyazi B.
Çankırı
Mustafa Abdülhalik B.
Rifat B.
Talât B.
Ziya B.
Çorum
Bekir Karamemet B.
Dr. Mustafa B.
Münir B.
Nabi Rıza B.
Denizli
Dr. Kâzım B.
Yusuf B.
Diyarbekir
Kâzım Pş.
Zeki Mesut B.
Zülfü B.
Edirne
Faik B.
Hasan Hayri B.
Şakir B.
Şeref B.
Elâziz
Ahmet Saffet B.
Hasan Tahsin B.
Hüseyin B.
Erzincan
Abdülhak B.
Erzurum
Asım B.
Aziz B.
Dr. Ahmet Fikri B.
Dr. Hakkı Şinasi Pş.
Nafi Atuf B.
Nafiz B.
Eskişehir
Alioğlu Ahmet B.
Cafer B.
Emin B.
Gazi Antep
Reşit B.
Şahin B.
Giresun
Kâzım B.
Münir B.
Şevket B.
Gümüşane
Edip Servet B.
Hasan Fehmi B.
Hakâri
İbrahim B.
İçel
Emin B.
Hakkı B.
İstanbul
Alâettin Cemil B.
Ali Rana B.
Hayrullah B.
Mitat B.
Sadettin Rıza B.
Yaşar B.
Ziyaettin Karamursal B.
İzmir
Kâmil B.
Kâzım Pş.
Memet Sadettin B.
Saracoğlu Şükrü B.
Isparta
Hüseyin Hüsnü B.
İbrahim B.
Mükerrem B.
Kars
Memet Nazif B.
Ömer Kâmil B.
Kastamonu
Halil B.
Refik B.
Tahsin B.
Kayseri
Ahmet Hilmi B.
Ahmet Tevfik B.
Coşkun Osman B.
Reşit B.
Sait Azmi B.
Kırklareli
Dr. Fuat B.
Memet Nahit B.

Şevket B.

Kocaeli

Kemalettin B.
Ragıp B.
Reşit Saffet B.
Salâhattin B.

Konya

Kâzım B.
Mustafa B.
Mustafa Lûtfi B.
Naim Hazim B.
Refik B.
Sırrı B.
Tahsin B.

Kütahya

Hakkı B.
İbrahim B.
Memet B.
Ömer Davut B.
Rahmi B.
Recep B.

Malatya

Abdülmuttalip B.
Talât Haşim B.

Manisa

Dr. Saim B.
Kâni B.
Osman B.
Tahir B.
Turgut B.

Mersin

Ferit Celâl B.
Hamdi B.
Süleyman Fikri B.

Muğla

Nuri B.

Muş

Hasan Reşit B.
Naki B.

Niğde

Galip B.

Ordu

İsmail B.
Recai B.
Şevket B.

Rize

Ali B.
Atıf B.

Samsun

Ruşeni B.

Sinop

Hulûsi B.
İbrahim Alâettin B.

Sıvas

İsmail Memet B.
Rahmi B.
Rasim B.
Remzi B.
Şemsettin B.
Ziyaettin B.

Şebin Karahisar

İsmail B.

Tekirdağ

Celâl Nuri B.
Faik B.

Tokat

Hüsnü B.
Nazım B.
Resai B.

Trabzon

Halil Nihat B.
Nebizade Hamdi B.
Raif B.
Süleyman Sırrı B.

Urfa

Behçet B.
Refet B.

Van

Münip B.

Yozgat

Ahmet Avni B.
Ahmet Cevdet B.
Hamdi B.
Süleyman Sırrı B.

Zonguldak

Esat B.
Halil B.
Hasan B.
Ragıp B.
Rifat B.

/ Reye iştirak etmeyenler /

Adana

Ali Münif B.
Arukoğlu Damar B.
Hilmi B. (V.)

Afyon Karahisar

Haydar B.
İzzet B.
Ruşen Eşref B.

Aksaray

Ahmet Süreyya B.
Rıza Nisari B.

Ankara

Aka Gündüz B.
Gazi Mustafa Kemal Pş. (R. C.)
Şakir B.
Yahya Galip B.

Antalya

Dr. Cemal B.
Dr. Nazifi Şerif B.
Rasih B.

Artvin

Asım B.

Aydın

Adnan B.
Dr. Reşit Galip B.
Dr. Mazhar B.
Fuat Şahin B.

Balıkesir

Ali Şuuri B.
Enver B.
Hacim Muhittin B.
Kâzım Pş. (Reis)

Bilecik

İbrahim B.
Salih B.

Bolu

Cevat Abbas B.
Falih Rıfkı B.
Hasan Cemil B.
Şükrü B.

Burdur

Mustafa Şeref B.

Bursa

Dr. Galip B.
Emin Fikri B.
Refet B. (R. V.)

Cebelibereket

Naci Pş.

Çanakkale

Ahmet Cevat B.
Şükrü B.
Ziya Gevher B.

Çorum

İsmail Kemal B.
İsmet B.

Denizli

Emin Aslan B.
Haydar Rüştü B.
Mazhar Müfit B.
Necip Ali B.

Diyarbekir

Zekâi B. (V.)

Elâziz

Fazıl Ahmet B.
Memduh Şevket B.

Erzincan

Aziz Samih B.
Saffet B.

Erzurum

Necip Asım B.

Eskişehir

Yusuf Ziya B.

Gazi Antep

Kılıç Ali B.
Nuri B.

Giresun

Hakkı Tarık B.
İhsan Pş.

Gümüşane

Şevket B.

İstanbul

Abdülhak Hâmit B.
Akçuraoğlu Yusuf B.
Ahmet Hamdi B.
İbrahim Tali B.
Dr. Refik B. (V.)
Halil Etem B.
Hamdi Mustafa B.
Hasan Vasıf B.
Salâh Cimcoz B.

İzmir
Dr. Tevfik Rüştü B. (V.)
Halil B.
Kitapçı Hüsnü B.
Mahmut Celâl B.
Mahmut Esat B.
Mustafa Rahmi B.
Osmanzade Hamdi B.

Isparta
Kemal Turan B.

Kars
Baha Tali B.
Faik B.
Muhittin Pş.

Kastamonu
Ali Rıza B.
Dr. Suat B.
Hasan Fehmi B.
Velet B.

Kırşehir
Hâzim B.
Lûtfi Müfit B.
Serdar Ahmet B.

Kocaeli
Ali B.
İbrahim Süreyya B.
Sırrı B.

Konya
Ahmet Hamdi B.
Kâzım Hüsnü B.
Tevfik Fikret B.

Kütahya
Muhlis B.

Malatya
Dr. Hilmi B.
İsmet Pş. (Bş. V.)
Mahmut Nedim B.
Vasıf B.

Manisa
Memet Sabri B.
Mustafa Fevzi B.
Refik Şevket B.
Yakup Kadri B.

Maraş
Abdülkadir B.
Memet B.
Mitat B.
Nuri B.

Mardin
Abdürrezzak B.
Ali Rıza B.
İrfan Ferit B. (İ. Â.)

Muğla
Dr. Hüseyin Avni B.
Şükrü Kaya B. (V.)
Yunus Nadi B.

Muş
Kılıcoğlu Hakkı B.

Niğde
Ahmet Vefik B.
Faik B.
Halit B.

Ordu
Ahmet İhsan B.
Hamdi B.

Rize
Akif B.
Esat B.
Fuat B.
Hasan Cavit B.

Samsun
Dr. Asım B.
Emin B.
Etem B.
Memet Hacıyunus B.
Zühtü B.

Siirt
Halil Hulki B.
Mahmut B.

Sinop
Recep Zühtü B.
Yusuf Kemal B.

Sıvas
Necmettin Sadık B.

Şebin Karahisar
Sadri Maksudi B.
Vasfi Raşit B.

Tekirdağ
Cemil B.
Mahmut Rasim B.

Tokat
Mustafa Vasfi B.
Süreyya Tevfik B.

Trabzon
Ali Seydi B.
Daniş B.
Hasan B. (Rs. V.)

Urfa
Ali Saip B.
Memet Emin B.

Van
Hakkı B.

Yozgat
Avni Doğan B.

Zonguldak
Celâl Sahir B.

İstanbul Darülfünununun ilgasına ve yeni bir üniversite kurulmasına dair olan kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir)

Aza adedi	:	317
Reye iştirak edenler	:	185
Kabul edenler	:	185
Reddedenler	:	0
Müstenkifler	:	0
Reye iştirak etmeyenler	:	131
Münhaller	:	1

[Kabul edenler]

Adana
Ali Münif B.
Ömer Resul B.

Afyon Karahisar
Ali B.
İzzet Ulvi B.
Mollaoğlu Cemal B.

Aksaray
Besim Atalay B.
Yaşar B.

Amasya
Esat B.
İsmail Hakkı B.
Nafiz B.

Ankara
Eşref B.
Halit Ferit B.
Hasan Yakup B.
Muslihittin Abdullah B.
Rifat B.

Antalya
Numan B.

Artvin
Memet Ali B.

Aydın
Dr. Reşit Galip B. (V.)
Tahsin B.

Balıkesir
İbrahim Yürük B.
İsmail Hakkı B.
Memet Cavit B.
Muzaffer B.
Pertev Etçi B.

Bayazıt
Bayraktaroğlu Halit B.
İhsan B.
Übeydullah B.

Bilecik
Hayrettin B.
İbrahim B.

Bolu
Dr. Emin Cemal B.
İsmail Hakkı B.

Burdur
Halit B.

Bursa
Asaf B.
Bakteriyolok Refik B.
Emin Fikri B.
Esat B.
Mustafa Fehmi B.
Refet B.
Rüştü B.

Cebelibereket
Hasan Basri B.
İbrahim B.

Çanakkale
Osman Niyazi B.
Ziya Gevher B.

Çankırı
Mustafa Abdülhalik B.
Rifat B.
Talât B.
Ziya B.

Çorum
Bekir Karamemet B.
Dr. Mustafa B.
Münir B.
Nabi Rıza B.

Denizli
Dr. Kâzım B.
Yusuf B.

Diyarbekir
Kâzım Pş.
Zülfü B.

Edirne
Faik B.
Şakir B.
Şeref B.

Elâziz
Ahmet Saffet B.
Hasan Tahsin B.
Hüseyin B.

Erzincan
Abdülhak B.
Aziz Samih B.

Erzurum
Asım B.
Aziz B.
Dr. Ahmet Fikri B.
Dr. Hakkı Şinasi Pş.
Nafi Atuf B.
Nafiz B.

Eskişehir
Alioğlu Ahmet B.
Cafer B.
Emin B.

Gazi Antep
Reşit B.
Şahin B.

Giresun
İhsan Pş.
Kâzım B.
Münir B.
Şevket B.

Gümüşane
Edip Servet B.
Hasan Fehmi B.
Şevket B.

Hakâri
İbrahim B.

İçel
Emin B.
Hakkı B.

İstanbul
Alâettin Cemil B.
Ali Rana B.
Hayrullah B.
Mitat B.
Sadettin Rıza B.
Salâh Cimcoz B.
Yaşar B.
Ziyaettin Karamursal B.

İzmir
Kâmil B.
Kâzım Pş.
Memet Sadettin B.
Saracoğlu Şükrü B.

Isparta
Hüseyin Hüsnü B.
İbrahim B.
Mükerrem B.

Kars
Memet Nazif B.
Ömer Kâmil B.

Kastamonu
Ali Rıza B.
Halil B.
Hasan Fehmi B.
Refik B.
Tahsin B.

Kayseri
Ahmet Hilmi B.
Ahmet Tevfik B.
Coşkun Osman B.
Reşit B.

Kırklareli
Dr. Fuat B.
Şevket B.

Kırşehir
Lûtfi Müfit B.

Kocaeli
Kemalettin B.
Ragıp B.
Reşit Saffet B.
Salâhattin B.

Konya
Kâzım B.
Mustafa B.
Mustafa Lûtfi B.
Naim Hazım B.
Refik B.
Tahsin B.

Kütahya
Hakkı B.
İbrahim B.
Memet B.
Ömer Davut B.
Rasim B
Recep B.

Malatya
Abdülmuttalip B.
Talât Haşim B.

Manisa
Dr. Saim B.
Kâni B.
Mustafa Fevzi B.
Osman B.
Tahir B.

Mersin
Ferit Celâl B.
Hamdi B.
Süleyman Fikri B.

Muğla
Dr. Hüseyin Avni B.
Nuri B.

Muş
Hasan Reşit B.

Niğde
Faik B.
Galip B.

Ordu
Hamdi B.
İsmail B.
Recai B.
Şevket B.

Rize
Ali B.
Atıf B.
Esat B.

Samsun
Etem B.
Ruşeni B.

Sinop
Hulûsi B.
İbrahim Alâettin B.
Recep Zühtü B.

Sıvas
İsmail Memet B.
Rahmi B.
Rasim B.
Remzi B.
Şemsettin B.
Ziyaettin B.

Şebin Karahisar
İsmail B.
Sadri Maksudi B.

Tekirdağ
Celâl Nuri B.
Cemil B.
Faik B.

Tokat
Hüsnü B.

Resai B.

Trabzon

Daniş B.
Halil Nihat B.
Nebizade Hamdi B.
Süleyman Sırrı B.

Urfa

Behcet B.
Refet B.

Van

Münip B.

Yozgat

Ahmet Avni B.
Ahmet Cevdet B.
Hamdi B.
Süleyman Sırrı B.

Zonguldak

Esat B.
Halil B.
Hasan B.
Ragıp B.
Rifat B.

[Reye iştirak etmeyenler]

Adana

Arukoğlu Damar B.
Hilmi B. (V.)

Afyon Karahisar

Haydar B.
İzzet B.
Ruşen Eşref B.

Aksaray

Ahmet Süreyya B.
Rıza Nisari B.

Ankara

Aka Gündüz B.
Gazi Mustafa Kemal Pş. (R. C.)
Şakir B.
Yahya Galip B.

Antalya

Dr. Cemal B.
Dr. Nazifi Şerif B.
Haydar B.
Rasıh B.

Artvin

Asım B.

Aydın

Adnan B.
Dr. Mazhar B.
Fuat Şahin B.

Balıkesir

Ali Şuuri B. (Mezun)
Enver B.
Hacim muhittin B. (Mezun)
Kâzım Pş. (Rs.)
Vasfi Memet B.

Bilecik

Salih B. (Mezun)

Bolu

Cevat Abbas B. (Mezun)
Falih Rıfkı B.
Hasan Cemil B.
Şükrü B.

Burdur

Mustafa Şeref B.

Bursa

Dr. Galip B. (Mezun)
Dr. Rasim Ferit B.

Cebelibereket

Naci Pş.

Çanakkale

Ahmet Cevat B.
Şükrü B.

Çorum

İsmail Kemal B.
İsmet B. (Mezun)

Denizli

Emin Aslan B.
Haydar Rüştü B.
Mazhar Müfit B.
Necip Ali B.

Diyarbekir

Zekâi B. (V.)
Zeki Mesut B.

Edirne

Hasan Hayri B.

Elâziz

Fazıl Ahmet B.
Memduh Şevket B.

Erzincan

Saffet B.

Erzurum

Necip Asım B.

Eskişehir

Yusuf Ziya B.

Gazi Antep

Kılıç Ali B.
Nuri B.

Giresun

Hakkı Tarık B.

İstanbul

Abdülhak Hâmit B.
Akçuraoğlu Yusuf B.
Ahmet Hamdi B.
İbrahim Tali B.
Dr. Refik B. (V.)
Halil Etem B.
Hamdi Mustafa B.
Hasan Vasıf B.

İzmir

Dr. Tevfik Rüştü B. (V.)
Halil B.
Kitapçı Hüsnü B.
Mahmut Celâl B. (V.)
Mahmut Esat B.
Mustafa Rahmi B.
Osmanzade Hamdi B.

Isparta

Kemal Turan B.

Kars

Baha Tali B.
Faik B.
Muhittin Pş.

Kastamonu

Dr. Suat B.
Velet B.

Kayseri

Sait Azmi B.

Kırklareli

Memet Nahit B.

Kırşehir

Hazim B.
Serdar Ahmet B.

Kocaeli

Ali B.
İbrahim Süreyya B.
Sırrı B.

Konya

Ahmet Hamdi B.
Kâzım Hüsnü B.
Sırrı B.
Tevfik Fikret B.

Kütahya

Muhlis B. (V.)

Malatya

Dr. Hilmi B. (Mezun)
İsmet Pş. (Bş. V.)
Mahmut Nedim B.
Vasıf B. (Mezun)

Manisa

Memet Sabri B. (Mezun)
Refik Şevket B.
Turgut B.
Yakup Kadri B.

Maraş

Abdülkadir B.
Memet B.
Mitat B.
Nuri B.

Mardin

Abdürrezzak B.
Ali Rıza B.
İrfan Ferit B. (İ. Â.)

Muğla

Şükrü Kaya B. (V.)
Yunus Nadi B.

Muş

Kılıcoğlu Hakkı B.
Naki B.

Niğde

Ahmet Vefik B.
Halit B.

Ordu

Ahmet İhsan B.

Rize

Akif B.
Fuat B.
Hasan Cavit B.

Samsun

Dr. Asım B.
Emin B.
Memet Hacıyunus B.

Zühtü B.
Siirt
Halil Hulki B.
Mahmut B.
Sinop
Yusuf Kemal B.
Sıvas
Necmettin Sadık B.
Şebin Karahisar
Vasfi Raşit B.
Tekirdağ
Mahmut Rasim B.
Tokat
Mustafa Vasfi B. (Mezun)
Nazım B.
Süreyya Tevfik B. (Mezun)
Trabzon
Ali Seydi B.
Hasan B. (Rs. V.)
Raif B.
Urfa
Ali Saip B.
Memet Emin B.
Van
Hakkı B.
Yozgat
Avni Doğan B.
Zonguldak
Celâl Sahir B.

Uyuşturucu maddeler inhisarı hakkındaki kanuna verilen reylerin neticesi

[Kanun kabul edilmiştir]

Aza adedi	:	317
Reye iştirak edenler	:	169
Kabul edenler	:	169
Reddedenler	:	0
Müstenkifler	:	0
Reye iştirak etmeyenler	:	147
Münhaller	:	1

[Kabul edenler]

Adana
Ömer Resul B.
Afyon Karahisar
İzzet B.
İzzet Ulvi B.
Mollaoğlu Cemal B.
Aksaray
Besim Atalay B.
Amasya
Esat B.
İsmail Hakkı B.
Nafiz B.
Ankara
Eşref B.
Halit Ferit B.
Hasan Yakup B.
Muslihittin Abdullah B.
Rifat B.
Antalya
Numan B.
Artvin
Memet Ali B.
Aydın
Tahsin B.
Balıkesir
İbrahim Yürük B.
İsmail Hakkı B.
Memet Cavit B.
Muzaffer B.
Pertev Etçi B.
Bayazıt
Bayraktaroğlu Halit B.
İhsan B.
Übeydullah B.
Bolu
Dr. Emin Cemal B.
İsmail Hakkı B.
Burdur
Halit B.
Bursa
Asaf B.
Bakteriyolok Refik B.
Esat B.
Mustafa Fehmi B.
Refet B.
Rüştü B.
Cebelibereket
Hasan Basri B.
İbrahim B.
Çanakkale
Osman Niyazi B.
Ziya Gevher B.
Çankırı
Mustafa Abdülhalik B.
Rifat B.
Talât B.
Ziya B.
Çorum
Dr. Mustafa B.
İsmail Kemal B.
Münir B.
Nabi Rıza B.
Denizli
Emin Aslan B.
Yusuf B.
Diyarbekir
Kâzım Pş.
Zeki Mesut B.
Zülfü B.
Edirne
Faik B.
Şakir B.
Şeref B
Elâzig
Ahmet Saffet B.
Fazıl Ahmet B
Hüseyin B.
Erzincan
Abdülhak B.
Aziz Samih B.
Erzurum
Asım B.
Dr. Ahmet Fikri B.
Dr. Hakkı Şinasi Pş.
Nafi Atuf B.
Nafiz B.
Eskişehir
Alioğlu Ahmet B.
Cafer B.
Emin B.
Gazi Antep
Şahin B.
Giresun
İhsan Pş.
Kâzım B.
Münir B.

Şevket B.

Gümüşane

Edip Servet B.
Hasan Fehmi B.
Şevket B.

Hakâri

İbrahim B.

İçel

Emin B.
Hakkı B.

İstanbul

Alâettin Cemil B.
Ali Rıza B.
Hayrullah B.
Sadettin Rıza B.
Salâh Cimcoz B.
Yaşar B.
Ziyaettin Karamursal B

İzmir

Kâmil B.
Kâzım Pş.
Memet Sadettin B.
Osmanzade Hamdi B.
Saracoğlu Şükrü B.

Isparta

Hüseyin Hüsnü B.
İbrahim B.
Mükerrem B.

Kars

Memet Nazif B.
Ömer Kâmil B.

Kastamonu

Ali Rıza B.
Halil B.
Hasan Fehmi B.
Refik B.

Kayseri

Ahmet Tevfik B.
Coşkun Osman B.

Kırklareli

Şevket B.

Kırşehir

Lûtfi Müfit B.

Kocaeli

İbrahim Süreyya B.
Kemalettin B.
Ragıp B.
Reşit Saffet B.
Salâhattin B.

Konya

Kâzım B.
Mustafa B.
Mustafa Lûtfi B.
Naim Hâzım B.
Refik B.
Tahsin B.

Kütahya

İbrahim B.
Memet B.
Ömer Davut B.

Malatya

Abdülmuttalip B.
Talât Haşim B.

Manisa

Dr. Saim B.
Kâni B.
Mustafa Fevzi B.
Osman B.
Tahir B.

Mardin

Mitat B.

Mersin

Ferit Celâl B.
Hamdi B.
Süleyman Fikri B.

Muğla

Dr. Hüseyin Avni B.
Nuri B.

Muş

Hasan Reşit B.

Niğde

Galip B.

Ordu

Hamdi B.
İsmail B.
Recai B.
Şevket B.

Rize

Ali B.
Atıf B.
Esat B.

Samsun

Etem B.
Ruşeni B.

Siirt

Mahmut B.

Sinop

Hulûsi B.
İbrahim Alâettin B.

Sıvas

İsmail Memet B.
Rahmi B.
Rasim B.
Şemsettin B.
Ziyaettin B.

Şebin Karahisar

İsmail B.
Sadri Maksudi B.

Tekirdağ

Celâl Nuri B.

Tokat

Hüsnü B.
Nâzım B.
Resai B.

Trabzon

Daniş B.
Nebizade Hamdi B.
Raif B.
Süleyman Sırrı B.

Urfa

Behçet B.
Refet B.

Van

Münip B.

Yozgat

Ahmet Avni B.
Ahmet Cevdet B.
Hamdi B.

Zonguldak

Esat B.
Halil B.
Hasan B.
Ragıp B.
Rifat B.

[Reye iştirak etmeyenler]

Adana

Ali Münif B.
Arukoğlu Damar B.
Hilmi B.

Afyon Karahisar

Ali B.
Haydar B.
Ruşen Eşref B.

Aksaray

Ahmet Süreyya B.
Rıza Nisari B.
Yaşar B.

Ankara

Aka Gündüz B.
Gazi Mustafa Kemal Pş. (R. C.)
Şakir B.
Yahya Galip B.

Antalya

Dr. Cemal B.
Dr. Nazifi Şerif B.
Haydar B.
Rasıh B.

Artvin

Asım B.

Aydın

Adnan B.
Dr. Reşit Galip B.
Dr. Mazhar B.
Fuat Şahin B.

Balıkesir

Ali Şuuri B. (Mezun)
Enver B.
Hacim Muhittin B. (Mezun)
Kâzım Pş. (M. R.)
Vasfi Memet B.

Bilecik

Hayrettin B.
İbrahim B.
Salih B. (Mezun)

Bolu

Cevat Abbas B. (Mezun)
Falih Rıfkı B.
Hasan Cemil B.
Şükrü B.

Burdur
Mustafa Şeref B.
Bursa
Dr. Galip B. (Mezun)
Dr. Rasim Ferit B.
Emin Fikri B.
Cebelibereket
Naci Pş.
Çanakkale
Ahmet Cevat B.
Şükrü B.
Çorum
Bekir Karamemet B.
İsmet B. (Mezun)
Denizli
Dr. Kâzım B.
Haydar Rüştü B.
Mazhar Müfit B.
Necip Ali B.
Diyarbekir
Zekâi B. (V.)
Edirne
Hasan Hayri B.
Elâziz
Hasan Tahsin B.
Memduh Şevket B.
Erzincan
Saffet B.
Erzurum
Aziz B.
Necip Asım B.
Eskişehir
Yusuf Ziya B.
Gazi Antep
Kılıç Ali B.
Nuri B.
Reşit B.
Giresun
Hakkı Tarık B.
İstanbul
Abdülhak Hâmit B.
Akçuraoğlu Yusuf B.
Ahmet Hamdi B.
İbrahim Tali B
Dr. Refik B. (V.)
Halil Etem E.
Hamdi Mustafa B.
Hasan Vasıf B.
Mitat B.
İzmir
Dr. Tevfik Rüştü B. (V.)
Halil B.
Kitapçı Hüsnü B.
Mahmut Celâl B.
Mahmut Esat B.
Mustafa Rahmi B.
Isparta
Kemal Turan B.
Kars
Baha Tali B.
Faik B.
Muhittin Pş.
Kastamonu
Dr. Suat B.
Tahsin B.
Velet B.
Kayseri
Ahmet Hilmi B.
Reşit B.
Sait Azmi B.
Kırklareli
Dr. Fuat B.
Memet Nahit B.
Kırşehir
Hazim B.
Serdar Ahmet B.
Kocaeli
Ali B.
Sırrı B.
Konya
Ahmet Hamdi B.
Kâzım Hüsnü B.
Sırrı B.
Tevfik Fikret B.
Kütahya
Hakkı B.
Muhlis B. (V.)
Rasim B.
Recep B.
Malatya
Dr. Hilmi B. (Mezun)
İsmet Pş. (Bş. V.)
Mahmut Nedim B.
Vasıf B. (Mezun)
Manisa
Memet Sabri B (Mezun)
Refik Şevket B.
Turgut B.
Yakup Kadri B.
Maraş
Abdülkadir B.
Memet B.
Nuri B.
Mardin
Abdürrezzak B.
Ali Rıza B.
İrfan Ferit B.
(İ. Â.)
Muğla
Şükrü Kaya B. (V.)
Yunus Nadi B.
Muş
Kılıcoğlu Hakkı B.
Naki B
Niğde
Ahmet Vefik B.
Faik B.
Halit B.
Ordu
Ahmet İhsan B.
Rize
Akif B.
Fuat B.
Hasan Cavit B.
Samsun
Dr. Asım B.
Emin B.
Memet Hacıyunus B.
Zühtü B.
Siirt
Halil Hulki B.
Sinop
Recep Zühtü B.
Yusuf Kemal B.
Sivas
Necmettin Sadık B.
Remzi B.
Şebin Karahisar
Vasfi Raşit B.
Tekirdağ
Cemil B.
Faik B.
Mahmut Rasim B.
Tokat
Mustafa Vasfi B. (Mezun)
Süreyya Tevfik B. (Mezun)
Trabzon
Ali Seydi B.
Halil Nihat B.
Esat B. (R. V.)
Urfa
Ali Saip B.
Memet Emin B.
Van
Hakkı B.
Yozgat
Avni Doğan B.
Süleyman Sırrı B.
Zonguldak
Celâl Sahir B.

Afyon ihracatı hakkında Türkiye ve Yugoslavya hükûmetleri arasında uzlaşma itilâfnamesisinin tasdikine dair kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir)

Aza adedi	:	317
Reye iştirak edenler	:	168
Kabul edenler	:	168
Reddedenler	:	0
Müstenkifler	:	0
Reye iştirak etmeyenler	:	148
Münhaller	:	1

[Kabul edenler]

Adana
Ali Münif B.
Hilmi B.
Ömer Resul B.

Afyon Karahisar
Ali B.
İzzet Ulvi B.
Mollaoğlu Cemal B.
Ruşen Eşref B.

Aksaray
Besim Atalay B.
Rıza Nisari B.
Yaşar B.

Ankara
Eşref B.
Halit Ferit B.
Hasan Yakup B.
Muslihittin Abdullah B.
Rifat B.

Antalya
Haydar B.
Numan B.

Artvin
Memet Ali B.

Aydın
Dr. Reşit Galip B.
Tahsin B.

Balıkesir
İbrahim Yürük B.
İsmail Hakkı B.
Memet Cavit B.
Muzaffer B.
Pertev Etçi B.
Vasfi Memet B.

Bayazıt
Bayraktaroğlu Halit B.
İhsan B.
Übeydullah B.

Bolu
Dr. Emin Cemal B.
İsmail Hakkı B.

Burdur
Halit B.
Mustafa Şeref B.

Bursa
Bakteriyolok Refik B.
Esat B.
Mustafa Fehmi B.
Refet B.

Cebelibereket
Hasan Basri B.
İbrahim B.

Çankırı
Mustafa Abdülhalik B.
Rifat B.
Talât B.
Ziya B.

Çorum
Bekir Karamemet B.
İsmail Kemal B.
Münir B.
Nabi Rıza B.

Denizli
Emin Aslan B.
Necip Ali B.
Yusuf B.

Diyarbekir
Kâzım Pş.

Edirne
Faik B.
Şakir B.
Şeref B.

Elâziz
Ahmet Saffet B.
Hasan Tahsin B.
Hüseyin B.

Erzincan
Abdülhak B.
Aziz Samih B.

Erzurum
Asım B.
Aziz B.
Dr. Ahmet Fikri B.
Dr. Hakkı Şinasi Pş.
Nafi Atuf B.

Eskişehir
Alioğlu Ahmet B.
Jafer B.
Emin B.

Gazi Antep
Reşit B.
Şahin B.

Giresun
İhsan Pş.
Kâzım B.
Münir B.
Şevket B.

Gümüşane
Edip Servet B.
Hasan Fehmi B.
Şevket B

Hakâri
İbrahim B.

İçel
Emin B.
Hakkı B.

İstanbul
Alâettin Cemil B.
Ali Rana B.
Hamdi Mustafa B.
Hayrullah B.
Sadettin Rıza B.
Yaşar B.
Ziyaettin Karamursal B.

İzmir
Kâmil B.
Kâzım Pş.
Mahmut Celâl B.
Memet Sadettin B.
Osmanzade Hamdi B.
Saracoğlu Şükrü B.

Isparta
Hüseyin Hüsnü B.
İbrahim B.
Mükerrem B.

Kars
Ömer Kâmil B.

Kastamonu
Ali Rıza B.
Halil B.
Hasan Fehmi B.
Refik B.
Tahsin B.

Kayseri
Ahmet Tevfik B.
Coşkun Osman B.

Kırklareli
Şevket B.

Kırşehir
Lûtfi Müfit B.
Serdar Ahmet B.

Kocaeli
İbrahim Süreyya B.
Kemalettin B.

Ragıp B.
Reşit Saffet B.
Salâhattin B.

Konya

Kâzım B.
Kâzım Hüsnü B.
Mustafa B.
Mustafa Lûtfi B.
Naim Hazım B.
Tahsin B.

Kütahya

İbrahim B.
Memet B.
Ömer Davut B.

Malatya

Abdülmuttalip B.
Talât Haşim B.

Manisa

Kâni B.
Osman B.
Tahir B.

Mardin

Ali Riza B.

Mersin

Hamdi B.
Süleyman Fikri B.

Muğla

Dr. Hüseyin Avni B.
Nuri B.

Muş

Hasan Reşit B.
Naki B.

Niğde

Galip B.

Ordu

Hamdi B.
İsmail B.
Recai B.
Şevket B.

Rize

Akif B.

Ali B.
Atıf B.
Esat B.

Samsun

Etem B.
Memet Hacıyunus B.
Ruşeni B.

Sinop

Hulûsi B.
İbrahim Alâettin B.

Sivas

Rasim B.
Şemsettin B.
Ziyaettin B.

Şebin Karahisar

İsmail B.
Sadri Maksudi B.

Tekirdağ

Celâl Nuri B.

Tokat

Hüsnü B.

Nazım B.
Resai B.

Trabzon

Ali Seydi B.
Daniş B.
Raif B.
Süleyman Sırrı B.

Urfa

Behçet B.
Refet B.

Van

Münip B.

Yozgat

Ahmet Avni B.
Ahmet Cevdet B.
Hamdi B.

Zonguldak

Esat B.
Hasan B.
Rifat B.
Ragıp B.

/ Reye iştirak etmeyenler /

Adana

Arukoğlu Damar B.

Afyon Karahisar

Haydar B.
İzzet B.

Aksaray

Ahmet Süreyya B.

Amasya

Esat B.
İsmail Hakkı B.
Nafiz B.

Ankara

Aka Gündüz B.
Gazi Mustafa Kemal Pş. (R. C.)
Şakir B.
Yahya Galip B.

Antalya

Dr. Cemal B.
Dr. Nazifi Şerif B.
Rasih B.

Artvin

Asım B.

Aydın

Adnan B.
Dr. Mazhar B.
Fuat Şahin B.

Balıkesir

Ali Şuuri B. (Mezun)
Enver B.
Hacim Muhittin B. (Mezun)
Kâzım Pş. (Rs.)

Bilecik

Hayrettin B.
İbrahim B.
Salih B. (Mezun)

Bolu

Cevat Abbas B. (Mezun)
Falih Rıfkı B.
Hasan Cemil B.
Şükrü B.

Bursa

Asaf B.
Dr. Galip B. (Mezun)
Dr. Rasim Ferit B.
Emin Fikri B.
Rüştü B.

Cebelibereket

Naci Pş.

Çanakkale

Ahmet Cevat B.
Osman Niyazi B.
Şükrü B.
Ziya Gevher B.

Çorum

Dr. Mustafa B.
İsmet B. (Mezun)

Denizli

Dr. Kâzım B.
Haydar Rüştü B.
Mazhar Müfit B.

Diyarbekir

Zekâi B. (V.)
Zeki Mesut B.
Zülfü B.

Edirne

Hasan Hayri B.

Elâziz

Fazıl Ahmet B.
Memduh Şevket B.

Erzincan

Saffet B.

Erzurum

Nafiz B.
Necip Asım B.

Eskişehir

Yusuf Ziya B.

Gazi Antep

Kılıç Ali B.
Nuri B.

Giresun

Hakkı Tarık B.

İstanbul

Abdülhak Hâmit B.
Akçuraoğlu Yusuf B.
Ahmet Hamdi B.
Dr. İbrahim Tali B.
Dr. Refik B. (V.)
Halil Etem B.
Hasan Vasıf B.
Mitat B.
Salâh Cimcoz B.

İzmir

Dr. Tevfik Rüştü B. (V.)
Halil B.
Kitapçı Hüsnü B.
Mahmut Esat B.
Mustafa Rahmi B.

Isparta
Kemal Turan B.
Kars
Baha Tali B.
Faik B.
Memet Nazif B.
Muhittin Pş.
Kastamonu
Dr. Suat B.
Velet B.
Kayseri
Ahmet Hilmi B.
Reşit B.
Sait Azmi B.
Kırklareli
Dr. Fuat B.
Memet Nahit B.
Kırşehir
Hazim B.
Kocaeli
Ali B.
Sırrı B.
Konya
Ahmet Hamdi B.
Refik B.
Sırrı B.
Tevfik Fikret B.

Kütahya
Hakkı B.
Muhlis B. (V.)
Rasim B.
Recep B.
Malatya
Dr. Hilmi B. (Mezun)
İsmet Pş. (Bş. V.)
Mahmut Nedim B.
Vasıf B. (Mezun)
Manisa
Dr. Saim B.
Memet Sabri B. (Mezun)
Mustafa Fevzi B.
Refik Şevket B.
Turgut B.
Yakup Kadri B.
Maraş
Abdülkadir B.
Memet B.
Mitat B.
Nuri B.
Mardin
Abdürrezzak B.
İrfan Ferit B .(İ. Â.)
Mersin
Ferit Celâl B.

Muğla
Şükrü Kaya B. (V.)
Yunus Nadi B.
Muş
Kılıcoğlu Hakkı B.
Niğde
Ahmet Vefik B.
Faik B.
Halit B.
Ordu
Ahmet İhsan B.
Rize
Fuat B.
Hasan Cavit B.
Samsun
Dr. Asım B.
Emin B.
Zühtü B.
Siirt
Halil Hulki B.
Mahmut B.
Sinop
Recep Zühtü B.
Yusuf Kemal B.
Sivas
İsmail Memet B.
Necmettin Sadık B.

Rahmi B.
Remzi B.
Şebin Karahisar
Vasfi Raşit B.
Tekirdağ
Cemil B.
Faik B.
Mahmut Rasim B.
Tokat
Mustafa Vasfi B. (Mezun)
Süreyya Tevfik B. (Mezun)
Trabzon
Halil Nihat B.
Hasan B. (Rs. V.)
Nebizade Hamdi B
Urfa
Ali Saip B.
M. Emin B.
Van
Hakkı B.
Yozgat
Avni Doğan B.
Süleyman Sırrı B.
Zonguldak
Celâl Sahir B.
Halil B.

1 haziran 1929 tarih ve 1499 numaralı Gümrük kanununun değiştiren kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir)

Aza adedi	:	317
Reye iştirak edenler	:	207
Kabul edenler	:	207
Reddedenler	:	0
Müstenkifler	:	0
Reye iştirak etmeyenler	:	109
Münhaller	:	1

[Kabul edenler]

Adana
Ali Münif B.
Ömer Resul B.
Afyon Karahisar
İzzet B.
İzzet Ulvi B.
Mollaoğlu Cemal B.
Ruşen Eşref B.
Aksaray
Ahmet Süreyya B.
Besim Atalay B.
Yaşar B.
Amasya
Esat B.
İsmail Hakkı B.
Nafiz B.
Ankara
Eşref B.
Halit Ferit B.
Hasan Yakup B.

Muslihittin Abdullah B.
Rifat B.

Antalya

Haydar B.
Numan B.

Artvin

Memet Ali B

Aydın

Fuat Şahin B.
Tahsin B.

Balıkesir

Enver B.
İbrahim Yürük B.
İsmail Hakkı B.
Memet Cavit B.
Muzaffer B.
Pertev Etçi B.
Vasfi Memet B.

Bayazıt

Bayraktaroğlu Halit B.
İhsan B.
Übeydullah B.

Bilecik

Hayrettin B.

Bolu

Dr. Emin Cemal B.
İsmail Hakkı B.

Burdur

Halit B.

Bursa

Asaf B.
Bakteriyolok Refik B.
Dr. Rasim Ferit B.
Emin Fikri B.
Esat B.
Mustafa Fehmi B.
Refet B.
Rüştü B.

Cebelibereket

Hasan Basri B.
İbrahim B.

Çanakkale

Osman Niyazi B.

Çankırı

Mustafa Abdülhalik B.
Rifat B.
Talât B.
Ziya B.

Çorum

Dr. Mustafa B.
İsmail Kemal B.
Münir B
Nabi Rıza B.

Denizli

Dr. Kâzım B.
Haydar Rüştü B.
Yusuf B.

Diyarbekir

Kâzım Pş.
Zeki Mesut B.
Zülfü B.

Edirne

Faik B.
Hasan Hayri B.
Şakir B.
Şeref B.

Elâziz

Ahmet Saffet B.
Hasan Tahsin B.
Hüseyin B.

Erzincan

Abdülhak B.
Aziz Samih B.
Saffet B.

Erzurum

Asım B.
Aziz B.
Dr. Ahmet Fikri B.
Dr. Hakkı Şinasi Pş.
Nafi Atuf B.
Nafiz B.

Eskişehir

Alioğlu Ahmet B.
Cafer B.
Emin B.

Gazi Antep

Şahin B.

Giresun

İhsan Pş.
Kâzım B.
Münir B.
Şevket B

Gümüşane

Edip Servet B.
Hasan Fehmi B.
Şevket B.

Hakâri

İbrahim B.

İçel

Emin B.
Hakkı B.

İstanbul

Alâettin Cemil B.
Ali Rana B.
Hamdi Mustafa B.
Hasan Vasıf B.
Hayrullah B.
Mitat B.
Sadettin Rıza B.
Salâh Cimcoz B.
Yaşar B.
Ziyaettin Karamursal B

İzmir

Kâmil B.
Kâzım Pş.
Kitapçı Hüsnü B.
Mahmut Esat B.
Memet Sadettin B.
Mustafa Rahmi B.
Osmanzade Hamdi B.
Saracoğlu Şükrü B.

Isparta

Hüseyin Hüsnü B.
İbrahim B.
Mükerrem B.

Kars

Memet Nazif B.
Ömer Kâmil B.

Kastamonu

Ali Rıza B.
Halil B.
Hasan Fehmi B.
Refik B.
Tahsin B.

Kayseri

Ahmet Hilmi B.
Ahmet Tevfik B.
Coşkun Osman B.
Sait Azmi B.

Kırklareli

Memet Nahit B.
Şevket B.

Kocaeli

Ali B.
İbrahim Süreyya B.
Kemalettin B.
Ragıp B.
Reşit Saffet B.
Salâhattin B.
Sırrı B.

Konya

Kâzım B.
Kâzım Hüsnü B.
Mustafa B.
Mustafa Lûtfi B.
Naim Hazim B.
Refik B.
Sırrı B.
Tahsin B.

Kütahya

İbrahim B.
Memet B.
Muhlis B.
Ömer Davut B.
Recep B.

Malatya

Abdülmuttalip B.
Talât Haşim B.

Manisa

Dr. Saim B.
Kâni B.
Osman B.
Tahir B.
Turgut B.

Maraş

Mitat B.

Mardin

Ali Rıza B.
İrfan Ferit B.

Mersin

Ferit Celâl B.
Süleyman Fikri B.

Muğla

Dr. Hüseyin Avni B
Nuri B.
Şükrü Kaya B.

Muş

Hasan Reşit B.

Niğde

Faik B.
Galip B.

Ordu

Hamdi B.
İsmail B.
Recai B.
Şevket B.

Rize

Ali B.
Atıf B.
Esat B.

Fuat B.

Samsun

Dr. Asım B.
Ruşeni B.

Sinop

Hulûsi B.
Recep Zühtü B.

Sıvas

İsmail Memet B.
Rahmi B.
Rasim B.
Remzi B.
Şemsettin B.
Ziyaettin B.

Şebin Karahisar

İsmail B.
Sadri Maksudi B.
Vasfi Raşit B.

Tekirdağ

Celâl Nuri B.
Cemil B.
Faik B.
Mahmut Rasim B.

Tokat

Hüsnü B.
Nazım B.
Resai B.

Trabzon

Daniş B.
Nebizade Hamdi B.
Raif B.
Süleyman Sırrı B.

Urfa

Behçet B.
Memet Emin B.
Refet B.

Yozgat

Ahmet Avni B.
Ahmet Cevdet B.
Hamdi B.
Süleyman Sırrı B.

Zonguldak

Esat B.
Halil B.
Hasan B.
Ragıp B.
Rifat B.

[Reye iştirak etmeyenler]

Adana

Arukoğlu Damar B.
Hilmi B. (V.)

Afyon Karahisar

Ali B.
Haydar B.

Aksaray

Halit B.
Rıza Nisari B.

Ankara

Aka Gündüz B.
Gazi Mustafa Kemal Pş. (Rs. C.)
Şakir B.
Yahya Galip B.

Antalya

Dr. Cemal B.
Dr. Nazifi Şerif B.
Rasih B.

Artvin

Asım B.

Aydın

Adnan B.
Dr. Reşit Galip B. (V.)
Dr. Mazhar B.

Balıkesir

Ali Şuuri B. (Mezun)
Hacim Muhittin B. (Mezun)
Kâzım Pş. (M. R.)

Bilecik

İbrahim B.
Salih B. (Mezun)

Bolu

Cevat Abbas B. (Mezun)
Falih Rıfkı B.
Hasan Cemil B.
Şükrü B.

Burdur

Mustafa Şeref B.

Bursa

Dr. Galip B. (Mezun)

Cebelibereket

Naci Pş.

Çanakkale

Ahmet Cevat B.
Şükrü B.
Ziya Gevher B.

Çorum

Bekir Karamemet B.
İsmet B. (Mezun)

Denizli

Emin Aslan B.
Mazhar Müfit B.
Necip Ali B.

Diyarbekir

Zekâi B. (V.)

Elâziz

Fazıl Ahmet B.
Memduh Şevket B.

Erzurum

Necip Asım B.

Eskişehir

Yusuf Ziya B.

Gazi Antep

Kılıç Ali B.
Nuri B.
Reşit B.

Giresun

Hakkı Tarık B.

İstanbul

Abdülhak Hâmit B.
Akçuraoğlu Yusuf B.
Ahmet Hamdi B.
Dr. İbrahim Tali B.
Dr. Refik B. (V.)
Halil Etem B.

İzmir

Dr. Tevfik Rüştü B. (V.)
Halil B.
Mahmut Celâl B. (V.)

Isparta

Kemal Turan B.

Kars

Baha Tali B.
Faik B.
Muhittin Pş.

Kastamonu

Dr. Suat B.
Velet B.

Kayseri

Reşit B.

Kırklareli

Dr. Fuat B.

Kırşehir

Hazim B.
Lûtfi Müfit B.
Serdar Ahmet B.

Konya

Ahmet Hamdi B.
Tevfik Fikret B.

Kütahya

Hakkı B.
Rasim B.

Malatya

Dr. Hilmi B. (Mezun)
İsmet Pş. (Bş. V.)
Mahmut Nedim B.
Vasıf B. (Mezun)

Manisa

Memet Sabri B. (Mezun)
Mustafa Fevzi B.
Refik Şevket B.
Yakup Kadri B.

Maraş

Abdülkadir B.
Memet B.
Nuri B.

Mardin

Abdürrezzak B.

Mersin

Hamdi B.

Muğla

Yunus Nadi B.

Muş

Kılıcoğlu Hakkı B.
Naki B.

Niğde

Ahmet Vefik B.
Halit B.

Ordu

Ahmet İhsan B.

Rize

Akif B.
Hasan Cavit B.

Şakir B.
Yahya Galip B.

Antalya

Dr. Cemal B.
Dr. Nazifi Şerif B.
Rasıh B.

Artvin

Asım B.

Aydın

Adnan B.
Dr. Reşit Galip B. (V.)
Dr. Mazhar B.

Balıkesir

Ali Şuuri B. (Mezun)
Enver B.
Hacim Muhittin B. (Mezun)
Kâzım Pş. (Rs.)

Bilecik

Hayrettin B.
İbrahim B.
Salih B. (Mezun)

Bolu

Cevat Abbas B. (Mezun)
Falih Rıfkı B. (Mezun)
Hasan Cemil B.
Şükrü B.

Burdur

Mustafa Şeref B.

Bursa

Dr. Galip B. (Mezun)

Cebelibereket

Naci Pş.

Çanakkale

Ahmet Cevat B.
Şükrü B.
Ziya Gevher B.

Çorum

Bekir Karamemet B.
İsmet B. (Mezun)

Denizli

Dr. Kâzım B.
Haydar Rüştü B.
Mazhar Müfit B.
Necip Ali B.

Diyarbekir

Zekâi B.

Elâziz

Fazıl Ahmet B.
Memduh Şevket B.

Erzurum

Necip Asım B.

Eskişehir

Yusuf Ziya B.

Gazi Antep

Kılıç Ali B.
Nuri B.
Reşit B.

Giresun

Hakkı Tarık B.

İstanbul

Abdülhak Hâmit B.
Akçuraoğlu Yusuf B.
Ahmet Hamdi B.
İbrahim Tali B.
Dr. Refik B. (V.)
Halil Etem B.

İzmir

Dr. Tevfik Rüştü B. (V.)
Halil B.
Mahmut Celâl B. (V.)

Isparta

Hüseyin Hüsnü B.
Kemal Turan B.

Kars

Baha Tali B.
Faik B.
Muhittin Pş.

Kastamonu

Dr. Suat B.
Velet B.

Kayseri

Reşit B.

Kırklareli

Dr. Fuat B.

Kırşehir

Hâzım B.
Serdar Ahmet B.

Konya

Ahmet Hamdi B.
Tevfik Fikret B.

Kütahya

Hakkı B.
Rasim B.

Malatya

Dr. Hilmi B. (Mezun)
İsmet Pş. (Bş. V.)
Mahmut Nedim B.
Vasıf B. (Mezun)

Manisa

Memet Sabri B. (Mezun)
Mustafa Fevzi B.
Refik Şevket B.
Yakup Kadri B.

Maraş

Abdülkadir B.
Memet B.
Nuri B.

Mardin

Abdürrezzak B.

Mersin

Hamdi B.

Muğla

Şükrü Kaya B. (V.)
Yunus Nadi B.

Muş

Kılıcoğlu Hakkı B.
Naki B.

Niğde

Ahmet Vefik B.
Halit B.

Ordu

Ahmet İhsan B.

Rize

Akif B.
Hasan Cavit B.

Samsun

Emin B.

Siirt

Halil Hulki B.
Mahmut B.

Sinop

İbrahim Alâettin B.
Yusuf Kemal B.

Sivas

Necmettin Sadık B.

Tokat

Mustafa Vasfi B. (Mezun)
Süreyya Tevfik B. (Mezun)

Trabzon

Ali Seydi B.
Halil Nihat B.
Hasan B. (Rs. V.)

Urfa

Ali Saip B.

Van

Hakkı B.
Münip B.

Yozgat

Ahmet Avni B.

Zonguldak

Celâl Sahir B.

T. B. M. M. Matbaası

Sıra № 245

Büyük Millet Meclisi 1933 senesi mart ve nisan ayları hesaplarına dair 5/44 numaralı Meclis Hesaplarının tetkiki encümeni mazbatası

T, B. M. M.
M. H. T.
Kar № 5
Esas № 5/ 44

27-V-1933

Yüksek Reisliğe

Lira	K.	
223 062	32	Mart 933 iptidasına devrolunan
401 168		« ve nisan 933 aylarında alınan
624 230	32	
533 684	25	Mart ve nisan 933 aylarında sarfolunan
90 546	7	Mayıs 933 iptidasına devrolunup Ziraat bankasında mevcut bulunan.

Meclisi Âli muhasebesinin mart ve nisan 933 aylarında alıp sarfeylediği ve mayıs ayına geçirdiği paraların miktarı yokarıda gösterilmiş ve bunların müstenit olduğu evrak dahi muhasebe kaydile karşılaştırılarak birbirine uygun olduğu anlaşılmış olmakla Heyeti umumiyeye arzolunur.

M. H. T. E. Reisi	M. M.	Murakip	Aza	Aza	Aza
Van	Ankara	Denizli	Balıkesir	Çankırı	Konya
Hakkı	*Rifat*		*İbrahim*	*Ziya*	*Mustafa*

Sıra № 237

Manisa mebusu Refik Şevket ve Çorum mebusu İsmet Beylerin, dahilî nizamnamenin 49 uncu maddesinin tefsiri hahkında 4/45 numaralı takriri ve Teşkilâtı esasiye encümeni mazbatası

Yüksek Reisliğe

Nizamnamenin 49 uncu maddesinin tesbit ve tefsiri hususunun Teşkilâtı esasiye encümenine havalesini teklif ederiz.

Manisa	Çorum
Refik Şevket	*İsmet*

Teşkilâtı esasiye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Tş. Es. encümeni
Karar No. 4
Esas No. 4/45

28 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

Dahilî nizamnamenin 49 uncu maddesinin tefsirine dair Refik Şevket (Manisa), İsmet (Çorum) Beyler tarafından verilip Umumî heyetten encümenimize havale edilen takrir üzerine, takrir sahipleri ile Divanı muhasebat encümeni ve Divanı muhasebat reisi beyler de hazır olduğu halde encümenimizce tetkikte bulunuldu.

Nizamnamenin bu maddesi der ki, Divanı muhasebat encümeni Divanı muhasebattan alacağı hesabı katî kanun lâyihası ile dairelerin, sarfiyat ve taahhüdatı hakkındaki üçer aylık raporlar üzerine mazbata yaparak mebuslara dağıtacak, bu mazbatalar Heyeti umumiyede bir karara bağlanacaktır.

Verilen tefsir takririne tekaddüm eden ve onun esbabı mucibesi yerinde olan Heyeti umumiye müzakeresile takrir sahiplerinin encümendeki izahlarına göre Heyeti umumiyenin, encümen mazbataları üzerine, bir karara bağlaması lüzumu maddede yazılı olan üç aylık raporlar muhteviyatından bazıları vardır ki bunlar kendi hususiyetlerine göre ya Heyeti umumiyenin kararı sahasının dışında bırakılmalıdır; yahut bunlar hakkında verilen kararın hüküm ve tesiri derecesi bir kayit altına alınmalıdır.

Encümen bu iki noktayı düşünürken ilkin şu iki esası tesbit etti:

1) Dahilî nizamnamenin 49 uncu maddesinde (dairelerin sarfiyat ve taahhüdatı hakkında her üç ayda bir Divanı muhasebat tarafından tanzim olunacak raporlar) ibaresinde raporların temas edeceği mevzular hududunu mutlak olarak sarfiyat ve taahhüdat kelimeleri çizilmiştir. Bunun yanında da muhasebei umumiye kanununun 76 ncı maddesi vardır ki (Divanı muhasebatın vizeden çekinmesi karşısında İcra Vekilleri Heyetince verilen kararın tebliği üzerine kaydi ihtiyatla vize muamelesi yapılmış evrak ve diğer muameleler ve yolsuzluklar hakkında üç ayda bir takdim edeceği raporla Büyük Millet Meclisine malûmat arzedilir) ibaresile nizamnamenin geniş hükmü içinde bazı vazifeler saymaktadır.

Her iki maddede üç ayda bir rapor verileceğinden bahsedilmiş olması ve muhasebei umumiye kanununda sayılan kayitlerin nizamnamemizde yazılı (sarfiyat ve taahhüdat hakkında) rapor ibaresindeki itlaka münafi bulunmaması encümeni her iki maddenin işaret ettiği raporun ayni şey olduğu kanaatine götürmüştür.

Muhasebei umumiye kanunu ile Divanı muhasebatça verilmesi emredilen raporlar dahi gene Divanı muhasebat encümenine geleceği, bunlar üzerine de gene nizamnamenin tefsiri istenen maddesi tatbik edileceği için iki maddenin istediği raporlar ayrı ayrı hükümlerin mevzuu sayılsa bile bedihidir ki neticede bir değişiklik olmayacaktır.

2) Encümen ayni zamanda kabul etmiştir ki Divanı muhasebat teşkilâtı esasiye kanunumuz hükmünce Büyük Millet Meclisine merbut olmak ve hususi kanundaki kayitle de Büyük Millet Meclisi namına murakabede bulunmak gibi hususi bir vaziyeti haizdir. Umumiyetle vize etmek ve etmemek suretile bu murakabe vazifesini yaparken göz önünde bulunduracağı bütün kanun maddelerini anlamakta bazan kendi kendisine tereddüde düşebilir. Namına çalıştığı müessesenin görüşü ne olduğunu anlamak isteyebilir.

Hiç tereddüde düşmediği noktada İcra Vekilleri Heyeti ile bir görüş farkı meydana çıkınca Büyük Meclisin hakem olması ise bir zarurettir. Bütün bu hallerde Divanı muhasebatın asıl muhatabı Büyük Meclisin Heyeti Umumiyesi olduğundan şüphe yoktur.

Raporlarda kaydi ihtiyatla vizeye ait fıkraların Meclis Heyeti Umumiyesinde bir karara bağlanması takrir sahiplerinin de müttefik bulundukları bir noktadır. Bellidir ki bir vizeyi reddeden Divanı muhasebata karşı İcra Vekilleri Heyetini vekilin muvafık noktai nazarında beraber olmaya sevkeden şey tatbik mahalli olan kanun veya nizam maddesini onların ya bir tefsir mevzuu görmeyecek kadar açık bulması, yahut Meclisten bir tefsir kararı çıkıncaya kadar sarfiyatı geciktirmeye hâdisenin ehemmiyet ve müstaceliyeti müsait bulunmaması gibi bir takdir keyfiyetidir. Divanı muhasebat encümeni böyle vaziyetlerde ya maddede hiç bir tefsire yer görmeyecektir, yahut bir tefsir talebini icabında bittabi nizamnamenin 124 üncü maddesine göre taallûku olan ihtisas encümenlerinden geçirip onlardan alacağı karara dayanarak neticeyi yine kendisi Heyeti Umumiyeye arzedecektir. Teamül ve nizam icabı da budur.

Dairelerin üç aylık sarfiyat ve taahhüdatını gerek rakamlar şeklinde icmalen olsun bildirmek gerek bunların müfredatına ait muamelelerde ve bir vizeden imtina halinde neye istinat edildiğini, ne görüldüğünü ve ne düşünüldüğünü söylemek maksadile raporlara dercolunan sair malûmat ve maruzata gelince:

Encümen, nizamname maddesinin arzettiğimiz gibi mutlak olması ile bunların da - tefsir mevzuu varsa nizamnamenin ayrıca işaret ettiği seyir takip edilmek üzere - encümen mazbataları ile heyeti umumiye kararlarına mevzu olmak lâzımgeldiği kanaatinde bulunmuş, maddeyi bu noktadan da tefsire mütehammil bulmamıştır.

Bununla beraber, encümenin fikrince, verilen kararları yalnız bastırıp dağıtmak ve bir mebus hangisini isterse onu Heyeti umumiyede müzakereye almak yolunda Arzuhal encümeni için dahilî nizamnamenin kabul ettiği bir usul varken nizamnamenin ondan daha sıkı olarak bu raporlara dayanan mazbtaları umumiyetle Meclisin ruznamesine alması ve onları bir karara bağlı tutması elbette malî murakabe ile vazifelendirdiği bir müessesenin yaptıklarına ve murakabenin kendisine hususî bir itina göstermiş olmak gibi bir lüzumun mahsulüdür. Bu sbeple encümen maddenin tadiline de taraftar olmadı.

Encümenin mütaleasına göre: Sarfiyat ve taahhüdata ait rakam malûmatını encümenden geçirmeyerek, basılan cetvelleri, düşünüldüğü gibi, doğrudan doğruya Heyeti umumiyeye dağıtmak, bunları bir İhtisas encümeninin tetkikından geçirmekte ki hususî ihtimamdan ve bu ihtimamın faidesinden mahrum etmek olur, ve gerek bunlara gerek kaydi ihtiyat ile vizeye ait olanlardan başka, fakat hiç bir tefsirî mahiyeti haiz olmayan encümen mazbataları üzerine, Heyeti umumiye dilerse, hatta sadece (malûmat hâsıl olmuştur) denilerek ruznameye geçilmesi dahi nizamname maddesindeki (bir karara bağlanır) hükmüne uymayacak bir hareket sayılamaz. Bunun için maddenin bu günkü şeklini bozmayı ve raporları Heyeti umumiyenin kararı sahasının dışında bırakmayı icap eden

bir sebep bulunamadı. Kaldı ki Arzuhal encümeninin Heyeti umumiyeye arzedip te üzerlerinde müzakere geçmeyen ve hakkında hususî bir Heyeti umumiye kararı alınmayan kararları da muayyen müddet geçince taallûk ettiği hâdise hakkında katî bir mahiyet almaktadır; ve doğrudur.

Muhterem takrir sahipleri bu noktada diyorlar ki, Meclis kararlarının tefsir mahiyetinde olmayanlarında da bir kanun şümulü vardır. Bu yüzden ilkin hâdisede alâkalı olması ihtimali bulunan şahıslara artık bu madde üzerinde bütün kanun yolları kapanıyor; mümasil hâdiselerde de bu karar bir kanun katiyetile tatbik olunuyor.

Encümenin fikri şudur:

Divanı muhasebat raporları hakkında Büyük Meclisten çıkan kararlar Meclise arzolunan hâdiselerin kendi hususî mahiyetlerine, o hâdiseyi muhit olan zamanın hususî icaplarına bağlı ve tamamile hâdiselere munhasır ve maksurdur. Böyle olmakla beraber bir hâdisede tatbik olunan Divan kararına katî ve Meclisin vekâletler gibi Divanı muhasebat gibi kendi uzviyetlerini ilzam edici bir mahiyet vermek ve hâdisede alâkalı olması ihtimali bulunan şahıslar için de artık bu madde üzerinde bütün kanun yollarını kapamak pek tabiidir.

Büyük Millet Meclisinin böyle bir karar vermesi kaydettiğimiz icaplar neticesinde teşkilâtı esasiye ile kendisine bağlı olarak kurulmuş bir müessesenin işlemesi için nasıl bir zaruret ise Büyük Millet Meclisinden çıkan bir kararın o hâdise hakkında millî hâkimiyeti temsil etmenin bütün salâhiyetlerine uygun olarak en son söz olması da o kadar yerindedir. Ve hâdisede alâkalı olan vatandaşın en yüksek hâkimden bir karar almakla işini sürüncemeden kurtarmış olması bu karar şahsen aleyhinde bile olsa elbette maslahatın lehindedir.

Bu kararın mümasil hâdiselerde örnek tutulması bahsinde ise ilk kararın kendi üzerinde sadır olduğu hâdiseye inhisar ettiğini tekrar kaydetmek kâfidir sanırız. Bu itibar ile Büyük Millet Meclisinin bir kanunu tefsir için değil de tatbik dolayısile verdiği bir kararın bir kanunu her yeni hâdiseye tatbik hususunda her hangi bir makamdan verilen bir tatbik kararının yapacağı rehberlikten başka bir hizmet ve şümulü olmaması lâzımgelir.

Meclisçe hakkında yeni bir karar çıkmış olmadıkça, eskisine benzer her hangi yeni bir muamelede her hangi bir vatandaş kanunlarla kendisine temin edildiğine inandığı her hangi bir hakkı yine kanun yollarile aramakta elbette serbesttir.

Raporların bildireceği taahhüdat ve taallûk ettiği üç ay içinde Divanca tetkiki yapılabilmiş olan sarfiyat yekûnlarının heyeti umumiyece görülmüş bulunmasının veya bu raporlarda ileride malî mesuliyeti tahrik edebilecek mahiyette görülecek bir nokta üzerinde vaktile sükût edilmiş olmasının ise, Meclisin hususî veya umumî bir ibrasını tazammun etmesi varit olamaz. Zira Divan muamelelerinin neticesi, sadece salâhiyetli dairenin ödemesine veya taahhüde girmesine mezuniyet vermekten ibaret olduğu için, sarfiyat ve taahhüdat yapıldıktan sonra veya hesapları görülürken muamelenin her hangi birinde kanuna muvafık olduğu vaktile Meclisçe açıkça karar altına alınmamış her hangi bir yüzden bir yolsuzluk anlaşıldığı zaman onu Meclisin gene takip etmesine hiç bir şey mâni olamaz.

İşte bu düşüncelerle encümen maddede tefsire yer görmediği gibi tadile de mahal olmadığına ittifak ile karar vermiştir.

Heyeti umumiyenin tasvibine arzederiz.

T. E. E. Reisi Na.	Kâ.	Aza	Aza	Aza
M. M. Giresun	Zonguldak	Artvin	Tekirdağ	Denizli
H. Tarık	*Celâl Sahir*	*M. Asım*	*Celâl Nuri*	*Necip Ali*

Sıra № 247

Deniz ve hava ticareti umum müdürlüğü ile iç hatlar, dış hatlar ve fabrikalar ve havuzlar teşkilâtı hakkında 1/601 numaralı kanun lâyihası ve İktısat ve Bütçe encümenleri mazbataları

T. C.
Başvekâlet
Muamelât müdürlüğü
Sayı: 6/903

3 - IV - 1933

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Deniz ve hava ticareti umum müdürlüğü ile iç hatlar, dış hatlar ve fabrika ve havuzlar teşkilâtı hakkında İktısat ve Maliye vekilliklerince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 30-III-1933 toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Deniz ve hava ticareti umum müdürlüğü ile iç hatlar, dış hatlar ve fabrika - havuzlar teşkilâtı hakkında kanun lâyihası esbabı mucibe mazbatası

Deniz ticaretimizin en mühim unsurlarından biri olan Seyrisefain idaresi deniz kapitülâsyonlarından kurtulduktan sonra bir kısım gemilerini yinileyerek daha ziyade ticarî gayelerle çalışmağa başlamış ise de, dahilî nakliyatımızda icrayi faaliyet eden millî gemiler tonajının tezayüdü hasebile her hatta hususî efrada ait olan posta gemilerile icrayi rekabet etmek zaruretine düşmüştür. Bu zaruret neticesi olarak her hat nakliyatında navullar tenzil edilmiş, zarar veren hatlar terkedilmiş ve rekabetin şiddeti hasebile bir taraftan millî gemilerden bir kısmı çalışamaz bir hale gelerek bağlanırken, diğer taraftan da Seyrisefain idaresi malî vaziyet itibarile müşkül bir hale girmiştir. Seyrisefainin bu müşkül vaziyete girmesinin sebeplerinden biri, efrada ait gemilerle yaptığı rekabet ise de diğer bir sebebi de Cümhuriyet idaresine eski ve gayrikabili istimal vesaiti müteharrike ile giren idarenin yeniden almak mecburiyetinde veya yeni baştan esaslı bir surette tamir etmek zaruretinde kaldığı gemilerin idareye yüklettiği külfetlerden ve bundan başka bilhassa mülhak bütçe ile idare edilir bir Devlet teşkilâtı olması dolayısile Devlet usul ve kavaidi maliyesine riayet mecburiyetinde kalmasından mütevellittir. Bilhassa bu son sebep bu idareye gerek alacağı malzemede ve gerekse serbestçe yapacağı seyrisefer işinde bir çok mevani ika etmiş ve bundan dolayı masrafları ölçüsüz bir surette artan « Seyrisefain idaresi » en lüzumlu tamirleri için muhtaç olduğu parayı bulamaz bir hale gelmiştir.

Seyrisefain idaresinin bu halile devamı bütçeye ağır bir yük tahmil etmekte ve daima zararla çalışması hasebile binnetice bu idarenin her gün biraz daha inkişaf edeceği yerde vehnü indirasa mahkûm bir hale gelmesini mucip olmaktadır. Bu ise; gerek müdafaai memleket noktai nazarından katî ihtiyacımız olan Devlet ticaret filomuzun bakımsız ve âciz bir hale düşmesini ve hem de her türlü halelden vikaye etmek istediğimiz sahillerimiz nakliyatı gibi bir amme hizmetinin gün geçtikçe iyi ifa edilemez bir hale gelmesini intaç edecektir.

Binaenaleyh bu tehlikelerden kurtulmak ve Seyrisefaini bu günün emrettiği iktısadî ihtiyaçlara uygun bir şekilde idare etmek lüzumu bütün kuvvetile kendisini hissettirmiştir. Ve işte bu katî lüzum, bu kanunun doğmasına sebep olmuştur.

Teklif ettiğimiz bu kanunla istihdaf ettiğimiz en mühim gaye, millî servetimiz olan bir idarenin ticaret prensiplerile ve ticarî hesaplarla her türlü zararlardan kurtulabilecek bir şekilde devamı faaliyetini temin etmektir. Bunun içinde, bulunan çare bu idareyi Devlet maliyesinin sıkı usul ve kayitlerinden kurtararak onu blânçosu ile baş başa bırakmaktır.

Bundan sonra kendine mümasil bazı Devlet müesseseleri gibi idare olunacak olan Seyrisefain idaresinin muhtelif teşkilâtı kâr ve zararını daima göz önünde tutarak ticarî maksatlarla çalışmağa mecbur olacak ve bu yüzden Devlet bütçesine zaman zaman vaki olacak olan müracaatlerin önüne geçebileceği gibi işbu teşkilâtın gerek Millî Müdafaaya ve gerekse amme menfaatine daha muvafık bir şekilde inkişafı temin edilecektir. Seyrisefain müessesesini bu şekilde idare etmek isterken onun bir birinden farklı olan vazifelerini de ayırmak zarureti hâsıl olmuştur.

Her birinin muntazam ve kârlı olarak işlemesi ayrı ayrı dikkat ve itina sarfını icap ettiren işlerin Seyrisefain namı altında bir idarede tevhidi bu işlerin getirdiği hasılâtın birbirine karışarak ziyaını mucip olmaktadır. Bu ziyaın en elîm neticesi, kârlı işlere tahsis olunan sermayenin bakımsızlığını intaç etmiş ve bu yüzden meselâ iç hat nakliyatı hâlâ geçen asırdan kalma padil gemilerle temin edilegelmekte bulunmuştur. Binaenaleyh her işin getirdiği kâr o işe tahsis olunan vesaitin yenilenmesine ve inkişafına hasretmek zarurî görülmüştür.

Seyrisefainin bir müdüriyeti umumiye halinden çıkarılarak hükmî şahsiyeti haiz üç müdüriyete inkılâbı ve kılavuz ve romorkörcülük ile Devlet reisine ait yatlar işinin doğrudan doğruya İktısat vekâleti idaresine alınması ve diğer bazı kanunlarile postacılık inhisarı ihdas edilmesi merkezde bu işlerin bağlanacağı kuvvetli bir deniz ticareti umum müdürlüğü ihdasına da sebep olmuştur.

Filhakika 2 000 mil uzunluğunda sahillere malik olan memleketimizde deniz ticareti işlerinin her gün biraz daha inkişaf etmesi bu umurun ticaret umum müdürlüğüne merbut bir ticareti bahriye şubesi tarafından idaresi imkânlarını selbetmekte idi. Eski devirlerde yalnız limanlar umuru bahriye nezaretinin müdüriyeti umumiye mahiyetinde olan bir dairesi tarafından idare edilmekte iken ve muasır memleketlerin deniz ticareti işleri büyük meclisler, nezaretler ve müdüriyeti umumiyeler tarafından ifa edilirken memleketimizde iç hatlar, dış hatlar, fabrika, havuzlar, kılavuzluk işleri Tahlisiye umum müdürlüğü, balıkçılık enstitüsü, Yüksek deniz ticareti mektebi gibi her birinin icap ettirdiği mesai merkezde başlı başına bir şubeyi işgal edecek derecede kesif olan devair işlerinin ve bunlardan maada şilepçilik umuru, Türk bayrağı altına girecek vapurların tetkiki evsafı, limanlar umuru, hava nakliyatı işleri, tarifeler, navul işleri, imtihan muamelâtı, fennî tedrisat işleri, Devlet inhisarına alınan tahlisiye umuru gibi bir çok muamelâtın bir şube marifetile idaresine imkân mevcut değildir. Binaenaleyh memleketimizde de ticareti bahriyeye verilen kıymet ve ehemmiyet ile mütenasip olarak her gün tevessü ve şümul peyda eden bu işlerin bir umum müdürlük tarafından idaresine lüzumu katî hissedilmiş ve lâyihai kanuniyeye bu bapta ahkâm vazedilmiştir.

Yukarıdan beri izah edilen esbap ilcaatı ile hazırlanan merbut kanun lâyihasının birinci maddesi muhtelif kavanin ve mevzuat ile idare ve murakabesi İktısat vekâletine verilen deniz, liman, sahil ve hava müessesat ve işlerinin mercii olmak üzere merkezde bir deniz ve hava umum müdürlüğünün teşkilinden ve ikinci maddesi de bu teşkilâtın kadrosundan bahsetmektedir.

Lâyihanın üçüncü maddesi: Bu günkü seyrisefain idaresi altındaki vezaifi dörde inkısam ettirmekte ve iç hat seferlerini yapacak olan vapurlarla dış hat seferlerini yapacak olan vapurların ve ayrı bir iş olan fabrika - havuzların teşkilâtını ayırmakta ve Devlet reisine ait olan yatlarla kılavuzluk ve romorkörcülük inhisarını doğrudan doğruya Devlet eline intikal ettirmektedir.

Bir iken, dörde çıkarılan teşkilâtın tasarruf kaidelerile gayri kabili telif olduğu iddia edilemez. Bu gün dahi muayyen kadroları olan bu muhtelif işleri ayrı ayrı tedvir için, deniz vasıtalarına ayrıca memur ve müstahdem almağa lüzum kalmıyacağı gibi ayrı ayrı bürolarda çalışacak

elemanlar da, zaten bütün bu işleri tedvîr için bu gün bir büroda kesafetle çalışan memurîn arasından tefrikı mümkün olacaktır. Hariçten alınmasına katî lüzum olacak olan ve bu günkü teşkilâtın belki % 5 ini tecavüz etmeyecek bulunandirijanların ise, mucip olacağı masarifin işlerin teşkilâtlandırılmasından tevellüt edecek büyük faideler karşısında lâşey mesabesinde kalacağı muhakkaktır.

Lâyihanın dördüncü maddesi, Seyrisefaine ait olan mebani, depo, alâtı müteharrike, fabrika, eşya ve sairenin taksiminden bahsetmektedir. Bu suretle her teşkilâta lüzum olan eşya ve saire tefrik edilerek teşkilâta maledilecektir.

Beşinci madde balâda arzolunan sebepler dolayısile üçüncü maddedeki teşekküllerin ticaret usullerile çalışmalarını temin için vazolunmuştur.

Altıncı madde, teşekküllerin bütçe ve bütçeye müteallik muamelâtı sairelerinin ne yolda ve hangi müesseseler tarafından tanzim ve tasdik edileceğini bildirmektedir. Bu suretle mümasil müesseselerden alınmış örnekler kabul edilmiştir.

Yedinci madde, teşekküllerin idaresi ve memurin ve müstahdemini hakkında ahkâm vazetmekte sekizinci madde ile işe yaramaz anasırın tasfiyesi temin olunmaktadır.

Lâyihanın dokuzuncu ve onuncu maddeleri yeni teşekküller memurlarının ve emvalinin hukukî vaziyet ve mahiyetlerini tesbit etmektedir.

Lâyihanın on birinci maddesi: Seyrisefain idaresi borçlarının sureti tediyesi hakkındaki hükümleri ihtiva eylemektedir. Bu borçların Devlet bütçesile temin edilmesinden ve Devlet için de bir uzuv olan Seyrisefain idaresi borçlarının Devlet tarafından ödenmesinden tabiî bir şey yoktur. Bu borçlara mukabil yeni teşekküllerin her sene getireceği temettüat karşılık gösterilmiştir.

On ikinci madde ile teşekküller için ihtiyacı katî olan mütedavil sermayeyi bulmak gayesi takip edilmiştir.

On üçüncü madde ile teşekküller muamelâtının tedviri suretlerinin tanzimi temin edilmiş ve 14 üncü madde ile de teşekküllerin taahhüdatı hakkında kayitler konmuştur. On beşinci madde ile Devlet reisine ait yatların masarifi kılavuzluk hasılatına karşılık olarak muvazenei umumiyeye alınmıştır.

On altıncı madde: Teşekküller vazaif ve umurunun Devletçe kontrolunu temin etmek gayesile komiserler ve murakipler tayin etmekte ve mütebaki maddelerle de mutat hükümler vazolunmaktadır efendim.

İktısat encümeni mazbatası

T. B. M. M.
İktısat encümeni
Karar No. 31
Esas No. 1/601

24 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

Deniz ve hava ticareti umum müdürlüğü ile iç hatlar, dış hatlar ve fabrika ve havuzlar teşkilâtı hakkında İktısat ve Maliye vekillerince hazırlanıp İcra Vekilleri Heyetinden gönderilen kanun lâyihası encümenimize havale edilmekle İktısat vekili Celâl ve müşteşarı Hüsnü Beylerin iştiraklerile tetkik ve müzakere olundu.

Lâyiha başlıca iki kısmı ihtiva etmektedir. Bunlardan biri doğrudan doğruya İktısat vekâleti merkez teşkilât ve kadrosuna dahil bir umumî müdürlük teşkilini, diğeri ilga edilecek olan Seyrisefain umum müdürlüğünden ayrılacak muhtelif teşekküllere ait hükümler olup encümenimiz bu iki kısmı yekdiğerinden ayrı iki kanun mevzuu telâkki etmiş ve lâyihayi bu esasa nazaran ikiye ayırmağı muvafık görmüştür.

Tanzim ve takdim ettiğimiz bu lâyiha Seyrisefainden ayrılacak muhtelif teşekkülleri alâkadar eden hükümlere ait olup kısmen Hükûmetten gelen lâyihadan alınmış kısmen de bilhassa tekaütlük hakkında vazedilen maddelerde olduğu gibi Maliye vekili Beyin muvafakatı alınarak aşağıda maddeleri arasında izah edileceği veçhile doğrudan doğruya encümenimiz tarafından lâyihaya ilâve edilmiştir.

Birinci madde — Hükûmet lâyihasının 3 üncü ve 17 nci maddeleri olup bunlardan Seyrisefainin ilgasına ait olan 17 nci madde hükmü tanzim ettiğimiz birinci maddenin ilk fıkrasına alınmış ve 3 üncü madde ise hükümleri aynen muhafaza edilmek suretile yapılan küçük bazı tavzihat ile ikinci fıkra olmuştur.

İkinci madde — Lâyihanın 4 üncü ve 15 inci maddeleri birleştirilmek suretile tanzim edilmiştir. Bunlardan yalnız 15 inci maddenin son fıkrasında Devlet reisine ait vesaitin masarifine ait hüküm 11 inci maddede yazılı kılavuzluk ve romorkörcülüğe ait işletme masarifi hükümlerile birleştirilmiştir.

Üçüncü madde — Lâğvedilecek olan Seyrisefain umum müdürlüğünden ikinci madde mucibince tefrik ve yeni teşekküllere devri kabul edilen menkul ve gayrimenkul mevcutlara kıymet takdiri ve bu muamelenin 6 ay zarfında yapılması mecburiyetine ait hükümleri ihtiva etmekte olup encümenimiz tarafından ticarî şekilde idare edilecek olan yeni teşekküllerin blânço verebilmelerini teminen lâyihaya ilâvesi zarurî ve muvafık görülmüştür.

Dördüncü madde — Lâyihanın 5 inci, 13 üncü maddelerile 14 üncü maddenin son fıkrası hükümlerinin birleştirilmesi suretile tanzim edilmiştir.

Beşinci madde — Lâyihanın 7 nci maddesi olup encümenimizce esasları muhafaza edilerek hükümleri tavzih edilmek suretile yeniden yazılmış yalnız yapılacak kadroların nasıl tanzim edileceğine ait hüküm noksan görüldüğünden bu kadroların İktısat vekâletince tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilmesi esası münasip görülerek maddeye ilâve edilmiştir.

Altıncı madde — Lâyihanın 9 uncu maddesi olup yukarıda kabul edilen hükümlere nazaran bu idarelerin ticarî mahiyette çalışacaklarına nazaran yalnız halk ile değil kendi idarelerile olan muamele ve münasebetlerinde dahi hususî müessese memur ve müstahdemleri gibi muameleye tâbi olmaları zarurî görülmüş ve madde hükümleri bu esasa göre tadil ve tavzih edilmiştir.

Yedinci madde — Lâyihanın 10 uncu maddesi olup aynen kabul edilmiştir.

Sekizinci madde — Lâyihanın altıncı maddesi olup ufak bazı tavzih ve tadil ile aynen kabul edilmiştir.

Dokuzuncu madde — Yukarıki madde mucibince tanzim ve Umumî heyete tevdii kabul edilen blânçoların hazırlanma ve tevdi zamanlarına ait lâyihada bir hüküm görülemediğinden encümenimiz noksan gördüğü bu cihetlerin kanunda açık yazılmasını zarurî ve faideli görmüş ve bu maksatla maddeyi yeniden hazırlamıştır.

Onuncu madde — Lâyihanın on altıncı maddesi olup hükümleri muhafaza edilmek suretile tavzih edilerek yazılmıştır.

On birinci madde — 3 üncü maddenin son fıkrasile 15 inci madde hükümleri birleştirilerek tanzim edilmiştir. Yalnız kılavuzluk ve romorkörcülük işlerile Devlet reisine ait vesaitin icabı hale göre ayrı ayrı idareler tarzında işletilmeleri kabul edilmekle beraber bu teşekküllerin icap ettireceği teşkilât masrafının tasarrufu noktai nazarından bunlardan her hangi birinin veya ikisinin bütçedeki idare tahsisatları toptan verilmek şartile mevcut teşekküllerden birine raptedilebilmesi hususunda Hükûmete salâhiyet verilmesini encümenimiz muvafık bulmuş ve bu maksadı teminen son fıkrayi maddeye ilâve etmiştir.

On ikinci madde — Lâyihanın on birinci maddesinin ikinci fıkrası olup encümenimizce hüküm itibarile ayrı bir madde olarak yazılması muvafık görülmüştür.

On üçüncü madde — Lâyihanın on ikinci maddesi olup hükümleri aynen kabul edilmiş ancak yazılış tarzı değiştirilmiştir.

On dördüncü madde — Lâyihanın 11 inci maddesinin birinci fıkrası olup ilga edilen seyrisefainin yeni teşekküllere devrine kadar tahakkuk edecek olan borçlarının Maliye vekâleti tarafın-

dan zaman ve sureti tediyesine ait hükümleri ihtiva etmektedir.

Lâyihada bu borçların 1937 senesi nihayetine kadar ödenmesi teklif edilmekte ise de encümenimiz on beşinci maddede görüleceği üzere Seyrisefain umum müdürlüğünün eski tekaüt, yetim ve dullarile bu kanunla tekaüt muamelesine tâbi tutulacak olanların üç senelik maaşları tutarının Maliye vekâleti tarafından yeni teşekküllere bir yardım olarak verilmesi esasını kabul ettiğinden Hazineye tahmil edilen bu yeni külfetin inzimamile tediye edilecek paranın artması dolayısile Maliyenin ödeyeceği bu maddede yazılı borçlar ile tekaüt yardımlarının tediyesini kolaylaştırmak kastile encümenimiz tediye müddetini bir sene daha uzatmayı Maliye vekili Beyin de muvafakatile münasip görmüştür.

On beşinci madde — Lâyihanın 8 ve 9 uncu maddeleri olup encümenimiz teklif edilen hükümleri noksan bulmuş ve Yüksek Reisliğe takdim edilerek encümenimize havale buyurulan müteaddit arzuhalleri de nazarı itibara alarak aşağıda izah edildiği veçhile bu mdde ile yeni bazı hükümler koymağa lüzum görmüştür.

Halli icap eden tekaüt ve tasfiye vaziyetleri encümenimizce aşağıda yazılı şekilde ve her birine ait hükümler Maliye vekili beyin de muvafakati alınarak maddeye ilâve edilmiştir:

Madde 1 — Bu gün Seyrisefain umum müdürlüğünden maaş almakta olan mütekait, yetim ve dullar ile bu idarenin ilgası dolayısile açıkta kalacak olan memurlardan tasfiye ve tekaüde tâbi tutulacakların maaşlarını hangi teşekküllerden alacakları,

Madde 2 — Bunlardan yeni tekaüt edilecekler ile tasfiyeye tâbi tutulacakların hangi esasa göre maaş ve tazminat alacakları.

Encümence ayrı ayrı görüşülmüş ve günlerce devam eden uzun müzakere ve tetkikten sonra maddede yazılı hükümlerin vazı işin icaplarına ve adalete muvafık görülmüştür. Bunlardan eski mütekait yetim ve dulların maaşlarına askerî ve mülkî tekaüt kanununun kabul ettiği esaslara tevfikan % 10 zammı encümenimiz muvafık bulduğu gibi teşekküller haricinde kalıpta tasfiyeye tâbi tutulacak olan yirmi seneden az hizmeti bulunan memurlar hakkında lâyihada verilmesi teklif edilen tazminat miktarını kâfi görmüştür. Yirmi ilâ yirmi beş sene arasında hizmeti olanların seyrisefain tekaüt nizamnamesi mucibince fevkalâde tahsisatlarile beraber alacakları maaşa % 20 ve yirmi beş sene ve daha fazla hizmeti olanların tahsisatlarile beraber tekaüt maaşlarına ise % 40 zam yapmayı muvafık bulmuştur. Encümenimiz bu nisbetleri yaparken Seyrisefain tekaüt nizamnamesile bunlar hakkında tatbiki Hükûmetçe teklif edilen askerî ve mülkî tekaüt kanunları arasında hâsıl olacak farkları muhtelif dereceler üzerinden hesap ederek her iki şekli kıyas etmiş ve uzun tetkikten geçirerek bilhassa bu memurların da mağdur edilmemesi esasını muhafazaya çalışmıştır.

Yeni teşekküllere girecek memurların istikbaldeki tekaütlük vaziyetlerine gelince encümenimiz bunun için Hükûmetin bir sene zarfında esaslı tetkikat yaparak alâkadarların yukarıki esaslar dahilinde tesbit edilen müktesep haklarını da nazarı dikkate almak suretile yeni bir tekaüt kanunu hazırlayıp Meclise sevketmesini daha muvafık bulmuştur. Ve açıkta kalan memurlara temin edilen tekaüt maaşı ve tazminat miktarlarını yeni teşekküllerde istihdam olunacak memurlar için de bir müktesep hak addetmiştir.

Seyrisefainin ilgasile yeni teşekküllere devri için kısa bir zamanın geçmesi zarurî olduğundan kanunun meriyeti tarihini tesbit eden 16 ıncı madde de ilga ve teşkilâta ait hükümlerin kanunun neşrinden bir ay sonra meri olması esası kabul edilmiştir.

On yedinci madde — Usule ait olup aynen kabul edilmiştir.

Muvakkat madde — Tasfiyenin kimler tarafından ne kadar zamanda yapılacağına ve tasfiyenin neticelerine ait hükümleri ihtiva etmekte olup encümenimiz tarafından tanzim ve idare edilmiştir.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine tevdi edilmek üzere lâyiha Yüksek Reisliğe takdim olunur.

İk. E. R.	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza
Edirne	Ş. Karahisar	Afyon Karahisar	İstanbul	Eskişehir	Bursa
Şakir	*İsmail*	*Akosmanoğlu İzzet*	*M. Yaşar*	*Emin*	*Dr. Rasim Feril*

Aza	Aza	Aza
Mardin	Zonguldak	Bolu
Ali Rıza	*Hasan*	*Şükrü*

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 169
Esas No. 1/601

27 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

Deniz ve hava ticareti umum müdürlüğü ile iç hatlar, dış hatlar ve fabrika ve havuzlar teşkilâtı hakkında olup Başvekâletin 3 - IV - 1933 tarih ve 6/903 numaralı tezkeresile Yüksek Meclise gönderilerek İktısat encümenince iki lâyihaya ayrılmak suretile tadilen kabul edilen kanun lâyihaları ile mazbataları encümenimize tevdi edilmekle Maliye ve İktısat vekilleri Beyler hazır oldukları halde encümenimizce de tetkik ve müzakere edildi.

İktısat encümenince yapılan bu tefrik encümenimizce dahi tasvip olunmakla beraber bu iki lâyihadan İktısat vekâletinde deniz ve hava işleri müsteşarlığı teşkilâtına ait olan kanun lâyihasının bütçe ile alâkadar olması hasebile bu lâyihanın teşkilâtın karşılığı ile diğer masrafları hakkında Hükûmetçe Yüksek Meclise takdim edilmekte olduğu bildirilen lâyiha ile birleştirilerek ayrıca müzakeresi daha muvafık görülmüş ve diğer teşkilât lâyihası üzerinde yapılan tadiller aşağıda arzolunmuştur:

1) Kanun lâyihasının başlığında İktısat encümenince yazılan (dış ve iç deniz yolları işletmeleri) isimleri iki müstakil şahsiyeti hükmiyenin muamelâtında bazı gûna iltibasa mahal kalmamak üzere (dış deniz yolları işletmesi) yerine (deniz yolları işletmesi) ve (iç deniz yolları işletmesi) yerine de bu hatların imtiyaz mıntakası olan (Anadolu, Kadıköy, Adalar, Yalova ve Yeşilköyü işaret ve telmih etmek üzere bu mahallerin ilk harflerinden müteşekkil olmak üzere (A. K. A. Y.) (Ak. Ay işletmesi) denilmesi, encümenimizce daha münasip görülerek kanunun serlevhası (deniz yolları ve A. K. A. Y. işletmelerile fabrika ve havuzlar teşkilâtı hakkında kanun lâyihası) suretinde tadil edilmiş ve İktısat encümeninin tanzim ettiği kanun lâyihasının diğer maddelerindeki bu isimler le yukarıda gösterilen şekillerde değiştirilmiştir.

2) 13 üncü maddede mülhak bütçelerle idare olunan Devlet müesseselerinden 500 000 liraya kadar faiz ile alınacak paranın yeni idarelere mütedavil sermaye olarak verilmesi hakkında İktısat encümeninin kabul ettiği hükme göre alınacak para mahiyeti itibarile istikrazdır. Encümenimiz bu istikrazın esasını tasvip etmiş ise de istikraz edilen paranın doğrudan doğruya mukriz idarelerce sermayei mütedavile hesabına kaydi imkânı olmayacağına binaen bu maddede paranın uzun vade ile istikrazı hakkında Heyeti Vekileye salâhiyet verilmesi ve yeni idarelerce de bu mebaliğin mütedavil sermaye gibi istimal edilmesi suretinde şekil verilmiş ve madde o suretle tadilen yazılmıştır.

3) 14 üncü maddenin esbabı mucibesine gelince; maddenin metninden dahi anlaşılacağı üzere Seyrisefain idaresinin şimdiye kadar teraküm etmiş borçları mühim rakamlar ifade etmektedir. Bunlardan bir kısmı evvelce kabul buyurulan kanunlarla Hazinenin kefaletile aktedilmiş

istikraz ve açılmış hesabı carilerden bakiye kalan takriben 2 266 358 lira ile tenzilâtlı fiata göre halen de tatbik edilmekte olan kömür mukavelesinden bakiye kalıp nakten tediyesi Devletin menfaati icabından görülen takriben 238 000 liralık borçların hazinece ödenmesi zarurî görülmüştür.

(B) fıkrasında Seyrisefain idaresine muhacir nakli dolayısile evvelce avans suretile imar ve iskân idaresince verilip henüz istirdat edilemeyen mebaliğden bakiye kalan 881 556 lira ile İzmir Liman şirketi hisse senetleri bedelinden Hazinenin idare hesabına ödemiş olduğu 48 577 lira ve muhtelif vergi ve resimlerden tahakkuk edipte bakayada kalan takriben 95 135 liranın da bundan sonra imkânı tahsili görülemediğinden bizzarur kayitlerinin terkini muvafık görülmüştür.

Mukataa bedelinden evkafa olan borcu ile yol bedelinden borcu olan 2 546 liranın da idarece mahallerine tediyesi tabiî görülmüştür.

Bunlardan başka seyrisefain masraf bütçesinin itfa karşılığı olan % 1 lerden bu güne kadar Merkez bankası tediye edemediği tahminen 98 765 lira ile Yarış ve ıslah encümenine yardım olarak seyrisefain bütçesine mevzu tahsisattan bakiye kalan 10 000 liranın dahi bundan sonra verilmesi imkânları bulunamayacağından kayitlerinin terkini suretile hesapların kapatılması daha hayırlı olacaktır.

(C) fıkrasında idarenin Devlet daireleri hesabına yaptığı hizmetlerden henüz muamelei mahsubiyesi icra edilemeyen ve muhacir nakline ait bulunan 25 000 liralık bir rakam görülmekte ise de gerek Cümhuriyet idaresi zamanına ve gerek sabık idareye ait seyrisefainin alacakları ne miktarda tebeyyün ederse terkini kayit edilmesi muvafık görülmüş ve idarenin havuzlar hesabı carisinde - ifadelerine atfen - 147 619 lira Yalova hesabı carisinde de 21 800 lira alacağı olduğu ve bu rakamların tasfiyei hesap neticesinde katî miktarları anlaşılacağından her ne zuhur ederse bunların da kayitlerinin kapatılması muvafık görülmüştür.

(Ç) fıkrasında idarenin kendi memurlarile müstahdemlerine maaş ve ücretlerden 126 422 liradan ibaret bulunan borcunun en az miktarlardan başlanılmak şartile behemehal tediyesine devam etmesi ve yeni idareye devir muamelesi yapıldığı sırada bu hesaptan şayet bir miktar kaldığı takdirde bu kalacak miktarın da Hazinece % 5 faizli yedi senede ödenmesi meşrut tahviller verilmesi muvafık görülmüştür.

(D) fıkrası yukarıda arz ve izah edilen hesaplardan başka idarenin piyasaya tahminen 457 115 lira ve eski kömür hesaplarından 278 000 lira ayrıca borcu olduğu anlaşıldığından bunların da yine Hazinei maliyece % 5 faizli ve yedi senede ödenmesi meşrut tahvile raptı suretile seyrisefainin bu karışık ve intizamsız hesaplarına nihayet verilmiş oluyor.

4) Seyrisefain idaresinin halen mevcut memurları nizamnamesine tevfikan aidatı tekaüdiye vermekte olduklarından yeni idarelerin tekaüt kanunu çıkıncaya kadar kemafissabık memurlarından % 5 ve mürettebattan % 2 tekaüt aidatı kesilmesine devam edilmesi zarurî görülmüş olduğundan 15 inci maddenin (C) fıkrası nihayetine bu hüküm konulmak suretile mezkûr madde tadilen yazılmıştır.

5) Seyrisefain idaresinin tasfiye neticesinde kalacak mevcudat ve matlubatının Hazineye intikali dolayısile tayin edilecek tasfiye memurlarının İktısat ve Maliye vekâletlerile müştereken kadrolarının tesbit ve memurlarının tayini keyfiyeti encümenimizce daha muvafık görülmüş ve tasfiye memurları ücretlerinin dahi seyrisefain idaresinin ilgası hasebile yeni teşekküller tarafından itasına zaruret hâsıl olmuş bulunduğundan muvakkat madde de tadilen bu esasa göre yazılmıştır. Yüksek Reisliğe arzolunur.

Reis	Reis V.						
Gümüşane	Konya	Edirne	Erzurum	İsparta	İstanbul	Kayseri	Kırklareli
H. Fehmi	*K. Hüsnü*	*Faik*	*Asım*	*Mükerrem*	*Sadettin*	*A. Hilmi*	*Şevket*
Manisa	Niğde	Sıvas	Yozgat				
M. Turgut	*Faik*	*M. Remzi*	*S. Sırrı*				

HÜKÛMETİN TEKLİFİ

Deniz ve hava ticareti umum müdürlüğü ile iç hatlar, dış hatlar ve fabrika ve havuzlar teşkilâtı kanun lâyihası

MADDE 1 — Halen İktısat vekâletine merbut olan veya gerek bu kanun ve gerek muhtelif kanunlarla idare ve murakabesi İktısat vekâletine havale olunan deniz, liman, sahil ve hava müessesat ve teşkilâtının mercii olmak üzere İktısat vekâletine merbut bir deniz ve hava ticareti umum müdürlüğü teşkil edilmiştir.

MADDE 2 — Umum müdürlüğe ait teşkilât kadrosu merbut cetvelde derece, adet ve maaş ve ücretleri gösterilen memur ve müstahdemlerden ibaret olup bunlardan memur olanlar maaşatın tevhit ve teadülü hakkındaki 1452 numaralı kanunun ikinci maddesine merbut cetvelin İktısat vekâleti kısmına ilâve edilmiştir.

MADDE 3 — Seyrisefain idaresi tarafından idare edilmekte olan işlerden:

1 - İstanbul iç hatlarına ait seferler ve Yalovaya ait işler,

2 - Marmara, Akdeniz ve Karadeniz dış hatlarına ait olan seferler,

3 - Fabrika ve havuzlar.

Ayrı üç müdürlük halinde ve bu kanun hükümlerine göre idare olunur. İstanbul limanında kılavuzluk ve romorkörcülük ve diğer Türkiye sahillerinde kılavuzluk işleri Devlet inhisarına alınmıştır. Kılavuzluk ücretleri Devlet varidatının « sefineler rüsumu » faslına ilâve olunacaktır.

İKTISAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

Dış ve iç deniz yolları işletmelerile fabrika ve havuzlar teşkilâtı hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Seyrisefain müdüriyeti umumiyesinin sureti idaresi hakkındaki 4 nisan 1341 tarihli ve 597 numaralı kanun ilga edilmiştir. Şimdiye kadar Seyrisefain müdüriyeti umumiyesince idare edilmekte olan işlerden :

A - Marmara, Akdeniz ve Karadeniz dış hatları;

B - İstanbul ve civarı iç hatlarile Yalova;

C - Fabrika ve havuzlar.

İşleri ayrılarak bu işlerle ayrı ayrı meşgul olmak ve her biri hükmî şahsiyeti haiz bulunmak üzere (Dış denizyolları işletmesi) (İç denizyolları işletmesi) ve (Fabrika ve havuzlar) müdürlükleri teşkil olunmuş ve Seyrisefain idaresine mevdu bulunan İstanbul limanında kılavuzluk ve romorkörcülük ve diğer Türkiye sahillerinde kılavuzluk işleri de Devlet inhisarına alınmıştır.

MADDE 2 — Seyrisefain idaresinin malik olduğu imtiyaz ve haklarla gemi, mebani, depo, alât, levazım ve sair mevduatın ihtiyaca ve hizmet münasebetine göre yeni teşekkül edecek müdürlükler arasında taksimi İktısat vekâletince yapılır. Ancak Devlet reisine ait deniz vesaiti ile kılavuzluk ve romorkörcülüğe ait vasıtalar taksime tâbi olmayıp bunlar İktısat vekâletine devrolunur.

MADDE 3 — İkinci madde mucibince dış ve iç denizyolları işletmelerile fabrika ve havuzlar müdürlüklerine devredilecek menkul ve gayrimenkul mevcutların kıymetleri bu kanunun neşri tarihinden itibaren en çok altı ay zarfında İktısat vekâleti tarafından takdir ettirilir ve bu kıymetler her müdürlüğün iptidaî sermayesini teşkil eder.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Denizyolları ve A. K. A. Y. işletmeleri ile fabrika ve havuzlar teşkilâtı hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Seyrisefain müdüriyeti umumiyesinin sureti idaresi hakkındaki 4 nisan 1341 tarih ve 597 numaralı kanun ile bu kanunun 3 üncü maddesini tadil eden 19 haziran 1927 tarih ve 1096 numaralı kanun ilga edilmiştir. Şimdiye kadar Seyrisefain müdüriyeti umumiyesince idare edilmekte olan işlerden:

A) Marmara, Akdeniz ve Karadeniz dış hatları,

B) İstanbul ve civarı iç hatlarile Yalova,

C) Fabrika ve havuzlar.

İşleri ayrılarak bu işlerle ayrı ayrı meşgul olmak ve her biri hükmî şahsiyeti haiz bulunmak üzere (Denizyolları işletmesi), (A. K. A. Y. işletmesi), (Fabrika ve havuzlar) müdürlükleri teşkil olunmuş ve Seyrisefain idaresine mevdu bulunan İstanbul limanında kılavuzluk ve romorkörcülük ve diğer Türkiye sahillerinde kılavuzluk işleri de Devlet inhisarına alınmıştır.

MADDE 2 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — İkinci madde mucibince denizyolları ve A. K. A. Y. işletmelerile fabrika ve havuzlar müdürlüklerine devredilecek menkul ve gayrimenkul mevcutların kıymetlerini bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren en çok altı ay zarfında İktısat vekâleti tarafından takdir ettirilir ve bu kıymetler her müdürlüğün iptidaî sermayesini teşkil eder.

MADDE 4 — Elyevm Seyrisefainin malik olduğu imtiyaz ve haklarla gemi, mebani, alât, levazım ve sairenin yukarıki madde mucibince tefrik edilecek teşekküllere ihtiyaca göre taksimine İktısat vekâleti memurdur.

MADDE 4 — Dış ve iç denizyolları işletmelerile fabrika ve havuzlar müdürlükleri ticarî usullere göre idare olunurlar. Bu idarelerin sermayeleri ve bütün sarfiyat ve muameleleri usulü muhasebei umumiye, müzayede, münakasa ve ihalât kanunlarına ve Divanı muhasebat vize ve murakabesine tâbi değildir.

İktısat vekâleti bu idarelerin muamelât ve hesabatını Hükûmet müfettişleri veya bu maksatla tayin edeceği memurları marifetile her sene en az bir defa teftiş ettirir.

MADDE 5 — İç hatlar ve dış hatlar müdürlüklerile fabrika ve havuzlar müdürlüğü hükmî şahsiyeti haizdirler. Muameleleri ticarî mahiyette olacaktır. Müdüriyetlerin sarfiyatı kablessarf ve badessarf Divanı muhasebat vize ve tetkikine ve usulü muhasebesi muhasebei umumiye kanununa ve türlü alım ve satımları ihalât ve mubayaat kanununa tâbi değildir.

MADDE 5 — Dış ve iç denizyolları işletmelerile fabrika ve havuzlar idaresi müdürleri İktısat vekâletinin inhası üzerine İcra Vekilleri Heyeti kararı ve Reisicümhurun tasdiki ile tayin olunurlar.

Bu müdürlüklere ait muamelâtın sureti idaresi ve müdürlükler teşkilâtı ile müdürden başka memurlarının sureti tayini ve vazife ve salâhiyetleri bir nizamname ile tesbit olunur. Bu nizamname yapılıncaya kadar bu fıkradaki hususat İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilecek bir talimatname ile idare ve bu müdürlüklere ait kadrolar İktısat vekâletince tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunur.

MADDE 6 — İç hatlar ve dış hatlar ve fabrika, havuzlar müdürlüklerinin bütçeleri ve bütçeye müteallik muamelâtı saireleri ile senelik blânçoları müdüriyetlerce tanzim ve ticaret umum müdürü ile deniz ve hava işleri umum müdürü ve Maliye vekâleti tarafından izam olunacak bir murahhas tarafından, evrakı müsbitelerin de görülerek tetkikinden sonra, tanzim olunacak bir raporla İktısat vekâletine tevdi olunur. Rapor ve bütçe İktısat vekâletince tasvip edildikten sonra Bütçe encümeni ile İktısat encümenlerinden müteşekkil bir heyeti umumiye tarafından tetkik ve tasdik olunur.

MADDE 6 — Dış ve iç deniz yolları işletmelerile fabrika ve havuzlar müdürlükleri memurları halk ile ve mensup oldukları idareler ile muamele ve münasebetlerinde hususî müessese memurları gibi muameleye tâbi olup haklarında memurin muhakematı hakkındaki kanun ile memurin kanunu hükümleri tatbik olunmaz.

MADDE 7 — Altıncı maddede mezkûr teşekküllerin müdürleri İktısat vekâletinin inhası ve İcra Vekilleri Heyetinin kararı ve Reisicümhurun tasdikile tayin olunur.

Yeni teşekküller muamelâtının sureti tedviri ve teşkilâtın müdürden başka memurlarının sureti tayini ve halen mevcut tekaüdiye vermiş seyrisefain memurlarının ve mütekaitlerinin hukukî vaziyetleri, İktısat vekâleti tarafından hazırlanacak bir nizamname ile tesbit olunur.

MADDE 7 — Dış ve iç deniz yolları işletmelerile fabrika ve havuzlar idaresine ait mallar Devlet emvalindendir. Bunları çalanlar, ihtilâs edenler, zimmetine geçirenler veya her ne suretle olursa olsun sui istimal edenler Devlet malları hakkında ika olunan bu gibi cürümlere müterettip takibat ve cezalara tâbidirler.

MADDE 4 — Deniz yolları ve **A. K. A. Y.** işletmelerile fabrika ve havuzlar müdürlükleri ticarî usullere göre idare olunurlar. Bu idarelerin sermayeleri ve bütün sarfiyat ve muameleleri muhasebei umumiye, müzayede, münakasa ve ihalât kanunlarına ve Divanı Muhasebatın vize ve murakabesine tâbi değildir.

İktısat vekâleti bu idarelerin muamelât ve hesabatını Hükûmet müfettişleri veya bu maksatla tayin edeceği memurları marifetile her sene en az bir defa teftiş ettirir.

MADDE 5 — Deniz yolları ve **A. K. A. Y.** işletmelerile fabrika ve havuzlar idaresi müdürlükleri İktısat vekâletinin inhası üzerine İcra Vekilleri Heyeti kararı ve Reisicümhurun tasdikile tayin olunurlar.

Bu müdürlüklere ait muamelâtın sureti idaresi ve müdürlükler teşkilâtı ile müdürden başka memurlarının sureti tayini ve vazife ve salâhiyetleri bir nizamname ile tesbit olunur. Bu nizamname yapılıncaya kadar bu fıkradaki hususat İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilecek bir talimatname ile idare ve bu müdürlüklere ait kadrolar İktısat vekâletince tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunur.

MADDE 6 — Deniz yolları ve **A. K. A. Y** işletmelerile fabrika ve havuzlar müdürlükleri memurları halk ile ve mensup oldukları idareler ile muamele ve münasebetlerinde hususî müessese memurları gibi muameleye tâbi olup haklarında memurin muhakematı hakkındaki kanun ile memurin kanunu hükümleri tatbik olunmaz.

MADDE 7 — Deniz yolları ve **A. K. A. Y.** işletmelerile fabrika ve havuzlar idaresine ait mallar Devlet malıdır. Bunları çalanlar, ihtilâs edenler, zimmetine geçirenler veya her ne suretle olursa olsun suiistimal edenler Devlet malları hakkında ika olunan bu gibi cürümlere müteretttip takibat ve cezalara tâbidirler.

İşbu nizamnamenin meriyetine kadar yukarıki hususat Heyeti Vekilece tasdik edilecek bir talimatname ile idare edilecektir.

MADDE 8 — Seyrisefain teşkilâtında halen mevcut olup seciye ve kabiliyet itibarile kendilerinden istifade edilmeyen memurlar bu kanunun meriyet tarihinden itibaren 6 ay zarfında aşağıdaki ahkâm dairesinde tasfiye olunurlar:

Tasfiye edilen memurlardan 20 sene ve daha fazla hizmeti olanlar halen mevcut Seyrisefain tekaüt nizamnamesi ahkâmına tevfikan tekaüde sevkedilirler. Bu müddetten aşağı hizmeti olanlara her hizmet senesi için son maaşının maa zamaim ve tahsisat bir misli tazminat verilerek alâkaları katolunur.

MADDE 9 — Dış hatlar, iç hatlar ve fabrika, havuzlar idareleri memurları halk ile muamele ve münasebetlerinde hususî müessese memurları gibi muameleye tâbi olup haklarında memurin muhakemat kanunu hükümleri tatbik olunmaz.

MADDE 10 — Altıncı maddede mezkûr müesseselere ait bilcümle mallar Devlet emvalindendir. Bunları çalanlar, ihtilâs edenler, zimmetine geçirenler veya her ne suretle olursa olsun sui istimal edenler Devlet malları hakkında ika olunan bu gibi cürümlere mürettep takibat ve cezalara tâbidirler.

MADDE 8 — Dış ve iç deniz yolları işletmelerile fabrika ve havuzlar idaresi senelik blânçolarını her takvim senesinin sonundan itibaren iki ay zarfında ihzara mecburdurlar. Bu blânçolar İktısat vekâleti Deniz ve hava işleri müsteşarı ile ticaret umum müdüründen ve Maliye vekâletince tayin olunacak bir zatten müteşekkil heyet marifetile bütün hesap ve muameleler tetkik edilmek suretile blânçoların kendilerine tevdii tarihinden itibaren bir ay zarfında tetkik ve bir raporla İktısat vekâletine tevdi olunur.

İktısat vekâleti de bu blânçolar ile murakıp raporlarını kendi mütaleasını da ilâve ederek tetkik ve tasdik olunmak üzere bir ay zarfında Büyük Millet Meclisi Bütçe ve İktısat encümenlerinden mürekkep umumî heyete tevdi eyler. Umumî heyetin tasdik kararları alâkadar memurların ibrası hükmündedir.

MADDE 9 — Dış ve iç denizyolları işletmelerile fabrika ve havuzlar idaresinin bütçeleri müdüriyetlerince ihzar ve takvim senesi bidayetinden en az iki ay evvel İktısat vekâletine tevdi olunur. İktısat vekâleti bu bütçeleri sekizinci maddede yazılı heyetçe tetkik edildikten sonra bir ay zarfında umumî heyetin tetkik ve tasdikına arzeder.

Munzam ve fevkalâde tahsisat talepleri gibi senesi zarfında zuhur edecek mesailin tetkik ve halli de müddet kayitleri mevzubahis olmaksızın yukarıki fıkra mucibince umumî heyete aittir.

Yeni teşkil olunacak müdürlüklerin ilk bütçeleri İktısat vekâletince tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunur.

MADDE 10 — Dış ve iç denizyolları işletmelerile fabrika ve havuzlar idaresi nezdinde ücretleri bu idarelerce verilmek üzere daimî birer murakıp bulundurulur. Maliye ve İktısat vekâletlerince müştereken tayin ve ücretleri tesbit edilecek olan bu murakipler idareler muamelâtını İktısat vekâleti namına teftiş ve murakabe ile mükellef olup vazifeleri kezalik Maliye ve İktısat vekâletlerince tanzim edilecek bir talimatname ile tayin olunur.

MADDE 8 — Deniz yolları ve **A. K. A. Y.** işletmelerile fabrika ve havuzlar idaresi senelik blânçolarını her takvim senesinin sonundan itibaren iki ay zarfında ihzara mecburdurlar. Bu blânçolar İktısat vekâleti deniz ve hava işleri müsteşarı ile Ticaret umum müdüründen ve Maliye vekâletince tayin olunacak bir zatten müteşekkil heyet marifetile bütün hesap ve muamelelere bakılmak suretile tetkik edilir. Bu heyet blânçoları kendilerine tevdi tarihinden itibaren bir ay zarfında tetkik ve bir raporla İktısat vekâletine tevdi eder. İktısat vekâleti de bu blânçolar ile raporları kendi mütaleasını da ilâve ederek tetkik ve tasdik olunmak üzere bir ay zarfında Büyük Millet Meclisi bütçe ve İktısat encümenlerinden mürekkep umumî heyete tevdi eyler. Umumî heyetin tasdik kararları alâkadar memurların ibrası hükmündedir.

MADDE 9 — Deniz yolları ve **A. K. A. Y.** işletmelerile fabrika ve havuzlar idaresinin bütçeleri müdürlüklerince ihzar ve takvim senesei başından en az iki ay evvel İktısat vekâletine tevdi olunur. İktısat vekâleti bu bütçeleri 8 inci maddede yazılı heyete tetkik ettirdikten sonra bir ay zarfında umumî heyetin tetkik ve tasdikına arzeder.

Munzam ve fevkalâde tahsisat talepleri gibi senesi zarfında zuhur edecek mesailin tetkik ve halli de müddet kayitleri mevzubahs olmaksızın yukarıki fıkra mucibince Umumî heyete aittir.

Yeni teşkil olunacak müdürlüklerin ilk bütçeleri İktısat vekâletince tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunur.

MADDE 10 — Deniz yolları ve **A. K. A. Y.** işletmelerile fabrika ve havuzlar idaresi nezdinde ücretleri bu idarelerce verilmek üzere daimî birer murakip bulundurulur. Maliye ve İktısat vekâletlerince müştereken tayin ve ücretleri tesbit edilecek olan bu murakipler idareler muamelâtını İktısat vekâleti namına teftiş ve murakabe ile mükellef olup vazifeleri kezalik Maliye ve İktısat vekâletlerince tanzim edilecek bir talimatname ile tayin olunur.

MADDE 11 — Seyrisefainin halen mevcut borçlarile işbu kanunun meriyete gireceği tarihe kadar tahakkuk edecek olan borçları 1937 senei maliyesi nihayetine kadar Maliye vekâleti bütçesine her sene müsavi miktarlarda konacak tahsisat ile itfa edilecektir. Ancak Devlete ait borçlar en sonra ödenecek ve eşhasa ve müessesata ait borçlar vecibe ve ehemmiyetlerine göre sıraya konacaktır.

Altıncı maddede yazılı müdürlüklerin her sene tahakkuk edecek safi temettülerinden işbu müesseselerin inkişafına lâzım olan miktar heyeti umumiyece ayrıldıktan sonra mütebaki temettüü safi Maliye vekâletine tediye olunur.

MADDE 12 — İç hatlar, dış hatlar, fabrika, havuzlar müdürlüklerine verilmesi lâzımgelen mütedavil sermayeyi mülhak bütçeli idarelerin tasarruf akçalarından itaya ve faizini tayine İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir. Her üç müdürlüğe verilecek avans miktarının mecmuu 500 000 lirayı geçmeyecektir.

MADDE 13 — Dış ve iç hatlarla fabrika ve havuzlar ve kılavuzluk muamelâtının sureti tedvir ve tanzimi İktısat vekâletince tayin olunur. Dış ve iç hatlarla fabrika ve havuzlar müdürlüklerinin mubayaatını icabında bir elden icraya İktısat vekâleti salâhiyetlidir.

MADDE 14 — Bu kanunla teşkil edilmiş olan hükmî şahsiyetleri taahhüt altına alınacak ve ilzam edecek muamele ve vesikalarda ve sarfiyat evrakında İktısat vekâletinin salâhiyet verdiği iki imzanın bulunması şarttır. Bir defada yirmi beş bin lirayı geçen mubayaat ve taahhüdat için İktısat vekâletinin müsaadesi alınmak icap eder.

Bu kanunla teşkil edilmiş olan hükmî şahsiyetlere ait bütün muamele ve hesaplar senede en az bir defa İktısat vekâletince Hükûmet müfettişleri veya bu maksatla tayin edilecek memurlar marifetile teftiş ettirilir.

MADDE 11 — Kılavuzluk ve romorkörcülük inhisarı ile Devlet reisine ait deniz vasıtaları her sene İktısat vekâleti bütçesinde açılacak bir faslı mahsusa mevzu tahsisat ile idare ve kılavuzluk ve romorkörcülük hizmetine mukabil İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilecek tarifeye göre ücret istifa olunur. Bu ücretler 15 nisan 1338 tarihli ve 216 numaralı kanun mucibince merakibi bahriyeden alınacak rüsum muamelesine tâbidir. Hükûmet kılavuzluk ve romorkörcülük inhisarının işletilmesini ve Devlet reisine ait deniz vasıtalarının idaresini bir arada veya ayrı ayrı olarak kadroları İcra Vekilleri Heyetinden musaddak müdürlüklerle idare edebileceği gibi bütçede mevzu tahsisatını toptan vermek suretile bunları veya bunlardan birini dış veya iç deniz yolları işletmelerinden birine devretmeğe de salâhiyettardır.

MADDE 12 — Dış ve iç deniz yolları işletmelerile fabrika ve havuzlar idaresinin her sene blânçolarına nazaran tahakkuk edecek safi kârlardan idarelerin inkişafına lâzım olan miktarlar umumî heyet tarafından ayrıldıktan sonra geri kalacak miktarlar Hazineye tediye olunur.

MADDE 13 — Dış ve iç deniz yolları işletmelerile fabrika ve havuzlar müdürlüklerine mülhak bütçe ile idare olunan Devlet müesseselerinin ihtiyat ve tasarruf akçelerinden en çok ceman 500 000 liraya kadar mütedavil sermaye itasına ve bunun faiz ve sair şeraitini tayine İcra Vekilleri Heyeti salâhiyettardır.

MADDE 14 — Seyrisefain müdüriyeti umumiyesinin halen mütehakkak borçlarile bu kanunun meriyeti tarihine kadar tahakkuk edecek borçları 1938 malî senesi nihayetine kadar Maliye vekâleti bütçesine her sene müsavi miktarda konacak tahsisat ile ödenir. Bu borçlardan Devlete ait olanlar en sona kalmak üzere eşhas ve müessesata ait olanlar vecibe ve ehemmiyetleri sırasile tercihan tesviye olunur.

Alacaklı olan eşhas ve müesseselerden isteyenlere Maliye vekili alacaklarını 1932 malî senesi muvazenei umumiye kanununun 11 inci maddesi mucibince millî borçlar için çıkarmağa mezun olduğu tahvillerle taksit kayitlerine tâbi olmaksızın tamamen ödemeğe salâhiyettardır.

MADDE 11 — Kılavuzluk ve romorkörcülük ile Devlet Reisine ait deniz vasıtaları her sene İktısat vekâleti bütçesinde açılacak bir faslı mahsusa mevzu tahsisat ile idare ve kılavuzluk ve romorkörcülük hizmetine mukabil İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilecek tarifeye göre ücret alınır. Bu ücretler 15 nisan 1338 tarih ve 216 numaralı kanun mucibince merakibi bahriyeden alınacak rüsum muamelesine tâbidir. Hükûmet kılavuzluk ve romorkörcülük inhisarının işletilmesini ve Devlet Reisine ait deniz vasıtalarının idaresini bir arada veya ayrı ayrı olarak kadroları İcra Vekilleri Heyetinden musaddak müdürlüklerle idare edebileceği gibi bütçede mevzu tahsisatını toptan vermek suretile bunları veya bunlardan birini denizyolları ve A. K. A. Y. işletmelerinden birine devretmeğe de salâhiyettardır.

MADDE 12 — Denizyolları ve A. K. A. Y. işletmelerile fabrika ve havuzlar idaresinin her sene bilânçolarına nazaran tahakkku edecek safî kârlarından idarelerin inkişafına lâzım olan miktarlar umumî heyet tarafından ayrıldıktan sonra geri kalacak miktarlar Hazineye tediye olunur.

MADDE 13 — Denizyolları ve A. K. A. Y. işletmelerile fabrika ve havuzlar müdürlüklerine, mülhak bütçe ile idare olunan Devlet müesseselerinin ihtiyat ve tasarruf akçelerinden en çok ceman 500 000 liraya kadar uzun vadeli bir istikraz yapılmasına ve şeraitinin tesbitine İcra Vekilleri Heyeti mezundur. Bu alınacak para yeni idarelerce mütedavil sermaye yerinde istimal edilir.

MADDE 14 — Seyrisefain idaresinin 1932 malî senesi nihayetine kadar tebeyyün eden borçları aşağıda yazıldığı üzere tasfiye ve tediye olunur:

A) Hususî kanunlarına ve İcra Vekilleri Heyeti kararlarına göre Maliye vekâletinin kefaletile idarenin akteylemiş olduğu istikraz ve açtırdığı hesabı cariler ile halen tatbik edilmekte olan kömür mukavelesinden kalan borçları Hazineye devredilmiştir. Maliye vekâleti işbu borçları, tesbit olunacak miktarına göre alâkadarlarla da anlaşarak gelecek seneler bütçelerine konacak tahsisatla ödeyecektir.

B) İdarenin 1932 malî senesi nihayetine kadar muvazenei umumiyeye dahil daireler hesa-

MADDE 15 — Devlet reisine ait deniz vesaiti Deniz ve hava umum müdürlüğü tarafından idare olunacak ve bu işe muktazi masraflar İktısat vekâleti bütçesinde açılacak bir fasıldan sarfolunacaktır.

MADDE 15 — Seyrisefain müdüriyeti umumiyesi kadrosunda halen mevcut memurlarla bu müdüriyeti umumiye bütçesinden maaş almakta olan mütekait, yetim ve dullar hakkında aşağıda yazılı hükümlere göre muamele yapılır:

A) Mütekait, yetim ve dullara verilmekte olan paranın üç senelik tutarı Hazinece beş sene zarfında müsavi taksitlerle dış ve iç deniz yolları işletmelerile Fabrika ve havuzlar müdürlüklerine verilir. Hazineden verilecek paranın ve mütekait, yetim ve dulların bu müdürlükler arasında ayrılması Maliye ve İktısat vekâletlerince yapılır. 1933 senesi taksiti Düyunu umumiye bütçesinin tertibine mevzu tahsisattan tesviye olunur. Dış ve iç deniz yolları işletmelerile fabrika ve havuzlarmüdürlükleri kendilerine ayrılacak mütekait, yetim ve dullara almakta oldukları maaşın tutarını % 10 ilâvesile bütçelerinden verirler.

B) Seyrisefain müdüriyeti umumiyesinden

bına nakliyat vergisi, kıymetli evrak bedeli, harp vergisi, gümrük resmi, muamele vergisi ve rüsumu bahriyeden ve kefalet dolayısile Hazinece ödenmiş ve ödenecek paralar ile tahakkuk etmiş Hazine matlubatı, muhacir nakli için evvelce verilen avanstan bakiye kalan ve İzmir Liman şirketi hisse senetleri hesabından tebeyyün eden Hazine alacakları ile idare bütçelerine mevzu olup tediye edilmeyen ıslah ve yarış encümenine muavenet bakiyesi ve evrakı nakdiye için verilmiş Hazine bonolarının itfa karşılığı olan paraların kayitleri mütekabilen terkin edilmiştir.

C) Nakliyat ücretile sair hizmetlerden dolayı umumî bütçeye dahil daireler ile havuzlar ve Yalova idarelerinin idareye olan bilûmum borçlarının kayitleri karşılıklı olarak kapatılmıştır.

Ç) İdare, memurlarile müstahdemlerine maaş ve ücretlerden kalan borçlarını tediyeye devam edecektir. Ancak bu borçlardan 1 temmuz 1933 tarihinde bakiye kaldığı takdirde kalacak miktar (D) fıkrası mucibince Hazinece ödenecektir.

D) İdarenin yukarıki fıkralarda yazılı hesaplardan başka olan borçları 1932 malî senesi muvazenei umumiye kanununun 11 inci maddesi hükmüne tevfikan Hazinece tahvil verilmek suretile ödenir.

MADDE 15 — Seyrisefain müdüriyeti umumiyesi kadrosunda halen mevcut memurlarla bu müdüriyeti umumiye bütçesinden maaş almakta olan mütekait, yetim ve dullar hakkında aşağıda yazılı hükümlere göre muamele yapılır:

A) Mütekait, yetim ve dullara verilmekte olan paranın üç senelik tutarı Hazinece beş sene zarfında müsavi taksitlerle deniz yolları ve A. K. A. Y. işletmeleri ile fabrika ve havuzlar müdürlüklerine verilir. Hazineden verilecek paranın ve mütekait, yetim ve dulların bu müdürlükler arasında ayrılması Maliye ve İktısat vekâletlerince yapılır. 1933 senesi taksiti Düyunu umumiye bütçesinin 198 inci faslına mevzu tahsisattan tesviye olunur. Bu müdürlükler kendilerine ayrılacak mütekait, yetim ve dullara almakta oldukları maaşın tutarını yüzde on ilâvesile bütçelerinden verirler.

B) Bu fıkra aynen kabul edilmiştir.

yeni teşkilât dolayısile açıkta kalacak memurlar hakkında aşağıdaki hükümler tatbik olunur:

1 - 25 sene ve daha fazla hizmeti olanlar Seyrisefain tekaüt nizamnamesine göre tekaüt edilerek kendilerine müstahak oldukları tekaüt maaşı tutarı % 40 zammile tahsis olunur. Hizmet müddeti yirmi seneden (yirmi dahil) yirmi beş seneye kadar olanlara yapılacak zam % 20 den ibarettir. Bu memurlara nizamname mucibince tahakkuk ettirilecek tekaüt maaşı tutarının üç seneliği yukarıki A fıkrasındaki şartlar dairesinde Hazinece beş sene zarfında müsavi taksitlerle yeni müdürlüklere verileceği gibi bu suretle tekaüt edileceklerin müdürlüklere ayrılması ve Hazinece verilecek paranın tediye cihetile müdürlüklere taksimi de kezalik A fıkrasındaki esaslara tevfikan yapılır.

2 - Yirmi seneden az hizmeti olanlara her hizmet senesi için fevkalâde ve maktu tahsisatlarile birlikte son maaşlarının bir aylığı nisbetinde tazminat verilir. Bu tazminatın tutarı Seyrisefain müdüriyeti umumiyesince alâkadar memurlara tesviye olunur.

C - Seyrisefain müdüriyeti umumiyesi memurlarından yeni müdürlükler teşkilâtında istihdam olunacaklar hakkında yukarıki B fıkrasında açıkta kalacak memurlar için kabul edilen hükümler aynen cari olmakla beraber bunlar ancak yeni müdürlüklerdeki vazifelerinden ayrıldıkları zaman tekaüt maaşı veya tazminat haklarından istifade edebilirler. Maamafih bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren bir sene zarfında yeni müdürlükler memurları hakkında yapılacak tekaüt kanununda Seyrisefain müdüriyeti umumiyesinden naklen yeni müdürlüklerde istihdam olunacakların müktesep hakları mahfuz tutulur.

MADDE 16 — Altıncı maddede yazılı müdürlükler nezdinde İktısat vekâletile Maliye vekâleti tarafından müşterek birer murakıp tayin olunur. Bunlar müdürlük muamelâtını İktısat vekâleti namına teftiş ve murakabe ederler. Bu zevatın vazifeleri İktısat ve Maliye vekâletlerince hazırlanacak bir talimatname ile tayin olunur. Bu murakıpların aidatı İktısat ve Maliye vekâletlerince tayin ve müdürlüklerce murakıplara tesviye olunur.

C) Seyrisefain müdüriyeti umumiyesi memurlarından yeni müdürlükler teşkilâtında istihdam olunacaklar hakkında yukarıki (B) fıkrasında açıkta kalacak memurlar için kabul edilen hükümler aynen cari olmakla beraber bunlar ancak yeni müdürlüklerdeki vazifelerinden ayrıldıkları zaman tekaüt maaşı veya tazminat haklarından istifade edebilirler. Maamafih bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren bir sene zarfında yeni müdürlükler memurları hakkında yapılacak tekaüt kanununda Seyrisefain müdüriyeti umumiyesinden naklen yeni müdürlüklerde istihdam olunacakların müktesep hakları mahfuz tutulur.

Yeni idarelerin tekaüt kanunu çıkıncaya kadar memurlardan yüzde beş ve mürettebattan yüzde iki tekaüt aidatı kesilir.

MADDE 17 — Bu kanun hükümlerine uymayan ahkâm ile 597 numaralı kanun mülgadır.

MADDE 18 — Halen İktısat vekâleti Ticaret umum müdürlüğünde mevcut bir müdürlükle bir mümeyyizlik lâğvedilmiştir.

MADDE 19 — İşbu kanun 1 haziran 1933 tarihinden itibaren meri olacaktır.

MADDE 20 — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

MADDE 16 — İlga ve teşkilâta ait hükümlerinin meriyeti bir ay sonra başlamak üzere bu kanun 1 haziran 1933 tarihinden muteberdir.

MADDE 17 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Muvakkat madde — Seyrisefain müdüriyeti umumiyesinin eski muamelelerini tasfiye için dış deniz yolları işletme müdürünün mesuliyeti altında çalışacak ve kadrosu Maliye ve İktısat vekâletlerince tesbit ve buna göre İktısat vekâletince memurları tayin edilecek bir tasfiye heyeti bulundurulur. Bu heyet bir sene zarfında tasfiye muamelesini ikmale mecbur olup senelik tahsisatı Seyrisefain müdüriyeti umumiyesince Dış denizyolları işletme müdürlüğüne verilecek mebaliğden mezkûr işletme müdürlüğünce tesviye olunur. Tasfiye neticesinde tahakkuk eden ve tahsil olunan alacaklar Hazineye aittir.

Dış ve iç denizyollarile fabrika ve havuzlar müdürlüklerinin işe başladıkları tarihten evvel Seyrisefain müdüriyeti umumiyesinin tahakkuk eden bütün hasılât ve masrafları mülga Seyrisefain idaresi hesabına olmak üzere tasfiye komisyonunca intaç olunur.

30 - III - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.
İsmet	*Yusuf Kemal*	*Zekâi*	
Ha. V.	Mal. V.	Mf. V.	
Dr. T. Rüştü	*M. Abdülhalik*	*Dr. Reşit Galip*	
Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V.	
Hilmi	*M. Celâl*	*Dr. Refik*	
G. İ. V.	Zr. V.		
Ali Rana	*Muhlis*		

MADDE 16 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17 — Aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE — Seyrisefain müdüriyeti umumiyesinin eski muamelelerini tasfiye için denizyolları işletme müdürünün mesuliyeti altında çalışacak bir tasfiye heyeti teşkil ve bu heyetin kadrosu ile memurları Maliye ve İktısat vekâletlerince müştereken tesbit ve tayin olunur.

Bu heyet bir sene zarfında tasfiye muamelesini ikmale mecbur olup senelik tahsisatı İktısat vekâletince tayin edilecek nisbetler dairesinde yeni teşekküllerden verilir. Tasfiye neticesinde tahakkuk eden ve tahsil olunan alacaklar Hazineye aittir. Denizyolları ve A. K. A. Y. işletmelerile fabrika ve havuzlar müdürlüklerinin işe başladıkları tarihten evvel Seyrisefain müdüriyeti umumiyesinin tahakkuk etmiş bütün hasılat ve masrafları mülga Seyrisefain idaresi hesabına olmak üzere tasfiye komisyonunca intaç olunur.

[Hükûmetin teklifine bağlı cetvel]

Deniz ve hava ticareti umum müdürlüğü kadrosu

Derece	Memuriyetin nevi	Adet	Maaş	Ücret
	Müdürü umumî	1		600
2	Müdür	2	55	
10	Kalem şefi	3	35	
12	Tetkik memuru	2	25	
14	Kâtip	2	20	
	Fen şubesi şefi	1		300
	» » azası	2		250
	Deniz müşaviri	1		250
	Balıkçılık ve süngercilik müşaviri	1		250
	Hava müşaviri	1		250
	Daktilo	3		60
	Hademe	3		30

Sıra № 238

Askerî tayinat ve yam kanununun muaddel 33 üncü maddesine bazı fıkralar ilâvesi hakkında 1/523 ve askerî tayinat ve yem kanununa müzeyyel 1/536 numaralı kanun lâyihaları ve Millî Müdafaa, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları

Askeri tayinat ve yem kanununun muaddel 33 üncü maddesine bazı fıkralar ilâvesi hakkında 1/523 numaralı kanun lâyihası

T. C.
Başvekâlet
Muamelât müdürlüğü
Sayı : 6/499

26-II-1933

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Askeri tayinat ve yem kanununun bazı maddelerini tadil eden 1257 sayılı kanunun birinci maddesine ilâve olunan fıkralar hakkında Millî Müdafaa vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 20-II-1933 toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

1 — Beynelmilel müsabakalarda Türk ordu biniciliğini temsil edecek zabitana tahsis edilmek üzere Süvari binicilik mektebinde talim ve terbiye edilmekte bulunan konkur hayvanları ile zabitlerin bizzat yetişmelerine yardım eden mümtaz Kariyer hayvanlarının gıdaları (27 mayıs 1928) tarih ve 1257 numaralı kanun mucibince top çekenlerden başka hizmetlerde kullanılan ağır beygir ve ağır katırlar fıkrasına istinaden (5 Kg. yulaf veya arpa, 3,5 Kg. ot, 3 Kg. saman) olarak ita olunmaktadır.

2 — Diğer memleketler ordu hayvanatına ait tayinat ile mukayese ve vasatî ordu hizmetleri düstur ittihaz olunarak tertip olunmuş bulunan mezkûr gıdalar mütemadî ve çok ağır mesai sarfına mecbur bulunan adetleri pek mahdut ve kıymetleri çok yüksek Konkur ve Kariyer hayvanlarına gayrikâfi geldiği teeyyüt etmektedir.

3 — Sarfolunan mesainin vüsat ve derecesi beden zayiatını o nisbette artıracağı fennen müsbet ve bu zayiatın da ancak muadil bir gıda miktarile telâfisi kabil bulunduğundan en arızalı arazi tabiî ve suni mânialar üzerinde mütemadî ve şedit mesaiye mecbur bulunan bu gün mevcudu 20 başı geçmeyen Konkur hayvanları ile zabitanı yetiştirmek hususunda beheri her gün asgarî iki üç zabite bineklik vazifesini gören ve gündelik vezaifi evvelkilerden daha ağır olan mevcudu bu gün 12 baştan ibaret Kariyer hayvanlarının yemlerinin hayat ve kudretlerinin idamesi veya diğer tâbirle: Az bir zamanda harabiden vikayeleri için bağlı lâyihai kanuniye müsveddesi mucibince tezyidi.

4 — Azamî kudret ve kuvvet sarfına mecbur olan ve herbiri yüksek fiatlarla tedarik edilmiş bulunan bu kıymetli hayvanat sair ordu hayvanlarına kıyasen daha fazla bir tekayyüt ve ihtima-

ma da muhtaç bulundukları ve dolayısile istirahatlerini, dinlenmelerinin de o nisbette temin olunması zarurî bulunduğundan istihkaka ilâve edilmiş olan samanın veya fiatı mukabili diğer mevattan birisinin yataklık makamında istimaline fennen lüzum görülmektedir efendim.

Askerî tayinat ve yem kanununun bazı maddelerini tadil eden (1257) numaralı kanunun birinci maddesine ilâve edilecek fıkralar hakkında kanun lâyihası

Askerî tayinat ve yem kanununun muaddel (33) üncü maddesine aşağıdaki fıkralar ilâve olunmuştur:

I — Süvari binicilik mektebinde beynelmilel müsabakalara iştirak etmek üzere talim edilen konkur hayvanlarile zabitanın yetişmelerine tahsis edilen kariyer hayvanlarının gıdası şunlardır:

Yulaf (Bulunmadığı takdirde ezilmiş arpa)	Kuru ot	Yataklık saman	Tuz
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.
7	5	4	30

II — Dört kilo yataklık saman, fiatini geçmemek üzere diğer yataklık maddelerle mübadele edilir.

III — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meridir.

IV — Bu kanunun icrasına Millî Müdafaa ve Maliye vekilleri memurdur.

20 - II - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.	Mf. V.
İsmet	*Yusuf Kemal*	*Zekâi*	*Ş. Kaya*	*Ş. Kaya*	*M. Abdülhalik*	*Dr. Reşit Galip*
Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V.		G. İ. V.	Zr. V.	
Hilmi	*M. Celâl*			*Ali Rana*	*Muhlis*	

Askerî tayinat ve yem kanununa müzeyyel 1/536 numaralı kanun lâyihası

T. C.
Başvekâlet
Muamelât müdürlüğü
Sayı : 6/541

1 - III - 1933

B. M. M. Yüksek Reisliğine

14 eylûl 1330 tarihli tayinat ve yem kanununa zeylen Millî Müdafaa vekilliğince hazırlanan ve İcra vekilleri Heyetinin 27 - II - 1933 toplantısında Maliye vekilliğinin mütaleası veçhile tadilen Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibe mazbatası ile birlikte yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe lâyihası

1 — 14 eylûl 1930 tarihli tayinat ve yem kanununun 1 inci maddesinde bir neferin günlük tayinatını gösteren erzak ve saire meyanında temizlik için (9) gram sabun tahsis edilmiştir.

Halbuki askerin temizliğini temin edebilmek için el ve yüzünü ve çamaşırlarını ve en az haftada bir defa vücudünü ve yemek yedikçe sahan, tabak, çatal, kaşığını ve bunlardan başka da kıta teçhizatı meyanında bulunan kazan, karavana, bakraç, yemek kepçesi, tava ve sair matbah malzemesini yıkamasına kâfi gelecek miktarda sabun verilmesi icap edeceği göz önüne getirilirse mukannen (9) gram sabunun bu ihtiyaçları izaleden çok uzak olduğu anlaşılır.

Bu temizliklerden bir kısmını asker kendi parasile tedarik eylediği sabun ile ve bu yemek kaplarını ise kum ve toprakla oğmak suretile yapmaktadır. Yemek kaplarının kum ve toprakla oğularak yıkanması kapların az zamanda kalayları silinerek sık sık kalaylanmasını intaç eylemektedir ki şu halde noksan verilen sabun bedelinin Hazine lehine temin eylediği menfaati kapların sık sık kalaylanmalarından dolayı füzulî ihtiyar edilen kalay masrafları ifna etmektedir.

Bu mahzurları izale ve askerin temizlik için muhtaç olduğu sabunun temini zımnında tayinat ve yem kanununun birinci ve yedinci maddelerinde muharrer askerin sabun istihkakı hakkındaki hükmün tadili lâzımgelmiştir.

Tadilen tahsis edilecek sabun istihkaklarının miktarı yapılan tecrübelerle günde müteaddit defalar el ve yüzün yıkanması ve çamaşır ve hamam için ceman (12) gram ve kazan için (10) bakraç ve karavana için de (5) gram olarak tesbit edilmiştir.

Askerî hizmetler meyanında bir de makina, kömür, yağ, hamur, aşçılık, kasaplık gibi işlerde çalışan bir kısım efrat vardır ki bunların sabun ihtiyaçları diğer hizmetlerde bulunanların ihtiyaçlarından en aşağı bir misli fazladır.

Bu maksadın istihsali için bağlı lâyihai kanuniyenin birinci maddesinde beyan olunan hükümlerin tayinat ve yem kanununun birinci ve yedinci maddelerinin sabun istihkakına ait kısmına tadilen vazına lüzum ve zaruret hâsıl olmuştur.

2 — Kanunun birinci maddesinde bir neferin günlük tayinatı meyanında ışık ihtiyacını gidermek için (30)) gram gaz tahsis edilmiş ve işbu gazın sureti sarfı kanunun sekizinci maddesinde izah edilmiştir. Bu izahata göre dahilî ve haricî lambalara verilecek gaz miktarları efradın otuzar gram gaz istihkaklarile müvazene ve temin edilecek ve yalnız havagazı ve elektrik tenviratı şirketlerin makbuzlarına müsteniden tahakkuk ve tediye olunacaktır.

Bu tarzdaki tahakkuk ve itada müteferrik ve perakende bulunan bir ve daha ziyade efradın azlığından dolayı gaz istihkakları tutarı bir lamba yakılmasına kâfi gelmeyen mahallerin tenvirinde müşkülâta tesadüf edilmektedir.

Bu müşkülâttan başka tayinat kanununun halihazırı resmî binalarda ve çadırlarda vazife gören zabitan ve memurların çalıştıkları mahallerle depo, ambar, ahır, nöbet mahalleri gibi yerlerin tenvir ihtiyacını da derpiş etmemiştir.

Gerek bu gibi perakende ve az efradın bulundukları mahallerin ve gerek resmî binalarla depo, ambar, ahır, nöbet mahalleri gibi yerlerin tenvir ihtiyaçlarını kanunî hükümlere istinaden temin edebilmek maksadile bağlı lâyihai kanuniyenin ikinci maddesinin (A) ve (B) fıkralarında yazılı hükümlerin tayinat ve yem kanununun (8) inci maddesine zeylen vazına lüzum görülmüştür.

3 — Kanunun birinci maddesinde gösterilen bir neferin günlük tayinatı meyanında teshin ihtiyacını gidermek için (1000) gram odun veya (250) gram kömür tahsis edilmiş ve onuncu maddesinde de işbu mahrukatın sureti sarfı izah edilmiştir.

A) Onuncu maddenin başlangıcına konulan hükümle kanun, mevsimi şitanın şiddetile hükmünü icra eylediği mahallerde efradın mukannen istihkaklarına bazı şerait altında bir misli zammına imkân verildiği halde resmî binalarda ve çadırlarda çalışan zabitan ve memurlar için yakılan sobaların mukannen mahrukat miktarlarına bir misli ilâvesini derpiş etmemiştir.

Ayni mahalde, bazan ayni çatı altında bulunan odalarda ayni evsafta yanan sobalara, kanunun esasında müsavi miktarda, tahsis edilen mahrukatın mevsimi şitanın şiddetlenmesi gibi bir sebepten dolayı yalnız efrat koğuşlarındaki sobalar mahrukatının arttırılarak zabitan ve memur odalarındaki sobalar mahrukatının halile bırakılması doğru olmayacağı tabiidir. Sebep ve saiki bir olan bu ihtiyacın ayni tarzda giderilmesi lâzımgeleceği kanaatile kanunun onuncu maddesinin muayyen bir mahalline, bağlı lâyihai kanuniyenin üçüncü maddesinin (A) fıkrasında yazılı hükümlerin vazı icap etmiştir.

B) Kanunun onuncu maddesinde sobalarda yakılacak maden kömürü, adi kömür, odun, efradın muayyen istihkakları bedelini tecavüz etmeyeceği hakkında bir hüküm vazedilmiş olup bu hükme göre müteferrik mahallerde perakende suretile bulunan efradın adeden azlığından dolayı günlük odun veya kömür istihkaklarile soba veya mangal yakılarak bulundukları mahallerin teshini kabil olama-

makta bulunduğundan bu hususta müşkülât çekilmektedir.

Bu vaziyette bulunan efradın ısınması için birer soba veya mangal yakılması zarureti aşikâr olup bu uğurda sarfedilecek mahrukatın mezkûr efradın mahrukat istihkaklarile muvazene ve mukayese edilemeyerek soba veya mangal hesabile mahrukat verilmesi icap etmektedir. Bu maksatla bağlı lâyihai kanuniyenin üçüncü maddesinin (B) fıkrasında yazılı hükümlerin kanunun onuncu maddesine ilâvesine ihtiyaç vardır.

14 eylûl 1330 tarihli tayinat ve yem kanununun 1, 7, 8 ve 10 uncu maddelerine müzeyyel kanun lâyihası

MADDE 1 — 14 eylûl 1330 tarihli tayinat ve yem kanununun 1 ve 7 nci maddelerindeki sabun istihkakı aşağıda yazıldığı gibi değiştirilmiştir:

A - Günlük sabun istihkakı 12 gramdır,

B - Yemek kaplarının temizlenmesi için sabun istihkakı: Kazan için 10 gram, bakraç, kara vana için 5 gramdır,

C - Makine, kömür, yağ, hamur, aşçılık ve kasaplık hizmetleri gibi kirletici ve yağlatıcı işlerde çalışanların çalıştıkları günler için sabun istihkakları bir misline kadar arttırılabilir.

MADDE 2 — Mezkûr kanunun birinci maddesindeki gaz istihkakı aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

Nisanın beşinden eylûlün sonuna kadar 20 gram,

Diğer aylarda 40 gramdır.

MADDE 3 — Sekizinci madde aşağıda yazıldığı gibi değiştirilmiştir:

Gaz istihkakı

(Madde - 8) Lâmbalar içeride ve dışarıda yakıldıklarına göre beher lâmbada sarfı icap eden gazyağı miktarı:

İçeride	Dışarıda	
64 gram	96 gram	Nisan başından eylûl sonuna kadar
122 »	144 »	Birinci teşrin başından mart sonuna kadar

Askerin kışla ve sair ikametgâhlarında yakılacak lâmba, lüks ve bunlara benzer lâmbalar ile elektrik ve havagazı tenviratı masrafları gaz istihkakı tutarları mecmuunu geçmiyecektir. Fırka, kolordu ve muadilleri ordu ve daha büyük kumandanlıklar karargâhlarile ordu müfettişlikleri, Büyük Erkânı harbiye ve Millî Müdafaa vekilliği dairelerinde ve asker ve askerî mektepler ve hastanelerde tenvirat lâmba hesabile olup bu karargâh, devair ve müesseselerde elektrik ve havagazı yakıldığı surette aktolunan mukaveleler hükümlerine veya tahakkuk edecek ihtiyaca göre masrafları alelûsul tahakkuk ve tediye edilir.

Şu kadar ki bu devair ve müesseselerin elektrik ve havagazı tesisatı, civardaki efrat ikametgâhlarına da teşmil edilmiş ise buradaki efradın mensup olduğu kıtalarca gaz istihkakı tahakkuk ettirilmez. İkamet ettikleri mahallerde kıtası bulunmayan ve gece hizmeti olan yerlerde efradın azlığından dolayı gündelik istihkakları mecmuu bir lâmba yakılmasına yetişmeyecek olursa o gibi mahaller için lâmba hesabile gaz verilir. Şu halde efrada tenvir için ayrıca gaz istihkakı verilmez.

MADDE 4 — 10 uncu maddeye;

A - (..... efradaın mukannen istihkaklarına) kelimelerinden sonra (zabitan ve memurinin çalıştıkları resmî binalarda ve çadırlarda yakılan soba ve mangallar için kanun ile tahsis edilen miktarlara) kelimeleri,

B - (Soba ve mangal mahrukatı) başlığı altındaki fıkrada (... bedelini tecavüz etmeyecektir) kelimelerinden sonra (efradın azlığından dolayı ve bunları bir yerde toplamak mümkün olmayan yerlerde gündelik istihkakları mecmuu bir soba veya mangal yakılmasına yetişmeyecek olursa o gibi

mahaller için ayrıca soba veya mangal yürütülerek muktazi odun veya mangal kömürü soba ve mangal adedine göre hesap ve ita olunur.

Şu halde (efrada teshin için ayrıca odun veya kömür istihkakı verilmez) fıkraları ilâve olunmuştur.

MADDE 5 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 6 — Bu kanunun hükmünü icraya Millî Müdafaa vekili memurdur.

27 - II - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.	Mf. V.
İsmet	*Yusuf Kemal*	*Zekâi*	*Ş. Kaya*	*Ş. Kaya*	*M. Abdülhalik*	*Dr. Reşit Galip*

Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Hilmi		*Dr. Refik*	*Ali Rana*	*Muhlis*

Milî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.
M. M. encümeni
Karar No. 18
Esas No. 1/523 1/536

13 - III - 1933

Yüksek Reisliğe

14 eylûl 1330 tarihli askerî tayinat ve yem kanununun 1, 7, 8, 10 uncu maddelerile ayni kanunun 1257 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 33 üncü maddesine ilâveler yapılmasına dair Başvekâletin 6/541, 6/499 sayılı ve 1 mart 1933, 26 şubat 1933 tarihli tezkerelerile encümenimize gönderilmiş olan iki kanun lâyihası M. M. vekili beyle beraber okunarak görüşüldü.

Esas (askerî tayinat ve yem kanununa) taallûk eden bu iki lâyihanın birleştirilmesi ve tek kanun halinde tertiplenmesi hale uygun görüldü.

Kanun lâyihalarında istenilen şeyler kısaca şunlardır:

1 - Askerin gerek kendisinin gerek çamaşırının ve yemek kaplarının temizlenmesi için verilegelen sabun miktarının lâzım olduğu miktara çıkarılması;

2 - Askerin ışık işinin daha geniş ve kolay bir hale konulması;

3 - Askerin günlük tayinatı arasındaki odun ve kömür gibi ısınma vasıtalarının çoğaltılması;

4 — Suvari binicilik mektebinde kadrosu içinde bulundurulan ve koşulara ve zabitlerin binicilikte yetiştirilmelerine ayrılan binek hayvanlarına, verilecek yemlerdir.

İşbu dileklerin neden ileri geldiğine dair M. M. vekâletinin esbabı mucibesindeki sözler encümenimizce de yerinde görüldü.

Askerî tayinat ve yem kanununun 1257 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 33 üncü maddesine konması istenilen lâyiha maddesindeki (konkur) sözü yerine (yarış) ve (kariyer) yerine (yetiştirme) adları yazılarak ve her iki kanun lâyihası bir lâyiha olarak tertibi ve bunun üzerine kanun lâyihasının bu mazbatamıza bağlı şekilde kabulü karar altına alındı, arzolunur.

M. M. E. Reisi	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza	Aza
Giresun	Diyarbekir		Tokat	Elâziz	Balıkesir	Kars
İhsan	*Kâzım*		*Hüsnü*	*Ahmet Saffet*	*Enver*	*Muhittin*

Aza	Aza
Kars	Ordu
Faik	*Recai*

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Karar No. 31
Esas No. 1/523 1/536

20 - IV - 1933

Yüksek Reisliğe

Askerî tayinat ve yem kanununun 33 üncü maddesini tadil eden 24 mayıs 1928 tarih ve 1257 numaralı kanunun 1 inci maddesine bazı fıkralar ilâvesine ve 12 eylûl 1930 tarih ve 542 numaralı kanunun bazı maddelerinin tadiline dair Başvekâletin 26 - II - 1933 tarih ve 6/499 ve 8 mart 1933 tarih ve 6/541 sayılı tezkerelerile **Millî Müdafaa** encümeninin olbaptaki mazbatası birlikte olarak encümenimize tevdi kılınmış olmakla **Millî Müdafaa** vekili **Zekâi** ve **Maliye muhasebatı umumiye müdürü Faik Beyler** hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Gerek Hükûmetin ve gerek **Millî Müdafaa** encümeninin mezkûr kanunların tadiline dair esbabı mucibeleri encümenimizce de muvafık görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiş ve heyeti umumiyesi kabul edilmiş ise de mevaddı kanuniyenin şekil ve usule uygun olarak yapılmadığı görüldüğünden maddeler eşkâli kanuniyeye tevfikan tertip edilmiştir.

Havalesi mucibince **Bütçe** encümenine verilmek üzere **Yüksek Reisliğe** arzolunur.

Maliye En. Reisi na.	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza
Bayazıt	Bayazıt	Isparta	Balıkesir	İzmir	Mersin
İhsan	*İhsan*	*Kemal Turan*	*Pertev*	*Kâmil*	*A. Hamdi*

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 171
Esas No. 1/523,536

28 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

Askerî tayinat ve yem kanununun bazı maddelerinin tadiline ait olup **Millî Müdafaa** ve **Maliye** encümenlerinin mazbatalarile birlikte encümenimize tevdi kılınan kanun lâyihaları **Millî Müdafaa** vekâleti Levazım reisi **Refet Paşa** hazır olduğu halde encümenimizce de tetkik ve mütalea edildi:

Bu bapta Maliye encümenince hazırlanan kanun lâyihası encümenimizce de aynen kabul edilmiştir. **Umumî Heyetin** yüksek tasvibine arzolunur.

Reis	Reis V.						
Gümüşane	Konya	Aksaray	Çorum	Edirne	Elâziz	Erzurum	Erzurum
H. Fehmi	*K. Hüsnü*	*A. Süreyya*	*Mustafa*	*Faik*	*H. Tahsin*	*Aziz*	*Asım*
İstanbul	Isparta	Kayseri	Manisa	Niğde	Sıvas	Yozgat	Kırklareli
Sadettin	*Mükerrem*	*A. Hilmi*	*M. Turgut*	*Faik*	*M. Remzi*	*S. Sırrı*	*M. Nahit*

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

14 eylûl 1330 tarihli askerî tayinat ve yem kanununa bazı fıkralar ilâvesine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 14 eylûl 1330 tarihli tayinat ve yem kanununun 1 ve 7 inci maddelerindeki sabun istihkakı aşağıda yazıldığı gibi değiştirilmiştir:

A - Günlük sabun istihkakı: nefer başına 12 gramdır,

B - Yemek kaplarının temizlenmesi için sabun istihkakı: kazan için 10 gram, bakraç, karavana için 5 gramdır,

C - Makina, kömür, yağ, hamur, aşçılık ve kasaplık hizmetleri gibi kirletici ve yağlatıcı işlerde çalışanların çalıştıkları günler için sabun istihkakları bir misline kadar arttırılabilir.

MADDE 2 — Mezkûr kanunun birinci maddesindeki gaz istihkakı aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

Nisanın beşinden eylûlün sonuna kadar nefer başına 20 gram,

Diğer aylarda 40 gramdır.

MADDE 3 — Mezkûr kanunun sekizinci maddesi aşağıda yazıldığı gibi değiştirilmiştir:

Gaz istihkakı:

Lâmbalar içeride ve dışarıda yakıldıklarına göre beher lâmbada sarfı icap eden gazyağı miktarı :

İçeride	Dışarıda	
64 gram	96 gram	Nisan başından eylûl sanuna kadar
112 »	144 »	Birinci teşrin başından mart sonuna kadar

Askerin kışla ve sair ikametgâhlarında yakılacak lâmba, lüks ve bunlara benzer lâmbalar ile elektrik ve havagazı tenviratı masrafları gaz istihkakı tutarları mecmuunu geçmeyecektir. Fırka, kolordu ve muadilleri ordu ve daha büyük kumandanlıklar karargâhlarile ordu müfettişlikleri, Büyük erkâni harbiye ve Millî

MALİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

12 eylûl 1330 tarihli askerî tayinat ve yem kanununun bazı maddelerinin tadili hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 12 eylûl 1330 tarihli askerî tayinat ve yem kanununun birinci maddesinde gösterilen sabun ve gaz istihkakları aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Sabun	12 gram	
Gaz	20 »	(Nisan başından eylûl sonuna kadar)
»	40 »	Diğer aylarda

MADDE 2 — Mezkûr kanunun yedinci maddesini muaddil 24 mayıs 1332 tarihli kanunun birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

A) Günlük sabun istihkakı nefer başına 12 gramdır.

B) Yemek kaplarının temizlenmesi için sabun istihkakları kazan için (10) gram, bakraç ve karavana için (5) gramdır.

C) Makina, kömür, yağ, hamur, aşçılık ve kasaplık hizmetleri gibi kirletici ve yağlatıcı işlerde çalışanların çalıştıkları günler için sabun istihkakları bir misline kadar artırılabilir.

MADDE 3 — Mezkûr kanunun sekizinci maddesi aşağıda yazıldığı şekilde değiştirilmiştir:

Gaz istihkakı nisanın başından eylûlün sonuna kadar nefer başına (20) gram, diğer aylarda (40) gramdır.

Lâmbalar içeride ve dışarıda yakıldıklarına göre beher lâmbada sarfı icap eden gaz miktarı:

İçeride	Dışarıda	
62 Gr.	96 Gr.	Nisan başından eylûl sonuna kadar
112 »	144 »	Birinciteşrin başından mart sonuna kadar

Askerin kışla ve sair ikametgâhlarında yakılacak lâmba, lüks ve bunlara benzer lâmbalar ile elektrik ve havagazı tenvirat masrafları gaz istihkakı tutarları mecmuunu geçmiyecektir.

Fırka ve kolordu ve muadilleri ordu ve daha

Müdafaa vekilliği dairelerinde ve askerî mektepler ve hastanelerde tenvirat lâmba hesabile olup bu karargâh, devair ve müesseselerde elektrik ve havagazı yakıldığı surette aktolunan mukaveleler hükümlerine veya tahakkuk edecek ihtiyaca göre masrafları alelûsul tahakkuk ve tediye edilir.

Şu kadar ki bu devir ve müesseselerin elektrik ve havagazı tesisatı, civardaki efrat ikametgâhlarına da teşmil edilmişse, buradaki efradın mensup olduğu kıtalarca gaz istihkakı tahakkuk ettirilmez. İkamet ettikleri mahallerde kıtası bulunmayan ve gece hizmeti olan yerlerde efradın azlığından dolayı gündelik istihkakları mecmuu bir lâmba yakılmasına yetişmeyecek olursa o gibi mahaller için lâmba hesabile gaz verilir. Şu halde efrada tenvir için ayrıca gaz istihkakı verilmez.

MADDE 4 — Mezkûr kanunun 10 uncu maddesine aşağıda yazılı fıkralar ilâve edilmiştir:

A - (..... Efradın mukannen istihkaklarına) kelimelerinden sonra (Zabitan ve memurinin çalıştıkları resmî binalarda ve çadırlarda yakılan soba ve mangallar için kanun ile tahsis edilen miktarlara) kelimeleri,

B - (Soba ve mangal mahrukatı) başlığı altındaki fıkrada (.. bedelini tecavüz etmeyecektir) kelimelerinden sonra (Efradın azlığından dolayı ve bunları bir yerde toplamak mümkün olmayan yerlerde gündelik istihkakları mecmuu bir soba veya mangal yakılmasına yetişmeyecek olursa o gibi mahaller için ayrıca soba veya mangal yürütülerek muktazi odun veya mangal kömürü soba ve mangal adedine göre hesap ve ita olunur

Şu halde efrada teshin için ayrıca (odun veya kömür istihkakı verilmez) fıkraları ilâve olunmuştur.

büyük kumandanlıklar karargâhlarile ordu müfettişlikleri, Büyük erkânı harbiye ve Millî Müdafaa vekilliği dairelerinde ve askerî mektepler ve hastanelerde tenvirat lâmba hesabile olup bu karargâh, devair ve müesseselerde elektrik ve havagazı yakıldığı surette aktolunan mukaveleler hükümlerine veya tahakkuk edecek ihtiyaca göre masrafları alelûsul tahakkuk ve tediye edilir.

Şu kadar ki bu devair ve müesseselerin elektrik ve havagazı tesisatı, civardaki efrat ikametgâhlarına da teşmil edilmişse, buradaki efradın mensup olduğu kıtalarca gaz istihkakı tahakkuk etirilmez.

İkamet ettikleri mahallerde kıtası bulunmayan ve gece hizmeti olan yerlerde efradın azlığından dolayı gündelik istihkakları mecmuu bir lâmba yakılmasına yetişmeyecek olursa o gibi mahaller için lâmba hesabile gaz verilir. Şu halde efrada tenvirat için ayrıca gaz istihkakı verilmez.

MADDE 4 — Mezkûr kanunun 10 uncu maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Kömür istihkakı vakti şitada dört mah müddetle verilir. (Teşrinisaniden şubat nihayetine kadar) ancak ekalimi baride de ve havalar kesbi itadal etmeyip mevsimi şitanın şiddetle hükmünü icra ettiği mahallerdeki kıtaatta bulunan efradın mukannen istihkaklarına, zabitler ve memurların çalıştıkları resmî binalarda ve çadırlarda yakılan soba ve mangallar için kanun ile tahsis edilen miktarlara, tabiplerin göstereceği lüzumu hakikî üzerine Millî Müdafaa vekâletinden bilistizan bir misil kadar zam caizdir ve müddeti şita dahi temdit olunur .

Soba ve mangal mahrukatı:

Kilo	Gr.	
15		Kebir soba için maden kömürü : her 24 saatte
12		Sagir soba için maden kömürü : her 24 saatte
1	250	Soba için maden kömürü : her 24 saatte
60		Kebir soba için odun : gece ve gündüz 6 defada
40		Kebir soba için odun : 12 saatte 4 defa
24		Sagir soba için odun : 12 saatte 4 defa

MADDE 5 — Mezkûr kanunun 1257 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 33 üncü maddesine aşağıdaki fıkralar konmuştur:

A - Süvari binicilik mektebinde milletler arasındaki müsabakalara iştirak etmek üzere talim edilen yarış hayvanlarile zabitlerin yetişmelerine tahsis edilen yetiştirme hayvanlarının yemleri şunlardır:

Yulaf (bulunmadığı takdirde ezilmiş arpa)

Kg.		
7		
Kuru ot	Yataklık Saman	Tuz
Kg.	Kg.	Gr.
5	4	30

B - Dört kilo yataklık saman, fiatını geçmemek üzere diğer yataklık maddelerle mübadele edilir.

Kilo	Gr.	
36		Sagir soba için odun : 24 saatte 6 defa
7	680	Kebir mangal için kömür : her 24 saatte
5	120	Sagir mangal için kömür : her 24 saatte.

Soba yakıldığı zaman mangal için kömür verilmez. Sobalarda yakılacak maden kömürü ve adi kömür ve odun efradın muayyen olan odun ve kömür istihkakları bedelini tecavüz etmeyecektir. Efradın azlığından dolayı ve bunları bir yerde toplamak mümkün olmayan yerlerde gündelik istihkakları mecmuu bir soba veya mangal yakılmasına yetişmeyecek olursa o gibi mahaller için ayrıca soba veya mangal yürütülerek muktazi odun veya mangal kömürü, soba ve mangal adedine göre hesap ve ita olunur. Şu halde efrada teshin için ayrıca odun veya kömür istihkakı verilmez.

Yalnız devairi resmiyede ve kışlalarda ve müessesatta ve çadırlarda ve mevakii resmiyede ifayi vazife eden bilûmum zabitan ve memurin odalarının teshini için yakılan kalorifer, soba ve mangallarda sarfedilen odun ve kömür masrafları soba ve mangal hesabile ve müddeti iştiallerine göre devairi mezkûrenin mahbemah tanzim edeceği tayinat cetvellerine ithalen tesviye olunacak ve masarifi mezkûre bilhesap tahakkuk ettirilerek her sene bütçesine ithal edilecektir.

MADDE 5 — M. M. Encümeninin 4 üncü maddesi aynen

MADDE 6 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.	**MADDE 6** — M. M. Encümeninin 5 inci maddesi aynen
MADDE 7 — Bu kanunun hükmünü icraya Millî Müdafaa ve Maliye vekilleri memurdur.	**MADDE 7** — M. M. Encümeninin 6 ncı maddesi aynen

Sıra № 277

Seyrisefain idaresinin 1933 senesi haziran ayına ait 1/726 numaralı kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Müdürlüğü
Sayı 6/1655

20-V-1933

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Seyrisefain idaresinin bir aylık bütçesi hakkında Maliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 27-V-1933 de Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Maliye vekilliği bütçe 7667/302 numaralı ve 27 - V - 1933 tarihli tezkeresi sureti
Başvekâleti Celileye

Mütesavver yeni deniz teşkilâtı dolayısile haziran 933 nihayetine kadar geçecek zaman zarfındaki muamelâtın tedviri için bir aylık olarak tanzim kılınan Seyrisefain idaresi muvakkat bütçesinin Yüksek Meclise takdimine dair olup Hazineye havale buyurulan İktısat vekâletinin merbut tezkeresi ve melfufatı mütalea ve tetkik olundu.

Bu bütçenin kanun lâyihasının 2 ve 5 inci maddeleri ile istenilen tahsisat ve mezuniyet miktarı idarenin bir aylık 1932 senesi hizmetlerine nazaran 75 000 lira fazladır. Bunun idarenin haziran ayı zarfında yapması lâzımgelen bazı işler dolayisile istenildiği ifade edilmektedir.

6 ve 7 inci maddelerde Ereğli kömür şirketine olan borcun tesviyesi ile İskenderiye hattı açığının kapatılması için umumî bütçeden ceman 108 000 liralık bir tahsisatın ilâvesi istenilmektedir. 1933 malî senesi bütçesinin varidat ve masraf kısımları Meclisi Âlice kabul edilmiş ve bütçedeki varidat tahminleri azamî hesaplar üzerinden yapılmış olmasına binaen istenilen tahsisat umumî bütçeye ilâvesine imkân yoktur. Mezkûr idarenin Hazineye olan borcundan başka üç buçuk milyon liralık bir borcun Hazineye devri karşısında kalındığı anlaşılmış ve Bütçe encümeninde müzakere edilmekte olan idarenin müstakbel şekline ait kanun münasebetile bu vaziyetin umumî bütçe muvazenesini altüs etmeğe müsait olan neticelerinin bazı şekil ve suretlere raptı görüşülmekte bulunulmuştur. Binaenaleyh bu iki maddenin buradan tayyı suretile yeniden yazılan kanun lâyihası ilişik olarak takdim kılınmıştır. Yüksek Meclise arzına müsaade buyurulmasını rica eylerim efendim.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
M. No. № 188
Esas № 1/726

31-V-1933

Yüksek Reisliğe

Seyrisefain idaresinin 1933 haziran ayına ait bütçesi hakkında olup Başvekâletin 29 mayıs 1933 tarih ve 6/1655 numaralı tezkeresile Yüksek Meclise gönderilen kanun lâyihası encümenimize havale edilmekle tetkik ve mütalea edildi.

1 temmuz 1933 tarihinden itibaren lağvedilecek olan Seyrisefain idaresinin 1933 senesi haziran ayı zarfında eski hal ve vaziyetinde devamı faaliyetini temin maksadile tanzim kılınan lâyiha encümenimizce esas itibarile kabul edilmiş ve birinci ve ikinci maddeler birleştirilerek yeniden yazılmıştır.

Hükûmetin 3 ücü maddesi 2 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir. Hükûmetin 4 üncü, 5 inci ve 7 nci maddeleri tayyedilmiştir.

Umumî Heyetin Yüksek tasvibine arzolunur.

Reis				
Gümüşane	Çorum	Elâziz	Erzurum	İstanbul
H. Fehmi	*Mustufa*	*H. Tahsin*	*Aziz*	*Sadettin*
Isparta	Kayseri	Kırklareli	Kırklareli	Manisa
Mükerrem	*A. Hilmi*	*M. Nahit*	*Şevket*	*M. Turğut*
Niğde	Sıvas	Yozgat		
Faik	*M. Remzi*	*S. Sıkrı*		

HÜKÛMETİN TEKLİFİ

Seyrisefain İdaresinin haziran 933 ayına ait Bütçe kanun lâyihası

MADDE 1 — Seyrisefain idaresinin haziran 933 ayı içinde, 1932 kadrosu mucibince memurin ve müstahdeminine vereceği maaş, ücret, tahsisatı fevkalâde ve maktua ve yevmiyeleri ile mütekaidin ve eytam ve eramil maaş ve tahsisatları olarak 108 000 lira tahsisat verilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Seyrisefain idaresinin 1933 malî senesi haziran ayına ait bütçe kanun lâyihası

MADDE 1 — Seyrisefain idaresinin 1933 malî senesi haziran ayı içinde yapacağı umumî hizmetler için 493 265 lira tahsisat verilmiştir. Bu tahsisatın 25 000 lirası 1932 bütçesinin ikinci faslının dördüncü maddesinde ve 4 600 lirası yedinci faslın ikinci maddesinde ve 1 000 lirası bu faslın üçüncü maddesinde ve 2 500 lirası ayni faslın dördüncü maddesinde ve 80 000 lirası on birinci fasılda yazılı hizmetlere tahsis olunmuştur. Mütebakisi meclisi idarece mezkûr bütçenin diğer tertiplerine (1932 senesi tahsisatlarının on iki de birini geçmemek üzere) tevzi olunur. Şu kadarki açığa çıkarılacak memurlar tazminatı karşılığı bu tahsisattan maaş faslına ilâve edilerek tesviye olunur.

MADDE 2 — Seyrisefain idaresinin 933 haziran ayı zarfında ifa edeceği umumî hizmetlerden mütevellit masraflarına karşılık olmak ve Meclisi idarece ait olduğu fasıl ve maddelere tevzi edilmek üzere 345 265 lira tahsisat verilmiştir.

MADDE 3 —Seyrisefain idaresinin kavanin nizamat ve usulü mevzua dairesinde istifa etmekte olduğu varidatın cibayetine devam olunur.

MADDE 4 — Seyrisefain idaresi vaziyeti hazırasını muhafaza ettiği müdettce 933 malî senesi haziranı zarfında ifa olunacak hıdemat ve iktisap olunacak hukuk muteberdir.

MADDE — 5 Ziraat Bankasından 932 senesinde istikraz olunan 500 000 liranın haziran 933 gayesinde tesviyesi meşrut resülmali ile bidayeti istikrazdan haziran 933 gayesine kadar müddete ait faiz karşılığı olan 10 000 lira ile havuzlar, inşaat , tamirat ve tesisatına 5 000 liranın idarece sarfına mezuniyet verilmiştir.

MADDE 6 — Seyrisefain idaresinin sigorta ücreti ve imha bedeli olarak bankada bulunan 44986 lirayı müterakim maaşatına sarf ve tesviyeye mezundur.

MADDE 7 — 1932 Bütçe kanununun 7 nci maddesinin hükmü bakidir.

MADDE 8 — Bu kanun 1 haziran 1933 den muteberdir.

MADDE 9 — Bu kanunun hükmünü icraya Maliye ve İktısat vekilleri memurdur.

27 - 5 - 933

Bş. V.	Ad. V.	M. M.	Da. V.
İsmet	*Ş. Saraçoğlu*	*Zakâi*	*Ş. Kaya*
Ha. V. V.		Mal. V.	Mf. V.
Ş. Kaya		*M. Abdülhalık*	*Dr. Reşit Galip*
Na. V.		İk. V.	S. İ. M. V.
Hilmi		*M. celâl*	*Dr. Refik*
G. İ. V.	Zr. V.		
Ali Rana	*Muhlis*		

MADDE 2 — Seyrisefain idaresince kavanin ve nizamat ve usulü mevzua dairesinde istifa edilmekte olan varidatın cibayetine 1933 haziran ayı içinde devam alunur.

MADDE 3 — Seyrisefain idaresinin sigorta ücret ve imha bedeli ve ihtiyat parası atlarile bankada mevcut 44 986 lira birikmiş maaşlar için sarfolunur.

MADDE 4 — Bu kanun 1 haziran 1933 tarihinden muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hûkmünü icraya İktısat vekili memurdur.

Sıra № 276

Deniz ve hava işleri ile seyrisefain teşkilâtı hakkındaki kanunların icap ettirdiği masraflara dair 1/725 numaralı kânun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Müdürlüğü
Sayı : 6/1653

29-V-1933

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Deniz ve hava işleri ile Seyrisefain teşkilâtı hakkındaki kanunların icap ettirdiği masraflara dair İktısat ve Maliye Vekilliklerince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 27-V-1933 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihaı esbabı mucibesile birlikte yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

Büyük Millet Meclisince derdesti müzakere olan deniz ve hava işleri müsteşarlığı ve Seyrisefain teşkilâtı hakkındaki kanun mucibince 1933 senei maliyesinde merkezde İktisat Vekâletine merbut bir Deniz ve Hava Müsteşarlığı teşkil edilecek ve bundan başk da bu güne kadar Seyrisefain hizmetleri meyanında bulunan kılavuzluk ve romörkörcülük işleri ile Devlet reisine ait olan yatların idaresi İktisat Vekâletine devrolunacaktır.

Mezkûr Deniz ve Hava Müsteşarlıgı kadrosunun istilzam ettiği masarifat ile kılavuz ve romörkörcülük ve yatlar masarifatının temini için İktisat Vekâleti 1933 bütçesinde yeniden açılan 648 numaralı fasla 241 113 liranın munzam tahsisat olarak ilâvesi ve kılavuzluk işlerinin Devlet eline intikali suretile kaçak kılavuzlara meydan verilmiyerek Seyrisefain İdaresinin 1932 senesi varidat bütçesindeki 148 000 liralık tahmine nazaran 90 000 lira fazlası ile tahsil olunacağı tahmin olunan 240 000 lira kılavuzluk ve romörkörcülük hasılatının işbu masrafa karşılık teşkil etmek üzere varidat bütçesinde açılacak hususî bir fasla irat kaydı muvafık görülerek ilişik kanun lâyihası tanzim kılınmıştır.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 187
Esas No. 1/725

31-V-1933

Yüksek Reisliğe

Deniz ve hava işleri teşkilâtı ile Devlet idaresine verilecek olan kılavuzluk ve romörkörcülük ve yatlar idaresinin maaş , ücret ve sair masraflarına karşılık olmak üzere İktısat vekâletinin

1933 bütçesinde yeniden açılacak bir fasla 241 113 liralık tahsisat konulmasına dair olup Baş vekâletin 29 mayıs 1933 tarih ve 6/1653 numaralı tezkeresile gönderilerek encümenize havale buyurulan kanun lâyihası bu kanun lâyihasının gelmesine talikan müzakeresini tehir eylediğimiz (İktisat vekâletinde deniz ve hava işleri müsteşarlığı teşkili) ne dair olan kanun lâyihasile birleştirilerek tetkik ve mütalea edildi.

Bir çok kanunlarla İktisat vekâletine verilmiş olan deniz liman , sahil ve hava işleri ile meşgul olmak üzere İktisat vekâletinde bir deniz ve hava işleri müsteşarlığı teşkilâtı yapılması ve bu teşkilâtile yüksek heyetin tasvibine arzeylediğimiz (deniz yolları A. K. A. işletmeleri ile fabrika ve havuzlar teşkilâtı) hakkındaki kanun lâyihasının 11 inci maddesi mucibince İktisat vekâletince idare edilecek olan kılavuzlık ve romürkörcülük işleri ile Devlet reisine ait deniz vasıtalarının maaş, ücret ve sair masrafları hakkındaki lâyihalar esas itibarile encümenimizce de kabul edilmiştir.

Her iki lâyihayı birleştirmek suretile hazırladığımız kanun lâyihası Umumî Heyetin Yüksek tasvibine arzolunur.

Reis

Gümüşane	Aksaray	Çorum	Edirne	Erzurum	İsparta
H. Fehmi	*A. Süreyyu*	*Mustafa*	*Fayik*	*Aziz*	*Mükerrem*
Kırklareli	Kırklareli	Manisa	Niğde	Yozgat	
M. Nahit	*Şevket*	*M. Turgut*	*Faik*	*S. Sırrı*	

HÜKÛMETİN TEKLİFİ

Deniz ve Hava işleri ile seyrisefain hakkındaki kanunların icap ettirdiği masraflara ait kanun lâyihası

MADDE 1 — Tarih ve numaralı kanunla İktısat vekâleti kadrosuna ilâve edilmiş olan memur ve müstahdemlerin maaş ücret, muvakkat tazminatları ile tarih ve numaralı kanun mucibince Devlet idaresine verilen klavuzluk ve romorkörcülük ve yatlar idaresinin ücret ve sair bilûmum masraflarına karşılık olmak üzere İktısat vekâleti 1933 malî senesi bütçesinde yeniden açılan 648 numaralı fasla 241 113 lira munzam tahsisat konmuştur.

MADDE 2 — 1933 malî senesi zarfında kılavuz ve romörkörcülük işlerinden tahsil olunacak varidat mezkûr sene varidat bütçesinde yeniden açılacak hususi bir fasla irat kaydolunur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

İktısai vekâletinde deniz ve hava işleri müsteşarlığı teşkiline ve İktısat vekâleti bütçesine tahsisat konulmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Halen İktısat vekâletine merbut bulunan veya muhtelif kanunlarla idare ve murakabesinin İktısat vekâletine verilmiş ve verilecek olan deniz, liman, sahil ve hava müessesat ve teşkilâtı işlerile meşgul olmak üzere İktısat vekâletinde deniz ve hava işleri müsteşarlığı teşkil edilmiştir.

MADDE 2 — Deniz ve hava işleri müsteşarlığına ait ve bu kanuna bağlı 1 numaralı cetvelde derece, adet ve maaşları gösterilen teşkilât kadrosu 1452 numaralı kanunun 2 nci maddesine merbt cetvelin İktısat vekâleti kısmına ilâve edilmiştir.

MADDE 3 — Bu kanuna bağlı 2 numaralı cetvelde adet ve ücretleri gösterilen memur ve müstahdemler 1933 malî senesi muvazenei umumiye kanununun 5 inci maddesine merbut (D) cetvelinin İktısat vekâleti kısmına ilâve

olunmuştur.

MADDE 4 — Bu kanuna bağlı 1 ve 2 numaralı cetvellerde kadroları gösterilen memur ve müstahdemlerin maaş, ücret ve muvakkat tazminatları ile 1 temmuz 1933 tarihinden itibaren kılavuzluk ve romörkörcülük işlerinin ve Devlet reisine ait deniz vasıtalarının ücret ve sair bilûmum masraflarına karşılık olmak üzere İktısat vekâleti 1933 mali senesi bütçesinde (Deniz ve hava işleri müsteşarlığı teşkilâtı ile klavuzluk ve romörkörcülüğün ve Devlet reisine ait deniz vasıtalarının maaş, ücret ve sair bilûmum masrafları) adile yeniden açılan 248 inci fasla fevkalâde tahsisat olarak 241 113 lira konumuştur.

MADDE 5 — 1 Temmuz 1933 tarihinden itibaren kılavuz ve romörkörcülük hizmetinden alınacak varidat 1933 mali senesi muvazenei umumiyesi varidat bütçesinde yeniden açılacak hususî bir fasla irat kaydolunur.

MADDE 6 — İktısat vekâleti ticaret umum müdürlüğü kadrosunda mevcut 7 inci dereceden bir şube müdürlüğü ile 11 inci dereceden bir mümeyyizlik ilga edilmiştir.

MADDE 7 — Bu kanun 1 haziran 1933 tarihinden müteberdir.

MADDE 8 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve İktısat vekilleri memurdur.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 4 — Bu kununun hükmünü icraya Maliye ve İktısat vekilleri memurdur.

27-V-1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İsmet	*Ş. Saracoğlu*	*Zekâi*
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	*Ş. Kaya*	*M. Abdülhalık*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Dr. Reşit Galip	***Hilmi***	***M. Celâl***
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. Refik	*Ali Rana*	*Muhlis*

[Bütçe encümeninin tadiline bağlı cetvel]

1 NUMARALI CETVEL

Derece	Memuriyetin unvanı	Adet	Maaş	
3	Müsteşar	1	100	
7	Şube müdürü	2	55	
8	» » muavini	2	45	
10	Kalem şefi	2	35	
12	Tetkik memuru	1	25	
14	Kâtip	2	20	

2 NUMARALI CETVEL

Mütehassıs	1	600	Müsteşarlık vazifesini görebilir
Fen şubesi şefi	1	300	
» » Azası	2	250	
Deniz müşaviri	1	250	
Balıkcılık ve süngercilik müşaviri	1	250	
Daktilo	3	60	
Hademe	2	30	

Sıra № 249

İstanbul darülfünununun ilgası ile yerine yeni esaslar dahilinde bir Istanbul üniversitesi teşkiline dair 1/705 numaralı kanun lâyihası ve Maarif encümeni mazbatasile İstanbul darülfünunu 1933 senesi haziran ve temmuz ayları muvakkat bütçesi hakkında 1/713 numaralı kanun lâyihaları ve Bütçe encümeni mazbatası

Istanbul darülfünununun ilgası ile yerine yeni esaslar dahilinde bir İstanbul üniversitesi teşkiline dair 1/705 numaralı kanun lâyihası

T. C.
Başvekâlet
Muamelât müdürlüğü
Sayı: 6/1553

18 - V - 1933

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

İstanbul darülfünununun ilgası ile yerine yeni esaslar dahilinde bir İstanbul üniversitesi teşkiline dair Maarif vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 15 - V - 1933 tarihli toplanışında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Mucip sebepler hakkında

İstanbul darülfünununun teşkilât kanunu projesini ihzar ve ıslah çarelerini tesbit için Yüksek Meclisçe kendisine verilmiş olan salâhiyete istinaden, Hükûmet geçen yıl mezkûr müessesenin vaziyetini tetkik etmitşir.

Bu hususta hazırlanan rapor ve Darülfünun fakültelerinin teklifleri ve muhtelif ecnebi darülfünunlarının vaziyetleri vekâletimizce esaslı surette gözden geçirilmiş, bu suretle İstanbul darülfünununa verilecek yeni şeklin hazırlıkları tamamlanmış olduğundan ıslahat sahasında vekâletimizce hemen faaliyete geçilmesi kararlaştırılmıştır.

Darülfünun ve ona mülhak teşkilâtın yeni ve mütekâmil esaslar üzerine kurulabilmesi için evvelemirde mevcut teşkilâtın tamamen ilgası ve ondan sonra yenisinin memleketin ihtiyaçlarına mutabık şekilde vücude getirilmesi ve bunun için de vekâletimize malî ve idarî salâhiyet verilmesi icap etmektedir.

Tedrisatın ders senesi sonuna kadar muhtel olmaksızın tabiî şekilde cereyanını temin için mevcut teşkilâtın 31 temmuz 1933 tarihine kadar idamesinin ve ancak mezkûr tarihte ilgasının muvafık olacağı düşünülmüştür. Bunun için İstanbul darülfünununa, 1933 malî senesi için haziran ve temmuz aylarına ait olarak 300 000 liralık muvakkat tahsisat verilmesi iktıza etmektedir.

Mevcut teşkilâtın yukarıda zikredilen tarihte ilgasından sonra yeni teşkilâtın tam bir malî ve idarî salâhiyetle meydana getirilebilmesi için darülfünunun 1933 malî sene masraf bütçesinin geri

kalan on aya ait kısmının vekâletimiz namına lâhika şeklinde ve tek fasıl olarak verilmesi ve tahsisatın Cümhuriyet merkez bankasına yatırılması icap eylemektedir.

Ayni gayeyi temin etmek üzere darülfünuna gerek umumî muvazeneden verilmekte olan tahsisatın, gerek Evkaftan yapılan naktî yardımın, gerekse teberrular ve yardımlardan, müteferrik hasılattan ve bütün fakülteler ve eczacı, dişçi mektepleri ve serbest dersler varidatından elde edilen yekûnun vekâletimizin vücude getireceği yeni teşkilât marifetile tahsil edilmesi muvafık görülmektedir.

Maarif encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maarif encümeni
Karar No. 16
Esas No. 1/705

24 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

İstanbul Darülfünununun lâğvile yeni bir üniversite tesisi hakkında Büyük Meclise gönderilip encümenimize havale edilen kanun lâyihası sebepleri muhtevi lâyiha ile birlikte Maarif veliki Dr. Reşit Galip Bey hazır olduğu halde encümenimizde okundu ve üzerinde konuşuldu:

Darülfünun hakkında Maarif vekilliğince yaptırılmış olan uzun tetkikler bu müessesenin öteden beri lüzumu zaten takdir edilmiş olan bir şekilde ve esaslı bir surette ıslah edilmesi ve daha doğrusu yeniden teşkil olunması zaruretini bütün meydana çıkarmıştır. Yapılmasına lüzum görülen değişiklikler yalnız tedris usullerine, kürsülerin miktar ve mahiyetine veya başka teferruata munhasır olmayıp fakültelerin kurulmasına ve bütün tedris heyetlerinin yeniden seçilmesine taallûk ettiğinden meselenin bu günkü teşkilâtı düzeltmek suretile halledilmesi mümkün görülmemiş, yeni ve mütekâmil bir müessesenin meydana getirilmesi için mevcut teşkilâtın lâğvedilmesindeki ve muvakkat kadro ile bir intikal devresinin kabul olunmasındaki zaruret takdir edilmiştir. Bu ilga keyfiyeti ve bir senelik muvakkat devre Maarif vekilliğini yeni teşkilâta teşebbüsünde ancak ilmi ve asri esaslar dairesinde serbest bırakılmasını temin etmiş olacaktır.

Kanunun 4 üncü maddesile tesbit edilen muvakkat kadroya girmiş bulunmak, 10 uncu maddede söylendiği üzere Hükûmetçe hazırlanıp Yüksek Meclise verilecek kanun lâyihasının kanun şeklinde taayyün etmesile meydana gelecek asıl İstanbul üniversitesi talim ve tedris heyeti arasına girmek için kazanılmış bir hak teşkil etmeyecektir. İstanbul üniversitesi kanunile tedris heyetine girecek unsurların vasıfları ve şartları tesbit edilmiş olacağından muvakkat kadrodan ancak bu vasıfları ve şartları haiz olanlar yeni üniversitenin tedris ve talim kadrosuna alınabileceklerdir.

Darülfünunun bu günkü teşkilâtına dahil ve bir takım kazanılmış haklara sahip olan zatların da ya yeni teşkilâtta veya başka hizmetlerde müfid olacakları şekilde kullanılmalarile mümkün olduğu gibi mağdur vaziyete düşmemeleri için de bir takım tedbirler düşünülmüş bulunduğuna göre encümenimiz bu günkü İstanbul dârülfünun teşkilâtının ilgası teklifini kabul etmiş bulunmaktadır.

İkinci madde mucibince yeniden açılacak olan İstanbul üniversitesinin adı üzerinde epeyce konuşuldu. Türk diline darülfünun kelimesi kadar üniversite kelimesi de yabancı olduğundan dil heyetince kabul edilecek öz dilde bir karşılık bulununcaya kadar işbu üniversite kelimesi beynelmilel bir tabir olduğuna göre muvakkat olmak kaydile ve önümüzdeki sene zarfında teklif edilecek teşkilât kanunlarında yerine türkçesinin ikamesi temennisile kabul edildi.

Dördüncü maddede muvakkat devrenin tam bir ders senesine tekabül ederek bir ders senesinin karışıklıktan kurtarılabilmesi için 31 temmuz 1934 tarihine kadar uzatılması lâzım görüldü.

Altıncı maddenin ihtiva ettiği hükümler itibarile değil, şekil ve ifade dolayısile değiştirilmesi

muvafık görülerek arzedilen şekle tahvili münasip görülmüştür. Muvakkat kadroda açıkta kalan ve telif tercüme heyetine de girmemiş olanların yeni üniversite teşkilât kanununun meriyetine veya bu müddet içinde Devlet hizmetlerinden birine tayinlerine kadar açık maaşile birlikte eski maaşlarının noksanını ikmal edecek mütemmim ücret almaları ve buna mukabil Maarif vekâletince muvakkat hizmetlerde istihdam edilmeleri Vekil Beyin de reyinin inzimamile muvafık görülerek buna dair yeniden bir madde teklif edilmiştir.

Kanun lâyihasının 10 uncu maddesindeki müddet bir sene olmak üzere tahdit edilmiş ve madde buna nazaran değiştirilerek arzolunmuştur.

Lâyiha bu tadil ve ilâveler ile tertip edilerek Umumî heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim kılındı.

Maarif Em. Reisi	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza
Erzurum	Sinop	Afyon K.	Afyon K.	İzmir	Mersin
Nafi Atuf	*İ. Mâcidin*	*İzzet Ulvi*	*Haydar Osmanzade*	*Hamdi*	*Feyzi Celâl*

Aza	Aza	Aza	Aza
Muş	Ordu	Urfa	Trabzon
Kılıcoğlu Hakkı	*Hasan*	*Refet*	*Halil Nihat*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ	MAARİF ENCÜMENİNİN TADİLİ
İstanbul darülfünununun lâğvi ve Maarif vekilliğince yeni bir darülfünun tesisi hakkında kanun lâyihası	*İstanbul darülfünununun lâğvile Maarif vekilliğince yeni bir üniversite tesisi hakkında kanun lâyihası*
MADDE 1 — İstanbul darülfünunu ve ona merbut bilûmum müesseseler kadro ve teşkilâtlarile beraber 31 temmuz 1933 tarihinden itibaren mülgadır.	**MADDE 1** — Hükûmetin teklifi aynen
MADDE 2 — Maarif vekilliği 31 temmuz 1933 tarihinden itibaren İstanbulda (İstanbul üniversitesi) adı ile yeni bir darülfünun tesis ve teşkiline memurdur.	**MADDE 2** — Hükûmetin teklifi aynen
MADDE 3 — Nafıa vekilliğine merbut olan Yüksek mühendis mektebi ile İktisat vekilliğine merbut İktisat fakültesinin İstanbul üniversitesi teşkilâtı arasına ithaline İcra Vekilleri Heyeti mezundur.	**MADDE 3** — Hükûmetin teklifi aynen
MADDE 4 — Üçüncü maddeye mucibince teşkil edilecek İstanbul üniversitesinin 31 temmuz 1933 tarihinden 31 mayıs 1934 tarihine kadar devam edecek olan muvakkat tedris, idare ve ecnebi mütehassıs kadrolarının tanzimi ve vazife sahiplerinin tayini Maarif vekilliğine aittir.	**MADDE 4** — İkinci madde mucibince teşkil edilecek İstanbul üniversitesinin 31 temmuz 1933 tarihinden 31 temmuz 1934 tarihine kadar devam edecek olan muvakkat tedris, idare ve ecnebi mütehassıs kadrolarının tanzimi ve vazife sahiplerinin tayini Maarif vekilliğine aittir. Bu muvakkat kadroya girmiş olmak onuncu maddede söylenen kanunla taayyün edecek asıl

MADDE 5 — Teşkil edilecek İstanbul üniversitesinin muvakkat kadrosuna alınacak müderris, muallim, müderris muavini, muallim muavini ve asistanlardan mülga İstanbul darülfünun kadrosunda çalışmış olanlar 1931 malî senesi darülfünun bütçe kanununun 10 uncu madesi mucibince tediye olunmak şartile eski maaşlarını alırlar. Yeniden tayin edilecekler derecelerine göre taayyün edecek maaşları veya tekabül ettiği miktarda ücretleri alırlar.

MADDE 6 — Maarif vekilliği darülfünunda bir telif ve tercüme heyeti teşkiline mezundur. Bu heyete, evsafı lâzimeyi haiz olmak şartile, mülga darülfünunun tedris kadrosunda çalışmış olan ve yeni üniversite kadrosuna girmediklerinden dolayı açık maaşı almakta bulunan zevat alınacak ve kendilerine hizmetlerine mukabil ücret verilecektir. Verilecek ücretin miktarı bu gibilerin mülga darülfünundaki vazifelerinden dolayı almakta oldukları açık maaşının tutarı ile mülga darülfünunda bulundukları zaman aldıkları maaşın tutarı arasındaki farkı tecavüz edemez. Bu ücret açık maaşının kesilmesini tazammun etmez.

MADDE 7 — İstanbul darülfünununa umumî bütçe ve evkaftan yapılmakta olan yardımlarla kanunlara, nizamlara ve teamüllere müsteniden mezkûr Darülfünunca tahsil edilmekte olan varidat ve ücretler ve müteferrik hasılat Hazinece bir taraftan Darülfünun hasılatı namı altında açılacak nâzım varidat faslına irat ve diğer taraftan Darülfünun maaş ve ücret ve bilûmum masrafları namı altında Maarif bütçesine lâhika olarak açılacak bir nâzım masraf faslına tahsisat kaydolunur. Yukarıda yazılı membalardan toplanan paralar Merkez bankasında Maarif vekilliği emrine bir hesabı cariye yatırılır.

kadroya girmek için müktesep bir hak teşkil etmez.

MADDE 5 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 6 — Maarif vekilliği İstanbul üniversitesinde bir telif ve tercüme heyeti teşkiline mezundur. Bu heyete mülga Darülfünun tedris kadrosunda çalışmış olan zevat arasından lâyik vasıfları haiz olanlar alınacak ve kendilerine hizmetlerine mukabil ücret verilecektir. Verilecek ücretin miktarı bu zevatın mülga darülfünundaki vazifelerinden dolayı almakta oldukları açık maaşının tutarı ile mülga darülfünunda bulundukları zaman aldıkları maaşın tutarı arasındaki farkı tecavüz etmez ve bu ücret açık maaşının kesilmesini tazammun etmez.

MADDE 7 — Muvakkat tedris kadrosunda açıkta kalmış olupta telif ve tercüme heyetine de girmemiş olan müderris ve muallimler yeni üniversite teşkilât kanununun meriyetine veya bu müddet içinde Devlet hizmetlerinden birine tayinlerine kadar 6 ncı maddedeki hükümlere göre açık maaşı ve mütemmim ücret alırlar. Buna mukabil Maarif vekâleti bu müddet zarfında kendilerine muvakkat hizmetler tevdi eder.

MADDE 8 — Hükûmetin 7 nci maddesi aynen

MADDE 8 — Gerek 3 üncü maddede musarrah varidatın, gerek Darülfünunun şahsiyeti hükmiyesile malik olduğu tahsislerin tahsil ve sarfı ve alelûmum idare hususlarının tedviri için bir muvakkat teşkilât ihdasına Maarif vekili mezundur.

MADDE 9 — İstanbul Darülfünunu ve ona merbut müesseselere ait ve idarî işlere müteallik ve halen meri bilûmum kanun, nizamname ve talimatnameler 31 - VII - 1933 tarihinden itibaren hükümsüzdür ve yeni kanun ve hükümler 1 - IV - 1934 tarihine kadar Türkiye Büyük Millet Meclisine sevkedilmiş bulunacaktır.

MADDE 10 — Bu kanunun hükmü 31 temmuz 1933 tarihinden muteberdir.

MADDE 11 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

15 - V - 1933

Bş. V.	Ad V	M. M. V.
İsmet	*Yusuf Kemal*	*Zekâi*
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	*Ş. Kaya*	*M. Abdülhalik*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Dr. Reşit Galip	*Hilmi*	*M. Celâl*
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. Refik	*Ali Rana*	*Muhlis*

MADDE 9 — Hükûmetin 8 inci maddesi aynen

MADDE 10 — Hükûmetin 9 uncu maddesi aynen

MADDE 11 — Bu kanunun hükmü 31 temmuz 1933 tarihinden itibaren bir sene muteberdir.

MADDE 12 — Hükûmetin teklifi aynen

İstanbul darülfünunu 1933 senesi haziran ve temmuz ayları muvakkat bütçesi hakkında 1/713 numaralı kanun lâyihası

T. C.
Başvekâlet
Muamelât müdürlüğü
Sayı: 6/1585

23 - V - 1933

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

İstanbul darülfünununun 1933 malî senesi haziran ve temmuz aylarına ait muvakkat bütçesi hakkında Maarif vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 22 - V - 1933 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibe mazbatası ve Maliye vekilliğinin mütaleanamesile birlikte yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

Vekâletimizce İstanbul Darülfünununun ıslahı için teklif edilmek üzere bulunan kanun lâyihası, sene sonu imtihanları ve sair umumî işlerin sekteye uğramaması için mezkûr müessesenin 31 temmuz 1933 te lâğvile yeniden tesisini derpiş ettiğinden, 1933 malî senesinin haziran ve temmuz ayları zarfında umumî hizmetlerin ifasını temin için Darülfünuna (300 000) lira muvakkat tahsisat verilmesi icap etmektedir.

Bu tahsisatın 1932 malî senesi Darülfünun bütçesinin altıda birinden fazla olması, Darülfünuna ait bazı müesseselerin müstacelen naklinin istilzam ettiği inşaat, tamirat, tesisat, nakil masrafı ve sairenin karşılanması mecburiyetinden ileri gelmiştir.

İstanbul darülfünununun 1933 malî senesi haziran ve temmuz aylarına ait muvakkat bütçesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 1933 malî senesinin haziran ve temmuz ayları zarfında İstanbul darülfünununun umumî hizmetlerinin ifası için 300 000 lira muvakkat tahsisat verilmiştir.

MADDE 2 — Bu muvakkat tahsisat 1933 malî senesi darülfünun bütçesinden mahsup edilecektir.

MADDE 3 — Bu tahsisatın fasıl ve maddelere tefrik ve fasıllar arasında münakale, İcra Vekilleri Heyeti kararile yapılır.

MADDE 4 — Bu kanun 1 haziran 1933 tarihinden muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun icrasına Maarif ve Maliye vekilleri memurdur.

22 - V - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M V.	Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
İsmet		*Zekâi*	*Ş. Kaya*	*Ş. Kaya*	*M. Abdülhalik*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. Reşit Galip	*Hilmi*	*M. Celâl*	*Dr. Refik*		*Muhlis*

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 175
Esas No. 1/705, 713

29 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

İstanbul darülfünununun ilgası ile yerine yeni esaslar dahilinde bir İstanbul üniversitesi teşkili hakkında olup Maarif encümeni mazbatasile encümenimize tevdi kılman kanun lâyihası Maarif vekili Dr. Reşit Galip Bey hazır olduğu halde tetkik ve mütalea olundu.

Hükûmetten gönderilen esbabı mucibeye encümenimizce de iştirak edilerek lâyiha esas itibarile kabul edilmiştir. Malî senemiz 1 haziradan başlayarak 31 mayısta hitam bulmakta olması itibarile tedris vaziyeti noktasından Maarif encümenince muvakkat idarenin 31 temmuz 1934 tarihine kadar devam edeceği yolundaki tadili 31 mayıs 1933 olarak değiştirilmiş ve muvakkat idarenin daha bir müddet devamına ihtiyaç görüldüğü takdirde atiyen gelecek teşkilât kanununa veya 1934 bütçe kanununa bir hüküm ilâvesile bu maksadın temini muvafık görülmüştür.

Darülfünun varidat membalarının tadadından sarfı nazar edilerek bu membalar sureti umumiyede ifade edilmiştir. Tıp fakültesinin İstanbuldaki hastanelerden istifadelerini temin için encümence lâyihaya Maarif vekili Beyin teklifi üzerine müstakil bir madde ilâve olunmuştur.

Haziran ve temmuz aylarında Darülfünunun bu günkü vaziyetinin devam edeceği ve ağustos 1933 başından mayıs 1934 sonuna kadar olan müddet için de muvakkat teşkilât icrasına ve masraf ihtiyarına salâhiyet verilmiş olmak itibarile 1933 malî senesi için Büyük Meclisçe bütçe tasdikına mahal kalmayacağı cihetle mezkûr iki aya ait olarak Hükûmetçe tanzim ve Başvekâletin 23 mayıs 1933 tarih ve 6/1585 numaralı tezkeresile Büyük Meclise gönderilerek encümenimize tevdi olunan muvakkat bütçe kanun lâyihasının da müstakil bir kanun halinde tedvinine ihtiyaç görülmeyerek bu hususta icap eden hükümler bu kanuna ilâve edilmiş ve diğer maddelerde de bazı değişiklikler yapılmıştır.

Yeniden tanzim olunan kanun lâyihası Yüksek heyetin tasvibine arzolunur.

Reis	Reis V.						
Gümüşane	Konya	Aksaray	Çorum	Edirne	Elâziz	Erzurum	İstanbul
H. Fehmi		*A. Süreyya*	*Mustafa*	*Faik*	*H. Tahsin*	*Asım*	*Sadettin*

İsparta	Kayseri	Kırklareli	Kırklareli	Manisa	Niğde	Sıvas	Yozgat
Mükerrem	*A. Hilmi*	*M. Nahit*	*Şevket*	*M. Turgut*	*Faik*	*M. Remzi*	*S. Sırrı*

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

İstanbul darülfünununun ilgasına ve Maarif vekâletince yeni bir Üniversite kurulmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — İstanbul darülfünunu ve ona bağlı bütün müesseseler kadro ve teşkilâtlarile beraber 31 temmuz 1933 tarihinden itibaren mülgadır.

MADDE 2 — Maarif vekilliği 1 ağustos 1933 tarihinden itibaren İstanbulda (İstanbul üniversitesi) adı ile yeni bir müessese kurmağa memurdur. Maarif vekâleti bu Üniversitenin teşkilâtına ait kanun lâyihasını en geç 1 nisan 1934 tarihine kadar Büyük Millet Meclisine tevdi eyler.

MADDE 3 — Nafıa vekilliğine bağlı olan (Yüksek mühendis mektebi ile İktısat vekilliğine bağlı yüksek ticaret mektebi) ni İstanbul üniversitesi teşkilâtı arasına almağa İcra Vekilleri Heyeti mezundur.

MADDE 4 — Tıp fakültesinin İstanbuldaki umumî, mülhak ve hususî bütçelerle belediye

bütçesinden idare edilmekte olan hastanelerden istifade eylemesine lüzum görülürse fakültenin bu hastanelerden istifade suretleri ve masrafa iştiraki ve her hastanede ayrılacak yatak adedi ve sair esaslar Dahiliye, Maarif ve Sıhhat ve içtimaî Muavenet vekillerince müştereken tayin ve tesbit olunur.

MADDE 5 — İkinci madde mucibince kurulacak Üniversitenin 1 ağustos 1933 tarihinden 31 mayıs 1934 tarihine kadar devam edecek olan muvakkat devresi için icap eden tedris, idare ve ecnebi mütehassısları kadrolarının tanzimi ve vazifedarların tayini Maarif vekilliğine aittir. Bu muvakkat kadroya girmiş olmak ikinci maddede yazılı Üniversitenin esas kadrosuna girmek için müktesep bir hak teşkil etmez.

MADDE 6 — Darülfünun kadrosuna dahil olanlardan kurulacak Üniversitenin muvakkat kadrosuna alınacak müderris ve muallimler ile bunların muavinleri ve asistanlar 1931 senesi Darülfünun bütçe kanununun 10 uncu maddesi hükmüne göre Darülfünunca verilmekte olan maaşlarını alırlar. Bunlara maaşlarına tekabül eden miktarda ücret verilmesi de caizdir.

Muvakkat devreye ait tedris kadrosundaki vazifelere hariçten tayin olunanların bu vazifeler için kadroda muayyen olan maaşı almalarına 1452 numaralı kanunun umumî hükümleri mâni olduğu takdirde kadrodaki maaş ile bu kanunun tecviz ettiği derece maaşı arasındaki fark ilâveten ücret olarak verilebilir.

MADDE 7 — Maarif vekilliği İstanbul Üniversitesinde bir telif ve tercüme heyeti kurmağa mezundur. Bu heyete darülfünunun tedris kadrosunda dahil bulunan zevattan lüzumul vasıfları haiz olanlar alınır ve kendilerine bu yeni hizmetlerine mukabil ücret verilir. Bu ücretler; bu zatların Darülfünundaki vazifelerinden dolayı almakta oldukları maaşlar ile Darülfünunun lâğvi dolayısile alacakları açık maaşları tutarları arasındaki farkı geçemez. Bu ücretler açık maaşlarının itasına mâni değildir.

MADDE 8 — Darülfünunun ilgası dolayısile açıkta kalmış olupta telif ve tercüme heyetine de seçilmemiş olan müderris ve muallimler yeni Üniversite teşkilât kanununun meriyetine veya bu müddet içinde Devlet hizmetlerinden birine tayinlerine kadar yukarıdaki madde hükmüne göre açık maaşı ve mütemmim ücret alırlar. Buna mukabil Maarif vekilliği bu müddet zarfında kendilerine muvakkat hizmetler tevdi edebilir.

MADDE 9 — Darülfünunun 1932 malî senesi bütçe kanununda yazılı membalardan 1933 malî senesi zarfında tahassül edecek varidat Hazinece 1933 muvazenei umumiyesinde lâhika olarak bir taraftan Darülfünun hasılatı adile açılacak nâzım varidat faslına irat ve diğer taraftan Darülfünunun maaş ve ücret ve bilûmum masrafları adı ile Maarif bütçesinde açılacak nâzım masraf faslına tahsisat kaydolunur. Birinci fıkrada yazılı membalardan toplanan paralar Cümhuriyet merkez bankasında Maarif vekilliği emrine bir hesabı cariye yatırılır.

MADDE 10 — Gerek 9 uncu maddede yazılı varidatın gerek darülfünunun hükmî şahsiyetine ait tahsislerin tahsil ve sarfı ve bütün idare işlerinin tedviri için bir muvakkat teşkilât yapmağa Maarif vekili mezundur.

MADDE 11 — Darülfünunun 1933 malî senesi haziran ve temmuz aylarına ait umumî hizmetlerinin görülmesi için 9 uncu maddede yazılı varidattan icap eden miktarı darülfünuna verilir. Bu iki aya ait tahsisatın fasıl ve maddelere tefriki ve lüzum görülürse bu fasıllar arasında münakale yapılması İcra Vekilleri Heyetine aittir. Bu varidattan haziran ve temmuz ayları için tahsis olunan miktardan arta kalan miktar ile iki aylık tahsisattan sarfolunmayan kısım beşinci maddede yazılı muvakkat idarenin maaş ve ücret ve diğer bütün masraflarına karşılık tutulmuştur. Bunun fasıl ve maddelere ayrılması ve fasıllar arasında münakalesi kezalik İcra Vekilleri Heyetince yapılır.

MADDE 12 — İstanbul darülfünunu ile ona bağlı müesseselere ait bütün kanunlar ve hükümler 31 temmuz 1933 tarihinden itibaren mülgadır.

MADDE 13 — Bu kanun 1 haziran 1933 tarihinden muteberdir.

MADDE 14 — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Sıra № 251

Tekirdağ mebusu Cemil Beyin, Arzuhal encümeninin 14 ve 15 numaralı haftalık kararlar cetvelindeki jandarma zabitlerine ait kararların Umumî Heyette müzakerelerine dair 4/49 numaralı takriri ve mezkûr encümen mazbatası

20 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

Arzuhal encümeninin 14 ve 15 numaralı haftalık karar cetvelinde jandarma zabitanına ait olan kararların ruznameye alınarak birer birer müzakeresinin icrası için Arzuhal encümenine iadesini arz ve teklif eylerim.

Tekirdağ mebusu
Cemil

Arzuhal encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Arzuhal encümeni
Karar No. 2
Esas No. 4/49

30 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

Arzuhal encümeninin on dört ve on beş numaralı haftalık karar vetvellerinde jandarma zabitlerine ait olan kararların ruznameye alınarak birer birer müzakeresi için Arzuhal encümenine iadesi hakkında Tekirdağ mebusu Cemil Beyefendinin Yüksek Reisliğe vermiş olduğu takrir encümenimize tevdi kılınmakla Jandarma umum kumandanı Kâzım Paşa encümene davet edilerek mezkûr kararlara taallûk eden zabitlerin dosyaları ayrı ayrı tetkik ve icabı müzakere olundu.

Bu jandarma zabitleri Yüzbaşı Hüsnü, Salih ve Hasip Beyler olup bunlardan Hüsnü Beyin 1336 tarihinde ve Salih ve Hasip Beylerin de 1339 senesinde tekaüt edildikleri ve bilâhare bu tekaüt muamelelerinin hakka ve madelete uygun olmamasına mebni refedilerek kendilerinin tekrar tavzif ve şimdiye kadar da meslekte istihdam olundukları anlaşılmıştır. Zabitanın daime son sicilleri muteber ve haklarında bu siciller üzerinden muamele yapılması usul icabından olmakla mumaileyhimin tekrar tavziflerinden sonraki sicilleri birer birer tetkik edildikte: Bunların haklarında verilen notlar ve tutulan kayitlerin jandarma meslekinde istihdam için aranılan evsaf ve şeraiti tamamen haiz oldukları ve binaenaleyh sicillerinin her türlü şaibeden âri bulunduğu görülmüştür.

Zaten jandarma meslekinde bulunan zabitanın bir kaç sene mukaddem sicilleri dairesince birer birer tetkik edilerek bir çoklarının tekaüde sevkedildikleri halde bu zabitlerin mesleklerinde ipka edilmiş olmaları sicillerinin temizliğine delâlet ettiği gibi ipka edilen zabitler bilâhare staja tâbi tutulmuş ve bunda muvaffakiyet gösteremeyenler de ayrıca tekaüde sevkedilmiş oldukları halde mumaileyhimin yine mesleklerinde ipka edilmiş olmaları kendilerinin meslekî irfan ve ihtisasları dolayısile de istihdama şayan olduklarını bariz bir surette göstermekte ve binaenaleyh bu nokta üzerinde tevakkufu mucip bir cihet görülememektedir.

1076 numaralı kanunun bunlara ciheti taallûku olup olmadığı noktasına gelince; gerçi mezkûr kanunun 16 ncı maddesinde: « her ne suretlé olursa olsun ordudan ayrılanların muvazzaf sınıfa nakledilemeyeceği » yazılı ise de mezkûr on dört numaralı haftalık cetvelde münderiç 644 numaralı kararımızda da arzedildiği üzere bu hükmün « tahdidi sinne uğranması, mukavemeti bedeniyenin fikdanı ve sicil icabı » gibi kanunî sebep ve lüzumlara istinaden tekaütleri icra edilenlere şamil olması lâzımgelip yoksa haksız ve kanunsuz olarak tekaüt edilenlere işmaline encümenimiz

imkân bulamamaktadır. Çünkü bu hüküm, kanunsuz ve haksız yapılan muamelelere de teşmil edilecek olursa haksız ve kanunsuz yapılan muamelelerin tashihi cihetine gidilmeyeceğini ve bir mağdurun hakkı ihkak olunmayacağını kabul etmiş olmak lâzımgelip halbuki kanunların hak ve madelet mefhumları esasatına istinaden tanzim edilmiş olacağına ve vatandaşların her hangi bir surette uğrayacakları kanunsuz bir muameleden şikâyet hakları daima mahfuz ve onların bu mağduriyetleri tahakkuk ederse haklarının meydana çıkarılması tabiî bulunduğuna nazaran encümenimiz mezkûr 16 ncı maddenin başka suretle mütaleasının varit olmadığı kanaatindedir.

Binaenaleyh sicillen tekaüt edilmelerine imkân olmadığı gibi mezkûr kanunun çerçevesi dahiline de sığdırılamayan bu zabitlerin ancak Meclisi âlinin 694 numaralı kararının intişarından sonra ve sırf buna istinaden tekaüde irca edildikleri kumandan paşa tarafından beyan kılınmış olup mesele bu noktadan da tetkik edildikte: Mezkûr kararın mevcut ahkâm ve mevzuatın muhafazasına matuf ve onların tatbikını âmir olmasına ve bu zabitlerin yukarıda serdedildiği veçhile esasen tekaüt edilmelerinin bir isabete ve kanunî bir icaba müstenit olmadığı bu tekaüt muameleleri derakap refedilerek kendilerinin tekrar tavzif edilmiş olmalarile sabit ve bundan sonraki vaziyetleri ve sicillerinin temizliği de bunu müeyyit bulunmasına nazaran bu kararın onlara şümulü olmayacağı kanaatini encümenimiz muhafaza etmektedir.

Bu meseleye müteallik olan sair ahkâmın bu zabitlere tatbikını istilzam edip etmeyeceği meselesine gelince; bir kanunun ayrı bir sarahati ihtiva etmediği takdirde neşrinden sonraki zamana raci olması bir emri tabiî bulunmasına nazaran encümenimiz, daha evvelki hâdiseler hakkında o ahkâmın tatbikine imkân görmemekte ve binaenaleyh muahhar hükümlerin bu muamelelere tevfiki de doğru olmayacağı kanaatinde bulunmaktadır.

Esasen mumaileyhimden yüzbaşı Hasip Beyin tahdidi sin dolayısile yani kanunî bir zaruret ilcasile ahiren tekaüde sevkedilmiş olmasına nazaran evvelki tekaüt muamelesi keenlemyekün addedilerek şimdiye kadar muvazzafen istihdam olunan mumaileyhin 644 numaralı kararımızda yazılı olduğu veçhile bu günkü rütbesine göre ve bazı emsaline dairesince yapılan muamelelere kıyasen ve 1683 numaralı kanun ahkâmına göre yeniden tekaüdünün icrası ve Hüsnü ve Salih Beylerin ise tekrar hizmete alınmak suretile kanunî haklarının ihlâl edilmemesi muktazidir.

Jandarma kaymakamı Aziz ve yüzbaşı Macit Beyler hakkında Şûrayi devletin verdiği kararlarla mumaileyhimanın dosyaları da ayrıca tetkik edildikte: Aziz Bey hakkındaki karar, mumaileyhin filhal tekaüde ircaı lâzım geliyorsa yeni ahkâma göre tekaüt edilmesini mutazammın olup mumaileyh ordudaki alay kumandanından sicil almamış ve kumandanın da sicillen kendisinin tekaüde sevki cihetine gitmiş olduğu anlaşılmasına ve Macit Bey hakkındaki karar ise mumaileyhin vaziyetinin ıslahını müstelzim bir mahiyette olmasına nazaran Şûranın, hakka mevzuata ve noktai nazarımıza tevafuku itibarile, bu kararlarına encümenimiz de iştirak etmiş ve binaenaleyh bunların o suretle infazı lâzımgeleceğini mütalea etmekte bulunmuştur.

Yukarıda arzedildiği üzere gerek sicillerinin yolunda olmasına, gerek tekaütlerindeki haksızlıklar bilfiil sabit olarak şimdiye kadar mesleklerinde muvazzafan istihdam edilmiş bulunmalarına ve binaenaleyh bu vaziyetleri itibarile muahhar ahkâmın kendilerine tatbikine imkân bulunmamasına mebni mumaileyhim haklarında gerek encümenimiz tarafından gerek Devlet şûrasınca verilen kararların isabetine bir kat daha kâni olan encümenimiz bu kararların tadiline mahal ve imkân göremeyerek keyfiyeti Yüksek heyetin yüksek takdirine arzeyler.

Dahilî nizamnamemizin 57 nci maddesi hükmüne tevfikan yapılan bu mazbatamız Heyeti umumiyeye arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim kılındı.

Arzuhal E. Reisi		M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza	Aza
Rize		İstanbul	Muğla	Sıvas	G. Antep	Hakâri	G. Antep
Atıf		*M. Ziya*	*Nuri*	*Ziyaettin*	*Reşit*	*İbrahim*	*Şahin*
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza			
Yozgat	Bilecik	Bursa	Trabzon	Kayseri			
A. Cevdet	*Hayrettin*	*M. Fehmi*	*S. Sırrı*	*Ahmet Tevfik*			

Sıra № 261

Türkiyede Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki kanunun bazı hükümlerinin değiştirilmesine dair 1/698 numaralı kanun lâyihası ve İktısat ve Adliye encümenleri mazbataları

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Müdürlüğü
Sayı 6/1513

16-V-1933

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Türkiyede Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki 2007 numaralı kanunun bazı hükümlerinin değiştirilmesine dair hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 13-V-933 toplanışında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

Türkiyede türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki 2007 numaralı kanun ile takip edilen maksadın, Türkiyede iş sahasını mümkün olduğu ve faydalı görüldüğü kadar vatandaşlara hasretmek olduğu malûmdur. Neşrinden beri kanunun saydığı işlere yeniden hiç bir ecnebi girişememiş ve işlerini tasfiye edenlerin yerlerini de vatandaşlarımız tutmuştur. Millî emeği kabil olduğu kadar korumak ve millî kabiliyeti derece derece arttırmak gibi bir maksatla Büyük Millet Meclisince kabul edilmiş olan bu kanunun vatandaşlarımıza açtığı ve açacağı iş sahalarının ehemmiyetini lâyık olduğu veçhile takdir eden Cümhuriyet Hükûmeti bir taraftan vatandaşlarımızın görgü ve mümareselerini arttırmağa çalışırken, bir taraftan da bu günkü filî vaziyetin kendi insanî telâkkilerine ve umumî iktısadî zaruretlere uygun bir şekilde tasfiyesini düşünmekten hali kalmamıştır. Filhakika memleketimizde tutunan ecnebî iş sahiplerine birden yol vermenin memleketin iş kuvvetinde bir sarsıntı bırakmaması kabil olmayacağı gibi, bunun, işlerini terkedecek kimseleri pek müşkül bir vaziyete maruz bırakacağı da şüphesiz bulunmaktadır. Bütün cihanı saran iktısadî darlık içinde hepsi ile eyi münasebetler idame ettiğimiz memleketlerin esasen haylı kabarık bir yekûn tutan işsizlerine bir hamlede bir kütlenin daha iltihakına yol açmamağı ve bu hususta tedricî bir surette hareket etmeği insanî mülâhazalar itibarile muvafık görmekteyiz . Kaldıki, memleketlerinde yeniden bir vaziyet tesis etmeleri bu günkü umumî iktısadî vaziyete göre müşkül olan bu şahısların mühim bir kısmının işsiz güçsüz memleketimizde kalmaları da muhtemeldir. Bundan tevellüt edecek mahzurları da hesaba katmak icap etmektedir. Buna binaendir ki Cümhuriyet Hükûmeti 2007 numaralı kanunun esasını mahfuz tutarak intikal devresini mutedil bir had dahilinde genişletmeği muvafık görmüş ve kanunun 16-VI-933 tarihinden itibaren tatbıkı icap edecek hükümleri için iki senelik bir müddetin kabulü esasına müstenit olan merbut tek maddeden ibaret kanun lâyihasını Büyük Millet Meclisine takdim etmiştir.

Cümhuriyet Hükûmeti bu iki senelik müddet zarfında 2007 numaralı kanunun daha eyi ve salim bir tatbik göreceğine emin bulunmaktadır. Halkın ihtiyacını tazyik etmemek yeni sahalara daha tekemmül etmiş bir görgü ile girmek ve memleketimizde bir işe tutunmuş kimselerin işlerini daha kolay ve daha normal bir şekilde tasfiyelerine imkân vermek maksadile teklifi muvafık görülen bu kanunun Yüksek Meclisçe tasvibe şayan görüleceğinde şüphe edilmemektedir. Hükûmet kanunun tatbikını temin için talep ettiği bu iki senelik müddet zarfında vaziyeti icaplar dahilinde nazarı dikkate almak imkânını haiz olacak ve bu suretle 2007 numaralı kanun, vazıın hâkim yüksek maksatlarla mütenasip salim ve milli menfaat ve ihtiyaçlara uygun bir tatbik sahası bulacaktır.

İktısat encümeni mazbatası

T. B. M. M.
İktısat encümeni
Karar 33
Esas 1/608

24-V-933

Yüksek Reisliğe

Türkiyede Türk vatandaşlarına tahsis edilecek sanat ve hizmetler hakkındaki 2007 numaralı kanunun bazı hükümlerinin değiştirilmesi hakkında Başvekâletten gelerek encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası İktısat vekili Celây Bey hazır bulunduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Yeni lâyiha 2007 numaralı kanunun 5 inci maddesile Türk vatandaşlarına hasredilen sanat ve hizmetlerden ecnebilerin meni için kabul edilmiş bulunan müddetin sonu gelmekte ise de bu men'in büyle ani bir surette yapılmasında bazı güçlükler olacağı görülmesi üzerine müddeti dahi iki sene uzatarak bu müddet zarfında kanunun tedricen tatbikı için Hükûmete salâhiyet vermek esasını ihtiva etmektedir. Bu bapta gerek lâyiha esbabı mucibesinde verilen izahat gerek Vekil Beyden dinlenen malûmat encümenimizce tahdidin zarurî olduğuna ve yeni lâyihanın esas itibarile muvafık ve kabule şayan bulunduğuna kanaat husule getirmiş ve lâyiha aynen kabul olunmuştur.

Havalesi mucibince Adliye encümenine havale buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

İktısat En. Rs.	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza	Aza
Edirne	Ş. Karahisar	Afyon Karahisar	Zonguldak	İstanbul	Bursa	Bolu
Şakir	*İsmail*	*Akosmanzade İzzet*	*Ragıp*	*M. Yaşar*	*Dr. Rasim Ferit*	*Şükrü*

Adliye encümeni mazbatası

T, B. M. M.
Ad. encümeni
Karar № 33
Esas № 1/608

31-V-1933

Yüksek Reisliğe

Türkiyede Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki 2007 numaralı kanunun bazı hükümlerinin değiştirilmesine dair hazırlanan kanun lâyihası Başvekâletin 16-V-1933 tarih ve 6/1513 numaralı tezkeresile Adliye encümenine tevdi olunmakla İktısat

vekili Celâl Beyin huzurile tetkik ve müzakere olundu:

2007 numaralı kanunla memlekette Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetleri bu kanunun neşri tarihinde yapmakta olan ecnebilerin bir sene içinde bu sanatı terketmeleri mezkûr kanunun 5 inci maddesinde yazılı isede esbabı mucibe lâyihasında tafsil ve izah olundugu üzere bu müddetin bitmesine pek az zaman kalmış olduğundan kanunda sayılı hizmet ve sanatlarla iştigal eden ecnebilerin çekilmesinin memleket için iş kuvvetinde bir sarsıntı bırakması ihtimalile beraber bu ecnebilerin memleketi terketmeyerek işsiz bir halde kalmalarının tevlidi melhuz zararı ve kendi memleketlerine gitmeleri halinde de umumî iktısadî zaruretler noktasından kanun hükmünün biraz daha uzun zaman içinde tedrici bir surette tatbik edilmesindeki faydalar teklif edilen kanun lâyihasının tanzimine saik olduğu anlaşılmış olmakla lâyihanın esas itibarile kabulü encümence kararlaştırılmıştır.

Müzakere sırasında lâyihada kabul edilen iki sene müddet içinde yeniden Türk vatandaşlarına tahsis edilen hizmet ve sanatları ecnebilerin hariçten gelerek yapabilmelerine mâni olacak lâyihaya bir hüküm konması mevzubahsedilmişsede esasen 2007 numaralı kanun neşri tarihinden muteber olduğuna göre o tarihten itibaren Türk vatandaşlarına tahsis edilmiş olan sanatları hariçten gelecek yabancıların yapmalarına imkân olmadığı ve ancak kanunun neşri zamanında bu sanatlarla meşgul olanların bir sene içinde bu hizmet ve sanatları bırakmaları lâzımgeldiği ve tatbikatta da bu suretle hareket edildiği ve düşünülen tarzda dışarıdan gelen yabancılara tahsis edilen sanatları yapmalarına müsaade edilmediği izah olunmuş ve lâyihaya başkaca bir kayit konmasına lüzum görülmemiştir

Lâyihanın birinci maddesi bu kanunun tanzimine saik olan maksadı daha açık ifade etmek üzere yazılış tarzı değiştirilmiştir.

Lâyihanın tercihan ve müstacelen müzakere ve kabul buyurulması hususunun Heyeti umumiyeye arzına encümenimizce ittifakla karar verilmiştir. Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Ad. En. Rs.	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza
Manisa	Kocaeli	Yozgat	Trabzon	Antalya	Kayseri
Mustafa Fevzi	*Salâhattin*	*A. Hamdi*	*Ragıp*	*Numan*	*Sait Azmi*
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
Erzincan	Kars	Konya	Kocaeli	Antalya	Tokat
Abdülhak	*Nazif*	*Ş. Sırrı*	*Ragıp*	*Haydar*	*Nâzım*

HÜKÛMETİN TEKLİFİ

Türkiyede Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki 2007 numaralı kanunun bazı hükümlerini değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1 — 2007 numaralı kanun ile Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetlerden ecnebilerin el çekmeleri mezkûr kanunun beşinci maddesinde yazılı müddetin bitmesinden itibaren iki senelik bir müddet içinde temin edilir. Bu müddet içinde kanunda yazılan işlerden hangilerinin hangi tarihten itibaren ecnebiler tarafından görülemeyeceği İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılır.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

13 - V - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İsmet	*Y. Kemal*	*Zekâi*
Da. V.	Ha. V. V.	Ma. V.
Ş. Kaya	*Ş. Kaya*	*M. Abdülhalik*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Dr. R. Galip	*Hilmi*	
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. Refik	*Ali Rana*	*Muhlis*

İKTISAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

Türkiyede Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki kanunun bazı hükümlerinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Aynen

MADDE 2 — Aynen

MADDE 3 — Aynen

ADLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Türkiyede Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki 2007 sayılı kanunun bazı hükümlerini değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1 — 2007 sayılı kanun ile Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetlerden yabancıların el çekmeleri mezkûr kanunun beşinci maddesinde yazılı müddetin bitmesinden itibaren iki sene içinde temin edilir.

Bu müddet içinde kanunda yazılan işlerden hangilerinin hangi tarihten itibaren yabancılar tarafından yapılamayacağı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılır.

MADDE 2 — Hükûmetin teklifi aynen.

MADDE 3 — Hükûmetin teklifi aynen

Sıra № 279

Afyondan istihsal olunan uyuşturucu maddeler inhisarı hakkında 1/42 numaralı kanun lâyihası ve Sıhhat ve içtimaî muavenet encümeni mazbatasile uyuşturucu maddeler inhisarı hakkında 1/699 numaralı kanun lâyihası ve Sıhhat ve içtimaî muavenet, İktısat ve Adliye encümenleri mazbataları

Afyon istihsal olunan uyuşturucu maddeler inhisarı hakkında 1/42 numaralı kanun lâyihası ve Sıhhat ve içtimaî muavenet encümeni mazbatası

T. C.
Başvekâlet
Muamelât müdürlüğü
Sayı: 6/824

23 - III - 1931

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Afyondan istihsal olunan uyuşturucu maddeler inhisarı hakkında İktısat vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 22 - III - 1931 tarihli içtimaında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Uyuşturucu maddeler inhisarı hakkındaki kanunun esbabı mucibe lâyihası

Tıbbî ihtiyacat ve umumî sıhhat itibarile uyuşturucu maddelerin ilâç olarak istimali ne derece elzem ise bunların keyif için kullanılması halinde maddî, fikrî ve ahlâkî hayat üzerinde sebep oldukları korkunç tahribatın önüne geçmek meselesi de o derece ehemmiyetle takibe şayandır.

Bu maksatla bütün Devletler, tıbbî ihtiyaçların fevkindeki istihsalât ve imalâtı durdurmak ve esaslı bir murakabe teminile alım satımı bir çok şartlar ve kayitlere bağlamak üzere muhtelif tarihlerde konferanslar akteylemişler ve beynelmilel mukavelelerle mütekabil taahhüdat altına girmişlerdir.

Cemiyeti akvamın, bu işle uğraşan komitesi mütemadiyen tetkikatını tevsi ile yeniden yeniye bir çok kararlar alınmak için teşebbüsatta bulunmuş ve 1931 senesi mayıs ayı zarfından Cenevrede bir konferans aktini temin eylemiştir. Bu konferansın mevzu ve hedefi uyuşturucu maddelerin imal ve istihsalini ancak ihtiyacatı tıbbiyeye kifayet edecek bir miktara indirmek ve kaçakçılığın meni için beynelmilel şiddetli tedbirler alınmasını temin ve bütün dünyadaki imalâtı müstahsil ve âmil memleketlerin imalâthaneleri miktar ve nisbetine göre taksim ve tevzi eylemekten ibarettir.

Son zamanlarda bizde de bu gibi maddelerin istihsaline başlandığı cihetle memleketimizin bu beynelmilel harekât ve teşebbüsata bigâne kalması ve bu maddeler üzerinde sıkı bir kontrol

temin edilmemesi efkârı ammede gayrimeşru yollarla bu maddelerin ticaretine ve kaçakçılığa müsaade olunduğu şeklinde haksız bir fikir ve kanaatin tahassülüne sebep olmaktadır. Hem bu zehabı izale etmek ve hem de en mühim bir ihraç maddemiz müstekkatının daha emniyetli ve meşru şekiller altında ticaret ve sürümünü temin eylemek ve beynelmilel mukarrerat ile hem ahenk olmak üzere bazı tedabir alınmasına lüzum hâsıl olmuştur.

Her ne kadar 1928 senesinde uyuşturucu maddeler hakkında bir kanun neşrolunmuş ise de bu kanun ile memleket dahilindeki imalât ve satışlara ve memleket ahalisinin hayat ve sıhhatini muhafazaya matuf tedabir temin olunmadığı gibi haricî satışlarda da kaçakçılık vaziyeti haricinde diğer Devletlerce müttehaz usullere muvafık bir satış imkânı ihzar edilememiştir.

Bu vaziyetin devamı, gerek dahilî satışlarda tam bir murakabenin temin edilememesi itibarile sıhhati umumiyeyi tahdit noktasından ve gerek hariçte de vergi almak maksadile Hükûmetin kaçakçılığa müsaade ettiği yolundaki aleyhdarlarımızın propagandalarının temadisine meydan vermesi cihetinden şayani tecviz görülemediği cihetle uyuşturucu maddeler imalât ve satışının Devlet inhisarı altına alınması zarurî ve faydalı addedilmiştir.

Maruz sebeplere müstenit tanzim kılınan lâyihai kanuniye rapten arz ve takdim kılınmıştır.

Sıhhat ve içtimaî muavenet encümeni mazbatası

T. B. M. M.
S. İ. M. Encümeni
Karar No. 2
Esas No. 1/42

29 - V - 1931

Yüksek Reisliğe

Heyeti umumiyeden muhavvel uyuşturucu maddelerin inhisarı hakkındaki kanun lâyihası encümenimizin 23 mayıs 1931 tarihli içtimaında müzakere edildi.

Hükûmetin esbabı mucibe lâyihasında tafsilâtile arzedildiği veçhile mezkûr mevaddın istihsal, imal ve füruhtu memleketin ve alelûmum beşeriyetin sıhhati umumiyesile alâkadar olduğu cihetle kanun bu noktai nazardan tetkik edilmiş ve bu hususun temini için murakabenin takviyesi zarurî görülmüş olduğundan kanun heyeti umumiyesi itibarile kabul edilerek maddelere geçilmiştir.

Birinci madde maksadın vuzuh ile ifadesi ve fennin muktaziyatına tevafuku noktai nazarından tadil edildiği gibi mezkûr maddenin sonuncu fıkrası da ikinci madde olarak tedvin ve Hükûmetin ikinci maddesi üçüncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Esrar (kannabis indika) denilen nebattan istihsal olunmakta ve işbu cevherin tababette istimali günden güne tenakus etmekte bulunduğundan mezkûr nebatın zerinde faydadan ziyade zarar mülâhaza edilmiş ve bu suretle munhasıran mezkûr nebatın zeri menedilerek madde ona göre tadil edilmiş ve Hükûmetin beşinci maddesi altıncı madde olarak tesbit edilmiştir.

Yedinci maddede tatbikat için yapılacağı zikredilen nizamnamede ithal ve ihracatın ne suretle icra edileceğinin ve bu hususta verilecek vesikaların hangi makam tarafından ita olunacağının sarahatle ifade edilmesi encümenimizce bilhassa mühim telâkki edilmiş ve diğer maddeler aynen kabul edilmiş olmakla Heyeti umumiyeye arzolunmak üzere Riyaseti Celileye takdim olunur.

Sıhhiye En. Rs.	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza
Erzurum	Aydın	Muğla			Denizli
Dr. Ahmet Fikri	*Dr. Reşit Galip*	*H. Nuri*	*Dr. H. Sinasi*	*Dr. M. Refik*	*Dr. Kâzım*

Aza
Dr. Emin Cemal

HÜKÛMETİN TEKLİFİ	SIHHAT VE İÇTİMAÎ MUAVENET ENCÜMENİNİN TADİLİ
Uyuşturucu maddelerin inhisarı hakkında kanun	
MADDE 1 — Ham afyondan istihsal olunan tıbbî afyon, morfin, diasetil morfin (heroin) ve kokainin bütün milhleri ve morfin nisbeti ne olursa olsun kokaini muhtevi bilûmum müstahzaratın ve âtiyen uyuşturucu maddeler meyanına ithaline Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletince lüzum gösterilecek cisimlerin Türkiye Cümhuriyeti dahilinde istihsal, imal ve bunların ihracı ve hariçten celp ve ithali Devlet inhisarı altındadır. Bu maddelerin memleket dahilinde satışı hususî kanunları ahkâmına tevfikan teessüs etmiş eczaneler ve ecza tacirleri marifetile yapılır.	**MADDE 1** — Ham afyondan imal edilen tıbbî afyon ve diğer müstahzaratının ve morfin ve heroin (di asetil morfin) ve emlihası ve bunları ne nisbette olursa olsun ihtiva eden bütün müstahzaratın ve ileride Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâleti tarafından uyuşturucu maddeler sınıfına ithal edilecek maddelerin imal, istihsal, ithal, ve ihracı Devlet inhisarı altındadır. Kokain ve emlihası ile ne nisbette olursa olsun, bu maddeyi ihtiva eden müstahzarların ithal ve satışı dahi bu hükme tâbidir.
	MADDE 2 — Birinci maddede zikredilen cisimler hususî kanunlarına tevfikan teessüs etmiş eczanelerle ecza ticarethanelerinden başka yerde satılamaz.
MADDE 2 — Ham afyonun zeri, istihsali ve ihracı bu kanun hükümlerine tâbi değildir.	**MADDE 3** — Aynen. (Hükûmetin 2 inci maddesi)
MADDE 3 — Esrar istihsal olunan nebatatın zeri, Hükûmetten izin alınmasına bağlıdır. Müsaadesiz zeriyat yapanların mezruatı kal ve imha olunur. Mütecasirleri bu kanunun beşinci maddesi hükmüne göre tecziye olunurlar.	**MADDE 4** — Munhasıran esrar istihsaline yarayan nebatın (Kannabis indika) zeri ve esrar istihsali memnudur. Bu hükme muhalif hareket edenlerin mezruatı veya istihsal ettikleri esrar imha olunur ve haklarında bu kanunun 6 ıncı maddesi mucibince takibat yapılır.
MADDE 4 — Bu gün memlekette bulunan ve uyuşturucu maddeler istihsal ve imal eden fabrikalar ve imalâthaneler sahipleri bu kanunun neşri tarihinden itibaren altı ay içinde mevcut stoklarını tasfiyeye mecburdurlar. Bu tasfiye, meri usulleri dairesinde diğer memleketlere ihraç etmek ve Hükûmetin mezuniyetile birinci maddenin son fıkrasında beyan edilen eczaneler ve ecza tacirleri marifetile dahilde satılmak suretile yapılır. Altı ay nihayetinde ellerinde kalacak olan uyuşturucu maddeler Hükûmete devrolunur. Hükûmet tarafından satıldıkça parası sahiplerine verilir.	**MADDE 5** — (Hükûmetin 4 üncü maddesi)
MADDE 5 — Bu kanun hükümlerine mugayir olarak uyuşturucu maddeler imal edenlerin fabrika ve imalâthaneleri kapatılarak makine ve alât ve edevatı zaptolunur. Ayrıca yüz liradan bin liraya kadar ağır para cezası ve üç aydan	**MADDE 6** — Aynen (Hükûmetin 5 inci maddesi)

iki seneye kadar hapis cezasına hükmolunur.

MADDE 6 — 1369 numaralı uyuşturucu maddeler hakkındaki kanunun bu kanuna mugayir hükümlerile keza bu kanuna muhalif diğer bilûmum ahkâm mülgadır.

MADDE 7 — Bu kanunun tatbikını gösterir bir nizamname yapılır.

MADDE 8 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 9 — Bu kanunun hükümlerini tatbik ve icraya Adliye, Dahiliye, Maliye, İktısat ve Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilleri memurdur.

22 - III - 1931

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.
İsmet	*Yusuf Kemal*	*Zekâi*	*Ş. Kaya*
Ha. V.	Mal. V.		Mf. V.
Dr. T. Rüştü	*M. Abdülhalik*		*Esat*
Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V.	
Hilmi	*M. Şeref*	*Dr. Refik*	

MADDE 7 — Aynen (Hükûmetin 6 ıncı maddesi)

MADDE 8 — Aynen (Hükûmetin 7 inci maddesi)

MADDE 9 — Aynen (Hükûmetin 8 inci maddesi)

MADDE 10 — Aynen (Hükûmetin 9 uncu maddesi)

Uyuşturucu maddeler inhisarı hakkında 1/699 numaralı kanun lâyihası

T. C.
Başvekâlet
Muamelât müdürlüğü
Sayı: 6/1509

16 - V - 1933

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Uyuşturucu maddeler inhisarı teşkili hakkında İktısat vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 13 - V - 1933 toplanışında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası ile esbabı mucibe mazbatası Yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

« Uyuşturucu maddeler inhisarı kanunu » esbabı mucibesi

Afyon memlekete temin ettiği para itibarile, tütün, üzüm, pamuk ve fındıktan sonra gelen en ehemmiyetli maddedir. Afyon «haşhaş» ziraati memleketin muhtelif mıntakalarında yapılmaktadır. Başlıca ekim mıntakaları ehemmiyet sırasile aşağıdaki tasnifte görülebilir:

Afyon, Kütahya, Eskişehir, Malatya, Isparta, Burdur, Amasya, Şebin Karahisar, Tokat, Balıkesir, İzmir, Bilecik, Bursa, Denizli, Eşme, Aydın, Demirci.

Bu mıntakalarda afyon zeriyatile meşgul Türk çiftçisinin adedi 150 - 200 bin arasındadır. Müstahsillerin adedi itibarile afyon ekenler, tütün ekenlerden elli bin kişi fazladır.

Çiftçi başına istihsal miktarı 50 dirhemle altı okka arasında değişir. Bu miktar vasatî olarak çiftçi başına iki buçuk okkadır. Küçük müstahsiller tarafından bu suretle elde edilen afyonlar dahilî piyasa ve pazarlarda küçük türk tacirleri tarafından toplanır. Bu tacirlerin adedi bine yakındır. Küçük türk tacirleri tarafından perakende suretile toplanan afyonlar büyük merkezlerde, bilhassa Afyon Karahisar, İstanbul, İzmirde büyük toptancı tacirlere satılır. Bunlar da iptidaî tasnife tâbi tutarak ihracatçılara satarlar. Türk afyonlarını ihraç edenler 8 - 10 büyük ticaret müessesesinden ibarettir.

Türkiyenin afyon ihracatı harbi umumiden evvel Makedonya dahil olduğu halde 8 - 10 bin sandıktı. Fakat harbi umumiden sonra bir miktar düşmüştür. Afyon yalnız ihraç olunur bir metadır.

Türkiye afyon istihsali bir seneden diğer seneye değişmektedir. İstanbul ticaret borsası yıllığına nazaran afyon rekoltesi 1927 senesinde 112 bin kilo, 1928 senesinde 330, 1929 da 190, 1930 da 660, 1931 de 430 bin kilodur. Ayni senelerin vasatî afyon fiatlerile hesap edildiği takdirde Türkiye afyon rekoltesinin kıymeti beş sene zarfında asgarî üç, azamî dokuz milyon lira, vasatî olarak ta 5,5 milyon liradır.

Afyon, mahsulâtı ziraiyemiz arasında ilk idrak edilen bir maddedir. Bu sebepten köylü afyonu derhal paraya tahvil ederek bundan sonra gelecek mahsulâtın idrak masraflarını karşılar ve bu surette kendisine ayni sene mahsulünden bir işletme sermayesi temin eyler.

Türk afyonunun hariçte iki piyasası vardır:

1 - Mualecatı tıbbiye imalinde afyonu iptidaî madde olarak istimal eden Avrupa ve Amerika piyasası,

2 - Afyonu mükeyyefat maddesi olarak mubayaa eden ve satan Cenubî Asya ve Aksayi Şark piyasaları.

Avrupa piyasası: Almanya, İsviçre, Fransa, İngiltere, Hollanda ve Belçikada çalışan (afyon müştakkat ve mürekkebatı) fabrikalarıdır. Bunlar son bir kaç seneden beri sıkı bir anlaşma ile piyasaya hâkim bir vaziyette bulunmakta ve fiatları tayin etmektedirler.

Asya piyasası: Afyon müştakkatı imal eden Japonya istisna edilirse, mükeyyefat nevinden

afyon üzerine çalışır, başlıca satıcılar Çin, İran, Hindi Çini ve Efganistandır. Türk afyonları için bu piyasalara ve bilhassa Singapor, Kormoz, Hindi Çini afyon inhisar idarelerine satış imkânları vardır.

Afyona müteallik ticarî hususatın ehemmiyetli olanlarına mütedair berveçhi balâ izahattan sonra afyonun beynelmilel hukukî vaziyetine müteallik hususatı atiye serdolunur.

23 ikinci kânun 1912 tarihli Lâ Haye beynelmilel afyon mukavelenamesile işbu mukavelenin 1914 tarihli protokolu ve müteakiben 1925 tarihinde aktedilmiş olan Cenevre mukavelenamesine şimdiye kadar elliyi mütecaviz Hükûmet iştirak eylemiştir.

Lozan muahedesinin yüzüncü maddesinin 9 uncu fıkrası mucibince Türkiye Lâ Haye mukavelenamesine dahil bulunmağa müteahhittir. Türkiyede afyon hakkındaki ahkâm ile bu mukavelenameler arasındaki münasebatın tebarüzü için gerek Lâ Haye, gerek Ceenvre mukavelelerinin esaslı hükümleri şu surette telhis olunur:

Lâ Haye mukavelesi — Ham afyon istihsal ve tevzii murakabe edilerek ithalât ve ihracat mahalleri tahdit olunacaktır. Ham afyon ithalini men eden memleketlere ihracat yapılmıyacaktır. Bu ithalâtı tahdit eden memleketlere ihracat murakabe edilecektir. Ham afyon ihracatı, usulü dairesinde müsaade alan eşhas tarafından yapılacak ve koliler üzerine işaret konacaktır.

Müstahzar afyonun ithal ve ihracı men edildiği gibi imal, dahilî ticaret ve istimalinin tedricen kaldırılmasını temin edici tedabir ittihaz olunacaktır. İhracatı men edemeyecek memleketler, bunu mümkün olduğu zaman yapacak ve ithalâtı men etmiş veya men arzusunda bulunmuş olan memleketlere, ihracat yapmamak ve ihracatı tahdit etmek ve kolilere işaret koymak ve ihracatı yalnız bu hususta mezuniyet alan eşhasa yaptırmakla mükellef tutulacaklardır.

Tıbbî afyon, morfin, kokain ve emlâhının imali, satış ve istimali meşru maksatlara inhisar ettirilecek ve bu maddelerin ithal, tevzi, imal ve ihracatı ile meşgul olanlar ile bu mahaller murakabe edilecektir. Bu maddelerin imal ve ithali müsaade alan eşhas tarafından yapılacak ve ihracında da mallar munhasıran ithalâtçı memleketteki ahkâma nazaran müsaadeyi alan eşhasa gönderilecektir.

Cenevre mukavelesi — Cenevre mukavelesine nazaran afyon ham ve tıbbî olarak iki kısma ayrılmıştır. Ham afyon ve kuka yapraklarının ihraç ve ithal mahalleri tahdit ve ham afyon istihsal, tevzi ve ihracı murakabe edilecektir. Ham ve tıbbî afyon, kokain, morfin ve saire afyon müstahzaratının imal, ithal, satış tevzi ve ihracı yalnız tıbbî ve ilmî maksatlara inhisar ettirilecektir.

Bu maddelerin imal, ithal, furuht, tevzi ve ihracı ile uğraşanlar ve binaları murakabe edilerek, bu işlerle uğraşacaklar müsaade istihsal etmek ve defter tutmakla mükellef olacaklardır. Mukavelenamede umumî hükümler tevsi edilerek cezaî hükümler memnuiyete riayet etmeyenlerin mallarının musaderesini, diplomasi tarikile halledilemeyen mesailin Cemiyeti Akvamın tayin edeceği bir teknik büro tarafından halledilmesini ve bu suretle de halledilemeyen ihtilâfların La Haye divanına tevdiini temin eder hükümler ilâve olunmuştur.

Daimî merkez komitesi, müstahsil, âmil ve müstehlik memleketlerin bu işlerden anlayan ve memuriyeti hasebile mensup olduğu Hükûmetin tesiri altında kalmayacak zevattan Cemiyeti Akvamca tayin edilecek sekiz kişiden teşekkül edecektir.

Cemiyeti Akvam komitenin faaliyet ve istiklâli için tedabir ittihaz edeceği gibi, komitenin bir memlekette gayrimeşru bir ticarete merkez olmak tehlikesini görmesi üzerine talep edeceği izahatın verilmesini de temin edecektir. Âkitler hiç bir taahhüdü tazammun etmemek üzere her sene sonunda ithal edecekleri afyonun muhammen kıymetini komiteye bildireceklerdir.

Balâda kısaca beyan olunan afyonun (ticarî) ve hukukî vaziyetleri esas ittihaz olunarak bir afyon inhisarı kanunu vücude getirilmiştir.

Gerek ham afyon mürekkebat, müstekkat ve müstahzaratına müteallik ticareti sıkı bir murakabe altında bulunduran beynelmilel mukavelelerin tevlit ettiği zaruretler ve gerekse ham afyonu maddei iptidaiye olarak kullanılan fabrikaların pek sıkı bir ittihat altında çalışmaları afyon ihracatımızdan azamî faideyi temin ve bu madde hakkında beynelmilel sahada gösterilen azamî hassasiyeti tatmin için afyon ticaretinin inhisar altına alınması mecburiyetini tevlit eylemiş ve bu

maksatla 2061 numaralı afyon yetiştiriciler satış birliği hakkındaki kanun neşredilmişti.

Ancak işbu kanunun neşrinden sonra afyon müstahsil ve tacirleri tarafından yapılan müteaddit müracaatler üzerine mevzuun yeniden esaslı bir tetkika tâbi tutulması zarureti hâsıl olmuş ve işbu tetkikat neticesinde aşağıda arzolunan vaziyet tesbit edilmiştir.

Afyonun haricî ticaretini ve 200 bine yakın afyon müstahsilinin menafiini korumak maksadile tedvin olunan (2061) numaralı kanuna göre Türkiyede afyon eken bütün çiftçiler birliğin tabiî azasıdır. Memleketimize gerek ziraî ve gerek ticarî işlerde iştirak ve teşriki mesai fikri henüz iptidaî halde bulunduğundan ve kooperatifçiliğin teşkilâtı ancak bir kaç senelik tecrübeye sahip olduğuna göre Türkiyenin pek geniş ve dağınık mıntakalarına serpilmiş olan afyon müstahsillerini bir istihale devrinden geçmeksizin muazzam birlik teşkilâtına bağlamak fevkalbeşer mesai sarfını istilzam edecektir.

Bu teşekkül faaliyete geçtiği takdirde azaların mal teslimatını, beher azaya müteallik satış bedellerini tahakkuk ettirmek ve bu hususlara müteallik hesapları haksızlık ve şikâyata mahal bırakmaksızın muntazaman tutmak pek geniş bir memur kadrosile kabildir. Bundan maada afyonun beynelmilel ticareti ihtiva ettiği morfin derecesile yapıldığından memleketin mühim mıntakalarından müteaddit tahlil lâboratuarları tesis etmek lâzımdır. Aksi halde köylü hakkının ziyaa uğraması mümkündür. Halbuki memleketimizde bu nevi tesisat henüz vücude getirilmemiştir. Mevcut vesait ancak İstanbul ve İzmir gibi iki büyük merkezde bu gibi tahlilâtın yapılmasına müsaittir. Birlik, kanunu mucibince, köylünün mahsulünü mubayaa etmek mecburiyetindedir. Türkiyenin afyon istihsali kıymeti vasat bir hesapla 5,5 milyon lira tahmin edildiğine ve köylü tarafından yapılan teslimat bir iki okka gibi küçük miktarlar üzerinden vukubulacağına göre birlik her sene köylüye küçük küçük miktarda fakat mecmu itibarile mühim bir yekûn tutan avanslar vermeğe mecbur olacaktır.

Halbuki yine kanun mucibince birliğin kredi ihtiyacını temin ile mükellef bulunan Ziraat bankası bunun pek dunundaki bir parayı bile temin edemeyecek vaziyette olduğu sabit olmuştur. Binaenaleyh kooperatif teşkilâtı ve kredi meseleleri sağlam esaslara istinat ettirilmeden afyon yetiştiricileri kanununun şekli hazırı ile tatbikında müşkülât mütalea olunduğundan işbu kanunun ilgasile tatbikatta daha amelî esasları ihtiva eden merbut lâyihai kanuniyenin tanzimine zaruret hâsıl olmuştur.

Sıhhat ve içtimaî muavenet encümeni mazbatası

T. B. M. M.
S. İ. M. Encümeni
Karar No. 7
Esas No. 1/699

23 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

Uyuşturucu maddeler inhisarı teşkili hakkında İktısat vekilliğince hazırlanıp Başvekâleti Celilenin 16 mayıs 1933 tarihli ve 6/1509 numaralı tezkeresile gönderilen ve encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası müzakere olundu.

Lâyihanın encümenimizin ihtisasına taallûk eden maddeleri tetkik olunarak muvafık görüldüğü, yalnız sekizinci madde hükmünce teşkil olunacak idare meclisinin, sıhhî ve fennî meselelerle çokça iştigal edeceğine mebni Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğinden bir yerine iki aza tayini daha uygun olacağı düşünüldüğünden bu maddenin o suretle değiştirilmesi ve birinci maddenin bir iki kelimesinin düzeltilmesile kanun lâyihasının kabulüne karar verildiği arzolunur.

S. İ. M. E. Reisi	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza
Erzurum	Bursa	Antalya	Balıkesir	Muğla	Bolu
Dr. Ahmet Fikri	*M. Dr. Refik*		*Muzaffer*	*Dr. Kâzım*	*Dr. Emin Cemal*

Aza	Aza	Aza
Erzurum	Manisa	Muğla
Dr. H. Şinasi	*Dr. Saim*	*H. Avni*

İktısat encümeni mazbatası

T. B. M. M.
İktısat encümeni
K. No. 39
E. No. 1/699, 1/42

31 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

Uyuşturucu maddeler inhisarı hakkında Başvekâletten gelerek encümenimize havale edilen kanun lâyihası Sıhhat ve içtimaî muavenet encümeni mazbatasile birlikte tevdi edilmekle 31 mart 1931 tarihli ve 65/824 numaralı Başvekâlet tezkeresile Büyük Meclise takdim edilerek Muhtelit encümenimize havale buyurulmuş ve bu meyanda encümenimize gelmiş olan ayfondan istihsal olunan uyşturucu maddeler inhisarı hakkındaki kanun lâyihasile birleştirilerek İktısat vekili Celâl Bey hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Ötedenberi Hükûmetçe ittihaz ve ilân olunan ve Büyük Meclisin tasvibine iktiran eden prensiplere muvafık olmak itibarile lâyiha heyeti umumiyesile encümenimizce kabule şayan görülmüş ancak sırasile maddelerinde arzedilecek bazı tadilât yapılmıştır.

Lâyihanın birinci maddesi Sıhhat ve içtimaî muavenet encümenince yapılan tadilât dahilinde yalnız ibareye ait bazı değişikliklerle kabul edilmiştir.

İkinci madde kezalik hüküm itibarile aynen kabul edilmiş olup yazıda bazı değişiklikler yapılmıştır.

Üçüncü madde — Muhtelif fıkraları havi olup bunlardan A, B, C, D ve H fıkraları aynen kabul edilmiş yalnız D fıkrasma inhisarın ahara devri veya işletmesine iştirak ettirilmesi caiz olmayacağını göstermek üzere bir hüküm ilâve olunmuştur.

D fıkrasında afyon fiatının tayininde müstahsillerin menfaatlerinin de gözetileceği yolunda bir hüküm konduğu gibi G fıkrasında da ankonsinyasyon satışlardan alınacak masraf ve komusyonun tavzihi yolunda bazı kayitler konmuştur.

Dördüncü madde aynen kabul edilmiştir.

Beşinci madde — Afyon ziraatinin tahdidi hükmünü havi olup bu maddede tahdidin hiç bir tereddüde meydan vermeyecek surette ilânı ve afyon ekenlerin beyanname muamelelerinin basitleştirilmesini ve bu beyannamelerin pul külfetinden kurtarılmasını temin edecek hükümler konmuştur.

Altıncı madde ibare değişikliklerile ve yedinci madde aynen kabul edilmiştir.

Sekizinci madde Sıhhat ve içtimaî muavenet encümenin tadili veçhile ve 9, 10 uncu maddeler aynen kabul edilmiştir.

Lâyihanın on birinci maddesi tahsis edilen iptidaî sermaye bütçeden verilinceye kadar istikraz ile temin edileceği yolunda bir kayit ilâvesile kabul edilmiş on ikinci madde lâyihanın 13 ve 14 üncü maddeleri birleştirilerek ibareye ait bazı kabul edilmiş, on ikinci madde lâyihanın 13 ve cü madde lâyihanın on beşinci maddesi olarak aynen, on dördüncü madde de lâyihanın on ikinci maddesine inhisar idaresi safi kârından ayrılacak ihtiyat akçesi sermayenin yüzde ellisine baliğ olduktan ve amorti tamamlandıktan sonra afyon ekenlere verilecek avans ve afyon ekim sigortası muamelelerinde kullanılmak üzere İnhisar idaresinde ayrı bir hesapta muhafaza edileceği yolunda bir hüküm ilâvesile kabul edilmiştir.

15 - 16 - 17 - 18 - 19 uncu maddeler lâyihanın 16 - 17 - 18 - 19 - ve 20 nci maddelerine mütenazır olarak kabul edilmiş, yalnız on yedinci maddede ihtisas mahkemelerinin salâhiyeti 16 ncı

maddede yazılı suçlara hasredilmiştr.

Yirminci madde lâyihanın üçüncü muvakkat maddesine mütenazırdır. Yirmi birinci madde nizamname yerine talimatname kabul edilmek suretile yirmi ikinci madde muvakkat ikinci madde hükmünün bu madde başına konması suretile kabul olunmuştur.

23 üncü madde usule müteallik olup kanunda bir çok hususat İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetine terkedilmiş olmak itibarile bu maddede ona göre tadilât yapılmıştır. Muvakkat madde beyanname müddeti on beş güne indirilmek suretile ve ibarede bazı değişiklikler yapılarak kabul edilmiştir.

Bu maruzat dahilinde hazırlanmış olan kanun lâyihası havalesi mucbince Adliye encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

İk. E. Reisi	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza
Edirne	Ş. Karahisar	A. Karahisar	Mardin	Zonguldak	Bursa
Şakir	*İsmail*		*Ali Rıza*	*Hasan*	*Dr. R. Ferit*
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	
Bolu	İstanbul	Eskişehir	İzmir	Amasya	
Şükrü	*H. Vasıf*	*Emin*	*M. Sadettin*	*Esat*	

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye encümeni
Karar No. 31
Esas No. 1/42,699

29 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

Uyuşturucu maddeler inhisarı teşkili hakkında İktısat vekâletince hazırlanıp Başvekâletin 16 - V - 1933 tarih ve 6/1509 numaralı tezkeresile Adliye encümenine havale edilen kanun lâyihası Sıhhat ve içtimaî muavenet ve İktısat encümenlerinin tadilleri ve mazbatalarile birlikte İktısat vekili Celâl Beyin huzurile tetkik ve müzakere olundu:

Afyonun memleket mahsulâtı arasında mühim bir mevki işgal etmesi ve bu maddenin umumî sıhhat üzerindeki tesiratı itibarile beynelmilel bir takım tedbirlere tâbi olması ve Hükûmetimizin 1912 Lâhey afyon mukavelenamesine iştiraki sebebile bir takım muahede ve protokollara Devletler arasında uyuşturucu maddeler hakkında ittihaz edilmiş usul ve kaidelere Hükûmetimizce de riayet edilmesi lüzumu noktalarile afyonun zeri hususunun Hükûmetçe tayin olunacak mıntıkalara hasrı halkın istifadesini temin yolunda iyi bir tedbir olarak telâkki edildiği gibi yabancı memleketlere ihracı hususunun teşkil edilecek bir inhisar idaresine verilmesi hem müstahsillerin menfaatleri noktasından iktısadî faydayı ve hem de beynelmilel tedbirlerin intizamla murakabe ve teminini kâfil bulunduğundan Hükmetin esbabı mucibe lâyihasında bu bapta tafsilâtile serdolunan mütalea ve sebepler encümenimizce de varit ve musip görülmüş ve kanunun heyeti umumiyesi itibarile kabulüne diğer encümenlerin kararlarına iştirak ederek encümenimiz de ittifakla kabulüne karar verilmiştir.

Lâyihanın bazı maddeleri üzerinde aşağıda yazılı sebep ve mülâhazalarla bazı değişiklikleer yapılmıştır.

Beşinci maddede yazılış tarzı noktasından fıkralarda hüküm ifade eden cümlerein katiyet ve lüzum gösterecek surette bazı kelimeleri tebdil olunmuştur.

Yeedinci maddede yazılı Ankarada tesis edilecek fabrikanın uyuşturucu maddeler imaline ve satış ve murakabasına müteallik hususatın talimatname ile tesbiti caiz olamayacağından bunun bir nizamname ile tayini muvafık görülmüş ve madde o yolda değiştirilmiştir.

Sekizinci madde Hükûmetin teklifi esası üzerinden vuzuh ve insicamla ifade edilebilmek maksadile encümenimizce yeniden kaleme alınmıştır.

Onuncu maddeye inhisar idaresinin mehakim ve devairde temsil edilmesi için sarih bir hüküm konması muvafık olacağı düşünülerek bu yolda bir fıkra ilâve olunmuştur.

On üçüncü madde inhisar idaresi blânçosunun murakıpler tarafından tetkik ve İktısat vekâletince mütaleasından sonra İcra Vekilleri Heyeti tarafından tasdik ve bu suretle katileşeceği esası kabul olunmasına göre tasdikli blânçonun resmî gazete ile ilânı kâfi görülmüş ve maddede B. M. M. azasına tevzi edilmesinin bir hüküm olarak konması T. B. M. M. azasının ıttıla hâsıl etmesi mülâhazasına müstenit olabilirse de resmî gazete ile neşrü ilân olunması bu düşüncenin temin ve tahakkukuna kâfi bulunmuş olmakla bu kayit maddeden tayyolunmuştur.

Lâyihanın on dördüncü maddesinde yazılış şekline ait bazı cümleler değiştirilmiştir.

Cezaî hükümleri gösteren on beşinci maddede bu kanunla menedilen veya bazı usullere riayet edilmesi emrolunan hususlar ayrılarak bunlara muhalif hareketlerin mahiyet ve tesirlerine göre cezaları tesbit olunmuştur.

Memnu mıntaka haricinde afyon ekenlerle beyanname ve pusla vermeyenlerin fiilleri kabahat derecesinde addolunarak cezaları ona göre tertip ve bu maddedeki işlere de sulh mahkemelerinin bakması tesbit edilmiştir.

On altıncı madde bu kanunla kaçakçılık sayılacak olan ham afyon ihracının cezalarını göstermektedir. Tam bir fiil olan ihraç keyfiyetinin sübütü halinde gerek hapis ve gerek para cezasının daha ağır olması düşünülmüş ve maddenin birinci fıkrası ona göre tanzim olunmuştur.

İhraca teşebbüs edenler hakkında maddenin ikinci fıkrasında hükümler konmuştur ve müteşebbisler elinde tutulup zaptolunan kaçak afyonun musaderesine hükmolunmakla beraber hapisten başka para cezası da kaçağın kıymeti esası üzerinden bir misli nisbetinde olarak tesbit olunmuştur.

Teşebbüs hakkında kaçakçılığın men ve takibi kanununda kabul ve tarif edilen esasın bu kanunda dahi bulunması muvafık görülerek ayni ibare ile maddeye yazılmıştır. Afyon ihracının bu kanunla teşkil olunan inhisar idaresine verilmiş olmasından ihraç kaçakçılığı efalinin ihtisas mahkemelerince görülmesi lüzumuna göre maddeye o yolda bir fıkra konmuştur.

Afyondan imal edilecek maddelerin memleket dahilinde bu kanuna göre tesis edilecek tek fabrikadan başka yerde yapılmaması ve buna müteferri hükümlere muhalif hareketlerin cezaî hükümlerinin uyuşturucu maddeler hakkında tanzim edilen lâyiha ile derpiş edilen diğer hususlarla birlikte ceza kanununun umumî hükümleri arasında bulunması muvafık olacağı mütaleasile bu lâyihada başkaca cezaî ahkâm vazına mahal görülememiştir.

Yapılan tadillerle lâyihanın kabülüne encümenimizce ittifakla karar verilmiştir.

Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Adliye E. Reisi	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza	Aza
Manisa	Kocaeli	Yozgat	Trabzon	Edirne	Eskişehir	Çanakkale
Mustafa Fevzi	*Salâhattin*	*A. Hamdi*	*Raif*	*Hasan Hayri*	*Y. Ziya*	*Osman Nuzi*

Aza	Aza	Aza	Aza
Balıkesir	Kocaeli	Konya	Abdülhak
Vasfi	*Ragıp*	*Ş. Sırrı*	*Abdülhak*

HÜKÛMETİN TEKLİFİ	SIHHAT VE İÇTİMAÎ MUAVENET ENCÜMENİNİN TADİLİ
Uyuşturucu maddeler inhisarı kanunu lâyihası	*Uyuşturucu maddeler inhisarı kanunu lâyihası*
MADDE 1 — Ham afyon, tıbbî afyon ve morfin ve bütün milhleri ve morfinin uzvî hamızlarla veya küul cezri ile birleştirilmesinden mütehassıl bütün eterleri ve bunların milhleri ve ham kokain ve eckonin (ecgonine), ve tropokokain (tropococaine) ile bunların milhleri ve dikotit (dikodide), dilodit (dilaudide), okodal (eucodal) ve asedikon (acédicone) ve bunların terkibi kimyevisinde bulunan maddeler ve bütün bu cisimlerin İktısat ve Sıhhat ve İçtimaî Muavenet vekâletlerince tayin olunacak müstahzarlarının imal, ithal ve ihracı inhisar altına alınmıştır.	**MADDE 1** — Ham afyon ve tıbbî afyon ile morfin ve bunun bütün milhleri ve uzvî hamızlarla veya küul cezrile birleştirilmesinden mütehassıl bütün eterleri ve bunların milhleri ve ham kokain ile kokain, ekgonin (ecgonine), tropokokain (tropococaïne) ve bunların milhleri ve dikodit (dikodide), dilodit (dilaudide), ökodal (eucodal), asedikon) (acédicone) ve bunların kimyevî terkiplerinde bulunan maddelerin ve bütün bu cisimlerin İktısat ve Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletlerince tayin olunacak, müstahzarlarının imal, ithal ve ihracı inhisar altına alınmıştır.
İstimalinde mazarrat hâsıl olduğu ve toksikomanı tevlit eylediği fennî surette tesbit edilen yukarıki fıkrada yazılı cisimlere benzer diğer maddeler de İcra Vekilleri Heyeti kararile inhisar altına alınabilir.	İstimalinde mazarrat hâsıl olduğu ve toksikomanı tevlit eylediği fennî surette tesbit edilen yukarıki fıkrada yazılı cisimlere benzer diğer maddeler de İcra Vekilleri Heyeti kararile inhisar altına alınabilir.
Ham afyonun memleket dahilindeki ticareti serbesttir.	Ham afyonun memleket dahilindeki ticareti serbesttir.
MADDE 2 — Bu inhisarı işletmek ve bu kanunda yazılı vazife ve salâhiyetleri haiz olmak ve İktısat vekâletine bağlı bulunmak üzere hükmî şahsiyeti haiz bir uyuşturucu maddeler inhisar idaresi teşkil olunmuştur.	**MADDE 2** — Hükûmetin teklifi aynen
MADDE 3 — Uyuşturucu maddeler inhisar idaresi aşağıda yazılı vazifelerle iştigal eder:	**MADDE 3** — Hükûmetin teklifi aynen
A - Satın aldığı afyonların ticarî muamelelerini ve satış işlerini yapmak ve bu hususta faideli göreceği her türlü taahhütlere girmek,	
B - Afyon mukabilinde avans vermek ve ikrazatta bulunmak,	
C - Satın alınacak afyonları tahlil etmek ve satın alınan afyonları işleyerek yeniden tasnife tâbi tutmak, afyon standardizasyonunu temin etmek ve bu hususta icap eden teşkilâtı yapmak ve İktısat vekâletinin tasvibi ile lâboratuarlar açmak,	
D - İdarenin maksadına uygun ve istifadeli olan işlerde diğer hakikî ve hükmî şahıslarla ortaklık ve anlaşma ve mukaveleler yapmak,	
E - İdarenin kendi muamelelerinden doğan	

İKTISAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

Uyuşturucu maddeler inhisarı hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Ham afyon ve tıbbî afyon ile morfin ve bunun bütün milhlerinin ve uzvî hamızlarla veya küul cezirlerile birleştirilmesinden mütehassil bütün eterlerinin ve bunların milhlerinin ve ham kokain ile kokain, ekgonin (ecgonine), tropo kokain (tropococaine) ve bunların milhlerinin ve dikodit (dikodide) diludit (diloudide), ökodal (eucodal), asedikon (acédicone) ve bunların kimyevî terkiplerinde bulunan maddelerin ve bütün bu csimlerin İktısat ve Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletlerince tayin olunacak müstahzaratlarının imal, ithal ve ihracı Devlet inhisarına alınmıştır.

İstimalinde mazarrat hâsıl olduğu ve oksikomat tevlit eylediği fennî surette tesbit edilen yukarıki fıkrada yazılı cisimlere benzer diğer maddeler de İcra Vekilleri Heyeti kararile bu inhisara tâbi tutulabilir.

Ham afyonun memleket dahilindeki ticareti serbesttir.

MADDE 2 — Birinci maddede yazılı inhisarı işletme ve bu kanunda gösterilen vazife ve salâhiyetleri haiz olmak üzere İktısat vekâletine bağlı ve hükmî şahsiyetli bir uyuşturucu maddeler inhisar idaresi teşkil olunmuştur.

MADDE 3 — Uyuşturucu maddeler inhisar idaresi aşağıda yazılı vazifeler ile iştigal eder:

A - Aynen Hükûmetin

B - « «

C - « «

D - İnhisarın devir veya işletmesine iştirak mahiyetinde olmamak üzere idarenin maksadına uygun ve istifadeli gördüğü işlerde diğer hakikî ve hükmî şahıslar ile ortaklık ve anlaşma ve mukaveleler yapmak,

E - Aynen

ADLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Uyuşturucu maddeler inhisarı hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — İktısat encümeninin birinci maddesi aynen

MADDE 2 — İktısat encümeninin ikinci maddesi aynen

MADDE 3 — İktısat encümeninin üçüncü maddesi aynen

vadeli senetleri, poliçeleri, konşimentoları, antrepo, depo, ambar makbuzlarını, varantları ve sair cirosu kabil olan ve olmayan bütün ticaret senetlerini ihdas, kabul, ciro ve iskonto etmek,

F - Dahilde satın alacağı ham afyonun fiatını beynelmilel afyon piyasalarının fiat hareketlerini göz önünde bulundurarak tesbit etmek (idarenin bu afyonları satın alışı ihtiva ettikleri morfin derecesi üzerinden yapılır),

G - Ankonsinyasyon olarak tüccar tarafından teslim edilen ham afyonları bunlar namına satarak masarifi ile komisyon ücreti tenzil edildikten sonra bedellerini kendilerine iade etmek,

H - Afyon yetiştirenler arasında istihsal ve satış kooperatifleri ve bunlar arasında da ayni mahiyette kooperatif birlikleri yapmak ve bu birliklerin sermayesine ortaklar tarafından talep vukuunda derhal devretmek mecburiyeti baki kalmak şartile en çok yüzde yirmi beş nisbetine kadar iştirak etmek (bu kooperatifler ve birlikler 1470 numaralı kanun ile ziraî kredi kooperatiflerine bahşolunan bütün muafiyet ve müsaadelerden istifade ederler).

MADDE 4 — Uyuşturucu maddeler inhisar idaresi üçüncü maddede yazılı vazifeleri yapabilmek için aşağıda yazılı işleri yapmağa salâhiyetlidir.

A - İdare için lüzumlu olan gayrimenkullere sahip olmak,

B - Muayyen bir alâmeti farika, patent, imtiyaz, ruhsat, ihtira beratı vesair müsaadeler talebinde bulunmak, bunları satın almak ve başkalarına devretmek,

C - İdare heyetinin kararı ve İktısat vekâletinin müsaadesi ile 100 000 liraya kadar ve İcra Vekilleri heyeti kararile 500 000 liraya kadar münasip şekillerde istikraz yapmak.

MADDE 4 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 5 — Afyon ekim mıntakaları İktısat vekâletinin mütaleası alındıktan sonra Ziraat vekâletince tesbit ve İcra Vekilleri heyetinin tasvibinden sonra ilân olunur.

Afyon ekenler, ihtiyar meclislerinden alacakları beyannameleri doldurup bu meclislere vermekle mükelleftirler. İhtiyar meclisleri bu beyannameleri ekimden itibaren en çok on beş gün

MADDE 5 — Hükmetin teklifi aynen

F - Dahilde satın alacağı ham afyonun fiatını beynelmilel afyon piyasalarının fiat hareketlerini ve müstahsillerin menfaatlerini göz önünde bulundurarak tesbit etmek (idarenin bu afyonları satın alışı ihtiva ettikleri morfin derecesi üzerinden yapılır),

g - Ankonsinyasyon olarak tüccar tarafından teslim edilen ham afyonları bunlar namına satarak afyon ticaretinde müteamil masraflarile yüzde ikiyi geçmemek üzere komusyon ücretini indirdikten sonra bedellerini kendilerine iade etmek,

h - Aynen

MADDE 4 — Uyuşturucu maddeler İnhisar idaresi üçüncü madddede yazılı vazifeleri görebilmek için aşağıda gösterilen işleri yapmağa salâhiyettardır:

a - Aynen

b - Aynen

C - Aynen

MADDE 4 — İktısat encümeninin dördüncü maddesi aynen

MADDE 5 — Afyon ekim mıntakaları İktısat vekâletinin mütaleası alınarak Ziraat vekâletince tesbit ve İcra Vekilleri Heyetinin tasvibinden sonra İnhisar idaresince ilân olunur.

Afyon ekilecek mıntakaların ilânda açık ve herkes tarafından kolay anlaşılabilir bir surette gösterilmesi ekimin menedildiği mıntakalarda da gazetelerle ve bütün ihtiyar meclislerine im-

MADDE 5 — Afyon ekim mıntakaları İktısat vekâletinin mütaleası alınarak Ziraat vekâletince tesbit ve İcra Vekilleri Heyetinin tasvibinden sonra inhisar idaresince ilân olunur.

Afyon ekilecek mıntakaların ilânda açık ve herkes tarafından kolay anlaşılabilecek surette gösterilmesi ve ekimin menedildiği mıntakalarda da gazetelerle ilân olunması ve bütün ihtiyar

zarfında tasdik ve mahallin en büyük mülkiye âmirine verirler. Mülkiye âmirleri Hükûmetçe menedilen mıntakalarda afyon ekilip ekilmediğini murakabe ve takip ederler ve kendilerine verilmiş olan beyannameleri de muntazaman inhisar idaresine gönderirler.

MADDE 6 — Hükûmet, açılacak afyon enstitülerinin tetkikatına istinaden afyon ziraatine müteallik fennî şartlar koymağa ve bunları mecburî tutmağa salâhiyettardır.

MADDE 6 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 7 — Bu kanunla inhisar altına alınmış maddelerin memlekette imali inhisar idaresinin Ankarada tesis ve idare edeceği tek fabrikada yapılır. Memlekete bugün mevcut olan fabrikaların çalışmasına müsaade edilmez.

Bu fabrikanın işlemesi, muamelâtının nevileri,miktarları ve muamelâtının murakabesi tarzları İktısat ve Sıhhat ve İçtimaî Muavenet vekâletlerile müştereken yapılacak bir talimatname ile tayin olunur.

Bu maddelerin memleketten ihracı İstanbul ve İzmir gümrüklerinden yapılır. İktısat vekâleti lüzumu halinde diğer gümrüklerden de ihracat yapılmasına müsaade edebilir.

MADDE 7 — Hükmetin teklifi aynen

MADDE 8 — Uyuşturucu maddeler inhisar idaresi, İktısat vekâletinin inhası ve İcra Vekilleri Heyetinin kararı ve Reisicümhurun tasdi-

MADDE 8 — Uyuşturucu maddeler inhisarı idaresi, iktısat vekâletinin inhası ve İcra Vekilleri Heyetinin kararı ve Reisicümhurun tasdiki

za mukabilinde tebliğ edilecek hususî ilân varakalarile keyfiyetin halka bildirilmesi lâzım olup bütün mülkiye memurları memnu mıntakalarda afyon ekilmemesini daimî surette murakabe ve takip edecektir. Ekim mıntakalarında afyon ekenler ihtiyar meclislerinden alacakları beyannameleri bir hafta zarfında doldurup bu meclislere vermekle mükelleftir. İhtiyar meclisleri aldıkları beyannamelere mukabil sahiplerine derhal birer makbuz vermekle beraber bu beyannameleri bir hafta zarfında tasdik ve mahallin en büyük mülkiye memuruna tevdi ederler. Mülkiye memurları da kendilerine verilen beyannameleri muntazaman İnhisar idaresine gönderirler.

İnhisar idaresi bu beyanname ve makbuzları vaktinde hazırlayıp her mahalln ekim zamanından en az bir ay evvel ihtiyar meclisleri nezdinde bulundurur. Hazır beyanname bulunmadığı hallerde afyon ekenler sadece ektikleri afyonun dönüm miktarını ve tarlanın mevkiini bir puslaya yazıp imzalarile ihtiyar meclislerine bildirebilirler.

Afyon ekim beyanname ve makbuzları ve puslaları pula tâbi değildir .

MADDE 6 — Hükûmet afyon enstitülerinin tetkikatına istinaden icabında afyon ziraatine müteallik fennî şartlar koymağa ve bunları mecburî tutmağa salâhiyettardır.

MADDE 7 — Aynen

MADDE 8 — Sıhhiye encümeni maddesi aynen

meclislerine imza mukabilinde tebliğ edilecek **hususî ilân** varakalarile de keyfiyetin halka bildirilmesi lâzımdır.

Bütün mülkiye memurları memnu mıntakalarda afyon ekilmemesini daimî surette murakabe ve takip ederler.

Ekim mıntakalarında afyon ekenler ihtiyar meclislerinden alacakları beyannameleri bir hafta içinde doldurup bu meclislere vermekle mükelleftirler. İhtiyar meclisleri aldıkları beyannamelere mukabil sahiplerine hemen birer makbuz verirler ve beyannameleri de bir hafta içinde tasdik ederek mahallin en büyük mülkiye memuruna tevdi ederler. Mülkiye memurları bu beyannameleri inhisar idaresine gönderirler.

İnhisar idaresi bu beyanname ve makbuzları vaktinde hazırlayıp her yerin ekim zamanından en az bir ay evvel ihtiyar meclisleri nezdinde bulundurur.

Hazır beyanname bulunmadığı hallerde afyon ekenler sadece ektikleri afyonun dönüm mikarını ve tarlanın mevkiini bir puslaya yazıp imza ederek ihtiyar meclislerine bildirebilirler.

Afyon ekim beyanname ve makbuzlarile puslaları damga resmine tâbi değildir.

MADDE 6 — İktısat encümeninin altıncı maddesi aynen,

MADDE 7 — Bu kanunla inhisar altına alınmış olan maddeler memlekette İnhisar idaresinin Ankarada tesis ve idare edeceği tek fabrikada imal olunur. Bu gün memlekette mevcut olan bu maddelerin imaline mahsus fabrikaların çalışmasına müsaade edilmez.

Bu fabrikaların işlemesi, mamulâtının nevileri, miktarları ve satılmasının murakabesi tarzları İktısat ve Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletlerile müşterek olarak yapılacak bir nizamname ile tayin olunur.

Bu maddelerin memleketten ihracaı İstanbul ve İzmir gümrüklerinden yapılır. İktısat vekâleti lüzumu halinde diğer gümrüklerden de ihraç yapılmasına izin verebilir.

MADDE 8 — İnhisar idaresi müdürü, İktısat vekâletinin inhası ve İcra Vekilleri Heyetinin kararı ve Reisicümhurun tasdiki ile tayin

kı ile tayin olunan bir müdür ile ikisi İktısat birisi Ziraat ve birisi Sıhhat ve İçtimaî Muavenet vekâletlerinden tayin edilmiş beş kişilik bir idare meclisi tarafından idare olunur. İdare meclisi reisini aza arasından İktısat vekili seçer.

Meclis azalarının müddeti iki senedir. Yeniden intihapları caizdir.

ile tayin olunan, bir müdür ile ikisi iktısat, ikisi sıhhat ve içtimaî muavenet ve biri Ziraat vekâletlerinden tayin edilmiş altı kişilik bir idare meclisi tarafından idare olunur. İdare meclisi reisini aza arasından İktısat vekili seçer. Meclis azalarının müddeti iki senedir. yeniden intihapları caizdir.

MADDE 9 — İnhisar idaresinin merkezi İstanbuldadır. İzmirde bir şubesi vardır. Bundan başka memleket dahil ve haricinde icap eden yerlerde İktısat vekâletinin müsaadesile şube ve acentalıklar ve muhabirlikler ihdas edebilir.

MADDE 9 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 10 — İnhisar idaresini teahhüdat altına alabilecek ve ilzam edecek vesikaların İktısat vekâletinin salâhiyet verdiği iki imzayı havi olması şarttır.

MADDE 10 — Hükûmetin tekliifi aynen

MADDE 11 — Uyuşturucu maddeler inhisar idaresine,Devletçe bir buçuk milyon lira sermaye tahsis olunmuştur. Bu sermaye millî bankalardan Maliye vekâletinin kefalet edeceği bir istikrazla temin olunur.

Bu istikrazın esas ve şartları Maliye ve İktısat vekilliklerince müştereken hazırlanıp İcra Vekilleri Heyetinin tasdikına arzolunur.

MADDE 11 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 12 — Bu kanun ile inhisar altına alınmış olan maddelerin satışından hâsıl olan safi kârın üçte biri ihtiyat parası ve üçte ikisi amortisman karşılığı olarak ayrılır.

İhtiyat parası sermayenin yarısına eriştikten sonra safi kârın hepsi amortismana ayrılır. Amorti bittikten sonra kârlar Hazineye verilir.

MADDE 12 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 13 — Uyuşturucu maddeler inhisar idaresinin bütçesi her sene idare meclisinde tanzim ve İktısat vekâletince tasdik olunur. İnhisar idaresinin muameleleri ve sarfiyatı ticarî esasla-

MADDE 13 — Hükûmetin teklifi aynen

olunur.

Müdür idare meclisinin tabiî azasıdır.

İnhisar idaresi idare meclisi beş zatten terekküü eder. Müdür, idare meclisinin tabiî azasıdır. Diğer azaların ikisi İktısat ve biri Ziraat ve biri Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletlerince tayin edilirler. İktısat vekili tarafından aza arasından bir zat idare meclisine reis seçilir.

İdare meclisi azasının müddeti iki senedir. Yeniden tayinleri caizdir.

MADDE 9 — Aynen

MADDE 9 — Hükûmet teklifinin dokuzuncu maddesi aynen

MADDE 10 — Aynen

MADDE 10 — İnhisar idaresini mehakim ve devairde temsil etmek ve ettirmek idare meclisine aittir.

İnhisar idaresini taahhüt altına alabilecek ve ilzam edecek vesikaların İktısat vekâletince salâhiyet verilecek zevattan ikisinin imzasını havi olması şarttır.

MADDE 11 — Uyuşturucu maddeler inhisar idaresine bir buçuk milyon lira iptidaî sermaye tahsis olunmuştur. Umumî bütçeden verilinciye kadar bu sermaye millî bankalardan Maliye vekâletinin kefalet edeceği bir istikrazla temin olunur. Yapılacak istikrazın esas ve şartları Maliye ve İktısat vekâletlerince müştereken tesbit ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilir.

MADDE 11 — İktısat encümeninin on birinci maddesi aynen,

MADDE 12 — Uyuşturucu maddeler inhisar idaresinin bütçesi idare meclisi tarafından tanzim ve İktısat vekâletince tasdik olunur. İdarenin sarfiyat ve muameleleri ticarî esaslara ve mevzuata göre yapılır ve usulü muhasebei umumiye ve müzayede ve münakasa ve ihalât kanunlarına ve Divanı muhasebat murakabe ve vizesine tâbi tutulmaz.

Ancak inhisar idaresinin bütün muamele ve hesapları senede en az bir defa İktısat vekâleti tarafından Hükûmet müfettişleri veya bu maksatla tayin edeceği memurları marifetile teftiş olunur.

MADDE 12 — İktısat encümeninin on ikinci maddesi aynen,

MADDE 13 — Uyuşturucu maddeler inhisar idaresinin senelik blânçosu malî senenin bitmesinden itibaren en çok altı ay içinde idare meclisince tanzim ve biri İktısat, diğeri Maliye

MADDE 13 — İnhisar idaresinin senelik blânçosu malî senenin bitmesinden itibaren en çok altı ay içinde idare meclisince tanzim ve biri İktısat ve diğeri Maliye vekâletlerince tayin olu-

ra ve mevzuata göre yapılır ve muahsebei umumiye, müzayede ve münakasa ve ihalât kanunlarile Divanı muhasebat murakabesine tâbi tutulmaz.

MADDE 14 — İnhisar idaresinin bütün muamele ve hesapları senede en az bir defa İktısat vekâleti tarafından Hükûmet müfettişleri veya bu maksatla tayin edilecek memurlar marifetile teftiş olunur.

MADDE 14 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 15 — Uyuşturucu maddeler inhisar idaresinin senelik blânçosu malî senenin bitmesinden itibaren en çok altı ay içinde biri İktısat vekâletinden ve diğeri Maliye vekâletinden tayin olunacak iki muvakkat murakipten müteşekkil bir heyete tevdi olunur. Heyet bu hesabatı kendisine tevdi tarihinden itibaren en çok üç ay içinde tetkik eder ve rapornuu İktısat vekâletine verir. İktısat vekâleti bu blânçoyu ve murakip heyetinin raporunu kendi mütaleasile beraber İcra Vekilleri Heyetine arzeder. İcra Vekilleri Heyetinin tasdik kararı idarenin senelik muamelâtından dolayı alâkadar makam ve memurları ibra mahiyetinde olup bu tasdikli blânçolar Büyük Millet Meclisi aazsına tevzi ve resmî gazete ile ilân olunur.

MADDE 15 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 16 — Bu kanunun ham afyon istihsaline dair hükümlerine muhalif harekette bulunanların çıkardıkları afyon İnhisar idaresince musadere olunduğu gibi bu gibilere ayrıca yüz liradan bin liraya kadar para cezası ve tekerrürü halinde para cezasile beraber iki aydan altı aya kadar hapis cezası hükmolunur.

MADDE 16 — Hükûmetin teklifi aynen

vekâletlerince tayin olunacak iki murakıptan müteşekkil bir heyete tevdi olunur. Murakıpler bu blânçoyu tevdi tarihinden itibaren en çok üç ay içinde tetkik edip raporlarını İktısat vekâletine verirler. İktısat vekâleti de bu blânçoyu ve murakıpler raporunu kendi mütaleasile beraber İcra Vekilleri Heyetine arzeder. İcra Vekilleri Heyetinin tasdik kararı idarenin senelik muamelâtından dolayı alâkadarları ibra mahiyetindedir.

Tasdikli blânçolar Büyük Millet Meclisi azasına tevzi ve resmî gazete ile ilân olunur.

MADDE 14 — Uyuşturucu maddeler inhisar idaresinin tasdik olunan blânçolarına nazaran her sene tahakkuk edecek safi kârından üçte biri ihtiyat akçesi, üçte ikisi amortisman karşılığı olarak ayrılır.

İhtiyat akçesi hesabı sermayenin yarısını bulduktan sonra safi kârın tamamı amortisman karşılığına verilir.

Amorti de bittikten sonra kârlar afyon ekenlere verilecek avans ve afyon ekim sigorta muamelelerinde kullanılmak üzere inhisar idaresince ayrı bir hesapta muhafaza olunur.

MADDE 15 — 16 ncı madde aynen

MADDE 16 — 17 nci madde aynen

[illegible] bir heyete tevdi olunur. Murakıpler bu blânçoyu tevdi tarihinden en çok üç ay içinde tetkik ederek raporlarını İktısat vekâletine verirler.

İktısat vekâleti blânço ile murakıplar raporunu kendi mutaleasile beraber İcra Vekilleri Heyetine arzeder.

İcra Vekilleri Heyetinin tasdik kararı, idarenin senelik muamelâtından dolayı alakalıların ibrası mahiyetindedir.

Senelik blâncolar Resmî gezete ile ilân olunur.

MADDE 14 — İnhisar idaresinin tasdik olunan blânçosuna göre her sene tahakkuk edecek safi kârdan üçte biri ihtiyat akçesi, üçte ikisi amortisman karşılığı olarak ayrılır.

İhtiyat akçesi miktarı sermayenin yarısını bulduktan sonra safi kârın tamamı amortisman karşılığına tahsis olunur.

Amorti de bittikten sonra kârlar afyon ekenlere verilecek avans ve afyon ekin sigortası muamelelerinde kullanılmak üzere İnhisar idaresince ayrı bir hesaba alınır.

MADDE 15 — B ukanuna göre Hükûmetçe tayin ve ilân olunacak mıntakalar haricinde afyon ekenlerden beş liradan yüz liraya kadar hafif para cezası alınır ve mahsul henüz elde edilmemişse kaline ve mahsul elde edilmişse musaderesine hükmolunur. Tekerrürü halinde para cezasile beraber bir haftadan iki aya kadar hafif hapis cezası da verilir.

Bu kanuna göre beyanname ve pusla vermeyenler yüz liraya kadar hafif para cezasına mahkûm edilir. Bu maddede yazılı cezalar sulh mahkemelerince hükmolunur.

MADDE 16 — Yabancı memleketlere ham afyon ihraç edenler bir seneden üç seneye kadar hapse ve kaçırdığ ıafyonun kıymetinin üç mislinden ve her halde beş yüz liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasına mahkûm edilirler.

İhraca teşebbüs edenler altı aydan üç seneye kadar hapis ve kaçırılmak istenen afyonun kıymetinin bir misli nisbetinde ağır para cezalarile cezalandırılırlar. Tutulan afyonun musade-

MADDE 17 — Bu kanunun ham afyon ihraç ve afyon mürekkebat, müştakkat ve müstahzaratı imal veya ihracına dair hükümlerine muhalif harekette bulunanların bu malları İnhisar idaresince musadere olunduğu gibi bu gibilere ayrıca beş bin liradan elli bin liraya kadar para cezası ve bununla beraber bir seneden üç seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

MADDE 17 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 18 — 16 ve 17 nci maddelerdeki suçlardan mütevellit davalara ihtisas mahkemelerince bakılır.

MADDE 18 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 19 — Birinci maddede yazılı uyuşturucu maddelerin ithal, ihraç, imal ve memleket dahilinde satışı mahsusî kanuna ve mevzu hükümlere göre yapılır.

MADDE 19 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 20 — 2061 numaralı kanunun 16 ncı ve muvakkat birinci maddesinin altıncı fıkralarından mütevellit hukuk ve vecaip uyuşturucu maddeler İnhisar idaresine devir ve bu kanun ilga edilmiştir.

MADDE 20 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 21 — Bu kanun 1 mayıs 1933 tarihinden muteberdir.

MADDE 21 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 22 — Bu kanunun tatbikatına müteallik hükümler İktısat vekâletince tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilecek bir nizamname ile tesbit olunur.

MADDE 22 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 23 — Bu kanun hükümlerini icraya Adliye, İktısat, Sıhhat, Ziraat ve Gümrük ve inhisarlar vekilleri memurdur.

MADDE 23 — Hükûmetin teklifi aynen

Muvakkat hükümler

Muvakkat hükümler

MADDE 1 — Bu kanunun neşri tarihinde ellerinde evvelki sene mihsullerine ait ham af-

MADDE 1 — Hükûmetin teklifi aynen

resine de hükmolunur.

Ham afyon ihracı kaçakçılığı yapmak maksadile icra vasıtalarının hazırlanması ve kendi feragatile olmayarak ittihaz edilmiş mâni tedbirler sebebile filin husule gelmemesi teşebbüs sayılır.

Bu maddede yazılı cezaları müstelzim fiillere ait davalar ihtisas mahkemelerince görülür.

MADDE 17 — 16 ncı maddedeki suçlardan mütevellit davalara ihtisas mahkemelerince bakılır.

MADDE 17 — 2061 numaralı kanunun 16 ncı ve mezkûr kanunun muvakkat birinci maddesinin 6 ncı fıkrasında yazılı hususlardan doğan hak ve borçlar Uyuşturucu maddeler inhisarı idaresine devredilmiştir.

MADDE 18 — 19 uncu madde aynen

MADDE 18 — 2061 numaralı kanun ile yedinci maddede yazılı fabrikaların tesis edilip işlemeğe başladığı tarihten itibaren uyuşturucu maddeler hakkındaki 1369 numaralı kanunun bu kanuna uymayan hükümleri mülgadır.

MADDE 19 — hakkındaki tarihli ve 2061 numaralı kanunun 16 ncı maddesile muvakkat birinci maddesinin 6 ncı fıkrasından mütevellit hak ve vecibeler uyuşturucu maddeler inhisar idaresine devir ve bu kanun ilga edilmiştir.

MADDE 20 — Yedinci maddede yazılı fabrikanın tesis edilip işlemeğe başladığı tarihten itibaren uyuşturucu maddeler hakkındaki 1369 numaralı kanunun bu kanunla uymayan hükümleri mülgadır.

MADDE 21 — Bu kanunun tatbikine ait hükümler İktısat vekâletince tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilecek bir talimatname ile tesbit olunur.

MADDE 22 — 1933 senesi mahsulüne da şamil olmak üzere bu kanunun hükmü 1 haziran 1933 tarihinden başlar.

MADDE 19 — İktısat encümeninin yirmi ikinci maddesi aynen

MADDE 23 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

MADDE 20 — İktısat encümeninin yirmi üçüncü maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun neşri tarihinde ellerinde evvelki seneler mahsullerin-

Muvakkat madde — İktısat encümeninin muvakkat maddesi aynen

yon stoku bulunduranlar bu stokları bir ay zarfında mahallin en yüksek mülkiye âmirine bir beyanname ile bildirirler. Beyannamelerde malın sahibi, miktarı, ticarî evsafı, bulunduğu mahal tasrih edilir.

Beyannamesi verilmiş olan ham afyonlar 31 kânunuevvel 1933 tarihine kadar sahipleri veya bunlardan satın almış kimseler tarafından ihraç edilebilir.

Bu ihracatın beyannamelere mutabakatını inhisar idaresi kontrol eder.

Muayyen mühlet zarfında beyanname vermemiş olanlar veya verdikleri beyanname mündericatı hilâfı hakikat olanlar iharç hakkını kaybederler.

Mallarını bu tarihe kadar harice satamayanlar bunları inhisar idaresine teslim etmeğe mecburdurlar. İnhisar id[illegible] bedelini satış yaptıkça [illegible] çıktıktan sonra yüzde iki komusyon alıkoyarak üst tarafını sahiplerine öder.

MADDE 2 — 1933 senesi mahsulünün ihracı bu kanun hükümlerine tâbidir.

MADDE 3 — Yedinci maddede zikrolunan fabrikanın tesis ve işlemeğe başladığı tarihten itibaren 1369 numaralı uyuşturucu maddeler hakkındaki kanunun bu kanunla taaruz eden diğer hükümleri mülgadır.

13 - V - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İsmet	*Yusuf Kemal*	*Zekâi*
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	*Ş. Kaya*	*M. Abdülhalik*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Dr. Reşit Galip	*Hilmi*	
S. İ. M. V.	[illegible]	Zr. V.
Dr. Refik	[illegible]	*Muhlis*

MADDE 2 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 3 — Hükûmetin teklifi aynen

dan ham afyon istoku bulunduranlar bu istokları on beş gün zarfında mahallin en büyük mülkiye memurına bir beyanname ile bildirmeğe mecburdurlar. Bu beyannamelere mukabil sahiplerine makbuz verilir. Beyannamelerde malın sahibi, miktarı, tüccarî evsafı ve bulunduğu mahal gösterilir.

Beyannamesi verilmiş ham afyonlar 31 kânunuevvel 933 tarihine kadar sahipleri veya bunları satın almış olanlar tarafından ihraç olunabilir. Bu suretle ihraç edilecek afyonların beyannamelerine mutabakatını İnhisar idaresi kontrol eder.

Müddeti zarfında beyenname vermeyenler veya verdikleri beyanname mündericatı hakikate muhalif olanlar bizzat ihraç hakkından istifade edemezler. Bu gibiler ait afyon istokları ile 31 kânunuevvel 933 tarihine kadar ihraç olunmayan istoklar İnhisar idaresine teslim olunur. İnhisar idaresi kendisine teslim olunan istokları sattıkça bedelleri bu kanunun üçüncü maddesinin G fıkrası mucibince masraf ve komusyonu indirdikten sonra sahiplerine öder.

Sıra № 278

Türkiye Cümhuriyetile Yugoslavya Hükûmeti arasında aktedilen afyon itilâfnamesinin tasdiki hakkında 1/591 numaralı kanun lâyihası ve Hariciye ve İktısat encümenleri mazbataları

T. C.
Başvekâlet
Muamelât müdürlüğü
Sayı 6/883

1-IV-933

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Türkiye ile Yugoslavya Hükûmeti arasında aktedilen afyon itilâfnamesinin tasdiki hakkında İktısat Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 29-III- 933 toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlrştırılan kanu lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

Afyon mürekkebatı ticaretinin beynelmilel sahada azamî takyidata tâbi tutulması hakkında gerek Avrupa ve gerek Amerikada tecelli eden cereyan ve temayüller ve aktedilmiş ve edilecek mukaveleler dolayısile afyon ticaret ve hatta ziraatinin mazbut kaideler altına alınması zarurî görülmektedir.

Mustahzaratı tıbbiye ve kimyeviye imalinde afyon maddei iptidaiye olarak kullanan memleketlerin fabrikaları sıkı bir anlaşma halinde çalışmakta olmalarından afyon ticaretinin kuvvetli ve muntazam teşkilâtla idare edilmesine lüzum vardır. İstihsal şartlarının ağırlaşması ve fazla istihsal edilmemesine rağmen afyon fiatlarının nisbetsiz olarak sukutu, mahreç piyasalarının mahdut bir kaç elde temerküz etmiş olmasından ve fiatları piyasa ihtiyaçlarının icap ettirdiği seviyede tutacak esaslı teşkilâtın mefkudiyetinden ileri gelmektedir.

Afyon arz ve talebinde makul ve her iki memleketin afyon iktısadiyatına uygun bir muvazenenin tesisi için müstahzaratı tıbbiye imaline en elverişli afyon istihsal eden Türkiye Yugoslavyanın mahdut alıcılara karşı müştereken hareket ederek müttehit bir cephe almaları faydalı görülmesine binaen Yugoslavya ile bilmüzakere merbut esaslar dairesinde bir mukavele tesbit ve parafe edilmiştir.

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Hariciye encümeni *16-IV-933*
Karar № 15
Esas № 1/591

Yüksek Reisliğe

Afyon arz ve talebinde makul ve her iki memleketin afyon istihsal ve ihracatına uygun bir muvazene tesis ve temini için Türkiye ve Yuğoslavya arasında aktedilen afyon itilâfnamesi encümenimizce tetkik edilmiştir.

Bu itilâfnamenin haricî siyaset ve münasebatımıza uyğun olduğu görülmüş olduğundan aynen kabulüne karar verilmiştir.

Ha. En. Re.	M. M.	Aza	Aza	Aza
Siirt	Sıvas	İstanbul	Kocaeli	İzmir
Mahmut	*Necmettin*	*Salah Cimcoz*	*İ. Süreyya*	*Halil*

İktısat encümeni mazbatası

T. B. M. M.
İktısat encümeni *31-V-1933*
Karar No. 38
Esae No. 1/591

Yüksek Reisliğe

Türkiye ile Yugoslavya arasında afyon ihracına müteallik olarak aktedilen itilâfnamenin tasdikına dair kanun lâyihası Hariciye encümeni mazbatasile birlikte encümenimize havale edilmekle tetkik ve müzakere olundu.

İtilâfname hükümleri başlıca afyon yetiştirici ve satıcısı olan iki memleketin iktisadî menfaatlerini korumak üzere beraber çalışmalarını ve uyuşturucu maddeler kaçakcılığına karşı birlikte mücadele etmelerini temine matuf görülmüş ve yeni teşkil editmekte olan uyuşturucu maddeler inhisar idaresinin faaliyeti ile telif edilebilecek mahiyette bulunmuş olduğundan esas itibarile Büyük Meclisin kabul ve tasdikına şayan addedildi.

Kanun lâyihasında yazıya ait bazı değişikliklerden başka kanun neşri tarihinden muteber olacağına dair bir madde ilâve edilmiş ve bu suretle hazırlanan lâyihanın Umumî Heyetin tasvibine arzolunmak üzere Yüksek Reisliğe takdimine karar verilmiştir.

İk. En. Reisi	M. M.	Aza	Aza	Aza	Aza
Edirne	Şebinkarahisar	Afiyonkarahisar	Mardin	İstanbul	Zonguldak
Şakir		*Ak Os. O. İzzet*	*Ali Rıza*	M. *Yaşar*	*Ragıp*

Aza	Aza	Aza
İzmir	Kastamonu	Ankara
M. Sadettin	*Tahsin*	*Eşref*

HÜKÛMETİN TEKLİFİ

Türkiye ile Yugoslavya Hükûmeti arasında aktedilen afyon itilâfnamesinin tasdikına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Türkiye Cümhuriyeti ile Yugoslavya Hükûmeti salâhiyettar murahhasları arasında Ankarada 14-IV-932 de imza edilmiş afyon itilâfnamesi kabul ve tasdik edilmiştir.

NADDE 2 — Bu kanunun ahkâmını icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

29-III-933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İsmet	*Yusuf Kemal*	*Zekâi*
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
	Dr. T. Rüştü	*M. Abdülhalık*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Dr. Reşit Galip	*Hilmi*	*M. Celâl*
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. Refik	*Ali Rana*	*Muhlis*

İKTİSAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

Afyon ihracatı hakkında Türkiye ve Yugoslavya Hükûmetleri arasında imzalanan itilâfnamenin tasdikına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Türkiye Cümhuriyeti ile Yugoslavya Hükûmeti salâhiyettar murahhasları arasında 14 nisan 1932 tarihinde Ankarada imzalanmış olan afyon ihracı itilâfnamesi kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

AFYON İHRACATINA MÜTEALLİK TÜRK - YUĞOSLAV İTİLÂFNAMESİ

Bir taraftan Türkiye,
Diğer taraftan Yuğoslavya.

Afyon meselesinin beynelmilel nizam altına alınması üzerine, Afyonlu maddeler imaline mahsus ham maddenin başlıca satıcısı olan kendi memleketlerinde de mütekabilen afyon istihsal ve ihracatının işbu beynelmilel nizama intibakı lüzumunu nazarı itibare alarak;

Bu sahadaki samimî teşriki mesailerinin, memleketlerinin, karşılıklı meşru menfaatlerini vikaye etmekle beraber, uyuşturucu maddeler suiistimaline karşı beynelmilel hareketi kolaylaştırmağa müsait olacağı kanaatile,

Bu hususta bir itilâf aktine karar vermişler ve bu maksatla murahhasları olmak üzere,

Türkiye Reisicümhuru Hazretleri,

İktısat vekili, Burdur mebusu Mustafa Şeref Beyefendiyi,

Haşmetlû Yuğoslavya Kıralı Hazretleri,

Yuğoslavya maslahatgüzarı vekili Milan Yovanovitch Cenaplarını, tayin eylemişlerdir.

Müşarileyhim salâhiyetnamelerini yekdiğerine tevdi edip bunları usulüne muvafık ve muteber bulduktan sonra aşağıdaki hükümleri kararlaştırmışlardır:

I - İhracat teşkilâtı

Madde — 1

Yüksek Âkit taraflardan her biri kendi topraklarında ham afyon ihraç etmek inhisarı hakkına malik bir müessese vücude getirmeği taahhüt eder

İşbu itilâfnamede, bu müesseseler mütekabilen (Türk müessesesi ve Yugoslav müessesesi, birlikte olursa, millî müesseseler) diye zikredilecektir.

Madde — 2

İşbu millî müesseseler memlekette mevcut afyonu ele geçirebilecek ve bu itilâfnamenin istihdaf eylediği teslimatı salâhiyetle yapabilecek bir şekilde teşkil edilecektir. Bu müesseselerin faaliyeti salâhiyettar Devlet makamatı tarafından murakabe edilecektir.

Madde — 3

Her ham afyon mersulesile beraber salâhiyettar murakabe makamatı tarafından ısdar olunacak bir ihracat vesikası bulunmalıdır.

Gümrük muamelâtına mübaşeret etmek için gümrük idareleri mezkûr vesikanın ibrazını talebedeceklerdir.

II - Satış bürosu

Madde — 4

Millî müesseseler, memaliki ecnebiyede ham afyon teklif ve satışlarının kâffesini, nam ve hesaplarına yapacak müşterek bir teşkilât vücude getireceklerdir.

İşbu itilâfnamenin hilâfını terviç eden sarih ahkâmı müstesna, millî müesseseler müşterek teşekkülün emri olmadıkça harice ne doğrudan doğruya bir ham afyon satışı yapabilecekler ne de afyon irsalâtında bulunabileceklerdir.

Bu müşterek teşekkül « Afyon merkez bürosu » tesmiye olunacaktır.

«Afyon merkez bürosu» nun idare merkezi İstanbulda olacaktır.

Madde — 5

Merkez bürosu, Türk müessesesinin iki, ve Yuğoslav müessesesının bir murahhas azasından mürekkep bir komite tarafından idare edilecektir. İşbu komitenin emrinde işlerin hüsnü idaresine muktazi teknisyenler bulunacaktır.

Heyeti idare azalarından her birinin bir muavini olacaktır. Bu muavinler (nizamnamenin heyeti idare azalarına bahşettiği salâhiyeti) ancak muavini oldukları, heyeti idare azasının gaybubetinde haiz olacaklardır.

Madde — 6

Merkez bürosunun masarifi verilecek tahsisatlarla bilitilâf tesbit ve iki millî müessese tarafından Merkez bürosuna temin edilecektir.

Tahsisatların yüzde 74 ü Türk müessesesine ve yüzde 26 sı Yugoslav müessesesine isabet etmek üzere millî müesseseler tarafından üçer aylık taksitlerle temin olunacaktır. İşbu nisbetlere tekabul eden mebaliğ, ait olduğu üç aylık devre başlamazdan evvel bilitilâf seçilecek bir bankaya tevdi olunacaktır.

Madde — 7

Merkez bürosunun teşkilâtına ve bu teşkilâtın işlemesine mütedair ahkâm, millî müesseseler aralarında anlaşarak tanzim edecekleri nizamname ile tesbit edilecektir.

Merkez bürosunun nizamnamesi Cümhuriyet kanunlarına tevfikan tescil edilecektir.

III - Afyon hisseleri

Madde — 8

İşbu itilâfnamenin hilâfını terviç eden sarih ahkâm müstesna, gerek Türk, gerekse Yugoslav müessesesi tarafından ve merkez bürosunun emrile alıcıya yapılacak her afyon teslimatında, her iki millî müessesenin afyonunu satan, merkez bürosu at ve itibar olunacaktır.

Millî müesseseler, Merkez bürosu tarafından yapılan afyon arzlarında, umum afyon miktarının yüzde 77.5 şi Türk ve yüzde 22.5 şi de Yugoslav müessesesine isabet etmek üzere hissei iştirakleri olacaktır. Merkez bürosu her üç ayda bir işbu devreye tahsis edilen müşterek miktarı satışa çıkaracaktır. Merkez bürosu kararlaştırılan üç aylık müddet zarfında her iki müessesenin de hisselerini elden çıkarmağa çalışacaktır. Gerek Türk müessesesi gerek Yugoslav müessesesi tarafından yapılan her teslimattan elde edilen hasılat, Merkez bürosu tarafından yüzde 74 ü Türk ve yüzde 26 sı Yugoslav müessesesinin olmak üzere bilâteahhur ve bilâ tevkifat iki millî müessese arasında taksim edilecektir. İşbu mebaliğin havalesi bilitilâf tayin olunacak şerait dahilinde ve intihap olunacak bir banka marifetile Merkez bürosu tarafından temin edilecektir.

Yukarıdaki ham afyon hissei musibeleri, üçer aylık devrelerin nihayetinde işbu itilâfname ile tesbit edilen satış hasılatının tevezzüü nisbetine bilfiil tekabül etmediği takdirde, Yüksek Âkit taraflar işbu hissei musibeler nisbetini tashih etmek hakkını haiz olacaklardır.

Madde — 9

Millî müesseseler ellerinde mevcut afyon miktarına ve nevi nümunelerine müteallik bilcümle malûmatı Merkez bürosuna vermek mecburiyetindedirler.

Merkez bürosu her üç aylık devre zarfında satabileceği miktarları evvelden tesbit ve her lâhza emrine amade bulundurmaları iktıza eden iki tarafa ait afyon miktarları rakamlarını millî müesseselere bildirecektir.

Millî müesseseler, böylece tesbit edilen ve Merkez bürosunun emri üzerine teslim etmeleri lâzımgelen üçer aylık afyon hisselerini hazır bulundurmak mecburiyetindedirler.

Afyon mubayaa talepleri üçer aylık müşterek yekûnu tecavüz ederse, bu talep fazlası, evvelki madde mucibince millî müesseseler beyninde taksim edilecektir.

İki millî müesseseden biri Merkez bürosu tarafından verilen siparişleri yerine getiremeyecek bir vaziyette ise hissesine tekabül eden kısım Merkez bürosu tarafından diğer müesseseye devrolunacak ve bu takdirde siparişi kendi hissesine ilâveten icra etmiş olan müessese mütemmim teslimatının mukabil kıymetini bilâ tevkifat tahsil edecektir.

Afyon teslimatında iki millî müesseseden birinin ihmali neticesi olarak her hangi bir zarar ve ziyan tahaddüs ederse, hesabatın rüyeti anında bu zarar ve ziyan munhasıran suçlu millî müesseseye tahmil olunacaktır.

Madde — 10

Bu itilâfname, iki millî müesseseden birinin hissesi tamamen satıldığı halde, diğerininki kısmen veya tamamen satılmamış olduğu bir zamanda hitam bulursa, hissesi satılmayan bu millî müessese, diğer müesseseye işbu itilâfnamenin 8 inci maddesi hükümlerine tevfikan satılan hissesine tekabül eden kısmını vermeğe mecburdur.

Yukariki taahhüdü teyiden Âkit taraflardan her biri, bu itilâfname ahkâmı dairesinde emtianın tasfiyesine bir teminat olarak, diğer tarafın hissesi bedelinden katettiği mebaliğ için, bu itilâfnamenin feshi tarihinde bir banka kefaleti vermeği taahhüt eder.

Madde — 11

Merkez bürosu, Yüksek Âkit tarafların müstahsillerini kâfi derecede tatmin edecek fiatları temin hususunda bir itilâf tesbit edilecek bir siyaset takip edilecektir.

Madde — 12

Merkez bürosu, Yüksek Âkit tarafların tasvibi kaydi ihtiyatisile, afyon arz ve taleplerinin tanzimi ve ham afyon fiatlarının istikrarını temin sadedinde, afyon istihsal eden diğer memleketlerin mümasil teşkilâtı veyahut afyon mübayaacıları teşkilâtlarile itilâflar aktedebilecektir. Bu itilâfnamenin müddetini mütecaviz bir şümulü olan mukaveleler, Yüksek Âkit tarafları taahhüt altına alamaz.

IV - İçilecek afyon

Madde — 13

Millî müesseseler içilecek afyon hususunda serbestilerini muhafaza ederler. Bununla beraber afyon istimalinin memnu olmadığı memleketlerdeki satışlarını bu memleketlerin şeraiti kanuniyesine tevfikan icra etmeyi taahhüt ederler.

V - Afyonlu maddeler

Madde — 14

Yüksek Âkit taraflar afyonlu maddeler ihracını ancak, ithalâtçı memleketlerin şeraiti kanuniyesine tevfikan icra etmeyi taahhüt ederler. Bu maddelerin kaçakçılığını men ve ihracatını murakabe etmek için müessir tedbir ittihaz edeceklerdir.

VI - Umumî hükümler

Madde — 15

Yüksek Âkit taraflar, bu itilâfname ahkâmına muhalif olarak icra edilen ham afyon ve afyonlu maddeler ihracatının kâffesini kaçakçılık addederler. Yüksek Âkit taraflar bu kabil

ceraimi takip edebilmek üzere kanunlarında lâzımgelen tadilâtı icra etmeyi taahhüt ederler. Yüksek Âkit taraflar bilcümle ham afyon ve afyonlu maddeler kaçakçılığı vekayiine dair zabıtları teati edeceklerdir.

Kezalik ham afyon ve afyonlu maddeler ticaretine müteallik bilûmum kavanin, nizamat ve kararların metinlerini de teati edeceklerdir.

Madde — 16

Yüksek Âkit taraflar beynelmilel sahada afyon meselesinin nizam altına alınmasında samimiyetle teşriki mesai edeceklerdir. Kezalik müstakbel afyon istihsali ve afyonlu maddeler imali hususunda takip olunacak siyaseti de takarrür ettireceklerdir.

Madde — 17

Bu itilâfnamenin tefsir ve tatbikına müteallik itilâflar hakem usulile halledilecektir.

Madde — 18

Bu itilâfname tasdik edilecektir. Tasdiknamelerin teatisinden bir ay sonra mevkii meriyete geçecektir. Bir sene müddetle muteber ve Yüksek Âkitlerden biri tarafından feshedilmedikçe zımnen tecdit suretile temdit edilmiş olacaktır. Feshi halinde bu itilâfname, feshini tebliğ eden ihbardan üç ay sonra hitam bulacaktır.

Yukarıda vazolunan ahkâmı tasdik etmek üzere murahhaslar bu itilâfnameyi imzalamışlar ve mühürlerile mühürlemişlerdir.

Ankarada 14 nisan 1932 bin dokuz yüz otuz iki de iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Sıra № 330

Gümrük tarife kanununa merbut tarifede gösterilen gümrük resimlerinin tadili hakkında 1/407, gümrük tarifesi kanununa bağlı tarifenin 465 ve 466 ncı numaralarının değiştirilmesi hakkında 1/668 numaralı kanun lâyihası ve gümrük ve inhisarlar encümeni mazbatalarile gümrük tarife kanunu ve merbutu ithalât umumî tarifesinin değiştirilmesi hakkında 1/714 numaralı kanun lâyihası ve Gümrük kanunu muhtelit ve Bütçe encümenleri mazbataları

Gümrük tarife kanununa merbut tarifede gösterilen gümrük resimlerinin tadili hakkında 1/407 numaralı kanun lâyihası

T. C.
Başvekâlet
Muamelât müdürlüğü
Sayı: 6/1698

20 - VI - 1932

B. M. M. Yüksek Reisliğine

8 haziran 1932 tarihli ve 1499 numaralı gümrük tarifesi kanununun birinci maddesi mucibince mezkûr kanuna merbut tarifede gösterilen gümrük resimlerinin tadili hakkında İktısat vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 12 - VI - 1933 tarihli içtimaında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

1927 senesi haziranından itibaren meriyet iktisap eden teşviki sanayi kanununun 41 inci maddesi mucibince İktısat ve Maliye vekâletlerince müştereken ihzar ve beş sene müddetle mevkii tatbika vazedilmiş olan gümrük resminden mevaddı iptidaiye listesinin müddeti 1932 temmuzunda hitam bulmaktadır.

Bu müddet zarfında, gerek mamul maddeler üzerine mevzu gümrük himayeleri ve gerek 329 teşviki sanayi kanunile teyit ve temdit edilen muhtelif gümrük ve vergi muafiyetleri sayesinde sanayi sahasında umumî surette müşahede edilen inkişaf bilhassa bazı sanayi şubelerinde bariz ve seri bir cereyan almıştır. Debağat, trikotaj, mobilyecilik, kereste, nebatî yağ ve çikolata sanayii bu arada zikredilir.

Bu sanayi şubelerinin istihsalâtı esasen umumî gümrük tarifesile haricî rekabete karşı mühim surette himaye edilmekte olduğu gibi bunların geçen himaye devresi zarfında dahil oldukları inkişaf derecesi bu rekabeti emniyetle karşılayacak bir vaziyet temin etmiş bulunmaktadır. Bu itibarla müddeti bitmek üzere olan muaf mevaddı iptidaiye listesinin yeniden tetkik ve tan-

zimi esnasında yukarıda arzedilen sanayi şubelerine ait iptidaî maddeler üzerindeki muafiyetin kaldırılması takdirinde bu sanayiin mevaddı iptidaiyesi için mutedil bir gümrük resmi vermek suretile ihtiyar edecekleri fedakârlığın, esasen içinde bulunduğumuz buhran devresi dolayısile hazinenin ve diğer müstahsil ve müstehlikin umumiyetle tahammül etmekte olduğu fedakârlıklara tevafuk edecek bir zaruret teşkil etmekle beraber bunların sınaî mevcudiyet ve faaliyetlerini esaslı bir surette mutazarrır edecek bir mahiyette bulunmadığı kanaati hâsıl olmuştur. Ancak bu suretle muaf mevaddı iptidaiye listesinden çıkarılacak maddelerden bazıları bu gün meri olan gümrük umumî tarifesinde yüksek resimlere tâbi tutulmuş bulunduğundan bu gibi maddeler üzerinde yapılması lâzımgelen gümrük resmi tenzilâtının da ayrıca esaslı bir tetkik ile tesbiti zarurî görülmüştür.

Yukarıdaki izahata nazaran teklif olunan gümrük tarife tadilâtının esası, 927 senesinden itibaren beş sene müddetle millî sanayiin süratle inkişafını temin ve teşvik maksadile geniş bir hudut ve mikyasta vazedilmiş olan mevaddı iptidaiye gümrük muafiyetlerinin bu maksadın hâsıl olduğu sahalarda makul ve mutedil gümrük resimlerine raptedilmek suretile sanayi müessese sahiplerini mühim bir zarara maruz birakmayacak ve ayni zamanda Hazineye tahammülün fevkinde bir fedakârlık tahmil etmeyecek bir şekilde tadil ve ıslahındaki lüzum ve zaruretidir.

Bu itibarla 8 haziran 1929 tarihli ve 1499 numaralı gümrük tarife kanununun birinci maddesi mucibince mezkûr kanuna merbut tarifede yukarıda mevzubahs mevat hakkında vazedilen gümrük resimleri üzerine yapılmasına lüzum görülüp 13 - 3 - 932 tarih ve 12405 numaralı kararname mucibince müteşekkil komusyon tarafından tesbit edilmiş olan tadilât birlikte takdim olunmuştur.

Yeniden tanzim edilen teşviki sanayi muaf mevaddı iptidaiye listesinden bu mevat tamamen çıkarılmış bulunacağına göre, mezkûr listenin mevkii tatbika vazı ile beraber maruz gümrük tarife tadilâtınında meriyet kesbetmiş bulunması millî sanayii fazla müteessir ve mutazarrır etmeyecek makul ve mütevazin bir vaziyetin husulünü temin etmiş olacaktır.

HÜKMETİN TEKLİFİ

MADDE 1 — 8 haziran 1929 tarihli ve 1499 numaralı gümrük tarifesi kanununun birinci maddesi mucibince mezkûr kanuna merbut tarifede gösterilen gümrük resimleri aşağıdaki veçhile tadil edilmiştir.

Tarife No.		T. L.
29	numaradan palmetin ve Olein ibareleri kaldırılmıştır.	
32	Ta. numarasının resim haddi 17 liraya indirilmiştir.	
66	H — Ta. numarasına şellak ibaresi ilâve olunmuş ve resim haddi 10 liraya indirilmiştir.	
72	C — Ta. numarası aşağıdaki veçhile tadil edilmiştir	
	1 — Sikleti on kiloya kadar olanlar	10
	2 — Sikleti on kilodan (10kilo dahil) 18 kiloya kadar olanlar	5
	3 — Sikleti 18 kilodan (18 kilo dahil) yukarı olanlar	3
73	C — Ta. numarası aşağıdaki veçhile tadil olunmuştur:	
	1 — Sıkleti 6 kiloya kadar olanlar	20
	2 — Sıkleti 6 kilodan (6 kilo dahil) 10 kiloya kadar olanlar	10
	3 — Sikleti 10 kilodan (10 kilo dahil) yukarı olanlar	6
98	Ta. numarası aşağıdaki veçhile tadil edilmiştir: Merinos, tiftik, alpağa, lâma, viğoni, deve, kışmir, şevyot Avusturalya yapağı.	
	A — Kirli	3
	B — Yıkanmış	10
	C — Taranmış veya atılmış	15

Tarife No.		T. L.
	D — Boyanmış	18
102	Tarife numarası aşağıdaki veçhile tadil edilmiştir:	
	A — Tek telli boyasız	
	1 — On metrik numaraya kadar	80
	2 — On metrik numaradan (10 dahil) 20 metrik numaraya kadar	75
	3 — 20 metrik numaradan (20 metrik dahil) 50 numaraya kadar	30
	4 — 50 numara ve ondan yukarı olanlar	35
	B — Tek telli boyalı	
	1 — On metrik numaraya kadar	92,5
	2 — On metrik numaradan (10 dahil) 20 metrik numaraya kadar	80
	3 — 20 metrik numaradan (20 dahil) 50 numaraya kadar	33
	4 — 5z numara ve ondan yukarı olanlar	38
	C — Çift veya fazla telli boyasız	
	1 — 10 metrik numaraya kadar	80
	2 — 10 metrik numaradan (10 dahil) 20 metrik numaraya kadar	75
	3 — 20 metrik numaradan (20 dahil) 50 numaraya kadar	33
	4 — 50 numara ve ondan yukarı olanlar	38
	Ç — Çift veya fazla telli boyalı	
	1 — 10 metrik numaraya kadar	92,5
	2 — 10 metrik numaradan (10 dahil) 20 metrik numaraya kadar	80
	3 — 20 metrik numaradan (20 dahil) 50 numaraya kadar	38
	4 — 50 numara ve ondan yukarı olanlar	43
181	Ta. numaranın nihayetine aşağıdaki ihtar ilâve edilmiştir:	
	İhtar:	
	Sanayide istimal edilecek adi fıstıkların manii ekil mevat ile tağyir edilmiş olarak gelmesi veyahut vürudunda tamamen tağyir edilmesi meşruttur.	
188	Ta. numarası aşağıdaki gibi tadil edilmiştir:	
	Kopra, palm, koko.	4
211	A — Ta. numarasının resim haddi 20 liraya indirilmiştir.	
227	Ta. numarasının resim haddi 30 liraya indirilmiştir .	
233	Ta .numarasının A ve B fıkraları birleştirilmiştir ve bu numara; palm, koko, araşit ve tarifede ismi zikredilmeyen ekle gayrisalih nebatî yağlar ile sanayide müstamel sair nebatî yağlar ve idrojene yağlar şeklinde ve resim haddi de 15 lira olarak tadil edilmiştir ,	
276	Ta. numarası aşağıdaki gibi tadil edilmiştir:	
	A — Kuru hulâsalar	3
	B — Mayi hulâsalar	
	C — Müstahzaratı hususiyei kimyeviye, terkibi ne olursa olsun (İç kaplarının sıkleti dahildir).	7
	İhtar:	
	C. fıkrasındaki müstahzaratın formül ve envanı ve ithalinin kabulünü İktısat Vekâleti tayin eder.	
366	C. maddesinin resim haddi 22 liraya indirilmiştir.	
367	C. maddesinin resim haddi 25 liraya indirilmiştir.	
368	Ta. numarası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu numaranın C fıkrasının resim haddi 29 liraya indirilmiştir.	
	Kasarlı tek telli.	

Tarife No.		T. L.
369	Ta. numarası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve resim haddi indirilmiştir: Kasarlı çift ve daha ziyade telli	
	A — 14 İngiliz numarasına kadar (14 numara dahil)	42,50
	B — 14 numaradan yukarı 24 İngiliz numarasına kadar (24 numara dahil)	48,75
	C — 24 İngiliz numarasından yukarı	32,00
370	Ta. numarası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve resim hadleri indirilmiştir: Boyalı, istampalı, parlak (Merserize) kasarlı, kasarsız; Tek telli	
	A — 14 İngiliz numarasına kadar (14 numara dahil)	27
	B — 14 numaradan yukarı 24 İnigliz numarasına kadar (24 numara dahil)	30
	C — 24 İngiliz numarasından yukarı	34
	370 numarasında aşağıda olduğu veçhile tarifeye 370 mükerrer numara ilâve edilmiştir: Boyalı, istampalı, parlak (Merserize) kasarlı, kasarsız; Çift ve daha ziyade telli	
	A — 14 İngliz numarasına kadar (14 numara dahil)	30
	B — 14 numaradan yukarı 24 İngiliz numarasına kadar (24 numara dahil)	32
	C — 24 İngiliz numarasından yukarı	37
440	Ta. numarası aşağıdaki gibi tadil edilmiştir: Lâstik ve kauçuk	
	A — Ham	2
	B — Temizlenmiş, kırpıntı ve köhne mamulât	22,5
477	Ta. numarasındaki bitümen ve müşabihleri ibaresi kaldırılmıştır.	
482	A — Ta. numarasının resim haddi iki liraya indirilmiştir	
555	A — Ta. numarasının gümrük resmi 10 liraya indirilmiştir	
558	A — Ta. numarasının resim haddi 15 liraya indirilmiştir	
569	Ta. numarasının resim hadleri aşağıdaki gibi tadil edilmiştir:	
	B — Külçe veya diğer şekilde	5
	C — Levha, boru ve boru aksamı, tel	10
577	B — Ta. numarasının resim haddi 15 liraya indirilmiştir	
699	Ta. numarasına mükerrer numara ilâve edilmiştir	
699	Mükerrer: Bitüm (asfalt) ve müşabihleri	
	A — Ham, asfalt madeni (Sulp)	3
	B — Mayi veya sulp halinde müstahzar asfalt	5
	C — Bitüm ve müşabihleri mamulâtı	10
702	Ta. numarası aşağıdaki gibi tadil ve tasnif edilmiş ve 68, 274 numaralardaki is ibaresi kaldırılmıştır	
	A — Tutya kükürdü, kibriti hadit (kara boya) kolkotar, alelûmum sülyenler, humzu tutya(tutya beyazı), baryum beyazı	2,5
	B — Mürdesenk (Litarj, masiko), humuzu hadit, kurşun üstübeci (Seluz), litopon, humuzu evveli resas	5
	C — Aynen	
	Ç — Nebatî ve hayvanî is	5
	D — Urtmer (Tabiî ve sunî)	
	1 — Toz halinde	25
	2 — Komprime ve sair müstahzar şekillerde	30
	E — Kuru lak boyalar (Kulor lake)	10
	F — H. fıkrası aynen	

Tarife No.		T. L.
706	Ta. numarasının fıkraları aşağıdaki gibi tadil ve tasnif edilmiştir:	
	A — Kuru toz ve parça halinde	10
	B — Komprime mahlûl veya sair müstahzar şekillerde	15
	C — Macun halinde	8
707	Ta. numarası aşağıdaki gibi tadil edilmiştir:	
	Anilin tuzu ve boyacılıkta müstamel uzvî müstahzarlar	5
709	Ta. numarası aşağıdaki gibi tadil ve tasnif edilmiştir:	
	A — Muhallili sikkatif (Kuruyucu) zuyut olan vernikler	10
	B — Muhallili mayiatı tayyare (küulâtı tayyare madeni, nebatî esaslar) ve cüzî miktarda tam veya yarı sikkatif zuyutu muhtevi bulunan vernikler (Boyalı, boyasız)	8
	C — Sellülozik vernikler	5
	Ç — Bronzlu, alüminyomlu vernikler	24
	D — Diğer vernikler	15
	İhtar:	
	C ve D fıkralarındaki verniklerde tuvalete mahsus olanlar itriyat faslındadır.	
712	A numarasındaki nişadır ibaresi kaldırılmış ve bu numaraya (Ç) fıkrası ilâve olunmuştur.	
	Ç — Nişadır (Selamonyak)	1,5
718	D. numarasındaki klörür ibaresi kaldırılmış ve bu numaraya (Ç) fıkrası ilâve edilmiştir.	
	Ç — Klörür dö şo	1
754	Ta. numarasında aşağıdaki tadilât yapılmıştır:	
754	Y. maddesindeki asit furmik ve 754 L. maddesinde asit asetik ve yine 754 Y. maddesindeki asit oksalik mezkûr numaranın M. fıkrasına nakledilmişlerdir .	
745	Ta. numarasının T. fıkrasındaki asit bütirik ve H. fıkrasındaki asitlâktik ibareleri buradan çıkarılıp 754 tarife numarasının Y. fıkrasına na kledilmişlerdir.	
757	A. numarasının resim haddi bir liraya indirilmiştir.	
765	Ta. numarasındaki Naftol (betol a, b) ibaresi kaldırılmış ve bu maddelere aşağıda yazılı mükerrer numara açılmıştır.	
765	Mükerrer Naftollar	
770	Ta. numarasının resim haddi 20 liraya indirilmiştir.	5

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye, İktısat ve Gümrük ve inhisarlar vekilleri memurdur.

12 - VI - 1932

Bş. V.	Ad. V.	M. M.	Da. V.	Ha. V.	Mal. V.	Mf. V.	Na. V.
İsmet	*Yusuf Kemal*	*Zekâi*		*D. T. Rüştü*	*M. Abdülhalik*	*Esat*	*Hilmi*
İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.				
M. Şeref	*Dr. Refik*	*Ali Rana*	*Muhlis*				

Gümrük tarife kanununa bağlı tarifenin 465 ve 466 ncı maddelerinin değiştirilmesi hakkında 1/668 numaralı kanun lâyihası ve Gümrük ve inhisarlar encümeni mazbatası

T. C.
Başvekâlet
Muamelât müdürlüğü
Sayı: 6/1389

7 - V - 1933

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Gümrük tarifesi kanununa bağlı tarifenin 465 ve 466 ncı numaralarının değiştirilmesi hakkında Gümrük ve inhisarlar vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 2 - V - 1933 toplanışında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte Yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Mucip sebepler

Bu günkü ithalât umumî tarifemiz meriyet mevkiine girdikten sonra tatbikatta bazı tereddütler ve güçlükler vukua geldiğinden bu bapta yapılan tetkikler neticesinde gerek tarife kanununun ve gerek umumî tarifenin bazı madde, numara ve pozisyonlarının tadil ve ıslahı lâzımgelmiştir. Bunun için ayrıca bir kanun lâyihası takdim edilecektir.

Tadile mühtaç bu maddeler arasında tarifenin 466 numarasında yazılı (Manyezitler) e ait tadil kısmının şimdiden kanun haline gelmesine lüzum görüldüğü cihetle bu numaranın tadil edilmesi sebepleri aşağıya yazılmıştır.

1) Umumî tarifenin «Manyezitler» başlığı altındaki 466 numarasının «B» fıkrasında (teklis edilmiş manyezit «Kalsine» ve mamulâtı) yazılı olup yüz kilosu 450 lira yani kilosu 450 kuruş gümrük resmine tâbi tutulmuştur. Böyle yüksek bir resme tâbi tutlan teklis edilmiş manyezit «gayrisaf humzu mangnezyom» dan ibaret olup halbuki 716/D tarife numarasına dahil tababette müstamel saf humzu mağnezyom «manyezi kalsine» nin kilosu ancak 10 kuruş resme tâbi bulunmakta ve bu hal gayrisaf cinsinden alınan 450 kuruşun ne derece nisbetsiz olduğunu vazihan göstermektedir. Gayrisaf mükelles manyeziti başlıca askerî fabrikalarımız kullandığı için ihtiyaç miktarında celp ve tedarikinde bu sebepten pek ziyade güçlük görüldüğünden bunun gümrük resminden muaf kılınmasına lüzum gösterilmiştir.

Ancak manyeziti askerî fabrikalarımızla beraber diğer eşhas ve müesseseler de kullanmakta olduğu için sırf askerî fabrikaların ihtiyacını göz önüne alarak büsbütün resimden muaf kılmak Hazine hesabına uygun görülememekle beraber memlekette bu maddeleri işleyen veya kullanan sanatkârlarımızın ihtiyaçlarını da temin eylemek noktasından bunların daha hafif resme tâbi tutulması tercihe şayan olduğundan işbu bakımdan tetkik ve mütalea edilerek şu neticeye varıldı:

466 numaradaki gayrisaf mükelles menyezit ile mamulâtının tâbi tutulduğu kiloda 450 kuruş resim haddi mamulâtı için ağır gelmese bile dökümcülük, döşeme taşı imalâtçılığı ve mümasili sanayide müstamel ibr nevi topraktan ibaret olan teklis edilmiş gayrisaf manyezit için nisbetsiz derecede yüksektir. Piyasada bir kilosu 120 - 140 kuruş kıymet arzeden ve tarifemizde kilosu yalnız 10 kuruş resme tâbi tutulan tababette müstamel manyezit kalsinenin fiatına mukabil sanayide müstamel mükelles manyazitin fiatı 10 - 12 kuruştan ileri geçmemektedir. Tababette kullanılan safının resim haddi nisbetinin nısfı derecesinde olmak üzere mükelles manyezit resminin kiloda beş kuruş olarak tesbit edilmesi münasip görülmüş ve bu maddeyi kullanmak ihtiyacında bulunan sanatlarımıza bu haddin ağır gelmeyeceği de anlaşılmış olmasına binaen teklis edilmiş gayrisaf manyezitin resim haddinin o suretle tadili ve bunun mamulâtının resim haddinin ipkası teklif edilmiştir.

2) «Manyezitler» tâbirine girecek iki madde vardır: 1 - «Bilma silisiyeti mağnezyom» olan ve «deniz köpüğü» de denilen «lületaşı», 2 — «Ciyobertit» ismile anılan ve yakılınca «gayrisaf humuzu mağnezyom» a tahavvül eden «tabiî karboniyeti mağnezyom» dur.

Şu hale göre «manyezitler» başlığını yalnız 466 numaraya hasretmeyerek lületaşını da bu tâbirin şümulüne sokmak icap etmiş, ve gerek lületaşı, gerek «tabiî karboniyeti mağneziyom = ciyobertit» lületaşına ait olan 465 numaranın iki pozisyonu halinde bir araya getirilerek 466 numara büsbütün boş bırakılmıştır.

1499 numaralı gümrük tarifesi kanununa bağlı tarifenin 465 ve 466 numaralarının değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 1499 numaralı kanuna merbut ithalât umumî tarifesinin 465 ve 466 numaraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

465	Manyezitler		
	A — Lületaşı:		
	1 — Ham,	100	kiloda 75
	2 — Mamulâtı (mevaddı saire ile mürettep veya gayri mürettep	100	» 2500
	B — Tabiî karboniyeti mağnezyom (Ciyobertit):		
	1 — Ham cevher	100	» 50
	2 — Teklis edilmiş «gayrisaf kalsine»	100	» 5
	3 — Mamulâtı	100	» 450
466	(Kaldırılmıştır).		

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunu Gümrük ve inhisarlar, Maliye ve İktısat Vekilleri yerine getirir.

2 - V - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.	Mf. V.
İsmet	*Yusuf Kemal*	*Zekâi*	*Ş. Kaya*	*Ş. Kaya*	*M. Abdülhalik*	*Dr. Reşit Galip*

Na. V.	İk. V. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Hilmi	*Muhlis*	*Dr. Refik*	*Ali Rana*	*Muhlis*

Gümrük ve inhisarlar encümeni mazbatası

T. B. M. M.
G. ve İn. Encümeni
Karar No. 11
Esas No. 1/668

15 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

Gümrük tarifesi kanununa bağlı tarifenin 465 ve 466 numaralarının değiştirilmesi hakkında Gümrük ve inhisarlar vekilliğince ihzar edilip İcra Vekilleri Heyetinin 2 - V - 1933 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılarak Başvekilliğin 1 - V - 1933 tarih ve 6/1389 sayılı tezkeresile gönderilen kanun lâyihasile esbabı mucibe mazbatası encümenimize havale buyurulmuş olmakla Gümrük ve inhisarlar vekilliği müsteşarı Bey hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu:

Hükûmetin esbabı mucibesinde serdedilen mütalea ve mülâhazalara encümenimiz de iştirak ede-

rek lâyihayı aynen kabul etmiş olmakla havalesi veçhile İktısat encümenine verilmek üzere Yüksek Riyasete takdim kılındı.

G. ve İn. E. Reisi Na.	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza
Ordu	Ordu		Trabzon	Cebelibereket	Malatya
A. Şevket	*A. Şevket*		*Danış*	*H. Basri*	*Talât Haşim*

Aza	Aza
Cebelibereket	Samsun
İbrahim	*Memet*

Gümrük tarife kanununun ve merbutu ithalât umumî tarifesinin değiştirilmesi hakkında 1/714 numaralı kanun lâyihası

T. C.
Başvekâlet
Muamelât müdürlüğü
Sayı: 6/1587

23 - V - 1933

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1499 numaralı gümrük tarife kanunu ve merbutu ithalât umumî tarifesinin tadili hakkında İktısat vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 22 - V - 1933 te Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibe ve cetvellerile birlikte arzolunmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Mucip sebepler

1499 numaralı gümrük tarifemiz büyük harbi takip eden seneler için normal addedilebilecek bir devrede iktısadî hayatımızın esaslı ihtiyaç ve icapları göz önünde tutularak ihzar ve 1929 birinci teşrininde meriyete vazedilmişti. Ancak yeni tarifenin meriyete girmesini takip eden aylarda umumî buhranın sademeleri hissedilmeğe başlanmış ve o tarihten itibaren buhran bütün kuvvetile seyrini takipte devam etmekte bulunmuştur. Gün geçtikçe şiddetini arttıran ve istihsal ve mübadele şartlarını devamlı bir surette ağırlaştıran bu vaziyet karşısında yeni tarifenin istihsal şubelerimizden bir kısmının ihtiyaçlarını kâfi derecede temin etmediği görüldüğünden o zamandanberi tarifenin hakikî ihtiyaçlarımıza intibakı çare ve tedbirleri taharri ve tetkika başlanılmıştı.

Bir kanunî teklifin esaslarını teşkil etmek üzere yapılmış olan bu hazırlıklar bu kere alâkadar istihsal şubelerinin salâhiyettar mümessilleri dinlendikten sonra Maliye, Gümrük ve inhisarlar ve Ziraat vekâletleri ile vekâleti âcizi tarafından tayin edilen mütehassıslardan mürekkep bir heyet tarafından yeniden tetkik edilerek merbut lâyihai kanuniye tanzim kılınmıştır. İşbu lâyiha ile gümrük tarifemizde yapılması derpiş olunan tadilât aşağıda arzedilen başlıca üç noktada toplanmıştır:

1 - Esasen mevzu resim hadlerinin yüksekliği ve teşviki sanayi kanunu ile bahşedilmiş olan muafiyetlerin ilgası hasebile bir derece müşkülleşmiş olan sınaî istihsalâtın bu günkü piyasa şartlarına uygun getirilmesini teminen sanayide müstamel bazı iptidaî maddelerin gümrük resimleri üzerinden zarurî görülen tenzilât,

2 - İktısadî ve ticarî zaruretlerden mülhem olarak bazı fasıllarda yapılmış olan yeni tasnifler neticesinde tahakkuk eden zarurî zamalar,

3 - Tarife tatbikatını teshil için tarife bünyesinde gümrük tekniği noktasından icra edilen bazı tashihat ve tadilât,

İktısadî vaziyetimizin arzettiği hususiyet ve mübrem ihtiyaçlar dolayısile esasları yukarıda telhisen arzedilen tadilâtın gümrük tarife kanununun 15 inci maddesinde musarrah mühlet kayitlerile mukayyet olmaksızın derhal tatbikını icap ettirmektedir.

Diğer taraftan 1499 numara ve 1 - VI - 1929 tarihli gümrük tarifesi kanununa bağlı (ithalât umumî tarifesi) nin, tatbikatta tereddüt ve ihtilâfları mucip olageldiği görülen numara ve fıkralarının, eksiklikleri, tamamlanmak suretile tavzih ve tashihine lüzum görülmüştür.

Bir de eşyanın muayenesinde, tartmak için sargılarının çözülmesi ve saire gibi hem bazan eşyanın nefasetine ve intizamına halel getiren ve hem de zorluklar gösteren şekillere nihayet vermek, ve bu suretle her malın ne gibi bir siklet üzerinden resme tâbi olacağını hiç bir tereddüde meydan kalmayacak surette gerek gümrük memurlarının ve gerek ticaret âleminin bilmesini temin eylemek için, eşyanın (taralı), (kanunî saf) veya (saf) sikletlerden hangisine tâbi tutulması lâzımgeldiği tesbit edilmiştir.

Bu suretle, tarifede şimdi mevcut olanlardan daha çok (taralı) ve (kanunî saf) esasları konulmuştur. Bu esasların ithalât eşyasından alınmakta olan gümrük resmi üzerinde aksi tesir yapamayacağı emniyetle kabul edilebilir. Bu değişikliklerin, idarede basitlik ve uygunluk noktasından yapılmış ve alelûmum muayene işinde ve gümrükmemurları tarafından resme esas olacak sikletin tayininde kolaylık temin edeceği şüphesiz bulunmuştur.

1499 numaralı gümrük tarife kanunu ve merbutu ithalât umumî tarifesinin tadili hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 1 haziran 1929 tarihli ve 1499 numaralı gümrük tarifesi kanununa bağlı ithalât umumî tarifesinde yazılı bazı pozisyonlar ve resim hadleri merbut 1 numaralı cetvelde gösterildiği veçhile tadil edilmiştir.

MADDE 2 — Gümrük tarife kanununun beşinci maddesinin sekizinci fıkrasına aşağıdaki kayit ilâve edilmiştir:

« Sergi ve panayırlar için bu müddet İcra Vekilleri Heyeti kararile bir seneye kadar uzatılabilir.

MADDE 3 — İşbu kanun 1499 numaralı kanunun 15 inci maddesinde tayin edilmiş olan müddet kaydile mukayyet olmaksızın neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 4 — Gümrük tarife kanununun 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, ve 26 ıncı maddeleri aşağıdaki şekillerde tadil edilmiştir:

Gayrisaf sıklet :

Ticarette istimali mutat dış ve iç ambalajlar, sargı örtü, bendiye vesaire dahil edilmek üzere eşyanın sikletidir.

Kanunî saf siklet:

Eşyanın içine konulduğu, örtüldüğü, yerleştirildiği, tesbit edildiği, sarıldığı veya muhafaza edildiği iç zarflar, ambalâj, sargı, bendiye, örtü,teneke, tahta kutu, şişe, hasırlı, mukavva kutu, mukavva, tahta, bobin, mukavva ve sair emsali maddelerin ağırlıklarının ilâvesile elde edilen sikletlerdir.

Saf siklet :

Eşyanın içi ve dış ambalâjı hesaba katılmaksızın eldeedilen siklettir.

1 - Muhtelif tarife pozisyonlarına temas eden ve gayrisaf siklet üzerinden resme tâbi olan maddelerle gayrisaf siklete tâbi olan ve olmayan eşyadan bir ambalaj içinde gelmiş olanların gümrük resimleri kanunî saf siklet üzerinden % 30 fazlasile alınır.

2 - Resmî gayrisaf veya kanunî saf sıklet veya adet veya kiymet üzerinden alınan veya resimden muaf olan eşyanın dış ve iç zarflarından ayrıca resim alınmaz. Ancak mezkûr zarflar mutat ambalajlardan olmadığı ve tâbi olduğu gümrük resmi de eşyanın gümrük resminden fazla bulun-

duğu takdirde safi siklet üzerinden kendi resimlerine tâbi olurlar.

3 - Gayrisaf veya kanunî saf siklet üzerinden resme tâbi olup ambalajsız gelen eşyadan saf siklet üzerinden gümrük resmi alınır.

4 - Resmî kıymet üzerinden alınan eşya ambalajlarının kiymeti eşyanın kıymetine dahil olacağından bu gibi eşyanın içinde bulunduğu zarflar ayrıca resme tâbi tutulmazlar.

5 - Saat ve mücevherat konulan deriden veya deri taklidi kâğıttan veyahut iyi tahtadan yapılmış kılıf kutu ve mahfazalar saf sıkletleri üzerinden ait oldukları tarife maddesine göre resme tâbidirler.

6 - İç ambalajlarından ayrılabilen eşyanın tarifedeki mevkiini bulabilmek için sıkletini tartmak icap ettiği takdirde eşyanın saf sıkleti hesaplanır.

Zurufundan ayrılamayacak eşyanın tarifedeki yerini tayin için ise eşya yalnız içinde bulunduğu zarfla birlikte tartılır.

MADDE 5 — Resim, metre sistemi ile gayrisaf, kanunî saf veya saf siklet üzerinden tarh ve tahsil olunduğu gibi diğer metrik mikyaslar, sayılar veya eşya kiymeti üzerinden de tayin olunur. Her tarife pozisyonuna göre resme esas olan sıklet ve vahitler ya tam veya ihtisar edilmiş olarak gösterilir.

Tarife maddelerinde başka türlü yazılı olmadıkça siklet üzerinden resme tâbi olan eşyanın resim haddı (100 kilo) yüz kiloüzerinden hesap edilir.

Resme esas olan sıklet ve vahitlerin beyanı için kanunen aşağıdaki işaretler ve benzerleri gibi zaman zaman Gümrük ve inhisarlar vekâleti tarafından bildirilecek olan rumuzlar kullanılabilir:

G: Gayrisaf sıklet
K. S: Kanunî sıklet
S: Saf
100 K: 100 kilo
K: 3 Kilo
M. M: Metre mikâbı
B: Beheri
Düz: Düzine

MADDE 6 — Bu kanunun tatbikına Maliye, İktısat ve Gümrük ve inhisarlar vekilleri memurdur.

MUVAKAT MADDE — Ahdî tarifelerle tenzilât icrası kabul edilmiş olan maddelerden işbu kanunla resim hadleri tezyit edilmiş olanlar hakkındaki hükümler teallûk ettikleri ticaret muahedelerinin meri bulundukları müddetçe muteberdir.

23 - V - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.	Ha. V. V.	Mal V.
İsmet	*Ş. Saracoğlu*	*Zekâi*	*Ş. Kaya*	*Ş. Kaya*	*M. Abdülhalik*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. Reşit Galip	*Hilmi*	*M. Celâl*	*Dr Refik*		*Muhlis*

GÜMRÜK TARİFESİ TADİLÂTI

Tarife No.		Tarife	Zam	Teklif
1	At cinsi			
	A — İğdiş:			
	1 — Dört yaşında ve ondan yukarı	18,00		25,00
	2 — Dört yaşından aşağı bir yaşına kadar	9,00		15,00
	B — Aygır:			
	1 — Dört yaşında ve ondan yukarı	12,00		25,00
	2 — Dört yaşından aşağı bir yaşına kadar	6,00		15,00
	C — Kısrak:			
	1 — Dört yaşında ve ondan yukarı	8,00		4,00
	2 — Dört yaşından aşağı bir yaşına kadar	8,00		2,00
	D — Bir yaşına kadar taylar « erkek ve dişi»	2,00		1,00
3	Eşek «erkek ve dişi»			
	A — Üç yaşında ve ondan yukarı	3,00		4,00
	B — Üç yaşından aşağı	1,80		2,50
	C — Sütten kesilmemiş	0,60		1,00
9	Domuz «erkek ve dişi»			
	A — On beş kilodan yukarı olanlar	18,00		18,00
	B — On beş kilo ve daha aşağı siklette	14,00		19,00
11	Tavşan			
	A — Tavşan her nevi	0,30		0,30
	B — Kubay hint domuzu	Muaf		Muaf
33	Bu tarife numarasının tasnifile haddi resimleri şu şekillerde değiştirilmiştir:			
	A — Taze süt ve koyu mayi halinde teksif edilmiş teneke kutu içinde:			
	Şekerli - şekersiz veyahut sair maddelerle « Hububat unu, kakao ve saire » karışık	32,00 40,00		60,00
	B — Toz veya parça halinde: teksif edilmiş süt şekerli, şekersiz, yağlı, yağsız	25,00		100,00
	C — Ekşi süt:			
	1 — Koyu mayi halinde teksif edilmiş « teneke kutu içinde » yağlı, yağsız			
	2 — Toz veya parça halinde teksif edilmiş, yağlı, yağsız, veyahut hububat unu ile karışık			32,00
	C — Her şekilde kaymak, kabili ekil mevat ile mahlût olsun, olmasın	120,00		120,00
	D — Yoğurt « kefir dahildir »	12,00		20,00
29	Kaldırılmıştır. Hamızatı şahmiye 32 nci numara ve yağların mayi ve sulp unsurları 27 nci numaraya dahildir.			
32	Hamızatı şahmiye « tarifenin başka yerlerinde zikredilmeyen »	30,00		17,00
33	İhtiram ikinci kısmı kaldırılmıştır.			
66	«A» ve «B» fıkralarına « vesair şekillerde » ibaresi ilâve edilmiştir. «C» fıkrasına « ve yapıştırmağa mahsus müstahzarlar » ilâve edilmiştir.			
68	Fahmi hayvanî işler 274 numaradadır.	15,00		5,00

Tarife No.		Tarife	Zam	Teklif
72	A —	27,00		27,00
	B —	24,00		24,00
	C — 1 — On kiloya kadar	24,00		8,00
	2 — On dahil 18 kiloya kadar	14,00		20,00
	3 — On sekiz 18 dahil ve ondan yukarı			6,00
73	A —	48,00		48,00
	B —	42,00		42,00
	C — 1 — Altı kiloya kadar	42,00		16,00
	2 — Altı dahil on kiloya kadar	42,00		35,00
	3 — On kilo dahil ve ondan yukarı İhtarlar kalkacak			12,00
75	A — 1 —	105	% 50	150
	2 —	175	»	250
	2 —	87,5	»	130
	B — 1 —	255	»	380
	2 —	165	»	248
	3 —	105	»	150
75	C — Fıkrasına ruganlı tabirinden sonra veya «lâkeli» tabiri konulmuştur.	400	% 150	1000
75	*İhtara ilâve:* Kâğıt ve mukavvadan başka maddelerden deri taklitleri de (C) fıkrasına dahildir.	80		100
78	A ve B birleştirilmiştir.	25		100
79		112,5	% 100	225
80		75	»	150
96	Bu numaranın «B» fıkrasının «1» rakamının sonuna «cilâli ve perdahlı veya sair suretle muamele görmüş olanlarından asıl resmin % 50 fazlasile gümrük resmi alınır» fıkrası ilâve ve ihtarın «1» numarası dahi «B» fıkrasının 3 ve dördüncü rakamlarında yazılı postalların kıl veya tüylerinin mensucat ve sair mevat üzerinden tesbiti suretile yapılan taklitleri kıymetlerinin % yüzü nisbetinde resme tâbi tutulur » şekline konmuştur.			
	Âdi yün ve keçi kılı			
	A — Kirli	12,00		25,00
	B — Yıkanmış	28		48,00
	C — Taranmış ve atılmış	26,00		50,00
	D — Boyanmış	30,00		60,00
98	Merinos, tiftik, alpağa, lama, vigoni, deve, kişmir, şevyot			
	A — Merinos:			
	1 —	12		24
	2 —	20		40
	3 —	22		44
	4 —	25		50
	B — Tiftik			
	1 —	12		24
	2 —	20		40
	3 —	22		44
	4 —	25		50

Tarife No.		Tarife	Zam	Teklif
	C — Alpağa ve diğerleri			
	1 —	12		15
	2 —	20		25
	3 —	22		28
	4 —	25		30
102	A — 1 —	80		70
	2 —	75		50
	B — 1 —	92,5		80
	2 —	80		55
	C — 1 —	162,5		80
	2 —	157		90
	Bu numara sonundaki ihtar kaldırılmıştır.			
105	A —	270		400
	B —	195		290
106	A —	360		540
	B —	270		400
106	C —	210		320
107	A —	212, 5		315
	B —	162, 5		245
	C —	126		190
	İhtarın üçüncü kısmı « at ve keçi » tiftik hariç « kılından maada olan hayvan tüyleri yün mefhumuna dahildir » suretinde tadil edilmiştir .			
109		360		540
116	C —	245		500
121	A —	240		360
	B —	160		240
122	Bu numara ihtarının « 2 nci » kısmı kaldırılmıştır.			
125	Bu numara ihtarının « 1 inci » kısmı kaldırılmıştır.			
126	Bu numaranın ibaresi « keçe şapka taslağı kloş » olmuştur.			
131	Halı, çanta, torba ve saire örmeğe mahsus tura halinde ipek ipliği (buret ve emsali)	200		400
133	Den evvel fasıl başı: « ipek ve mahlût ipek mensücat » yapılmıştır.			
134		3600		7200
134	A —	600		900
	B —	1000		1500
	C —	1600		2400
136	*İhtarın altıncı kısmı kaldırılmıştır.*			
139	A —	21 00	% 50	30 00
	B —	12 00	»	18 00
141	*İhtarın sonu «meğer ki kesilerek ölçü miktarı tenzil edile»*			
148	İpek, sunî ipek veya mahlûtlarından veyahut sunî ipek hamurundan veya sunî ipek hamuru sıvanmış maddelerden yapılmış her nevi şapka, kasket ve sair başlıklar, ilâ.			
148	*İhtarın birinci kısmı kaldırılmıştır.*			
157	Pirinç:			
	A —	7,50		7,50
	B —	15,00		17,50

Tarife No.		Tarife	Zam	Teklif
158	Nuhut, bezelye, fasulye, bakla, mercimek, büğrülce ve emsali hububat	11,00		14,00
161	A — Nişasta, torbalarda	15,00		22,50
162	Sağu tabyoka, frenk arpası, torbalarda	10,50		12,60
161	« . . . . . ve sair nefis hamur işleri» tabirinden sonra gloteni % 20 den fazla ziyadeleştirilmiş olan unlardan yapılmış olanlar da dahildir» kaydi eklenmiştir.			
189	Bu numaraya: « Yeşil halinde olup tuz içinde veya salamurada olanların tuz ve salamura sikletleri dahildir, deniz suyu ile gelenlere de daralı sıkletlerinden % 20 hesabile deniz suyu sikleti çıkarılır» kaydi eklenmiştir.			
181	Bu numaranın nihayetine aşağıdaki ihtar ilâve edilmiştir: *(Sanayide istimal edilecek adi fıstıkların manii ekil mevat ile tağyir edilmiş olarak gelmesi veyahut vurudunda tamamen tağyir edilmesi meşruttur.)*			
188	Bu numara aşağıdaki gibi tadil edilmiştir:			
	Koko, kopra, palm	6,25		3
191	Her nevi meyve ve çiçek konserveleri... İlâh			
211	A —	45,00		16,00
217	Bunun sonuna «İthali Hükûmetin müsaadesini haiz» kaydi konulmuştur.			
219	Bu numaranın sonuna «meyvalı olanlar da dahildir» kaydi ilâve edilmiştir.			
223	Tohumlar:			
	D — Sebze, çiçek, her nevi ağaç ve işbu tarifenin başka mahallerinde zikrolunmayan sair nebatat tohumları	10,00		20,00
	H — Çiçek soğanları	100,00		200,00
227		36,00	% 100	70,00
228		12,50		20,00
230		11,25		22,50
231		15,00		22,50
233	Sanayide müstamel yağlar:			
	A — Koko ve araşit yağları	25,00		50,00
	B — Tarifede ismi zikredilmeyen ekle gayrisalih nebatî yağlar ile sanayide müstamel sair nebatî yağlar			
234	Bu numaranın «B» fıkrası çamaşır sabunu			
	Külçe veya kalıp, toz ve sair hallerde vemüstahzar çamaşır tozu ve suyu ilâvesi	25	% 50	37,50
	C — Leke sabunu, her nevi « boya sabunu boyalar faslına ve terzi sabunu 474 numaraya dahildir. »			
	D — Tıbbî sabunlar « ithali için Hükûmetin müsaadesini haiz »			
234	İhtar kaldırılmıştır.			
235	Kaldırılmıştır.			
258	Yaşağaç, fidan « meyve veren veya vermeyen ağaç » ve aşı kalemleri « her nevi »	0,50		1,00
259	Dikilmiş veya koparılmış taze çiçek kökleri, aşıları ve fidanları « Sargı ve kapların sıkleti dahildir. »	10,00		25,00
265	Kaba hasırlık saz ve sargı için hububat sapları ve süpürge otu	7,50		15,00

Tarife No.		Tarife	Zam	Teklif
267	Korozo ve tağva cevizleri koko, kabukları ve emsali işlenecek nebatî sert maddeleri	225,00		22,50
271	*İhtarın ikinci kısmı kaldırılmıştır.*			
273	Çivit, tabiî gayrisaf « endigo naturel »	72,00		55,00
274	Fahmi nebatî, madenî ve nebatî sair karalar ve her cins isler	7,50		8,00
276	C —	24,00		16,00
279	*İhtarı kaldırılmıştır.*			
281	Birinci numaranın başlığı: terkip yolile elde edilen plâstik maddeler ve bunların mamulâtı			
281	Selluloit ve kazein, jelatin yahut nişasta, fenol, üre, asitfitalik... ilâ esaslarından yapma sair plâstik maddeler.			
	A — Ham, külçe, levha, çubuk, yaprak, boru «renk verilmiş olanlar da dahildir»	70		40
	B — Bunların perdahlı, cilâlı sırlı, kabartmalı, ilâ gibi satıhları çalışılmış veyahut hususî şekil verilmiş fakat daha işleneceği belli olanlar			105
	C — Tarifedeki (B) fıkrası aynen	% 25		% 37,50
	D — Tarifedeki (C) fıkrası aynen	360		540
288	C — Fıkrası: Ağaç, yün, iplik ve saman ve bunlar ile talaş veya yongalılardan malzemei inşaiye ve sair muamelâtı, başka maddelerle mahlût veya müretteb olsun olmasın			
293	Bu numaranın (B) fıkrasının 3 üncü kısmı kaldırılmıştır			
299	B —	75	% 100	150
317	Bu numaraya (C) fıkrası ilâve edilmiştir			
	C — Meyve ihracına mahsus sepetler			
323	« Kâğıt ve mamulâtı » denilmiş ise de her cins kâğıt ve mukavva ile kitap, fotoğrafi her nevi basmalar, resimler, haritalar, musiki notaları ve sanayie ait şeyler ilâ gibi kâğıt ve mukavvanın tatbikatını ihtiva eylediğinden başlığın, «kâğıt ve tatbikatı» suretine çevrilmesi lâzımgelmiştir.			
	B —	2		0,50
324	A —	9	% 50	13,50
	B —	42	»	63
	C —	4,50	»	10
	D —	17,50	»	26
327	Bu numaranın sonuna «matbu olanlar da dahildir » kaydi ilâve edilmiştir.			
328	A —	3,75		9
	B —	7,50		12
329	A —	12,50		18
	B —	60		90
330	Kopye ve yazı çoğaltma kâğıtları:			
	A — Kopye kâğıdı			
	B — Yazı çoğaltma için tertip edilmiş mumlu ve saireli kâğıtlar, sitensil ve emsali iç kaplarının sikleti dahildir			75
	C — Tarifedeki «E» fıkrası aynen			
334	Bu numaranın sonuna «matbu olanlar dahildir» kaydi konulmuştur.			
337		11,25		15

Tarife No.		Tarife	Zam	Teklif
338	Duvar kâğıdı ve mukavvaları ve şeridi ve sair kaplamalık kâğıtlar, yaldızlı, kabartmalı, ve saireden			
	Havlu ve deri taklitleri			
341	C —	3,75		17,50
	D —	3		4,50
342	B —	9,80		14
345	B —	39		60
346	Sonuna « masura ve D fıkrasında yazılıdır » kaydi ve bu numaraya:			
	D — Masura ve iplik veya mensücat tezgâhlarına mahsus sair levazım			10
349	*İhtar: Bezden mektep kitapları da dahildir.*			
359	A —	22,50		34
	C —	10		20
366	Pamuk ipliği			
	Kasarsız tek telli			
	A — 14 İngiliz numarasına kadar « 14 numara dahildir »	28,75		28,75
	B — 14 İngiliz numarasından 24 İngiliz numarasına kadar « 24 numara dahildir »	35		41
	C — 24 İngiliz numarasından yukarı	38		47,50
367	Kasarsız, bükülmüş « iki veya daha ziyade telli »			
	A —	35		35
	B —	42,50		47
	C —	40		54
368	1 — Kasarlı: tek telli			
	A —	42,50		41
	B —	48,75		53
	C —	45		60
	2 — Kasarlı: Bükülmüş « iki veya daha ziyade telli »			
	A —	42,50		47
	B —	48,75		59
	C —	45		66
369	I - Boyalı, ıstampalı tek telli			
	A —	62,50		58
	B —	67,50		70
	C —	60		77
	II - Boyalı istampalı: bükülmüş «iki ve daha ziyade telli»			
	A —	62,50		64
	B —	67,50		76
	C —	60		83
370	Glase veya merserize: kasarsız: tek telli			
	A —	52,50		52,50
	B —	65		64
	C —	62		71
	II - Kasarlı tek telli			
	A —	52,50		64
	B —	65		76
	C —	62		83

Tarife No.		Tarife	Zam	Teklif
	III - Kasarsız - bükülmüş «iki veya ziyade telli»			
	A —	52,50		58
	B —	65		70
	C —	62		77
	IV - Kasarlı: bükülmüş «iki veya daha ziyade telli»			
	A —	52,50		69
	B —	65		81
	C —	62		88
	V — Boyalı: tek telli			
	A —	52,50		81
	B —	65		93
	C —	62		100
	V — Boyalı: bükülmüş (iki veya daha ziyade telli)			
	A —	52,50		87
	B —	65		99
	C —	62		106
374	Pamuk ipliği dökümtüleri (üstüpü dahildir mevaddı sairei lifiye ile mahlût olsun olmasın)	6,25		10
377	Ham «kasarsız»			
	A — Kasarsız, boyasız, basma halinde olmayan ham mensucattan metre murabbaı sikleti 300 gram ve ondan yukarı ve S. M 2 mda çözgü ve atkı olarak			
	1 — 15 ipliğe kadar olanlar			49,50
	2 — 16 dan 30 kadar olanlar			53,50
	3 — 30 dan yukarı olanlar			57,50
	B — Kasarsız, boyasız, basma halinde olmiyan ham mensucattan M. 2 sıkleti 200 (dahil) gramdan 300 grama kadar olan ve S. M. 2 anda çözgü ve atkı olarak			
	1 — 30 ipliğe kadar olanlar			54,50
	2 — 31 den 42 ye kadar olanlar			57,50
	3 — 43 den 55 e kadar olanlar			61
	4 — 55 ten yukarı olanlar			69
	C — Kasarsız, boyasız, basma halinde olmayan ham mensucattan M. 2 sikleti 150 (dahil) gramdan 200 grama kadar olan S. M. 2. mdan gözcü ve atkı olarak			
	1 — 33 ipliğe kadar olanlar			61
	2 — 34 ten 50 ye kadar olanlar			67
	3 — 41 den 66 ya kadar olanlar			72
	4 — 66 dan yukarı olanlar			82,50
	D — Kasarsız, boyasız, basma halinde olmayan ham mensucattan M.2 sikleti 100 (dahil) gramdan 150 grama kadar olan ve S. M. 2 mda çözgü ve atkı olarak			
	1 — 36 ipliğe kadar olanlar			69,50
	2 — 37 den 50 ye kadar olanlar			75
	3 — 51 den 70 e kadar olanlar			84
	4 — 70 ten yukarı olanlar			96
	E — Kasarasız, boyasız basma halinde olmayan ham mensucattan metre murabbamın sıkleti 70 (dahil) gramdan 100			

Tarife No.		Tarife	Zam	Teklif
	grama kadar olan S. M. 2 mdan çözgü ve atkı olarak			
	1 — 40 ipliğe kadar olanlar			80,50
	2 — 41 den 56 ya kadar olanlar			87
	3 — 56 dan 75 e kadar olanlar			97,50
	4 — 75 ten yukarı olanlar			112
	F — Kasarsız, boyasız basma halinde olmayan ham mensucattan M. 2 sikleti 70 gramdan aşağı olan ve S. M. 2 mda çözgü ve atkı olarak			
	1 — 50 ipliğe kadar olanlar			93,50
	2 — 51 den 65 e kadar olanlar			101
	3 — 66 dan 80 e kadar olanlar			109
	4 — 80 den yukarı olanlar			125
378	Beyazlatılmış, kasarlı Madde 377 nin fıkralarındaki mukabillerine % 35 zammolunur.			
379	Boyalı:			
	1 — Ayni mensucatın top halinde boyalılarına Madde 377 nin fıkralarmd ki mukabillerine % 40 (yüzde kırk) zammolunur.			
	2 — Ayni mensucatın ipliği boyalı, yollu ve karelilerine Madde 377 nin fıkralarındaki mukabillerine % 50 (yüzde elli) zammolunur.			
	3 — Her nevi boya ile basma halinde getirilmiş bir veya müteaddit renkli olanlarla merserize edilmiş olanlar (ipliği boyalılar merserize halinde buraya dehildir) Madde 377 nin fıralarındaki mukabillerine % 60 (yüzde altmış) zammolunur.			
379	*İhtar: Fasone, işlemeli ve jakarlı damakolu veya nakışlı veya madenî teller ve her nevi pullar ve saire ile mahlût ve mürettep olan mensucat rüsumu asliyelerinin % 25 fazlasına tâbidir.*			
380	Tüller ve müslinler:			
	A — Düz tül, benekli ve madenî teller ile mahlût veya mürettep olanlar da dehildir.			
	1 — Kasarsız	210		210
	2 — Kasarlı, boyalı veya istampalı	300		300
	B — Tül bobino, perdelik tül ve sair suretle fesane tüller			
	1 — Kasarsız	216		216
	2 — Kasarlı veya boyalı	315		315
381	Bu numaradaki bütün eşya tarifenin diğer maddelerine nakledildiğinden madde boştur.			
387	Sonda bulunan parantes içindeki izahat: İpek ve yünden gayri lifî mevat ile mürettep olanlar da dahildir.	150		190
388	Bu maddeye «kaba tüylü ve tüysüz örtüler» ibaresi ilâve edilmiştir.	55		100
389	Bu numaradan « kart » kelimesi çıkarılmıştır. Makine aksamı numarasına konulmuştur, «safi veya mahlût keçe» ilâve edilmiştir.	50		100
393	A —	220		330
	B —	320		480

Tarife No.		Tarife	Zam	Teklif
394	Pamuktan örme, veya dokuma kumaştan beden, sofra, yatak, çamaşır takımları ve başka yerde zikredilmeyen sair dikilmiş şeyler			
	A — İşlemeli, dantelâlı	375		470
	B — Saireleri	260		325
395	Pamuktan mamul örme eşya:			
	Top halinde olanlardan ve tarifenin başka yerlerinde zikredilmeyen kasarlı, boyalı, ıstampalı, işlemeli, nakışlı ve madenî tellerle mahlût veya mürettep			
	1 — Metre murabbamın sıkleti elli grama kadar olanlar « 50 gram dahildir».	180	% 25	225
	2 — Metre murabbamın sıkleti 50 gramdan 100 grama kadar olanlar «100 gram dahildir»	135	»	170
	3 — Metre murabbamın sıkleti 100 gramdan 150 grama kadar olanlar «150 gram dahildir. »	80	»	100
	4 — Metre murabbamın sıkleti 150 gramdan yukarı olanlar	62,50	»	78
	B — Parça halinde örme çorapçı eşyası ezcümle: «elbise, fanilâ, don, gömlek, kaşkorsa, omuz ve boyun atkıları, baş örtüleri, takkeler, çorap, tozluk, eldiven, boyun bağı, saç ağı ve sair bu gibi örmeler ve bunların aksamı dahildir.» Mevaddı saire ile mürettep olan ve gayrimürettep olanlar			
	1 — Sadeleri	195	»	245
	2 — Mevaddı saire ile müzeyyen veya mürettep olanlar	450	»	565
400	Pamuk mendil			
	A — Kenarları bastırılmış, bastırılmamış	120	% 50	180
	B — Ajorlu, işlemeli « ipek işlemeli olanlar da dahildir»	210	»	315
401	Pamuktan kuşak « Şal taklidi olanlar da dahildir.» Bohça, omuz ve baş, masa ve yatak örtüleri, perdeler, çocuk kundağı, bayrak ve emsali hazır şeyler	120	»	180
	(İpek veya sair ile işlemeli veya sair maddelerle mürettep olsun olmasın.)			
402	*İhtar: Bunları dolduran maddelerin resmi fazla ise eşyadan o resim alınır.*			
405	Havlu, pamuk mensucattan hamam takımı her şekilde yüz havlusu sabunluk ve saire hazır şeyler « top halinde gelenler de dahildir. »			
	A — Sadeleri	225	»	340
	B — İşlemelileri	300	»	450
409	Fasıl başı: keten kendir, manila kendiri jüt ve sair iplik imaline ve dokumaya elverişli nebatî maddeler suretinde tadil edilmiştir:			
412	İplikler: «Bir veya daha ziyade telli»			
	A — Kasarsız :			
	1 — Jütten ve malina kendirinden	12,50		12,50
	2 — Saireden	25		25
	B — Kasarlı, boyalı veya yıkanmış:			
	1 — Jütten ve manilâ kendirinden	20		20
	2 — Saireden	37,50		37,50
414	A —	37,50		47
	B —	25		31

Tarife No.		Tarife	Zam	Teklif
417	Bu numaradan (keten) kelimesi çıkarılmıştır.			
417	A — Sargılık kaba bez	12		12
	B — Çuval	13		18
	C — Sair mensucat « ipekten gayri lifî mevat ile mahlût olsun olmasın »			18
418	A —	40		50
	B —	57,50		70
424	Bu numaradan (kard ve) kelimesi kaldırılmıştır « kard » makina aksamı numarasındadır.			
435	*İhtar: Bunları dolduran mevaddın resmi fazla ise eşya o resme tâbidir.*			
437	Keten, rami ve mümasilleri lifî nebatî maddelerden her nevi şapka ve başlıklar.. ilâ ...			
440	Ham veya temizlenmiş kelimelerinden sonra (her şekilde) tabiri ilâve edilmiştir.			
444	Başa « Volkanize kauçuktan » kaydi konulmuştur.			
447	A —	62,50	% 50	100
	B —	156	»	230
458	Alçı, çimento ve kireç taşları			
469	A — Portlânt tipinde çimentolar	0,60		0,70
	B — Supersimon ve mağnezyomlu çimentolar			0,60
471	Puçolana, tebeşir, kaolen, santorin spat veya tarifede gayrimezkûr sair taşlar ve topraklar ve bunlarm mükellesleri			
473	A —	8,75		10
477	C — Fıkrasının sonuna: - «Her hangi bir mahlûlün içinde eritilmiş olanları verniktir» kaydi ilâve olunmuştur.			
481	A —	1,2	% 50	1,8
	B —	3	»	4,50
482	A —	10		2
	B —	18		5
483	A — Müteaddit renkli veya resimli	7,50	% 25	9,50
	B — Sairleri	5	% 50	7,50
484		10,50		12
487	A —	10		15
	B —	17,50	% 25	22,50
	C —	25	»	30
488	A —	37,50		50
	B —	12		20
490		37,50		45
494	A —1 —	3		6,50
	A —2 —	6,25		12
495	Mücerrit (her nevi)	4		6
496		3		5
497	Pencere camları			
	A —1 — 0,0017 metre kalınlığma kada (0,0017 dahil)	2		4
	2 — 0,0018 den 0,0025 kalınlığma kadar (0,0025 dahil)	3		5
	3 —	5		7
	B —	9		12

Tarife No.		Tarife	Zam	Teklif
498	Bu numaraya (Glas) tâbirinden sonra (otomobil ve saireye mahsus emniyet camları, iki veya daha ziyade tabakadan mürekkep) kayitleri ilâve edilmiştir.			
498	A —1 —	7,50		15
	A —2 —	12,50		20
	B —1 —	12,50		22
	B —2 —	17,50		25
499	A —	24		40
	B —	30		50
500	Ayna çerçeveleri:			
	A — Çerçevesi sellüloitten gümüş ve altın yaldızlı ilâh...	45		60
	B — Çerçevesi ağaçtan, alçıdan, mukavvadan	33		50
502	Lâmba şisesi	4,50		9
503	A — Sadeleri	21		25
	B — Kesme, mahkûk, müzeyeyn ve yaldızlı	33		40
505		87,50		100
510	Çamdan ve mineden ve çamlaştırılmış porselenden düğme, boncuk, sunî göz, gerdanlık, bilezik vesaire:			
	A — Çıplak veya adî maden veya maddelerle mürettep	87,50		100
510	*İhtarına « A fıkrasındaki eşyadan adi maadin veya bunların yaldızlarının miktarı camların nısfını tecavüz ederse bu maddelerde mamulâta mahsus rüsuma tâbidir» kaydile ikinci bir fıkra ilâve edilmiştir.*			
511	B — Gümüş ile mürettep veyahut altın veya gümüş yaldızlı veya kaplamalı maadini saireden mürettep.			
	C — Fıkrasındaki âdi fıkrası kaldırılmıştır.	20	% 25	25
	D — Mevaddı saire ile gayri mürettep	8	% 50	16
512	D — Mevaddı saire ile gayri mürettep	22	% 50	40
515	C — Fıkrasındaki âdi kelimesi kaldırılmıştır.			
	D —	9	% 10	10
517	Her nevi demir « font, demir, çelik» külçe veya kütük veya hususî fontlar	0,75		1
516	Halis çelik ve hususî çelikler:			
	A — Külçe, kütük, çubuk «her profilde»			
	B — Levha, saç, çemberlik veya şerit			
520	Her nevi demir veya çelik « dört köşe.. ilâ» delikli ve astar boyalı olanlar da dahildir.	1,05		1,50
521		0,97,5		1,50
523	A —1 — Demir ve çelik saç levhalar... ilâ veya şerit	1,50	% 50	2
	A —2 —	1,80	% 50	2
524	Demir veya çelik tel, muayyen uzunluklarda kesilmiş olanlar da dahildir. « En ince noktasından » genişlik; kalınlık v ya kutur «ölçüsü altı milimetreyi geçenler cinsine göre 519 veya 520 numaradaki yuvarlak veya profilli çubuklardan sayılır».			
525	A —	1,50		2
	B —	1,95		2,50

Tarife No.		Tarife	Zam	Teklif
529	Fonttan, demir veya çelikten künk, boru her nevi ve raptiyeleri ve bunların kapakları. (Sırlı veya katranlı bez ve saire ile tecdit edilmiş olanlar da dahildir) kaydi ilâve edilmiştir.			
530	Vesaiti nakliye dingilleri, yayları, her şekilde tekerlekler ve tekerlek çemberleri ve sair aksamı «astar boyalı olsun olmasın»			
	A — Dirsekli dingiller ve her şekilde yaylar			8
	B — Diğerleri	7		7
531	Fonttan, demirden kaba mamulât .... ilâ	6,25		7,50
532	C —	6,25		8,50
533	Somun pulları (rondelâ) ilâve edilmiştir.	7,50		10
535	Demir soba, ocak, mangal ve bunların aksamı «aksamı» kelimesi ilâve edilmiştir.	12,50		15
	B —1 —	5,50		7
	B —2 — Vantilâtörlü ocaklar	8		5,50
	B —3 — Sırlı veya mevaddı saire ile müretteb	8		10
	B —4 — Sırlı veya mevaddı saire ile müretteb vantilâtörlü ocaklar	8		8
537	Demir mobilye ve bunların aksamı, her fıkraya (aksamı) kelimesi ilâve edilmiştir.			
	A —1 —	25		30
	B —1 —	9		11
	B —2 —	1,50		17
538	H fıkrasında «pipo açan aletler» yerine «yiv açan» aletler konulmuştur.			
541	(Anahtar) kelimesinden sonra (saat anahtarları 597 inci numaradadır) kaydi ilâve edilmiştir.			
	A —	9		11,50
	B —	17,50		22,50
	C —	50		62,50
542		15		20
544	İhtarı kaldırılmıştır.			
546	A — Altın ve gümüş yaldızlı, ucu altın veya sair nadir madenli			
550	A —2 —	12		15
551	C — Fıkrası ilâve edilmiştir.			
	C — Üzerlerinde bir veya fazla renkli matbu yazı olanlar	12		12
553	Düdük kelimesi kaldırılmıştır.			
553	B —	45		50
555	Bakır lâma, çubuk (maktaı her şekilde) tahta veya yaprak halinde			
	B — Fıkrasındaki (perdahlı) kelimesi kaldırılmıştır.			
557	B fıkrasındaki (boyalı) kelimesi kaldırılmıştır.			
558	A fıkrası: Âdileri veya boyalıları			
	B fıkrasındaki (boyalı) kelimesi kaldırılmıştır.			
559	A fıkrasının (G) numarası: Nikel, pirinç ve saire ile yaldızlı.			
563	Bu numaranın başına (bakır heykeller) tabiri konulmuştur.	70		100
564	Sonuna, parantezden evvel, (ve aksamı) tâbiri konulmuştur. Parantez içindeki ibare (sair adî mevat ile müretteb veya gayrimüretteb elektrik tertibatını havi olanlar da dahildir)			

Tarife No.		Tarife	Zam	Teklif
	D — Elektrik tertibatını havi olanlar	262		262,50
565	Bu numarada yazılı « düdük » kelimesi kaldırılmıştır.			
	B —	120		180
566	A — 2 — Altın ve ya gümüş yaldızlı veya kaplamalı			
567	(Düğme) kelimesinden sonra (üniforma yıldızı ilâve edilmiştir.			
569	H — 1— Matbah ve sofra takımları ve sair kaba eşya			
	2 — «ve zikrolunmayan diğer mamulât » tabiri kaldırılmıştır.			
576	Bu numaranın sonundaki ihtar «563 - 376 mcı numaralarda muharrer halitalara dahil olacak daha yüksek resmo tâbi maadin», antimuan hariç» miktarı yüzde ... ilâ			
577	B —	25		10
579	Bu numaranın ihtarının sonuna « antimuan hariç» kaydi ilâve olunmuştur.			
584	Numaradan evvel « sair âdi madenler » başlığı konulmuştur.			
584	Tarifenin başka yerlerinde zikredilmeyen sair âdi madenler			
587	«Zikıymet taşlar ve incilerle gayrimüzeyyen»			
588	« Zikıymet taşlar ve incilerle müzeyyen »			
597	B ve C fıkralarında (saat anahtarları da dahildir) kaydi konulmuştur.			
597	İhtarı kaldırılmıştır.			
607	D fıkrası sonuna (her şekilde ve neden mamul olursa olsun) kaydi konulmuştur.			
633	(Halı ve saire süpürmeğe) den sonra (temizlemeğe veya cilâlamağa) tabirleri ilâve edilmiştir.			
653	C —	11	% 25	14
655	Numara kadırımıştır. 656, 657, 658, 659, 661, 665, ve 666 numaralarda yazılı «ve aksamı» tabirleri kaldırılmıştır.			
660	Elektrikli olanlar dahil			
664	Pulluklar: « tekerleksiz, tek tekerlekli, arabalı avantrenli » tekerleksiz döner, tekerlekli döner «arabalı döner kulaklı » iki veya müteaddit demir «pisok, trisok, polisok» dip karıştıran « alt karıştıran » kültüvatör «mizra» miklâ, mihcem, tırmıklar her nevi «traktör veya hayvanla cer olunan» merdane, dişli merdane «kroskil» kültüpker, beygir çapası, elde işleyen çapa makinesi, patates çukuru açmağa mahsus alât, boğaz dolduran pulluk «soklu, pulluk mibzeri» gübre şerbeti tulumbası, tarlalara gübre şerbeti serpmeğe mahsus sarnıçlı araba, tarar «tırnas» veya kesmek savurmağa mahsus makine» saman ve ot kesmeğe mahsus makine, kök doğramağa mahsus makine, yem kırmağa veya ezmeğe mahsus makine, mısır saplarını kesmeğe mahsus makine, kendir saplarını ezmeğe mahsus makine, kükürt veya gazını serpen alât «süvez» arıcılığa mahsus her nevi alât, kuluçka ve ana makineleri ve tavukçulukta müstamel her nevi alât, ziraat makineleri işletmeğe mahsus manejler.			5
	Püskürgeç her nevi «pülüvezatör» 623 üncü numaranın (A) fıkrasına dahildir.			
	Sakız tulumbası 665 numaraya dahildir. Çiftlikte müstamel değirmenler, her nevi, tarifenin 666 mcı numarasına dahildir. Alâtı zıraiye tamirine mahsus atelye alât ve edevatı muhtelife: - Atelye teş-			

Tarife No.		Tarife	Zam	Teklif
	kil eden makine ve alât, tarifenin temas eden numara ve fıkralarındaki resme tâbidir.			
	Daire şeklinde testere: Tarifenin ( ) inci numarasına dahildir.			
	Pulluk ve diğer mütemmim hafriyat aletlerinde kullanılan civataları tarifenin civataları muhtevi 533 numarasına tâbidir.			
	İhtar: 1 — Pullukların uç demirleri, kültivatör, mihcem, mikla yayları ve işleyici aksamı, pülverizatörlerin kauçuk aksamı gümrük resminden muaftır.			
	2 — Yukarıda isimleri zikredilen ziraat alât ve makinelerinden gayri ziraat alât ve makineleri gümrük resminden muaftır.			
	3 — Bu makine, alât ve edevatın envai Ziraat vekâleti tarafından tayin olunur.			
666	1 — Bilyalı yataklar (rulman) bilyalı ve makaralı veya masuralı her nevi.			
	A — Beherinin ağırlığı 300 grama kadar	100	kilosu	400
	B — Beherinin ağırlığı 301 gramdan 1000 grama kadar olanlar	100	»	200
	C — Beherinin ağırlığı 1000 gramdan fazla	100	»	100
666	2 — Makinelerin veya cihazların mihaniki aksamı demirden, çelikten ve sair adi madenlerden «sair maddelerle mürettep olsun olmasına» tarifenin başka yerlerinde isimlerile zikredilmemiş olanlar beher parçanın ağırlığı			
	A — 1000 kilo veya daha ziyade olanlar	100	Kilosu	7
	B — 300 kilodan itibaren 1000 «hariç» kiloya kadar			
	C — 100 kilodan itibaren 300 «hariç» kiloya kadar	100	»	9
	D — 15 kilodan itibaren 100 «hariç» kiloya kadar	100	»	10
	E — 1 kilodan itibaren 15 «hariç» kiloya kadar	100	»	12
	F — 1 kilodan az ağırlıkta olanlar	100	»	15
	İhtar: Kauçuk ve sair maddelerden yapılmış makina lâzimeleri mamul oldukları maddelerin resmine tâbi olurlar.			
667	Bu numaranın (B) fıkrası: Her nevi otomobil arabaları şasesi, motörlü, motörsüz (tekerlekleri lâstik olsun olmasın).			
667	Bu numaranın (H) fıkrası: - Otomobil arabaların başka yerde isimlerile zikredilmeyen şasesi aksamı	100	»	45
667	A — Otomobil arabaları, tekerlekleri ve aksamı ve demir veya çelik jantlar	100	»	40
668	B — 668/C fıkraları ve 677 numaranın 671 numaraya şamil hükmü kaldırılmıştır.			
694	A —	2		2
	B —	3		4,50
	C — 1—	8,75		13
	C — 2—	4,50		10
695	Mayi madenî mahrukat ve madenî yağlar (petrol, şist yağları, linyit ve diğer madenî yağlar)			
	A — Motorin, mazot, makina yağları, ham, tasfiye edilmemiş, temizlenmemiş ve ağır maden yağları ve tortuları			
	1 — 270 hararet derecesinden evvel takattur eden hafif yağ-			

Tarife No.		Tarife	Zam	Teklif
	ların (benzin, petrol ve saire) nisbeti : 37 yi bulmadığı takdirde heyeti umumiyesinden			1
	İhtar: Makina yağlarının «mahlût olanları da dahildir. Perakende suretile satılmak üzere 1 den beş kiloluğa kadar hususî kaplara konulmuş olanlar asıl resmin beş misline tâbidirler».			
	2 — % 37 - % 50 kadar (% 50 hariç) ve % 37 den fazlasından			4,90
	İhtar: % 37 ye kadar olan kısmından birinci fıkradaki resim alınır.			
	3 — % 50 den daha yukarı olursa heyeti umumiyesinden			13,20
	B — Tasfiye edilmiş, yahut temizlenmiş 160 dereceden evvel takattur eden hafif yağlar (benzin ve benzerlerinden)			13,20
	C — Tasfiye edilmiş yahut temizlenmiş 160 - 270 hararet derecleri arasında takattur eden hafif ve orta yağlar (gaz yağı ve benzerlerinden)			12,60
697	Türk kırmızısı yağı ve şülfo oleatlar, sülfo rezinatlar «madenî yağlarla mustahzar olsun, olmasın»	7		4
698	Parafin, vazalin			750
699	Linyit kömürü mumu, yer sakızı «ozokerit»:			
	A — Külçe halinde bütüm karıştırılmış olsun olmasın			6
	B — Tasfiye edilmiş (serizin) boyalı boyasız her şekilde, ham yer sakızından mamul kunduracı ve parke ve saire numaralı «diğer balmumlarile, parafinle veya madenî maddelerle karışık olsun olmasın»			24
700	Toprak boyalar «kolkotar, humzu hadit nevileri, okrarlar ve emsali» üğüdülmüş, yıkanmış, toz ve sair şekillerde hazırlanmış tabiî halde olanlarla mükellesleri 471 numaraya dahildir».			
	A — Safi deri veya kendi emsallerile karışmış olanlar			25
	B — Huy katranı müştaklarından bir mülevvis madde ile % 5 nisbetinde boyanmış olanlar			3,75
702	Madenî boyalar:			
	A — Kibriti tutya «sülfür» dözenk, kibritiyeti hadit			3,75
	B — Üstübeç, baryom üstübeci «tabiî veya sunî sulfat döbaryom», litopon, süliyen, masiko, hamızı tutya, karbonatı tutya, tutya üstübeci, mürdesenk.			
	C — Aynen			33,75
	D — Prusya mavisi ve emsali ferosiyanik boyalar ve utrumer, her nevi			37,50
	H — Sunî lâk boyalar ve tarifenin başka yerlerinde zikredilmeyen diğer madenî boyalar			
705	Camcı macunu «mastik ağaç aşısı macunu ve sanayide müstamel sair macunlar» dişçi macunu veya çimentosu gibi tıbbî tertipler. Ecsamı kimyeviye ve eczayi tıbbiye faslındadır.			5
706	Uzvî sunî boyalar (kömür katranı yağından müstahsal) anilinler, alizatinler, sunî çivitler (her şekilde) ve zikredilmeyen sairleri	40 67 9		40

Tarife No.		Tarife	Zam	Teklif
707	Anilin tozu, fenol ve naftol mürekkebatı , boyacılıkta kullanılan uzvî müstahzar boya bazları	9		9
708	Kundura boya ve parafin cilâsı, ankostikler, kremler, patlar ve mümasili tertipler, «deri, kundura, maden eşya, mobilye, parke ve saireyi temizlemek, cilâlamak ve muhafaza etmek için» toz, kalıp, mayi, macun halinde «iç kaplarının sıkleti dahildir.»			22,5
711	V — Fıkrasındaki fosfat ve silikat çıkarılmış ve atideki fıkra ilâve edilmiştir:			
	V—1 —Karbonat	3,75		6
	V—2 — Nitrat	3,75		2
	V—3 — Asetat, borat, biborat (borax) bikarbonat, kilorat, klorör, kostik saf, sülfür, sülfat, bisülfat (Seldeğlober sülfat, bisülfat, hidro sülfit, hiposülfit nitrit, saf klorörde sodyom ve tarifenin başka yerlerinde zikredilmeyen sair sodyom emlâhı	3,75		3,75
	Z — Fosfat, silikat	3,75		1
712	(A) fıkrasından nişadır kelimesi kaldırılmış ve bu numaraya (H) fıkrası ilâve olunmuştur.			
	H — Nişadır.	3,75		1,50
715	D — fıkrasındaki « sulfat » kelimesi kaldırılmıştır.			
719	D — Fıkrasındaki « sülfat » kelimesi kaldırılmıştır.			
720	C — fıkrasında «Oksit» ve «karbonat» ve « sülfat » kelimeleri kaldırılmıştır.			
726	C — Fıkrasının sonuna « Tarifenin başka yerlerinde zikredilmemiş olan » kaydi eklenmiştir. 727 Kalay emlâhı:			
	A — Biklorür d'atain	67,50		1
	B — Saireleri	67,50		67,50
733	Palladyom emlâhı:			
743	Piperazin ve terkipçe mümasilleri	350		350
	B — Dietilen diamin	350		350
745	B — Klorür, sufr prezipite	5,25		5,25
	C — Sülfür dö karbon	5,25		1
750	Rubidyom emlâhı « A » fıkrası kaldırılmıştır.			
753	İridyom emlâhı :			
754	B — İyodösalisilik, Monoiyadosalisilik, salijenin ve aldehit salisilik			
754	K — Fıkrasından sonra iki parantez yerine : (anidr veya glasyal veya kristalizval olanları)			
754	L — Fıkrasının son parantezi yerine: « tütücü, mayi veya âdi, gayrisaf olanları»			
755	Kimyevî tahlillerde ve bakteriyoloji aramalarda kullanılan ayarlı kimyevî mahlûller ve kimyevî miyarlar.			
757	A —	4,50		1
763	Sonundaki (ve mürekkebatı) yerine (terkipçe mümasilleri) tâbiri konulmuştur.			
767	A — Antipirin	100		100
	B — Asetil salisilât, analjezin, fenezon pirazalon, salisilât, antipirin (salipirin)			50

Tarife No.		Tarife	Zam	Teklif
781	Bu numaranın ihtarı kaldırılmıştır.			
785	Karborafin 274 numaraya nakledilmiştir.			
786	A — Piramidon	250		250
	B — Amidopirin, dimetilâmidoantipirin ve mürekkebatı	250		250
787	A — Fitin, lüminal, ortoform, tanaform	600		600
	B — Anidro oksi metilen difosfat dükalsyom dö mağnezyom, faniletilmalonil üre, metilâminoksi benzoat para, metil ditanen	600		600
792	A — Asprin, tanijen, mezotan	200		200
	B — Asit asetilosalisik, diosetil, tanen, salisilât metoksimetilik	200		80
793	A — Validol, validol kanfre	750		750
	B — Valeryant dö mantol	750		300
812	D —1 — Asin badyan	100		100
	D —2 — Anetol	100		200
812	B fıkrasının resim haddi 24,50, C fıkrasında veron yerine verven, bu fıkranın sonuna: ve ıtriyatçılıkta kullanılan fakat tarifenin başka yerlerinde zikredilmemiş olan kokulu basit eterler ve sair kokulu mayi, kimyevî cisimler (mürekkep olanlar V fıkrasındadır.) V fıkrasının sonuna parentezden evevl: Tarifenin başka yerlerinde zikredilmemiş mürekkep kimyevî cisimler ve eterler.			
819	Bu numarada parentez içindeki «her nevi» ibaresi «müstahzar olanlar dahildir» suretinde tashih edilmiştir.			
830	Emetin ve emlâhı	255		25,5
831	Ergotinin ve emlâhı			
	A — Elgitinin (ve anmorf kristal)	1,200		100
	B — Kloridat, tartrat, sitrat, sülfat ve sair emlâhı	600		50
832	Hidrastin, hidrastinin ve bunların emlâhı	360		36
837	Dijitalin, dijitanin	487,50		50
	B — ile C 853/B ye nakledilmiştir.			
839	İstrofantin	412,50		50
852	Den sonra yazılmış olan miktarın birinci kısmı şu şekilde tadil edilmiştir: 1 — Ecsamı kimyeviye ve eczayi tıbbiye tablet, komprime, kapsül, kaşe, kalem ve sair isponciyarî şekillerde bulundukları takdirde 853 üncü numaranın (B) fıkrasındaki hükümlere tâbi olunur.			
853	A —			
	B — Müstahzaratı tıbbiye:			
	1 — 1 inci sınıf		%	50
	2 — 2 inci sınıf	% 25	%	25
	3 — 3 üncü sınıf		%	5
	İhtar: - Sınıflar Sıhhat vekâleti tarafından ayrılacaktır.			
	853 Bu numaranın ihtarından sonra: Bu numaraya dahil maddelerin resimleri Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâleti tarafından tasdik edilen kıymetler üzerinden hesap olunacaktır.			
853	C —1 — Müstahzaratı kimyeviyei sınaiye	20		20
	2 — Triklor etilen	20		5

Tarife No.		Tarife	Zam	Teklif
859	B —	87,50		130
	C —	112,50		140

859 Bu numarada yazılı ihtarin birinci kısmı kaldırılmıştır.

DARALI SİKLET ÜZERİNDEN RESME TÂBİ OLAN TARİFE NUMARA VE FIKRALARI ŞUNLARDIR.

18 — A, 21 — A, 23 — D, 24, — A, 31, 33 — B,34 — A, 36 — A, 36— B, 37,38,39, 42, — A, B, fıçıda olanları, 43, 44, 47, — A, 48 A, — 64 — A, 65 — A, 66 — A, 70, 78 — B, 97, 98, 99, 104, 116 — C, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157 — A, B, 158, 159 — A, B, C, D, 160, 161 — A, 162, 168, 173, 174 — A, 175 — A, 176 — A, 178, 179, 180,181 — A, B, 182, 183 — A, B, C, 184 — A, B, 185, 186,187,188,189 — A, 190, 191, 193, 194, 196, 197 — A, B, C, 198, 199, 201 — A, 202 — A, 203 — A, B, C, 204, 205, 208 — A, B, C, 210, 211 — A, 214 — A, — 2, 215 — A, 218 — A, 220 — A, 221 — A, 223 — A, B, C, D, H, 224 — A, 225, 226, 228, 230, 231, 232, 233 — A, B, 234, A, B, 236 — A, 237 — A, 239 — A, 240 — A, 242, 246, 247, 250, 253 — A, B, C, 257, 258, 259, 260 — A, B, 261, 262, 263 — A, B, 265, 266 A, B, 267, 268, 269, 270, 272 — A, B, C, 273, 274, 275, 276 — A, B, C, D, H, 277 — H, ikinci, 280, 282, 283, 284, — A, B, C, D, 285 — A, B, 286 — A, B, 287, 288, — A, B, C, 289,290, 291 — A, B, C, 292, 294 — A, B, 303, 305, — A, B, C, 307 — A, 313, 314 — A, B, 316, 323 — A, B, 325, 327 — A, 328 — A, 341 — A, B, C, D, 360, 364, — A, B, 374, 409, A, B, 410, 416, 417 — A, B, 418 — A, B, 440, 450, 451, 452 — A, B, C, 456, 457 — A, B, 458, 459, 460, 461 — A, B, C, 462, 463 — A, B, C, 464, 465 — A, 466 — A, B, 467 — A, B, 468, 469, 470, 471, 472, 473 — A, 475, 476 — A, 477 — A, B, C, 483 — A, B, 484, 485, 478 — A, B, C, D, 492, 494 — A, 495, 496, 497 — A, B, 498 — A, B, 499 — A, B, 502, 503 — A, B, 504 — A, B, 516, 517, 518, 519 — A, B, 520 — A, B, 521, 522, 523 — A, B, C, 424 — A, B, 525 — A, B, 526 — C, 527, 528, A, 529 — A, B, D, 530, 531 — A, B, 532 — C, D, 533, 534, 535 — B, 536, 537 — A, B, C, 542, 547 — A, B, 548 — A, B, 550 — A, 551 — A, B, C, 554 — A, B, C, D, 558 — H — 3, 559 — A, B, 570 — A, B, C, D, 574 — A, B, C, D, 577 — A, B, C, 580 — A, B, C, 583 — A, B,584 — A, B, 596, 632 — H, 642 — A, B, C, 643 — A, B, C, 644, 645 — A, B, 647 — A, B, 656, 660, 661, 677, 694 — A, B, C, 695 — A, B, C, D, H, V, 696, 697, 698, 699, 700 — A, B, 701, 702, A, B, C, D, H, 710 — H, V, Z, 711 — H, 745 — A, B, 749 — D, 757, A, B, C, 773, 799 — B, 809 — A, 856.

KANUNÎ SAF SIKLET ÜZERİNDEN RESME TÂBİ OLAN TARİFE NUMARALARI VE FIKRALARI ŞUNLARDIR

17 numaranın fıkraları, 18 numaranın B, C fıkraları 19, 20, 21 numaraların B ve C fıkraları; 22, 23 numaraların A, B, C, D, fıkraları; 24 — B, 25, 26, 27, 28, (29 kalkacak), 30, 32, 33 — A, 34 — B, 35, 36 — C, 40, 42 — A, B, iç kapalıda gelenler; 47 — B, 48 — B, 54 — A, — 2, 3, 54 — B, 56 B, C, 58, 63, 64 — C, D, 65 — B, C, D, H, V, 66 — B, C, D, H, 67, 68, 69, 72 — A, B, C, 73 — A, B, C, 74, 75 — A, B. C, 76, 77, 79, 80, 81, 82, 83, 84 — A, B, C, 85 — A, B, 86 — B, C, 87 — A — I, B, 88 — A, B, C, 89, 90, 91, 92, 93, 100. 101, 102 — A, B, C, 103, 105 — A, B, 106 — A, B, C, 107 — A, B, C, 108 — A, B, 109, 110, 111, 112,113, 115 — D, 116 — A, B, 117, 118 — A, B, 119,

122 — A, B, 123, 124, 127 — A, B, C, 128 — A,B, 129 — A, B, 130, 131, 132, — A, B, 133 — A, B, C, 134, 135 — A, B, C, 136 — A, B, 137, 139 — A, B, 140, 141, 142 — A, B, C, 143 — A, B, 144, 145 — A, B, C, 146 — A, B, 147 — A, B, 149 — A, B, 150 — C, D, 161 — B, 163, 164 — A, B, 165, 166, 167, 169 — A, B, 170 — A, B, 171,172, 174 — B, 175 — B, 176 — B, 177, 189 — B, 193, 195 — A, B, 200, 201 — B, 202 — B, 206, 207, 208 — B, D, 209, 211 — B, 212, 213 — A, B, 214 — A, I, B, C, 215 — B, 216, 217, 218 — B, 219, 220 — B, 221 — B, 222, 224 — B, 227, 229, 234 — C, D, E, 236 — B, 237 — B, 238 — A, B, 239 — B, 240 — B, 241, 243, 251, 252, 254 — B, 255, 256, 264, 271 — A, B, C, D, 277 — A, B, C, D, H, V, Z, T, 278, 279 — A, B, C, 281 — A, B, D, 293 — A — 2, 3, B, 295, 296 — A, B, C, 297 — A, B, 298, 299 — A, B, 300, 302, 304, 305 — H, 306 — A, B, 307 — B, C, D, 3, 4, 308 — A, B, C, 309, — A, B, 311 — A, B, 312 — A, B, 315 — A, D, C, 317 — A, B, 318 — A, B, 319, 320 — A, B, C, D, H, 322, 324 — A, B, C, D, 326, 327 — B, 328 — B, 329 — A, B, 330 — A, B, C, 331, 332,333, 334, 335 — A, B, 386 — A, B, 337, 338 — A, B, 339, 340 — A, B, C, 343, 344 — B, C, 345 — A,B, 346 — B, C, D, 347, 352, 353 — A, B, 354 — A, B, 355. 356, 357 — A, B, 358, 359 — A, B, C, 361 — B, 362, 363 — A, B, 365, 366 — A, B, C, 367 — A, B, C, 368 (1 ve 2) A, B, C, 369 (1 ve 2) A, B, C, 370 (1, 2, 3, 4, 5 ve 6) A, B, C, 371 — A, B, 372, 373, 375, 376, 377 — A, B, C, D, E, F, 378, 379, 380 — A, B, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, A, B, 391, 392, 393 — A, B, 394 — A, B, 395 — A, B, 396, 397, 398, 399, 400 — A, B, 401, 403, 404 — A, B, 405 — A, B, 406, 407, 408, 411, 412 — A, B, 413, 414 — A, B, 415, 417 — C, 419, 420, 421 — A, B, D, 422, 423, 424, 425, 426 — A, B, 427 — A, B, 428, 429, 430, 431 432, 433 — A, B, 434, 435, 436, 437 — A, B, 438 — A, B, 439, 441, 442, 443, 444, 445 — A, B, 446 — A, B, C, 447 — A, B, 448, 449, 453, 454, 455 — A, B, 465 — B, 466 — C, 467 — C, D, 473 — B, 474, 476 — B, C, 477 — D, H, V, 478 — A, B, C, 479 — A, B, 480 — A, B, C, 481 — H, V, 482 — A, B, 486, 487 — H, 488 — A, B, 490, 493, 494 — B, 497 — C, 500 — A, B, C, 501, 505, 506, 507 — A, B, 508, 509, 510 — A, B, C, 511 — A, B, C, D, 512 — A, B, C, D, 513, 514 515 — A, B, C, D, 524 — C, 526 — A, B, 528 — B, C, 529 — C, D, 2, 3, 532 — A, B, 535 — A, 538 — A, B, C, D, H, V, 539 — A, B, C, D, H, V, 540, 541 — A, B, C, 543, 544 — A, B, C, 545 — A, B, C, 546 — A, B, 549 — A, B, 550 — B, 552 — A, B, C, 553 — A, B, 555—A, B, 556 — A, B, 557 — A, B, C, 558 — A, B, C, D, H, 1, 2, 559 — A, B, C, 560, 561 — A, B, 562, 563, 564— A, B, C, D, 565 — A, B, C, 566— A, B, 567 — A, B, 568 — A, B, C, 569 — C, D, H, 571, 572 573 — A, B, C, 574 — H, 575, 576 — A, B, C, 577 — D, H, 578, 579 — A, B, C, 580 — D, H, 581, 583—A, B, C, 594—C, 595—B, C, 597—A, B, C, 598, 607 — B, C, H, V, Z, 609, 611, 612, 613, 614 — B, C, 615, 616, 617 — A, B, 618, 619, 621, 622, 623 — A, B, 624 — A, B, 625, 626 627, 628 630 — A, 2, 3, B, 631, 632 — A, B, C, D, 633, 634, 635 — A, B, C, 636 — A, B, C, 637 — A, B, C, 638 — A, B, C, 639 — A, B, C, 646, 653 — A, B, C, 654 — A, B, 662 — A, B, 663, 665, 666— 1 fıkraları 666 — 2 fıkraları, 667 — H, V, 679 — C, D, 680, 703 fıkraları; 704 fıkraları; 705, 706, 707, 708, 709 — A, B, 710 — A, B, C, D, 711 — A, B, C, D, V — 2, 712 — A, B, C, D, H, 713 — A, B, C, 714 — B, C, D, 715 — B, C, D, 716, 717, 718, 719 ve 720 numaraların fıkraları; 721, 722 — A, B, D, 723 — B, C, D, H, 724, 725 ve 726 numaraların fıkraları, 727 — A, B, 728 ve 729 numaraların fıkraları, 730, 731 — A, 732 — A, 734 — A, B, C, 735 — A, B, 737, 738, 739, 740, 741 ve 742 numaraların fıkraları, 743— A, B, 744, 746, 747, 748 numaraların fıkraları, 749 — A, B, C, 750 — B, 751 — A,B, 754 — B, ve sonraki fıkraları; 755, 758 — B, 759, 760, 761, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 774, 794, 796, 798 — A, 799 — A, 800, 808, 809 — B, 810 — A, B, 811 — A, B, 812 — C, D, H, V, 813 — B, 814, 820, 853 — C, 854, 855, 857, 858, ve 859 numaraların fıkraları.

SAFİ SIKLET ÜZERİNDEN RESME TÂBİ OLAN TARİFE NUMARA VE FIKRALARI ŞUNLARDIR

41, 46 — A, B, 49 — A, B, 50 — A, B, C, 51 — A, B, C, D, 52 — A, B, 53 — A, B, C, 54 — A — 1, 55, 56 — A, 57 — A, B, 59 — A, B, C, D, 60 — A, B, 61, 62, 64 — A, 78 — A, 87 — A — 2, 95 — A, B, 96 — A, B, 114 — A, B, C, D, H, V, Z, 115 — A, B, C, 120 — A, B, 121 — A, B, 138, 150 — A, B, 244, 245, 248, 249, 305 — D, 307 — A — 2, 317 — C, 342 — A, B, 481 — A, B, C, D, 489 — A, B, C, 491 — A, B, 585 — B — 2, 586 — A, B, C, 587 — A, B, C, 588 — A, B, C, 589 — A, B, 590 — A, B, 595 — A, 614 — A, 630 — A — 1, 648 — A, B, 649 — A, B, C, D, 650, 651 — A, B, C, D, H, V. 652 — A, B, C, D, H, V, 657, 658 — A, B, C, 659, 664, 666 — A, B, C, D, H, V, 667 — A, B, C, D, 668 — A, C, 669 — A, B, 670, 671, 672, 674, 675, 681 — A, B, C, D, 687, 692 — A, B, C, D, 714 — A, 715 — A, 723 — A, 731 — B, 732 — B, 733, 736, 752, 753, 754 — A, 758 — A, 762, 795, 797 — A, B, 798 — B, 812 — A, B, 822 ilâ 852.

Gümrük kanunu Muhtelit encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Muhtelit encümeni *31 - V - 1933*
Karar No. 1
Esas No. 1/407,668,714

Yüksek Reisliğe

1499 numaralı gümrük tarife kanununu değiştirmek üzere hazırlanarak Başvekâletten Yüksek Meclise takdim olunan ve bu iş için muhtelit halde teşkil edilmiş bulunan encümenimize havale edilen kanun lâyihası yine Başvekâletten muhtelif tarihlerde gelmiş olup İktısat encümeni tezkeresi üzerine encümenimize havale buyurulan gümrük tarifesi kanununa bağlı tarifenin 465 ve 466 ncı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki kanun lâyihası, ve gümrük tarife kanununa merbut tarifede gösterilen gümrük resimlerinin tadili hakkındaki kanun lâyihası ile birleştirilerek İktısat vekili Celâl Bey ve alâkadar vekâletlerden davet olunan mütehassıs memurların huzurlarile tetkik ve müzakere olundu:

Bu kanun lâyihası dört seneden beri meriyette bulunan gümrük tarife kanunu ile ona merbut tarifede tatbikat sahasında görülen bazı güçlükleri kaldırmak ve maddei iptidaiye muafiyetlerin kısmen ilgası mukabilinde sanayiimizin muhtaç bulunduğu iptidaî maddelerle umumî sıhhat bakımından ucuzlatılması muvafık görülen bazı tıbbî maddelere ait gümrük resimlerini indirmek ve bazı eşya resimlerini de malî düşüncelerle bir derece arttırmak gibi maksatları istihdaf etmektedir. Gümrük ve inhisarlar vekâletinin ötedenberi yapmak üzere hazırladığı ve Amerikalı gümrük mütehassısı tarafından gümrük ıslahatı meyanında yapılmasını lüzumlu bulduğu bu değişiklikler sureti umumiyede encümenimizce de kabule şayan görülmüş ve birinci maddeye bağlı cetvelde esaslı tetkikat yapılarak değişikliklerin maksada uygun olmasını temin edecek muhtelif tadilât yapıldığı gibi madde metninde de bazı cümle tashihatı ile şekle ait değişiklikler yapılmıştır.

İkinci madde aynen kabul edilmiştir.

Üçüncü madde olarak lâyihanın dördüncü maddesi kabul edilmiş ve bu madde ibaresinde bazı değişikliklerden başka bilhassa maddenin ikinci fıkrasında B. C bentlerindeki zarflar dolayısile arttırılacak resim nisbeti yüzde otuzdan yüzde yirmiye indirilmiştir.

Dördüncü madde olarak Hükûmet lâyihasındaki beşinci madde kabul olunmuş ve üçüncü madde kanunun neşri tarihi 31 mayıs olmak üzere beşinci madde olarak kabul edilmiştir. Lâyihanın 6 ncı maddesi de usule müteallik olmakla aynen kabul edilmiştir. Muvakkat maddede ise ibare-

ye ait bazı tashihat yapılmıştır. Bu esaslara göre hazırlanan bu kanun lâyihası müstacelen müzakeresi istirhamile Umumî Heyetin tasvibine arzolunmak üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Muhtelit E. Reisi	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza	Aza
Edirne	Mardin	A. Karahisar	Aydın	Kars	Bursa	Kocaeli
Şakir	*Ali Riza*	*Akosmanzade İzzet*	*Fuat*	*Ömer Kâmil*	*Rüştü*	*Ali*

Aza	Aza	Aza	Aza
Balıkesir	İstanbul	Afyon	Kastamonu
Enver	*Hamdi Mustafa*	*Cemal*	*Refik*

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni *31-V-1933*
M. No. 191
Esas No. 1/407,668,714

Yüksek Reisliğe

1499 numaralı gümrük tarife kanunu ile bu kanuna bağlı umumî tarifede bazı tadilât icrasına dair olup muhtelif tarihlerde Yüksek Meclise gönderilen üç adet kanun lâyihasını birleştirmek suretile Muhtelit encümence hazırlanarak encümenimize tevdi kılınan kanun lâyihası ile umumî tarifeye ait cetvel Maliye, İktısat, Gümrük ve inhisarlar ve Ziraat vekilleri Beylerle alâkadar memurları hazır oldukları halde encümenimizce de tetkik ve mütalea edildi:

Muhtelit encümence hazırlanan cetvelde mevcut maddelerin bir kısmı resim haddile alâkadar olmayıp tatbikat neticesinde noksanlıkları anlaşılan bazı madde isimlerinin tadil ve ilgasına aittir.

Resim haddile alâkadar olan maddelerin bir çoğu mezkûr encümence tesbit edilen şekilde kabul edilmekle beraber bazı maddeler üzerinde tadilât icrasına zaruret görülmüştür.

Bundan başka 2, 3 ve 4 numaralı cetvellerde görülen rakam hataları düzeltilmiş ve müfredat üzerine satılacak eşya ile az çok bir ameliye görmüş veya bu ameliye daha evvel derpiş edilerek o şekilde hazırlanmış eşyaya taalllûk eden ihtarın 401 numaradan başka taallûku olan diğer numaralara da şümulü tasrih edilmiştir.

Bunların esbabı mucibeleri Umumî heyete şifahen izah edilecektir.

Bundan başka hayat pahalılığını nazarı dikkate almak suretile sanayiin himayesi için azamî tarifenin tedricen tatbiki yolunda kanun lâyihasına bir madde ilâve edilmiştir. Bu tadillerle beraber gerek lâyiha metninde ve gerek (1) numaralı cetvelde yazı ve tertip itibarle de bazı değişiklikler yapılmıştır.

Bu suretle hazırlanan kanun lâyihası ile bu lâyihaya bağlı cetveller Umumî heyetin yüksek tasvibine arzolunur.

Reis

Gümüşane	Çorum	Edirne	Erzurum	Elâziz	İstanbul	Isparta
H. Fehmi	*Mustafa*	*Faik*	*Âsım*	*H. Tahsin*	*Sadettin*	*Mükerem*

Kayseri	Kırklareli	Manisa	Niğde	Sıvas	Yozgat
A. Hilmi	*Şevket*	*M. Turgut*	*Faik*	*M. Remzi*	*S. Sırrı*

GÜMRÜK KANUNU MUHTELİT ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

1 haziran 1929 tarihli ve 1499 numaralı gümrük tarife kanununu değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1 — 1 haziran 1929 tarihli ve 1499 numaralı gümrük tarife kanununa ait ithalât umumî tarifesinde bu kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde gösterilen değişiklikler yapılmıştır.

MADDE 2 — Gümrük tarife kanununun (5) inci maddesinin (8) inci fıkrasına aşağıdaki kayit ilâve edilmiştir:

(Sergi ve panayırlar için bu müddet İcra Vekilleri Heyeti kararile bir seneye kadar uzatılabilir ».

MADDE 3 — Gümrük tarife kanununun (17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 ve 26 ncı maddeleri yerine aşağıdaki hükümler konmuştur:)

1 - Resme esas olan sıkletler ve tarife nisbetlerinde mikyaslar:

Resim; metre sistemile gayrisaf, kanunî saf, veya saf sıklet üzerinden tarh ve tahsil olunduğu gibi diğer metrik mikyaslar, sayılar veya eşya kıymeti üzerinde de tayin olunur. Her tarife posisiyonuna göre resme esas olan sıklet ve vahitler tam veya ihtisar edilmiş olarak gösterilir. Tarife maddelerinde başka türlü yazılı olmadıkça sıklet üzerinden resme tâbi olan eşyanın resim haddi yüz kilo (100 K.) üzerinden hesap edilir.

Resme esas olan sıklet ve vahitlerin beyanı için kanunen aşağıdaki işaretler kullanılır:

G : Gayrisaf sıklet
K. S : Kanunî esaf sıklet
S : Saf siklet
100 K : Yüz kilo
K : Kilo 3
M. M : Metre mikâbı
B : Beheri
Düz : Düzüne
Kıy : Kıymet

2 - Gayrisaf sıklet :

A) Resme esas olan gayrisaf sıklet bu gibi eşyanın milletler arasındaki ticarette emniyetle nakli için kullanılması mütat olan iç ve dış ambalaj, sargı, örtü, bendiye ve saire dahil edilmek üzere eşyanın sıkletidir.

B) Başka başka tarife numarasına ait bulunan gayrisaf sıklet üzerinden resme tâbi olan

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

MADDE 1 — İktısat encümeninin birinci maddesi aynen kabul

MADDE 2 — İktısat encümeninin ikinci maddesi aynen kabul

MADDE 3 — Bu maddenin (1) numaralı kısmında (her tarife pozisyonuna göre) fıkrası (tarifede yazılı her hükme göre) şeklinde tadil edilmiştir.

eşya ayni ambalaj içerisinde geldiği takdirde her tarife numarasına isabet eden eşyanın resmi kanunî saf sıklet üzerinden hesaplanır ve tahakkuk eden resim % 20 fazlasile alınır.

C) Gayrisaf siklete tâbi olan ile olmayan eşya bir ambalaj içinde bulunduğu takdirde birincinin gümrük resmî kanunî saf siklet üzerinden hesaplanır ve tahakkuk eden resim % 20 fazlasile alınır.

D) Gayrisaf siklete tâbi olan eşya ambalaj içinde gelmediği takdirde hakikî sikleti üzerinden resme tâbi olur.

E) Döküm halinde gelen eşyayı taşıyan vapur, vagon ve sair nakil vasıtalarının sıkleti gayrisaf sıklete ithal edilmez.

F) Resmî gayri saf siklet üzerinden alınan eşyanın ambalajı milletler arasındaki ticarette bu gibi eşyanın emniyet ve selâmetle nakli için kullanılması mutat ambalajlardan olmadığı ve mazrufunun resminden daha yüksek resim verdiği takdirde zarf ile mazruf kendi resimlerine tâbi olur. Bu sebeplerden dolayı ayrı ayrı tarife pozisyonlarına giden zarf ile mazrufun resimleri saf sikletleri üzerinden tahakkuk ettirilir.

3 - Kanunî saf sıklet

A) Kanunî saf siklete milletler arasındaki toptan satışta bu gibi eşyanın emniyet ve selâmetle nakli için içine konulduğu, örtüldüğü, yerleştirildiği, tesbit edildiği, sarıldığı veya muhafaza edildiği iç zarflar, ambalaj, sargı bendiye, örtü, teneke, tahta kutu, şişe, hasırlı, mukavva kutu, mukavva, tahta, bobin, marka ve sair emsali maddelerin ağırlıklarının ilâvesile elde edilen sıklettir.

B) Kanunî saf siklete eşyanın mutat dış zurufu ile buna ait ipler, çenberler, bendiye ve örtüler ve sandıkların iç tarafına konulan madenî varakaların sıkleti ilâve edilmediği gibi nakli esnasında eşyanın tesbit ve muhafazasına yarayan saman, ağaç talaşı, ot, yosun, testere artığı, kâğıt kırpıntısı ve benzerleri olan maddelerin sıkleti de dahil edilmez.

C) Kanunî saf sıklet üzerinden resim veren eşya bu gibi eşyanın milletler arasındaki ticarette emniyet ve selâmetle nakli için kullanılan mutat dış ambalajı içinde olmadan gelirse eşyanın içinde bulunduğu ambalajın sıkleti ne olursa olsun kanunî saf sıklete ithal edilir.

D) Kanunî saf sıklet üzerinden resim veren

eşya ambalajsız geldiği takdirde saf sıklet üzerinden resme tâbi olur.

E) Kanunî saf sıklet üzerinden resim veren eşyayı kaplayan iç zarf veya zarflardan ayrıca resim alınmaz. Şu kadar ki milletler arasındaki ticarette eşyanın emniyet ve selâmetle nakli için kullanılan mutat zarflardan olmadığı ve tâbi olduğu gümrük resmi de eşyanın gümrük resminden fazla olduğu hallerde zarf ve mazruf saf sıkletleri üzerinden kendi resimlerine tâbi olurlar.

4 - Saf sıklet

A) Saf sıklet eşyanın iç ve dış ambalâjı hesaba katılmaksızın elde edilen sıklettir.

B) Saf sıklet üzerinden resim veren eşyanın ambalâjı resimden muaftır. Şu kadar ki mlletler arasındaki ticarette, toptan veya perakende satışta bu gibi eşyanın emniyet ve selâmetle nakli için kullanılan mutat ambalâjlardan olmadığı veya miktar itibarile lüzumundan fazla olduğu takdirde bu gibi ambalajlar saf sıkleti ve ait olduğu tarife maddesi üzerinden resme tâbi tutulur.

5 - Adet veya kıymet üzerinden resim veren veyahut resimden muaf olan eşyanın ambalâjı

A - Adet üzerinden resim veren veya resimden muaf olan eşyanın ambalâjı resminden muaftır. Ancak bu gibi eşyanın milletler arasındaki ticarette emniyet ve selâmetle nakli için kullanılması mutat ambalâj maddelerinden olmadığı veya miktarca fazla olduğu veyahut ayrı getirilmek suretile gümrük resminden kaçınılmak istendiği anlaşılırsa ait olduğu tarife maddesi üzerinden resme tâbi olur.

B - Kıymet üzerinden resim veren eşya ambalâjlarının kıymeti eşyanın kiymetine dahil olacağından bu gibi eşyanın içinde bulunduğu zarflar ayrıca resme tâbi tutulmazlar.

6 - Bazı zarflar hakkında istisnaî kaide

Saat ve mücevherat konulan deriden veya deri taklidi kâğıttan veyahut iyi tahtadan yapılmış kılıf kutu ve muhafazalar saf sıkletleri üzerinden ve ait oldukları tarife maddesine göre resme tâbidirler.

7 - İç imbalâjlarından ayrılabilen eşyanın tarifedeki mevkiini bulabilmek için sıkletini tartmak icap ettiği takdirde eşyanın saf sıkleti hesaplanır.

Zuruftan ayrılmayacak eşyanın tarifedeki

yerini tayin için bu eşya içinde bulunduğu zarf ile birlikte tartılır.

MADDE 4 — Hangi eşyanın saf veya gayrisaf veya kanunî sıklet üzerinden resme tâbi olacağı bu kanuna bağlı 2, 3, ve 4 numaralı cetvellerde gösterilmiştir.

MÜVAKKAT MADDE — Ahdî tarifelerle tenzilât icrası kabul edilmiş olan maddelerden bu kanunla resim hadleri tezyit edilmiş olanlar hakkındaki hükümler, taallûk ettikleri ticaret muahedelerinin meri bulundukları müddetçe muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümleri 1499 numaralı gümrük tarife kanununun 15 inci maddesinde tayin edilmiş olan müddet kaydine tâbi olmaksızın 31 mayıs 1933 tarihinden muteberdir.

MADDE 6 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye, İktısat, Gümrük ve İnhisarlar vekilleri memurdur.

MADDE 4 — İktısat encümeninin dördüncü maddesi aynen kabul

MADDE 5 — Hükûmet bu kanunla kabul edilmiş olan azamî gümrük resimlerini memleket dahilinde sınaî müesseselerin himaye derecelerine göre tedricen arttırarak tatbika salâhiyetlidir.

MUVAKKAT MADDE — İktısat encümeninin muvakkat maddesi aynen kabul

MADDE 6 — İktısat encümeninin beşinci maddesi aynen kabul

MADDE 7 — İktısat encümeninin altıncı maddesi aynen kabul

1 NUMARALI CETVEL

Tarife No.		Yüz kilosundan resmi Lira K.
1		
	A —	
	1 —	25,00
	2 —	15,00
	B —	
	1 —	25,00
	2 —	15,00
	C —	
	1 —	4,00
	2 —	2,00
	D —	0,50
3		
	A —	4,00
	B —	2,50
	C —	1,00
9	Domuz «erkek ve dişi»	30,00
	(A) ve (B) fıkraları kaldırılmıştır.	
11	Tavşan	
	A — Tavşan «her nevi»	0,30
	B — Kobay «hint domuzu»	0,03
23	Bu tarife numarasının tasnifile haddi resimleri şu şekillerde değiştirilmiştir:	
	A — Taze süt ve koyu mayi halinde teksif edilmiş süt (teneke kutu içinde), şekerli, şekersiz veyahut sair maddelerle (hububat unu, kakao ve saire) karışık	60,00
	B — Toz veya parça halinde: Teksif edilmiş süt (şekerli, şekersiz, yağlı, yağsız)	100,00
	C — Ekşi süt:	
	1 — Koyu mayi halinde teksif edilmiş (teneke kutu içinde) yağlı, yağsız	35,00
	2 — Toz veya parça halinde teksif edilmiş, yağlı, yağsız veyahut hububat unu ile karışık	32,00
	Ç — Her şekilde kaymak, kabili ekil mevat ile mahlût olsun olmasın	120,00
	D — Yoğurt (kefir dahildir)	20,00
29	Kaldırılmıştır. Hamızatı şahmiye 32 nci numaraya ve yağların mayi ve sulp unsurları 27 nci numaraya dahildir.	
32	Hamızatı şahmiye (tarifenin başka yerlerinde zikredilmeyen)	17,00
33	*İhtarın ikinci kısmı kaldırılmıştır.*	
66	(A) ve (B) fıkralarına (ve sair şekillerde) ibaresi ilâve edilmiştir. (C) fıkrasına (ve yapıştırmağa mahsus müstahzarlar) ilâve edilmiştir.	
68	Fahmi hayvanî, (isler 274 numaradadır)	5,00
72	A —	27,00
	B —	24,00
	C —	
	1 — On kiloya kadar	22,00
	2 — On kilodan (on dahil) 18 kiloya kadar	24,00
	3 — On sekiz kilo (18 dahil) ve ondan yukarı	16,00

Tarife No.		Yüz kilosundan resmi Lira K.
	İhtar: Fabrikaların ihtiyacı için getirilecek olanlardan - İktısat vekâletinin müsaadesi ile ve tayin edeceği miktar dahilinde yalnız altı lira resim alınır.	
73	A —	48,00
	B —	42,00
	C —	
	1 — Altı kiloya kadar	44,00
	2 — Altı kilodan (altı dahil) on kiloya kadar	35,00
	3 — On kilo (on dahil) ve ondan yukarı	24,00
	İhtar: Fabrikaların ihtiyacı için getirilecek olanlardan - İktısat vekâletinin müsaadesi ile ve tayin edeceği miktar dahilinde yalnız on iki lira resim alınır.	
75	A —	
	1 —	150,00
	2 —	250,00
	3 —	130,00
	B —	
	1 —	380,00
	2 —	248,00
	3 —	150,00
	C — Fıkrasına ruganlı tabirinden sonra « veya lâkeli » tabiri konulmuştur	1000,00
	İhtara ilâve: Kâğıt ve mukavvadan başka maddelerden deri taklitleri de (C) fıkrasına dahildir.	
78	(A) ve (B) fıkraları birleştirilmiştir.	100,00
79		225,00
80		150,00
96	Bu numaranın (B) fıkrasının (1) rakamının sonuna (cilâlı ve perdahlı veya sair surette muamele görmüş olanlarından asıl resmin % 50 fazlasile gümrük resmi alınır) fıkrası ilâve, ve ihtarının (1) numarası dahi (B) fıkrasının 3 ve 4 üncü rakamlarında yazılı postların kıl veya töylerinin mensucat ve sair mevat üzerine tesbiti suretile yapılan taklitleri kıymetlerinin % 100 ü nisbetinde resme tâbi tutulur) şekline konmuştur.	
97	Adi yün ve keçi kılı	
	A —	25,00
	B —	48,00
	C — Taranmış	50,00
	D —	60,00
98	Merinos, tiftik, alpaka, lâma, vigoni, deve, kişmir, şevyot	
	A — Merinos ve şevyot	
	1 — Kirli	31,00
	2 — Yıkanmış	60,00
	3 — Taranmış	65,00
	4 — Boyanmış	75,00
	B — Tiftik:	
	1 — Kirli	24,00
	2 — Yıkanmış	40,00
	3 — Taranmış	44,00
	4 — Boyanmış	50,00
	C — Alpaka ve diğerleri:	

Tarife No.		Yüz kilosundan resmi Lira K.
	1 — Kirli	15,00
	2 — Yıkanmış	25,00
	3 — Taranmış	28,00
	4 — Boyanmış	30,00
102	A— 1 —	115,00
	2 —	124,00
	B— 1 —	126,00
	2 —	135,00
	Bu nuamra sonundaki ihtar kaldırılmıştır.	
103	*İhtar: Mamulâtına hususî bir manzara vermek için bir veya daha ziyadesi ayrıca bükme kıvırma gibi ameliyelerle alelâdelerinden farklı bir şekli mahsus almış olan (frize) ipliklerin rüsumu resmi aslının % 10 fazlasile istifa olunur.*	
105	A —	400,00
	B —	290,00
106	A —	540,00
	B —	400,00
	C —	320,00
107	A —	315,00
	B —	245,00
	C —	190,00
	İhtarın üçüncü kısmı (at ve keçi - tiftik hariç - kılından maada olan hayvan kılları yün mefhumuna dahildir) suretinde tadil edilmiştir.	
109		540,00
116	C — (Sökülmüş parça halindekiler dedahildir) ibaresi ilâve edilmiştir.	500,00
121	A —	360,00
	B —	240,00
122	*Bu numara ihtarının ikinci kısmı kaldırılmıştır.*	
125	*Bu numara ihtarının birinci kısmı kaldırılmıştır.*	
126	Bu numaranın ibaresi (keçe şapka taslağı kloş) olmuştur.	
129	A —	600,00
	B —	480,00
131	Halı, çanta, torba ve saire örmeğe mahsus tura halinde ipek ipliği (buret ve emsali)	
132	B —	400,00
	İhtar: Mamulâtına hususî bir manzara vermek için bir veya daha ziyadesi ayrıca bükme, kıvırma gibi ameliyelerle alelâdelerinden farklı bir şekli mahsus almış olan (filoşfirize) ipliklerin rüsumu resmi aslinin % 10 fazlasile istifa olunur.	
133	den evvel fasıl başı: (İpek ve mahlût ipek mensucat) yapılmıştır.	
134		7200,00
135	A — İpek miktarı % 20 ye kadar (20 dahil)	900,00
	B —	1500,00
	C —	2400,00
136	*İhtarın birinci ve altıncı kısma kaldırılmıştır.*	
139	A —	3000,00
	B —	1800,00
141	*İhtarın sonu: (Meğer ki kesilerek ölçü miktarı tenzil edile) olmuştur.*	
148	İpek, sunî ipek veya mahlûtlarından veyahut sunî ipek hamurundan veya sunî ipek hamuru sıvanmış maddelerden yapılmış her nevi şapka, kasket ve sair başlıklar... ilâh.	

Tarife No.		Yüz kilosundan resmi Lira K.
148	*İhtarın birinci kısmı kaldırılmıştır.*	
157	B —	17,50
158		14,00
161	A — Nişasta (torbalarda)	22,50
162	Sağu, tapyoka, frenk arpası torbalarda	12,50
171	(..... ve sair nefis hamur işleri) tabirinden sonra (glüteni % 20 den fazla ziyadeleştirilmiş olan unlardan yapılmış olanlar da dahildir) kaydi eklenmiştir.	
179	Bu numaraya: — (Yeşil halinde olup tuz içinde veya salamurada olanların tuz ve salamura sıkletleri dahildir, deniz suyu ile gelenlerden de daralı sıkletlerinden % 20 hesabile deniz suyu sıkleti çıkarılır) kaydi eklenmiştir.	
181	Bu numaranın nihayetine aşağıdaki ihtar ilâve edilmiştir: *(Sanayide istimal edilecek adi fıstıkların manii ekil mevat ile tağyir edilmiş olarak gelmesi veyahut vürudunda tamamen tağyir edilmesi meşruttur.)*	
188	Koko, kopra, palm	3,00
195	Her nevi meyva ve çiçek konserveleri ... ilâ	
211	A —	4500
	İhtar: Fabrikaların ihtiyacı için getirilecek olanlardan İktısat vekâletinin müsaadesile ve tayin edeceği miktar dahilinde yalnız 15 lira resim alınır.	
217	Bu numaranın sonuna (ithali Hükûmetin müsaadesini haiz) kaydi konulmuştur.	
219	Bu numaranın sonuna (meyvalı olanlar da dahildir) kaydi ilâve edilmiştir.	
223	Tohumlar:	
	D —	20,00
	H —	200,00
227		70,00
228		20,00
230		22,50
231		22,50
233	A —	50,00
	B —	20,00
234	Bu numaranın (B) fıkrası: Çamaşır sabunu külçe veya kalıp, toz ve sair hallerde ve müstahzar çamaşır tozu ve suyu (lesiv) olmuştur.	37,50
	C — Leke sabunu, her nevi (boya sabunu boyalar faslına ve terzi sabunu 474 numaraya dahildir.)	
	D — Tıbbî sabunlar (ithali için Hükûmetin müsaadesini haiz). Bu numaranın ihtarı kaldırılmıştır.	
235	Kaldırılmıştır.	
258	Yaş ağaç, fidan (meyve veren veya vermeyen ağaç) ve aşı kalemleri (her nevi)	1,00
259	Dikilmiş veya koparılmış taze çiçek ve taze çiçek kökleri, aşıları ve fidanları (sargı ve kapların sıkleti dahildir).	25,00
265		15,00
267	Korozo ve tağva cevizleri, koko kabukları ve emsali işlenecek nebatî sert maddeler.	22,50
271	*İhtarın ikinci kısmı kaldırılmıştır.*	
273	Çivit tabiî, gayrisaf (indigo natürel)	55,00
274	Fahmi nebatî, madenî ve nebatî ve sair karalar ve her cins isler	8,00
276	C —	16,00
279	*İhtarı kaldırılmıştır.*	

Tarife No.		Yüz kilosundan resmi Lira K.
281	Den evvel fasıl başlığı: (terkip yolile elde edilen plâstik maddeler ve bunların mamulâtı) olmuştur.	
281	Sellüloit ve kazein, jelâtin yahut nişasta: fenol, üre, asitfitalik.... ilâ esaslarından yapma sair plâstik maddeler:	
	A — Ham, külçe, lâvha, çubuk, yaprak, boru (Renk verilmiş olanlar da dahildir)	40,00
	B — Bunların cilâlı, sırlı, kabartmalı .... ilâ gibi satıhları çalışılmış veyahut hususî şekil verilmiş fakat daha işleneceği belli olanlar	105,00
	C — Zikıymet maadin ve taşlarla mürekkep mamulâtı	Kıymetinden %37,50
	D — Mevaddı saire ile mürettep veya gayrimürettep mamulât	540,50
288	C — Ağaç, yün, iplik ve saman ve bunlar ile talaş veya yongalardan malzemei inşaiye ve sair mamulât, başka maddelerle mahlût veya mürettep olsun, olmasın	
293	Bu numaranın (B) fıkrasının 3 üncü kısmı kaldırılmıştır.	
299	B —	150,00
317	Bu numaraya (C) fıkrası ilâve edilmiştir.	
	C — Meyva ihracına mahsus sepetler	5,00
323	Den evvel fasıl başlığı: (kâğıt ve tatbikatı) suretine çevrilmiştir.	
323	B —(Selluloz) (C) fıkrasına alınmıştır.	3,00
	C — Selluloz	0,50
324	A —	13,50
	B —	63,00
	C —	10,00
	D —	26,00
	İhtar: Kâğıt fabrikaları faaliyete bağlayıncaya kadar mevzu resmin üçte ikisi istifa edilir.	
327	Bu numaranın sonuna (matbu olanlar da dahildir) kaydi ilâve edilmiştir.	
328	A —	9,00
	B —	12,00
	İhtar: Kâğıt fabrikaları faaliyete başlayıncaya kadar mevzu resmin üçte ikisi istifa edilir.	
329	A —	18,00
	B —	90,00
330	Kopya ve yazı çoğaltma kâğıtları	
	A — Kopya kâğıdı	32,50
	B — Yazı çoğaltmak için tertip edilmiş mumlu ve saireli kâğıtlar, stensil ve emsali (iç kaplarının sıkleti dahildir)	75,00
	C — Kömür kâğıdı (iç kaplarının sıkleti dahildir)	87,50
334	Bu numaranın sonuna (matbu olanlar dahildir) kaydi konulmuştur.	
337		15,00
338	Duvar kâğıdı ve mukavvaları ve şeridi ve sair kaplamalık kâğıtlar	
	A — Yaldızlı, kabartmalı, yün tozu ve saireden havlı ve deri taklitleri	
341	C —	7,50
	D —	4,50
342	B —	14,00
345	B —	60,00

Tarife No.		Yüz kilosundan resmi Lira K.
346	Sonuna (masura D fıkrasında yazılıdır) kaydi ve bu numaraya D fıkrası ilâve edilmiştir.	
	D — Masura ve iplik veya mensucat tezgâhlarına mahsus sair levazım	10,00
349	*İhtar : Bezden mektep kitapları da dahildir.*	
359	A —	34,00
	C —	20,00
366	A —	28,75
	B —	41,00
	C —	47,50
367	A —	35,00
	B —	47,00
	C —	54,00
368	1 — Kasarlı: tek telli	
	A —	41,00
	B —	53,00
	C —	60,00
	2 — Kasarlı: bükülmüş (iki veya daha ziyade telli)	
	A — 14 İngiliz numarasına kadar (14 numara dahildir)	47,00
	B — On dörtten yukarı 24 İngiliz numarasına kadar (24 numara dahildir)	59,00
	C — 24 İngiliz numarasından yukarı	66,00
369	1 — Boyalı, istampalı tek telli	
	A —	58,00
	B —	70,00
	C —	77,00
	2 — Boyalı, istampalı: bükülmüş (iki ve daha ziyade telli)	
	A — 14 İngiliz numarasına kadar (14numara dahildir)	64,00
	B — 14 numaradan yukarı 24 İngiliz numarasına kadar (24 numara dahildir)	76,00
	C — 24 İngiliz numarasından yukarı	83,00
370	Glâse veya merserize:	
	1 — Kasarsız: bükülmüş (iki veya daha ziyade telli)	
	A —	58,00
	B —	70,00
	C —	77,00
	2 — Kasarlı: bükülmüş (iki veya daha ziyade telli)	
	A — 14 İngiliz numarasına kadar (14 numara dahildir)	69,00
	B — 14 ten yukarı 24 İngiliz numarasına kadar (24 numara dahildir)	81,00
	C — 24 İngiliz numarasından yukarı	83,00
	3 — Boyalı: bükülmüş (iki veya daha ziyade telli)	
	A — 14 İngiliz numarasına kadar (14 numara dahildir)	87,00
	B — 14 ten yukarı 24 İngiliz numarasına kadar (24 numara dahildir)	99,00
	C — 24 İngiliz numarasından yukarı	106,00
374		10,00
377	Ham (kasarsız)	
	A — Kasarsız, boyasız, basma halinde olmayan ham mensucattan metre murabbaı sıkleti 300 gram ve ondan yukarı ve bir santimetre murabbaında çözgü ve atkı olarak:	
	1 — 15 ipliğe kadar olanlar	49,50

Tarife No.		Yüz kilosundan resmi Lira K.
	2 — 16 dan 30 a kadar olanlar	53,50
	3 — 30 dan yukarı	57,50
	B — Kasarsız, boyasız, basma halinde olmayan ham mensucattan metre murabbamın sıkleti 200 (dahil) gramdan 300 grama kadar olan ve bir santimetre murabbamda çözgü ve atkı olarak:	
	1 — 30 ipliğe kadar olanlar	45,50
	2 — 31 den 42 ye kadar olanlar	57,50
	3 — 43 ten 55 e kadar olanlar	61,00
	4 — 55 ten yukarı olanlar	69,00
	C — Kasarsız, boyasız, basma halinde olmayan ham mensucattan metre murabbamın sıkleti 150 (dahil) gramdan 200 grama kadar olan ve bir santimetre murabbamda çözkü ve atkı olarak:	
	1 — 33 ipliğe kadar olanlar	61,00
	2 — 34 ten 50 ye kadar olanlar	67,00
	3 — 51 den 66 ya kadar olanlar	72,50
	4 — 66 dan yukarı olanlar	82,50
	D — Kasarsız, boyasız, basma halinde olmayan ham mensucattan metre murabbamın sıkleti 100 (dahil) gramdan yüz elli grama kadar olan ve bir santimetre murabbamda çözgü ve atkı olarak:	
	1 — 36 ipliğe kadar olanlar	69,50
	2 — 37 den 50 ye kadar olanlar	75,00
	3 — 51 de 70 e kadar olanlar	84,00
	4 — 70 ten yukarı olanlar	96,00
	E — Kasarsız, boyasız, basma halinde olmayan ham mensucattan metre murabbamın sıkleti 70 (dahil) gramdan 100 grama kadar olan ve bir santimetre murabbamda çözgü ve atkı olarak:	
	1 — 40 ipliğe kadar olanlar	80,50
	2 — 41 den 55 e kadar olanlar	87,00
	3 — 56 dan 75 e kadar olanlar	97,50
	4 — 75 ten yukarı olanlar	112,00
	F — Kasarsız, boyasız, basma halinde olmayan ham mensucattan metre murabbamın sıkleti 70 gramdan aşağı olan ve bir santimetre murabbamda çözgü ve atkı olarak:	
	1 — 50 ipliğe kadar olanlar	93,50
	2 — 51 den 65 e kadar olanlar	101,00
	3 — 66 dan 80 e kadar olanlar	109,00
	4 — 80 den yukarı olanlar	125,00

İhtar: 1 - İpliklerin sayısını tesbitte bükülü iplikleri meydana getiren tellerin adedi nazarı dikkate alınmaz.

2 - Kumaş boyunca devam etmeyen, fakat nesçe dahil olan iplikler iplik adedini sayarken hesaba dahil edilir.

3 - Kumaşın gerek sık, gerek seyrek dokunmuş yerlerindeki ipliklerin vasatisi nazarı itibara alınır.

4 - Kumaşların sıkleti bunlara ilâve edilen ve çözgü ve atkı ipliklerinden maada ipliklerle yapılan benek ve emsallerinin ilâvesile hâsıl olan miktara göre tayin edilir.

378 Beyazlatılmış «kasarlı» : madde 377 nin fıkralarındaki mukabillerine % 35 zammolunur.

Tarife No.		Yüz kilosundan resmi Lira K.
379	Boyalı:	
	1 — Ayni mensucatın top halinde boyalılarına madde 377 nin fıkralarındaki mukabillerine % 40 zammolunur.	
	2 — Ayni mensucatın ipliği boyalı, yollu ve karelilerine madde 377 nin fıkralarındaki mukabillerine % 50 zammolunur.	
	3 — Her nevi boya ile basma haline getirilmiş bir veya müteaddit renkli olanlarla merserize edilmiş olanlar (İpliği merserize halinde olanlar buraya dahildir.) Madde 377 nin fıkralarındaki mukabillerine % 60 zammolunur.	
	İhtar: 1 - Fasone, işlemeli ve jakarlı, damaskolu, veya nakışlı veya madenî teller ve her nevi pullar ve saire ile mahlût ve mürettep olan mensucat rüsumu asliyelerinin % 25 fazlasına tâbidir.	
	2 - Kumaşların top başlarında ve kenarlarındaki renkli çizgilere yukarıdaki 2 ve 3 numaralı fıkralar hükmünün şümulü yoktur.	
380	Tüller ve muslinler	
	A — Düz tül ve muslin, benekli ve madenî teller ile mahlût veya mürettep olanlar da dahildir.	
	1 — Kasarsız	210,00
	2 — Kasarlı, boyalı veya istampalı	300,00
	B — Tül - bobino (perdelik tül ve sair suretle fasone tüller)	
	1 — Kasarsız	216,00
	2 — Kasarlı ve boyalı	315,00
381	Bu numaradaki bütün eşya tarifenin diğer maddelerine nakledildiğinden madde boştur.	
387	Sonunda bulunan parantez içindeki izahat: (İpek ve yünden gayri lifî mevat ile mahlût ve sair mevat ile mürettep olanlar da dahildir.)	190,00
388	Bu maddeye «kaba tüylü ve tüysüz örtüler» ibaresi ilâve edilmiştir.	100,00
389	Bu numaradan (kard) kelimesi çıkarılmıştır. Makina aksamı numarasına konmuştur. (Safi veya mahlût keçe) ilâve edilmiştir.	100,00
393	A —	330,00
	B —	480,00
394	A —	470,00
	B —	325,00
395	Pamuktan mamul örme eşya:	
	A — Top halinde olanlardan kasarsız, kasarlı, boyalı, fasone, istampalı, işlemeli, nakışlı « Madenî teller mahlût veya mürettep olsun olmasın ».	
	1 — Metre murabbaının sıkleti elli gram kadar olanlar « 50 gram dahildir».	225,00
	2 — Metre murabbaının sikleti 50 gramdan 100 grama kadar olanlar «100 gram dahildir».	170,00
	3 — Metre murabbaının sıkleti 100 gramdan 150 grama kadar olanlar « 150 gram dahildir. »	100,00
	4 — Metre murabbaının sıkleti 150 gramdan yukarı olanlar	78,00
	B — Parça halinde örme çorapçı eşyası, ezcümle: Elbise, fanilâ, don, gömlek, kaşkorsa, omuz ve boyun atkısı, baş örtüleri, takkeler, çorap, tozluk eldiven, boyunbağı, saç ağı ve sair bu gibi örmeler ve bunların aksamı	

Tarife No.		Yüz kilosundan resmi Lira K.
	«kısmen dikilmiş olanlar da dahildir ».	
	« Mevaddı saire ile mürettep ve gayri müretlep »	
	1 — Sadeleri	245,00
	2 — Mevaddı saire ile müzeyen veya mürettep olanlar	565,00
400	A —	180,00
	B —	315,00
401	Pamuktan kuşak « Şal taklidi olanlar da dahildir ». Bohça, omuz ve baş, masa ve yatak örtüleri, perdeler, çocuk kundağı, bayrak ve emsali hazır şeyler, ipek ve saire ile işlemeli veya sair maddelerle mürettep olsun olmasın	180,00
	İhtar — Bu nevi eşyaya mahsus top halinde kumaşlar dahildir. [*]	
	İhtar — Bunları dolduran maddelerin resmi fazla ise eşyadan o resim alınır.	
405	Havlu, pamuk mensucattan hamam takımı, her şekilde yüz havlusu ve sabunluk ve sair hazır eşyalar ve peştemal «top halinde gelenler de dahildir ».	
	A —	340,00
	B —	450,00
409	Fasıl başı: (Keten, kendir, manila kendiri, jüt ve sair iplik imaline veya dokumaya elverişli nebatî maddeler) suretinde tadil ve 409 numaraya (C) fıkrası ilâve edilmiştir.	
	C — Koko elyafı veya ipliği	2,00
412		
	A —	
	1 — Jütten ve manilâ kendirinden	12,50
	2 — Saireden	25,00
	B —	
	1 — Jütten ve manilâ kendirinden	20,00
	2 — Saireden	37,50
413	*İhtar — Mamulâtına hususî bir manzara vermek için bir veya daha ziyadesi ayrıca bükme, kıvırma gibi ameliyelerle alelâdelerinden farklı bir şekli mahsus almış olan (frize) ipliklerin rüsumu resmi aslının % 10 fazlasile istifa olunur.*	
414	A —	47,00
	B —	31,00
417	Bu numaradan (keten) kelimesi çıkarılmıştır.	
417	A —	12,00
	B —	18,00
	C — Sair mensucat (ipekten gayri lifî mevat ile mahlût olsun olmasın)	18,00
418	A —	50,00
	B —	70,00
424	Bu numaradan (kard ve) kelimeleri kaldırılmıştır. (Kard) makine aksamının numarasındadır.	
435	*İhtar — Bunları dolduran mevaddın resmi fazla ise eşya o resme tâbidir.*	
437	Keten, rami ve mümasilleri lifî nebatî maddelerden her nevi şapka ve başlıklar ..... ilâ.	
440	Ham veya temizlenmiş (her şekilde) ve kırpıntılar ve köhne mamulât hurdaları	
444	Başa (Vülkanize kauçuktan) kaydi konulmuştur.	

[*] Bu ihtar 121, 122, 145,394,408,427 ve 438 numaralara da şamildir.

Tarife No.		Yüz kilosundan resmi Lira K.
447		
	A —	100,00
	B —	230,00
458	Alçı, çimento ve kireç taşları.	
465	Manyezitler:	
	A — Lületaşı	
	1 — Ham	75,00
	2 — Mamulâtı (mevaddı saire ile mürettep veya gayrimürettep)	2500,00
	B — Tabiî karboniyeti mağnezyom (Ciyobertit)	
	1 — Ham cevher	50,00
	2 — Teklis edilmiş (gayri saf kalsine)	5,00
	3 — Mamulâtı	450,00
466	Kaldırılmıştır.	
469	A — Portlant tipinde çimentolar	0,60
	B — Süpersiman ve mağnezyomlu çimentolar.	0,60
471	Poçolana, tebeşir, kaolen, santorin, spat veya tarifede gayri mezkûr sair taşlar ve topraklar ve bunların mükellesleri.	
473	A —	10,00
477	C — Fıkrasının sonuna: (Herhangi bir muhallilin içinde eritilmiş olanları verniktir.) kaydi ilâve olunmuştur.	
481	A —	1,80
	B —	4,50
482	A —	2,00
	B —	5,00
483	A —	9,50
	B —	7,50
484		12,00
487	A —	15,00
	B —	22,50
	C —	30,00
488	A —	50,00
	B —	20,00
490	Tarifenin başka mahallerinde zikredilmeyen çiniden ve porselenden sair mamulât (sair maddelerle mürettep olsun olmasın)	45,00
494	A —1 —	6,50
	A —2 —	12,00
495		6,00
496		5,00
497	Pencere camları:	
	A —1 — 0,0017 metre kalınlığına kadar (0,0017 dahil)	4,00
	2 — 0,0018 den 0,0025 e kadar (0,0025 dahil)	5,00
	3 —	7,00
	B —	12,00
498	Bu numaraya (glas) tabirinden sonra (otomobil ve saireye mahsus emniyet camları, iki veya daha ziyade tabakadan mürekkep) kayitleri ilâve edilmiştir.	
498	A —1 —	15,00
	2 —	20,00

Tarife No.		Yüz kilosundan resmi Lira K.
	B —1 —	22,00
	2 —	25,00
	İhtar: 492, 493, 494, 495, 496, 497 ve 498 numaralarda yazılı eşyadan yerli fabrikalar teessüs edip faaliyete başlayıncaya kadar bu resimlerin üçte ikisi alınır.	
499	A —	40,00
	B —	50,00
500	A —	60,00
	B — Çerçevesi ağaçtan, alçıdan, mukavvadan ve diğer mevattan	50,00
502		9,00
	İhtar: Yerli fabrikalar teessüs edip faaliyete başlayıncaya kadar 502 numaradaki resmin üçte ikisi alınır.	
503	A —	25,00
	B —	40,00
505		100,00
510	Camdan ve mineden ve camlaştırılmış porselenden düğme, boncuk, gerdanlık, bilezik....ilâ	
	A — Çıplak veya adi maden veya maddelerle mürettep	100,00
510	İhtarına « A fıkrasındaki eşyadan adi maadin veya bunların yaldızlarının miktarı camların nısfını tecavüz ederse bu maddelerden mamulâta mahsus rüsuma tâbidir » kaydile ikinci bir fıkra ilâve edilmiştir.	
511	B — Gümüş ile mürettep veyahut altın veya gümüş yaldızlı veya kaplamalı maadini saire ile mürettep.	
	C — Fıkrasındaki (adi) kelimesi kaldırılmıştır.	25,00
	D — Mevaddı saire ile gayrimürettep	16,00
512	D — Mevaddı saire ile gayrimürettep	40,00
515	C — Fıkrasındaki (adi) kelimesi kaldırılmıştır.	
	D —	10,00
517	Her nevi demir (font, demir, çelik) külçe veya küçük ve hususî fontlar (ferro fosfat, ferro mağnezyom ve emsali gibi ferro alyajlar)	
519	Halis çelik ve hususî çelikler:	
	A — Külçe, kütük, çubuk (her profilde)	
	B — Levha, saç, çenberlik veya şerit	
520	Her nevi demir veya çelik (dört köşe .... ilâ) delikli ve astar boyalı olanlar da dahildir.	
523	A — 1 — Demir veya çelik saç levhalar .... ilâ veya şerit.	
524	Demir veya çelik tel, muayyen uzunluklarda kesilmiş olanlar da dahildir. [En ince noktasından (genişlik, kalınlık, veya kutur) ölçüsü altı milimetreyi geçenler cinsine göre 519 veya 520 numaradaki yuvarlak veya profilli çubuklardan sayılır]	
525	A —	2
	B —	2,50
528	A —	5
	B —	8
529	Fonttan, demir veya çelikten künk, boru, her nevi raptiyeleri ve bunların kapakları (sırlı veya katranlı bez ve saire ile tecrit edilmiş olanlar da dahildir) kaydi ilâve edilmiştir.	

Tarife No.		Yüz kilosundan resmi Lira K.
530	Vesaiti nakliye dingilleri, yayları (her şekilde), tekerlekleri ve tekerlek çemberleri ve sair aksamı (astar boyalı olsun, olmasın)	
	A — Dirsekli dingiller ve her şekilde yaylar	8,00
	B — Diğerleri	7,00
531	A — Fonttan ,demirden kaba mamulât ... ilâ	10,00
532	C —	12,00
533	Somun pulları (rondela) ilâve edilmiştir.	10,00
535	Demir soba, ocak, mangal ve bunların aksamı; her fıkraya (aksamı) kelimesi ilâve edilmiştir.	
	A —	15,00
	B — 1 —	8,00
	B — 2 —	10,00
537	Demir mobilya ve bunların aksamı; her fıkraya (aksamı) kelimesi ilâve edilmiştir.	
	A — 1	30,00
538	(H) fıkrasında (pipo açan âletler) yerine (yiv açan aletler) konulmuştur.	
541	(Anahtar) kelimesinden sonra (saat anahtarları 597 numaradadır) kaydi ilâve edilmiştir.	
542		20,00
544	*İhtarı kaldırılmıştır.*	
546	A — Altın ve gümüş yaldızlı, ucu altın veya sair nadir madenli.	
548	A —	6,00
	B —	7,00
550	A — 2 —	15,00
551	A —	8,00
	B —	10,00
	C — Fıkrası ilâve edilmiştir.	
	C — Üzerlerinde bir veya fazla renkli matbu yazı olanlar	15,00
553	Düdük kelimesi kaldırılmıştır.	
553	B —	50,00
555	Bakır, lâme, çubuk «maktaı her şekilde» tahta veya yaprak halinde	
	B — Fıkrasındaki «Perdahlı» kelimeis kaldırılmıştır.	
557	B — Fıkrasındaki «boyalı» kelimesi kaldırılmıştır.	
558	A — Adileri veya boyalıları. B fıkrasındaki «boyalı» kelimesi kaldırılmıştır.	
559	A — 2 — Nikel, pirinç ve saire ile yaldızlı	
563	Bu numaranın başına «bakır heykeller» tabiri konulmuştur.	100,00
564	Sonuna: Parantezden evvel «ve aksamı» tabiri konulmuştur. Parantez içindeki ibare «sair adi mevat ile mürettep veya gayrimürettep, elektrik tertibatını havi olanlar da dahildir.»	
	D — Elektrik tertibatını havi olanlar	262,50
565	Bu numarada yazılı (düdük) kelimesi kaldırılmıştır.	
565	B —	180,00
566	A — 2 — Altın veya gümüş yaldızlı veya kaplamalı	
567	(Düğme) kelimesinden sonra (üniforma yıldızı) ilâve edilmiştir.	
569	H — 1 — Matbah ve sofra takımları ve sair kaba eşya.	
	2 — (Ve zikrolunmayan diğer mamulât) tabiri kaldırılmıştır.	4,00
574	B —	4,00

Tarife No.		Yüz kilosundan resmi Lira K.
576	Bu numaranın sonundaki ihtar (563 - 576 ncı numaralarda muharrer halitalara dahil olacak daha yüksek resme tâbi maadin) (Antimuvan hariç) miktarı yüzde ... ilâ	
577	B ve C fıkraları birleştirilmiştir.	10,00
579	Bu numaranın ihtarının sonuna (Antimuvan hariç) kaydi ilâve olunmuştur.	
584	Numaradan evvel (sair adi madenler) başlığı konulmuştur.	
584	Tarifenin başka yerlerinde zikredilmeyen sair adi madenler	
587	(Zikıymet taşlar ve incilerle gayrimüzeyyen)	
588	(Zikıymet taşlar ve incilerle müzeyyen)	
597	B ve C fıkralarına (saat anahtarları da dahildir) kaydi konulmuştur.	
597	İhtarı kaldırılmıştır.	
607	D fıkrası sonuna (her şekilde ve neden mamul olursa olsun) kaydi konulmuştur.	
633	(Halı ve saire süpürmeğe) den sonra (temizlemeğe veya cilâlamağa tabirleri ilâve edilmiştir.	
653	C —	14,00
655	Bu numara kaldırılmıştır. 656, 657, 658, 659, 661, 665 ve 666 numaralarda yazılı « ve aksamı » tabirleri kaldırılmıştır.	
660	« Elektrikli olanlar dahil » tabiri ilâve olunmuştur.	
662	« Elektrikli olanlar dahil » tabiri ilâve olunmuştur.	
664	Pulluklar : — Tekerleksiz, tek tekerlekli, arabalı «avantrenli», tekerleksiz döner, tekerlekli döner « arabalı döner», kulaklı, iki veya müteaddit demir « bisok, trisok, polisok», dip karıştıran « alt karıştıran », kültivatör «mizra », mikla, mihcem, tırmıklar, her nevi traktör veya hayvanla cerrolunan merdane, dişli merdane « kroskil», kültüpaker, beygir çapası, el ile işleyen çapa makinası, patates çukuru açmağa mahsus alât «boğaz dolduran pulluk », soklu « pulluk mibzeri », gübre şerbeti tulumbası, tarlalara gübre şerbeti serpmeğe mahsus sarnıçlı araba, tarar « tınas veya kesmik savurmağa mahsus makina », saman ve ot kesmeğe mahsus makina, kök doğramağa mahsus makina, yem kırmağa veya ezmeğe mahsus makina, mısır saplarını kesmeğet mahsus makina, kendir saplarını ezmeğe mahsus makina, kükürt veya gazını serpen alât « süvez », arıcılığa mahsus her nevi alât, kuluçka ve ana makinaları ve tavukçulukta müstamel her nevi alât, ziraat makinaları işletmeğe mahsus manejler.	10,00
	Püskürgeç, her nevi «pülverizatör» 623 üncü numaranın « A » fıkrasına dahildir.	
	Sakız tulumbası 665 numaraya dahildir. Çiftlikte müstamel değirmenler her nevi, tarifenin 666 ncı numarasına dahildir.	
	Alâtı ziraiye tamirine mahsus atelye alât ve edevatı muhtelifesi :- Atelye teşkil eden makine ve alât tarifenin temas eden numara ve fıkralarındaki resme tâbidir.	
	Daire şeklinde testere: Tarifenin (538-A) numarasına dahildir.	
	Pulluk ve diğer mütemmim hafriyat aletlerinde kullanılan cıvatalar tarifenin cıvataları muhtevi 533 numarasına tâbidir.	
	İhtar: Pullukların uç demirleri, kültivatör, mihcem, mikla yayları ve işleyici aksamı, pülverizatörlerin kauçuk aksamı, gümrük resminden muaftır.	
	2 — Yukarıda isimleri zikredilen ziraat alât ve makinelerinden gayri ziraat alât ve makineleri gümrük resminden muaftır.	
	3 — Bu makine, alât ve edevatın envaı Ziraat vekâleti tarafından tayin olunur.	
665	*İhtar: (Hortumlar mamul oldukları maddelerin resmine tâbidir.*	

Tarife No.		Yüz kilosundan resmi Lira K.
666/1	Bilyalı yataklar (Rulman), bilyalı ve makaralı veya masuralı, her nevi:	
	A — Beherinin ağırlığı 300 grama kadar olanlar	50,00
	B — Beherinin ağırlığı 301 gramdan 1000 grama kadar olanlar	25,00
	C — Beherinin ağırlığı 1000 gramdan fazla olanlar	10,00
666/2	Makinelerin veya cihazların mihanikî aksamı demirden, çelikten ve sair adi madenlerden (sair maddelerle mürettep olsun olmasın) tarifenin başka yerlerinde isimleri zikredilmemiş olanlar, beher parçanın ağırlığı:	
	A — 1000 kilo veya daha ziyade olanlar	7,00
	B — 300 kilodan itibaren 1000 (hariç) kiloya kadar	8,00
	C — 100 kilodan itibaren 300 (hariç) kiloya kadar	9,00
	D — 15 kilodan itibaren 100 (hariç) kiloya kadar	10,00
	E — 1 kilodan itibaren 15 (hariç) kiloya kadar	12,00
	F — 1 kilodan az ağırlıkta olanlar	15,00
	İhtar: Kauçuk ve sair maddelerden yapılmış makine levazımı mamul oldukları maddelerin resmine tâbi olurlar.	
667	B — Her nevi otomobil, arabaların şasisi, motörlü, motörsüz (tekerlekleri lâstik olsun olmasın)	
	H — Otomobil arabaların başka yerde isimlerile zikredilmeyen şasi aksamı	45,00
	V — Otomobil arabaların tekerlekleri ve aksamı ve demir veya çelik jantlar 668/B, 669/C fıkraları ve 677 numaranın 671 numaraya şamil hükmü kaldırılmıştır.	40,00
694	A —	4,00
	B —	4,50
	C —1 —	13,00
	C —2 —	10,00
695	Mayi madenî mahrukat ve madenî yağlar (petrol, şist yağları, linyit ve diğer madenî yağlar):	
	A — Ham, tasfiye edilmemiş, temizlenmemiş:	
	1 — 270 hararet derecesinden evvel takattur eden hafif yağlar nisbeti (Benzin, petrol ve saire) % 37 yi bulmadığı takdirde heyeti umumiyesinden.	1,00
	2 — % 37 - % 50 ye kalar % 37 den fazlasından (% 37 ye kadar olan kısımdan birinci fıkradaki resim alınır.)	4,90
	3 — % 50 den daha yukarı olursa heyeti umumiyesinden	13,20
	B — Tasfiye edilmiş yahut temizlenmiş, 160 dereceden evvel takattur eden hafif yağlar (benzin ve benzerlerinden)	13,20
	C — Tasfiye edilmiş yahut temizlenmiş 169 - 270 hararet dereceleri arasında takattur eden hafif ve orta yağlar (gazyağı ve benzerlerinden)	12,60
	D — Ağır maden yağları ve tortuları (makine yağları, mazut, motorin gibi mahrukat ve tortular, katranlar: 270 dereceden evvel takattur eden hafif kısmı % 10 u tecavüz etmeyecektir.)	1,00
	H — Ve (V) kaldırılmıştır.	
	İhtar:	
	1 - Bu yağların diğer hayvanî veya nebatî yağlar ve plombajin vesair maddelerle mahlût olanları dahildir.	
	2 - Perakende suretile satılmak üzere 1 - 5 kiloluk hususî kaplarda olanlar asıl resmin beş misline tâbi olurlar.	

Tarife No.		Yüz kilosundan resmi Lira K.
697	Türk kırmızısı yağı ve sülfooleatlar, sülforezinatlar (madenî yağlarla müstahzar olsun olmasın.)	2,00
698	Parafin, vazelin	7,50
699	Linyit kömürü mumu, yer sakızı (ozokerit)	
	A — Külçe halinde bitüm (karıştırılmış olsun olmasın)	
	B — Tasfiye edilmiş (serezin) «boyalı, boyasız her şekilde, ham yer sakızından yapılmış kunduracı ve parke ve saire mumları» (Diğer balmumlarile, parafinle veya madenî maddelerle karışık olsun olmasın)	24,00
700	Toprak boyalar (kolkotar, humzu hadit nevileri, okralar ve emsali) öğüdülmüş, yıkanmış ve sair şekillerde hazırlanmış (tabiî halde olanlarla mükellefleri 471 numaraya dahidir.)	
	A — Safileri veya kendi emsallerile karışmış olanlar	
	B — Huy katranı müştaklarından bir mülevvin madde ile % 5 nisbetinde boyanmış olanlar	
702	Madenî boyalar:	
	A — Kipritiyeti tutya (sülfür dezenk), kibritiyet hadit (zaçı kıbrıs)	
	B — Üstübeç, baryom üstübeçi (tabiî veya sunî sülfat dö baryom), Litopon, süligen, masiko, hamzu tutya, karboniyeti tutya (tutya üstübeçi), mürdesenk	
	D — Prusya mavisi ve emsali ferro siyanik boyalar ve utrumer her nevi	
	H — Sunî lak boyalar ve tarifenin başka yerlerinde zikredilmeyen diğer madenî boyalar	
705	Camcı macunu (mastik), ağaç aşısı macunu ve sanayide müstamel sair macunlar (dişçi macunu veya çimentosu gibi tıbbî tertipler ecsamı kimyeviye ve eczayi tıbbiye faslındadır.	5,00
706	Uzvî, sunî boyalar (kömür katranı yağmdan müstahsal) anilinler, alizarinler, sunî çivitler ve tasfiye edilmiş tabiî çivitler (her şekilde) ve zikredilmeyen sairleri	40,00
707	Anilin tozu, fenol ve naftol mürekkebatı (boyacılıkta kullanılan uzvî müstahzar boya bazları).	9,00
708	Kundura boya ve parafin cilâsı, ankostikler, kremler, patlar ve mümasili tertipler (deri, kundura, maden eşya, mobilye, parke ve saireyi temizlemek, cilâlamak ve muhafaza etmek için) toz, kalıp, mayi, macun halinde (iç kaplarının sıkleti dahildir).	22,50
710	H fıkrasındaki (sülfür) çıkarılmıştır.	
711	D — Sonundaki (tartrat) kaldırılmış ve hipo fosit (hipo fosfit) olmuştur.	
	V — Fıkrasındaki fosfat ve silikat çıkarılmış ve âtideki fıkra ilâve edilmiştir:	
	V— 1 — Karbonat	6,00
	2 — Nitrat	2,00
	3 — Asetat, borat, biborat (boraks), bikarbonat, klorat, klorür kostik saf sülfür, sulfat, bisulfat (seldeglober) sülfit, bisulfit, hidro sulfit, hippo sülfit, nitrit, saf klorür de sodyom ve tarifenin başka yerlerinde zikredilmeyen sair sodyom emlâhı	3,75
	Z — Fosfat, silikat	1,00
712	A — Fıkrasından «nişadır» kelimesi kaldırılmış ve bu numaraya H fıkrası ilâve olunmuştur.	
	H — Nişadır	1,50

Tarife No.		Yüz kilosundan resmi Lira K.
715	D — Fıkrasındaki (Arseniyat ve sülfat) kelimeleri kaldırılmıştır.	
719	D — Fıkrasındaki (sülfat) kelimesi kaldırılmıştır,	
720	C — Fıkrasında (Oksit) ve (Karbonat) ve (Sülflür) kelimeleri kaldırılmıştır.	
725	D — Fıkrasındaki (Sitrat) kelimesi kaldırılmıştır.	
726	C — Fıkrasının sonuna (tarifenin başka yerlerinde zikredilmemiş olan) kaydi eklenmiştir.	
727	Kalay emlâhı:	
	A — Biklorür de'eten	1,00
	B — Sairleri	67,50
733	Palladyom emlâhı	
743	A — Piperazin	350,00
	B — Dietilen diamin ve mümasilleri	35,00
745	A —	4,00
	B — Klörür, sufr presipite	5,25
	C — Sulfür dö karbon	1,00
746	B — Bromkamfr (Bromür de kamfr) olmuştur.	
749	D — Kreozot (sanayie mahsus gayrisaf) (huydan çıkarılan dahil)	7,00
750	Rubidyom emlâhı, (A) fıkrası kaldırılmıştır.	
753	İridyom emlâhı	
754	B — Diiyodösalisilik, monoiyodosalisilik, salijenin ve aldehit salisilik	
	K — Fıkrasındaki son iki parantez yerine (Anidr veya glasyal veya kristalizabl olanları)	
	L — Fıkrasının son parantezi yerine: (Tütücü, mayi veya adi, gayrisaf olanları)	
755	Kimyevî tahlillerde ve bakteriyoloji aramalarda kullanılan ayarlı kimyevî mahlûller ve kimyevî miyarlar.	
757	A —	1,00
763	Sonundaki (ve mürekkebatı) yerine (terkipçe mümasilleri) tabiri konulmuştur.	
767	A — Antipirin, salipirin	100,00
	B — Asetil salisilât, analjezin, fnazon, pirazalon, salisilât dantipirin	10,00
773	(Benzol, banzen tolüen ve huydan çıkarılan ve tarifenin başka yerlerinde zikredilmemiş hafif veya ağır yağlar ve müştakları) ilâve edilmiştir.	
781	Bu numara ve ihtarı kaldırılmıştır.	
785	Karborafin 274 numaraya nakledilmiştir.	
786	A — Piramidon	250,00
	B — Amidopirin, Dimetilamidoantipirin ve mürekkebatı	25,00
787	A — Fitin, Lüminal, Ortoform, tanoform	600,00
	B — Anidro oksi metilen difosfat dekalisyom ve dö mağnezyom, feniletilamanonil, üre, metilâminoksi banzoat para metil ditanen	
792	A — Aspirin, tanijen, mezotan,	200,00
	B — Asit asetilosalisilik, diasetil tanen, salisilât, metoksimetilik,	20,00
793	A — Validol, validol kanfre	750,00
	B — Valeryanat dö mantol	75,00
812	D — 1 - Anis, badyan	100,00
	D — 2 - Anetol	200,00
812	B — Fıkrasının resim haddi 24,50 olarak tashih edilmiştir.	24,50
	C — Fıkrasında (veron) yerine (verven), bu fıkranın sonuna : - ve ıtrıyatçılıkta	

Tarife No.		Yüz kilosundan resmi Lira K.
	kullanılan fakat tarifenin başka yerlerinde zikredilmemiş olan kokulu basit eterler ve sair kokulu mayi kimyevî cisimler (mürekkep olanlar V fıkrasındadır).	
	H — Fıkrasında (Fenovil) (fenuyl) olacaktır.	
	V — Fıkrasının sonuna parentezden evvel: tarifenin başka yerlerinde zikredilmemiş mürekkep kimyevî cisimler ve eterler.	
819	Bu numarada parentez içindeki (her nevi) ibaresi (müstahzar mahiyetinde olanlar dahil değildir) suretinde tashih edilmiştir.	
830	Emetin ve emlâhı	25,50
831	Ergotinin ve emlâhı	
	A — Ergotinin (amorf, kristalize)	100,00
	B — Kloridat, tartarat, sitrat, sülfat ve sair emlâhı	50,00
832		36,00
837	Dijitalin, dijitonin, dijitoksin	50,00
	(B) ile (C), 853/B ye nakledilmiştir.	
839	İstrofantin	50,00
852	den sonra yazılmış olan ihtarın birinci kısmı şu şekilde tadil edilmiştir:	
	1 — Ecsamı kimyeviyeye ve eczayi tıbbiye tablet, komprime, kapsul, kaşe, kalem ve sair ispençiyarî şekillerde bulundukları takdirde 853 üncü numaranın B fıkrasındaki hükümlere tâbi olur.	
835	B — Müstahzaratı tıbbiye ve seromlar ve aşılar	
	1 — 1 inci sınıf kıymetinden	% 50
	2 — 2 inci sınıf »	% 25
	3 — 3 üncü sınıf »	% 5
	İhtar: Sınıflar Sıhhat ve İçtimaî Muavenet vekâleti tarafından ayrılacaktır.	
853	Bu numaranın ihtarından sonra (bu numaraya dahil maddelerin resimleri Sıhhat ve İçtimaî Muavenet vekâleti tarafından tasdik edilen kıymetleri üzerinden hesap olunacaktır) kaydi konmuştur.	
853	C — 1 - Müstahzaratı kimyeviyei sınaiye	20,00
	2 — Triklor etilen	5,00
859	B —	130,00
	C —	140,00
859	*Bu numarada yazılı ihtarın birinci kısmı kaldırılmıştır.*	

[2] NUMARALI ETVEL

DARALI SİKLET ÜZERİNDEN RESME TÂBİ OLAN TARİFE NUMARA VE FIKRALARI ŞUNLARDIR

18 — A, 21 — A, 23 — D, 24 — A, 31, 33 — B, 34 — A, 36 — A, 36 — B, 37, 38, 39, 42, — A, B, fıçıda olanları, 43, 44, 45, 47, — A, 48 A, — 64 — A, 65 — A, 66 — A, 70, 78 — B, 97, 98, 99, 104, 116 — C, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157 — A, B, 158, 159 — A, B, C, D, 160, 161 — A, 162, 168, 173, 174, — A, 175 — A, 176 — A, 178, 179, 180, 181 — A, B, 182, 183 — A, B, C, 184 — A, B, 185, 186, 187, 188, 189 — A, 190, 191, 193, 194, 196, 197 — A, B, C, 198, 199, 201 — A, 202 — A, 203 — A, B, C, 204, 205, 208 — A, C, 210, 211 — A, 214 — A, — 2, 215 — A, 218 — A, 220 — A, 221 — A, 228 — A, B, C, D, H, 224 — A, 225, 226, 228, 230, 231, 232, 233 — A, B, 234 — A, B, 236 — A, 237 — A, 239 — A, 240 — A, 242, 246, 247, 250, 253 — A, B, C, 257, 258, 259, 260 — A, B, 261, 262, 263 — A, B, 265, 266 — A, B, 267, 268, 269, 270, 272 — A, B, C, 273, 274, 275, 276 — A, B, C, D, H, 277 — H, ikinci, 280, 282, 283, 284, — A, B, C, D, 285 — A, B, 286 — A, B, 287, 288, — A, B, C, 289, 290, 291 — A, B, C, 292, 294 — A, B, 303, 305 — A, B, C, 307, A 313, 314 — A, B, 316, 323 — A, B, 325, 327 — A, 328 — A, 341 — A, B, C, D, 360, 364 — A, B, 374, 409 — A, B, 410, 416, 417 — A, B, 418 — A, B, 440, 450, 451, 452 — A, B, C, 456, 457 — A, B, 458, 459, 460, 461 — A, B, C, 462, 463 — A, B, 464, 465, — A — 1, B — 2, 467 — A, B, 468, 469, 470, 471, 472, 473 — A, 475, 476 — A, 477 — A, B, C, 483 — A, B, 484, 485, 487 — A, B, C, D, 492, 494 — A, 495, 496, 497 — A, B, 498 — A, B, 499 — A, B, 502, 503 — A, B, 504 — A, B, 516, 517, 518, 519 — A, B, 520 — A, B, 521, 522, 523 — A, B, C, 424 — A, B, 525 — A, B, 526 — C, 527, 528 — A, 529 — A, B, D, 1 530, 531 — A, B, 532 — C, D, 533, 534, 535 — B, 536, 537 — A, B, C, 542, 547 — A, B, 548 — A, B, 550 — A, 551 — A, B, C, 554 — A, B, C, D, 558 — H 3, 569 — A, B, 570 — A, B, C, D, 574 — A, B, C, D, 577 — A, B, C, 580 — A, B, C, 583 — A, B, 584 — A, B, 596, 632 — H, 642 — A, B, C, 643 — A, B, C, 644, 645 — A, B, 647 — A, B, 656, 660, 661, 677, 694 — A, B, C, 695 — A, B, C, D, H, V, 696, 697, 698, 699, 700 — A, B, 701, 702, A, B, C, D, H, 710 — H, V, Z, 711 — H, 745 — A, B, 749 — D, 757, A, B, C, 773, 799 — B, 809 — A, 856.

(3) NUMARALI CETVEL

KANUNİ SAF SIKLET ÜZERİNDEN RESME TABİ OLAN TARİFE NUMARALARI VE FIKRALARI ŞUNLARDIR:

17 numaranın fıkraları, 18 numaranın B, C fıkraları 19, 20, 21 numaraların B ve C fıkraları; 22, 23 numaraların A, B, C, Ç, fıkraları; 24 — B, 25, 26, 27, 28, (29 kalkacak), 30, 32, 33 — A, 34 — B, 35, 36 — C, 40, 42 — A, B, iç kaplarda gelenler; 47 — B, 48 — B, 54 — A 2, 3, 54 — B, 56 — B, C, 58, 63, 64 — C, D, 65 — B, C, D, H, V, 66 — B, C. D, H, 67, 68, 69, 72 — A, B, C, 73 — A, B, C, 74, 75 — A, B. C, 76, 77, 79, 80, 81, 82, 83, 84 — A, B, C, 85 — A, B, 86 — B, C, 87 — A 1, B, 88 — A, B, C, 89, 90, 91, 92, 93, 100, 101, 102 — A, B, C, 103, 105 — A, B, 106 — A, B, C, 107 — A, B, C, 108 — A, B, 109, 110, 111, 112, 113, 115 — D, 116 — A, B, 117, 118 — A, B, 119, 122 — A, B, 123, 124, 127 — A, B, C, 128 — A, B, 129 — A, B, 130, 131, 132 — A, B, 133 — A, B, C, 134, 135 — A, B, C, 136 — A, B, 137, 139 — A, B, 140, 141, 142 — A, B, C, 143 — A, B, 144, 145 — A, B, C, 146 — A, B, 147 — A, B, 149 — A, B, 150 — C, D, 161 — B, 163, 164 — A, B, 165, 166, 167, 169 — A, B, 170 — A, B, 171, 172, 174 — B, 175 — B, 176 — B, 177, 189 — B, 192, 195 — A, B, 200, 201 — B, 202 — B, 206, 207, 208 — B, D, 209, 211 — B, 212, 213 — A,

B, 214 — A, İ, B, C, 215 — B, 216, 217, 218 — B, 219, 220 — B, 221 — B, 222, 224 — B, 227, 229, 234 — C, D, E, 236 — B, 237 — B, 238 — A, B, 239 — B, 240 — B, 241, 243, 251, 252, 254 — B, 255, 256, 264, 271 — A, B, C, D, 277 — A, B, C, D, H, V, Z, T, 278, 279 — A, B, C, 281 — A, B, D, 293 — A 2, 3, B, 295, 296 — A, B, C, 297, — A, B, 298, 299 — A, B, 300, 302, 304, 305 — H, 306 — A, B, 307 — B, C, D, 3, 4, 308 — A, B, C, 309 — A, B, 311 — A, B, 312 — A, B, 315 — A, B, C, 317 — A, B, 318 —A, B, 319, 320 — A, B, C, D, H, 322, 324 — A, B, C, D, 326, 327 — B, 328 — A, B, 329 — A, B, 330 — A, B, C, 331, 332, 333, 334, 335 — A, B, 336 — A, B, 337, 338 — A, B, 339, 340 — A, B, C, 343, 344 — B, C, 345 — A, B, 346 — B, C, D, 347, 352, 353 — A, B, 354 — A, B, 355. 356, 357 — A, B, 358, 359 — A, B, C, 361 — B, 362, 363 — A, B, 365, 366 — A, B, C, 367 — A, B, C, 368 (1 ve 2) A, B, C, 369 (1 ve 2) A, B, C, 370 (1, 2, 3,) A, B, C, 371 — A, B, 372, 373, 375, 376, 377 — A, B, C, D, E, F, 378, 379, 380 — A, B, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390— A, B, 391, 392, 393 — A, B, 394— A, B, 395— A, B, 396, 397, 398, 399, 400— A, B. 401, 402, 403, 404 — A, B, 405 — A, B, 406, 407, 408, 411, 412 — A, B, 413, 414 — A, B, 415, 417 — C, 419, 420, 421 — A, B, D, 422, 423, 424, 425, 426 — A, B, 427 — A, B, 428, 429, 430, 431 432, 433 — A, B, 434, 435, 436, 437 — A, B, 438 — A, B, 439, 441, 442, 443, 444, 445 — A, B, 446 — A, B, C, 447 — A, B, 448, 449, 453, 454, 455 — A, B, 465 — A 2, B 3, 467 — C, D, 473 — B, 474 476 — B, C, 477 — D, H, V, 478 — A, B, C, 479 — A, B, 480 — A, B, C, 481 — H, V, 482 — A, B, 486, 487 — H, 488 — A, B, 490, 493, 494 — B, 497 — C, 500 — A, B, C, 501, 505, 506, 507 — A, B, 508, 509, 510 — A, B, C, 511 — A, B, C, D, 512 — A, B, C, D, 513, 514 515 — A, B, C, D, 524 — C, 526 — A, B, 528 — B, C, 229 — C, D 2, 3, 532 — A, B, 535 — A, 538 — A, B, C, D, H, V, 539 — A, B, C, D, H, V, 540, 541 — A, B, C, 543, 544 — A, B, C, 545 — A, B, C, 546 — A, B, 549 — A, B, 550 — B, 552 — A, B, C, 553 — A, B, 555—A, B, 556 — A, B, 557 — A, B, C, 558 — A, B, C, D, H 1, 2, 559 — A, B, C, 560, 561 — A, B, 562, 563, 564— A, B, C, D, 565 — A, B, C, 566— A, B, 567 — A, B, 568 — A, B, C, 569 — C, D, H, 571, 572, 573 — A, B, C, 574 — H, 575, 576 — A, B, C, 577 — D, H, 578, 579 — A, B, C, 580 — D, H, 581, 582, 584 — C, 595 — B, C, 597 — A, B, C, 598, 607 — B, C, H, V, Z, 609, 611, 612, 613, 614 — B, C, 615, 616, 617 — A, B, 618, 619, 621, 622, 623 — A, B, 624 — A, B, 625, 626, 627, 628, 630 — A 2, 3, B, 631, 632 — A, B, C, D, 633, 634, 635 — A, B, C, 636 — A, B, C, 637 — A, B, C, 638 — A, B, C, 639 — A, B, C, 646, 653 — A, B, C, 654 — A, B, 662 — A, B, 663, 665, 666 — 1 fıkraları 666 — 2 fıkraları; 667 — H, V, 679 — C, D, 680, 703 fıkraları; 704 fıkraları; 705, 706, 707, 708, 709 — A, B, 710 — A, B, C, D, 711 — A, B, C, D, V 1, 2, 3, Z, 712 — A, B, C, D, H, 713 — A, B, C, 714 — B, C, D, 715 — B, C, D, 716, 717, 718, 719 ve 720 numaraların fıkraları; 721, 722 — A, B, D, 723 — B, C, D, H, 724, 725 ve 726 numaraların fıkraları; 727 — A, B, 728 ve 729 numaralı fıkraları, 730, 731 — A, 732 — A, 734 — A, B, C, 735 — A, B, 737, 738, 739, 740, 741 ve 742 numaralı fıkraları; 743 — A, B, 744, 746, 747, 748 numaralı fıkraları; 749 — A, B, C, 750 — B, 751 — A, B, 754 — B, ve sonraki fıkraları; 755, 758 — B, 759, 760, 761, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 774 ilâ 794, 796, 798 — A, 799 — A, 800 ilâ 808, 809 — B, 810 — A, B, 811 — A, B, 812 — C, D, H, V, 813 — B, 814 ilâ 820, 853 — C, 854, 855, 857, 858, ve 859 numaraların fıkraları.

(4) NUMARALI CETVEL

SAFİ SIKLET ÜZERİNDEN RESME TÂBİ OLAN TARİFE NUMARA VE FIKRALARI ŞUNLARDIR

41, 46 — A, B, 49 — A, B, 50 — A, B, C, 51 — A, B, C, D, 52 — A, B, 53 — A, B, C, 54 — A 1, 55, 56 — A, 57 — A, B, 59 — A, B, C, D, 60 — A, B, 61, 62, 64 — B, 78 — A, 87 — A 2, 95 — A, B, 96 — A, B, 114 — A, B, C, D, H, V, Z, 115 — A, B, C, 120 — A, B, 121 — A, B, 138, 150 — A, B, 244, 245, 248, 249, 305 — D, 307 — D 2, 317 — C, 342 — A, B, 481 — A, B, C, D, 489 — A, B, C, 491 — A, B, 585 — B 2, 586 — A, B, C, 587 — A, B, C, 588 — A, B, C, 589 — A, B, 590 — A, B, 595 — A, 614 — A, 630 — A 1, 648 — A, B, 649 — A, B, C, D, 650 — 651 — A, B, C, D, H, V, 652 — A, B, C, D, H, V, 657, 658 — A, B, C, 659, 664, 666 — A, B, C, D, H, V, 667 — A, B, C, D, 668 — A, C, 669 — A, B, 670, 671, 672, 674, 675, 681 — A, B, C, D, 687, 692 — A, B, C, D, 714 — A, 715 — A, 723 — A, 731 — B, 732 — B_2 733, 736, 752, 753, 754 — A, 758 — A, 762, 795, 797 — A, B, 798 — B, 812 — A, B, 822 ilâ 852.

Sıra № 329

11 nisan 1334 tarihli gümrük kanununa müzeyyel 1/723 numaralı kanun lâyihası ve gümrük kanunu muvakkat ve Bütçe encümenleri mazbataları

B. M. M. Yüksek Reisliğine

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Müdürlüğü
Sayı 6/1591

25-V-1933

Yüksek Başvekâlete

11 nisan 334 tarihli gümrük kanununa zeylen hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 23-V-933 te Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte arzedilmiştir efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

Belediyelerce istifa edilen duhuliye resminin tahakkuk ve cibayet şekilleri hem belediye ve hemde halk için bir çok müşkülâtı mucip olmakta ve şikâyetlere sebebiyet vermekte olduğundan mezkûr resmin lağvi ile buna mukabil gümrüğe tâbi eşyanın gömrük resmine yüzde on zammı ve bu munzam miktarın, tahsilini takip eden ayın nihayet on beşine kadar, Dahiliye vekâleti tarafından gösterilecek bir bankaya tevdi edilmesi ve bu suretle toplanacek mebaliğin Dahiliye vekâletince yarısının son tahrirle teayyün eden nüfusları ve yarısının da son üç senelik duhuliye varidatının vasatisi nisbetinde belediyelere taksimi muvafık olacağı düşünülmüştür.

1932 senesi umumî muvazene varidat bütçesindeki gümrük geliri muhammen (38,500,000) liradır. Belediyelerin tahsil ve cibayet ettikleri duhuliye resmi de muhtelif senelerde (3,600,000) ile (4,500,000) lira arasında temevvüç etmektedir. Muhammen olan gümrük varidatının temevvücatı nazarı dikkate alınarak gümrük resmine resmi aslinin onda biri kadar zammolunmak suretile mezkûr verginin esas resimde mahsüs bir tesir hâsıl etmeden ve zaten bu gibi eşyadan belediyelerce duhuliye resmi alındığından varidatın zıyaına meydan vermeden duhuliye resminin ilgasile gümrüklere yüzde on zammı muvafık görülmüş ve merbut kanun lâyihası ihzar ve teklif olunmuştur.

Gümrük kanunu muvakkat encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Gümrük kanunu
Muvakkat encümeni
K. № 2
Esas № 1/723

31-V-1933

Yüksek Reisliğe

11 nisan 334 tarihli gümrük kanununa zeylen hazırlanıp Başvekâletten Yüksek Meclise takdim olunan ve tarife işlerini tetkik etmek üzere Muhtelit olarak teşkkül eden encümenimize 27-V-1933 tarihinde havale buyurulan kanun lâyihası Dahiliye vekili Bey hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Lâyihanın esası ötedenberi tatbikatından şikâyt edilmekte olan duhuliye resminin kaldırılarak bu resmin belediyelere temin ettiği varidatı gümrük resimlerine %10 zammı suretile karşılamak ve bu %10 ları belediyelere nüfusları ve üç senelik duhuliye resmi varidatları vasatisi baremlerine göre tevzi etmekten ibarettir. Encümenimiz bu esası kara gümrüklerini andıran ve memleketin iktisadî birliğini müteessir edecek derecede fena tatbikata uğrayan duhuliye resminin kaldırılması teşebbüsünü ciddi bir memnuniyetle telâkki etmiş bu resme mukabil tarife kanunu veya teşvikı sanayi gibi sair hususî kanunlarla esasen gümrük resminden muaf olanlar müstesna tutulmak üzere alelûmum gümrük resmine tâbi eşyadan alınan gümrük resminin %10 fazlasile tahsil edilerek tutarının belediyelere kanunda gösterilen esaslar dahilinde tevziini kabule şayan görmüştür.

Lâyihanın unvanı bu kanunun gümrük tarife kanununu degiştiren bu günkü tarihli kanuna zeyledilmesi daha doğru olacağı düşünülerek değiştirilmiş ve birinci maddede yazıya ait tebeddüllerden başka gümrük resminden muaf olan maddelerden bu zammın alınmıyacağına dair bir fıkra ilâve edilmiştir.

İkinci maddedeki değişiklik maddenin daha açık yazılmasından ibarettir.

Üçüncü maddede ise cümle tashihi yapılmıştır.

Dördüncü ve beşinci maddeler usule müteallik olup kanunun 31 mayıs 933 tarihinden muteber olacağına dair bir tadili havidir.

Bu esaslara göre hazırlanan kanun lâyihası müstacelen müzakeresi istirhamile Umumî Heyete arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Muhtelit En. Reisi	M. M.	Kâ.	Aza	Aza
Edirne	Mardin	Af. Karahisar	Aydın	Bursa
Şakir	*Ali Rıza*	*İzzet*	*Fuat*	*Rüştü*

Aza	Aza	Aza	Aza
Afyon Karahisar	Kocaeli	Balıkesir	İstanbul
Cemal	*Ali*	*Enver*	*Hamdi M.*

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 191/3
Esas No. 1/723

31 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

Gümrüğe tâbi her nevi eşyanın gümrük resmine yüzde on zammedilmesine dair olup Muhtelit encümenin mazbatasile birlikte encümenimize tevdi kılınan kanun lâyihası Dahiliye, Maliye, İktısat ve Gümrük ve İnhisarlar vekilleri Beyler hazır oldukları halde encümenimizce de tetkik ve mütalea edildi.

Lâyihanın esası encümenimizce de muvafık görülerek birinci ve ikinci maddeleri Muhtelit encümenin tadilâtı dairesinde kabul edilmiştir.

Kaldırılacak olan oktruva resminin boşluğunu doldurmak üzere gümrüğe tâbi eşyanın gümrük resmine yüzde on zam icrası suretile toplanacak paraların belediyelere sureti taksim ve tevziini gösteren üçüncü madde üzerinde tevakkuf edilerek Başvekil paşa hazretlerile Dahiliye vekili Beyefendinin muvafkatleri alınarak bu resim adalet ve müsavat esaslarına tevfikan belediyelerin nüfusları nisbetinde taksimi daha muvafık görülmüş ve bu sebeple İktısat encümeninin üçüncü maddesi tadil edilmiştir.

Bu suretle hazırlanan kanun lâyihası müstacelen müzakere buyurulmak üzere Umumî Heyetin yüksek tasvibine arzolunur.

Rs.

Gümüşane	Aksaray	Çorum	Erzurum	Isparta	Kayseri
H. Fehmi	*A. Süreyya*	*Mustafa*	*Asım*	*Mükerrem*	*A. Hilmi*
Kırklareli	Manisa	Sıvas	Yozgat	Niğde	
Şevket	*M. Turgut*	*M. Remzi*	*S. Sırrı*	*Faik*	

HÜKÛMETİN TEKLİFİ

11 nisan 334 tarihli gümrük kanununa müzeyyel kanun lâyihası

MADDE 1 — Gümrüğe tâbi her nevi eşyanın gümruk resmine yüzde on zammedilmiştir.

MADDE 2 — Birinci maddeye tevfikan tahsil olunacak yüzde on kesri munzam tahsilini takip eden ayın nihayet on beşine kadar gümrük tahsil memurları tarafından Dahiliye vekâletince gösterilecek millî bir bankaya yatırılacaktır. Bilâsebebi kanunî işbu resmi bankaya yatırmayan gümrük tahsil memurlarından yüzde otuz nisbetinde eyyamı mütealhire faizi alınır.

MADDE 3 — Yüzde onlardan toplanıp bankaya yatırılacak olan mebaliğ Dahiliye vekâletince yarısı nüfusları ve yarısı da son üç senlik duhuliye varidatı vasatisi nisbetinde belediyelere taksim ve tevzi olunur.

MADDE 4 — Bu kanun 1 haziran 933 tarihinden itibaren meriyülicradır.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini icraya Dahiliye, Maliye ve gümrük ve İnhisarlar Vekilleri memurdur.

23 - V - 933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İsmet	*Ş. Saracoğlu*	*Zekâi*
Da. V.	H. V. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	*Ş. Kaya*	*M. Abdülhalık*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Dr. Reşit Galip	*Hilmi*	*M. Celâl*
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. Refik		*Muhlis*

GÜMRÜK KANUNU MUVAKKAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

1 haziran 1929 tarihli ve 1499 numaralı gümrük tarife kanununu değiştiren 31 mayıs 1933 tarihli kanuna eklenen kanun lâyihası

MADDE 1 — Gümrük tarife kanununa bağlı tarifede yazılı maddelerin gümrük resimlerine belediyeler hissesi olarak yüzde on zammedilmiştir.

Gümrük tarife kanunu ve hususi kanunlarla gümrük resminden muaf tutulan maddelerden bu zamda alınmaz.

MADDE 2 — Birinci maddede yazılı yüzde on zamlar gümrük resimlerile beraber gümrük idarelerince tahsil olunur . Bir ay zarfında tahsil edilen yüzde on zamlar ertesi ayın on beşinci günü akşamına kadar alâkadar gümrük idareleri tarafından Dahiliye vekâletince tayin edilecek bir Millî bankaya ve Dahiliye vekâleti emrine yatırılır. Muayyen müddet içinde yüzde onlardan toplanan paraları makbul bir sebep olmaksızın gösterilen bankaya yatırmayan gümrük idarelerinin müdür veya alâkadar memurları hakkında takibat yapılmakla beraber geçen günler için de kendilerinden senevî yüzde dokuz hesabile faiz alınır.

MADDE 3 — Yüzde on zamlardan toplanıp bankaya yatırılacak olan paralar Dahiliye vekâletince yarısı nüfusların, yarısı da son üç senelik duhuliye resmi tahsilâtının vasatisi nisbetinde belediyelere taksim ve tevzi olunur.

MADDE 4 — Bu kanunun hükümleri 31 mayıs 1939 tarihinden muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini icraya Dahiliye, Maliye, Gümrük ve İnhisarlar vekilleri memurdur.